

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ**  
**ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O. BEOGRAD**  
**ZA 2016. GODINU**

Beograd, april 2017.

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Sl. glasnik RS”, broj 31/2011, 112/2015, 108/2016) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS”, broj 14/2012, 5/2015) Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd, MB 07812728, objavljuje:

## **GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2016. GODINU**

### **S A D R Ž A J**

#### **I GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI**

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izveštaj o ostalom rezultatu

Izveštaj o tokovima gotovine

Izveštaj o promenama na kapitalu

Napomene uz finansijske izveštaje

SA MIŠLJENJEM OVLAŠĆENOG AKTUARA

#### **II IZVEŠTAJ REVIZORA**

#### **III GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU**

#### **IV IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**

#### **V ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA**

#### **VI ODLUKA O RASPODELI DOBITI**

#### **VII IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA**

# I GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izveštaj o ostalom rezultatu

Izveštaj o tokovima gotovine

Izveštaj o promenama na kapitalu

Napomene uz finansijske izveštaje

Mišljenje ovlašćenog aktuara na finansijske izveštaje i Izveštaj o poslovanju 2016.

Попуњава друштво за осигурање				Прилог 1
07812728		6512		100001468
Матични број		Шифра делатности		ПИБ
Назив:	Енергопројект Гарант а.д.о.			
Седиште:	Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12			

**БИЛАНС СТАЊА**  
на дан 31.12.2016. године

Група рачуна, рачун	Позиција	АОП	Напомена број	Износ (у хиљадама динара)		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање	Почетно стање
1	2	3	4	5	6	7
<b>А К Т И В А</b>						
0	<b>А. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ</b>	0001				
	<b>Б. СТАЛНА ИМОВИНА</b> (0003 + 0004 + 0005 + 0006 + 0009 + 0010 + 0021 + 0022)	0002		259,157	265,852	0
01, осим 012, 013 и дела 019	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (ИМОВИНА)	0003				
012, део 019	II. ГУДВИЛ	0004				
013, део 019	III. СОФТВЕР И ОСТАЛА ПРАВА	0005	21	2,119	559	
02, осим 021, дела 027, дела 028 и дела 029	IV. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0007 + 0008)	0006	22	255,501	264,057	0
020, 022, 023, 025, 026, део 027, део 028, део 029	1. Некретнине, постројења и опрема који служе за обављање делатности	0007		4,046	4,016	
024, део 027, део 028, део 029	2. Инвестиционе некретнине	0008		251,455	260,041	
021, део 027, део 028, део 029	V. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0009				
03, осим 037	VI. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0011 + 0015)	0010		0	0	0
	1. Учешћа у капиталу (0012 + 0013 + 0014)	0011		0	0	0
030, део 039	а) зависних правних лица	0012				
031, део 039	б) придружених правних лица и заједничким подухватима	0013				
део 038, део 039	в) осталих правних лица	0014				
	2. Остали дугорочни финансијски пласмани (0016 + 0019 + 0020)	0015		0	0	0
036, део 039	2.1. Инвестиције које се држе до доспећа (0017 + 0018)	0016		0	0	0
део 036, део 039	а) Дужничке хартије од вредности са фиксним приносом	0017				
део 036, део 039	б) Остале хартије од вредности и инвестиције које се држе до доспећа	0018				
033, део 039	2.2. Депозити код банака	0019				
део 038, део 039	2.3. Остали непоменути дугорочни финансијски пласмани	0020				
04, осим 040	VII. ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА	0021				
40	VIII. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0022	23	1,537	1,236	
	<b>В. ОБРТНА ИМОВИНА</b> (0024 + 0025 + 0026 + 0045 + 0046 + 0049)	0023		887,584	829,440	0
10, 13, 15	I. ЗАЛИХЕ	0024	24	63	72	
14	II. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	0025				
	III. ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА (0027 + 0032 + 0033 + 0044)	0026		851,081	814,294	0
	1. Потраживања (0028 + 0029 + 0030 + 0031)	0027	25	60,431	33,224	0
део 20, део 21	1.1. Потраживања за премију осигурања, саосигурања и реосигурања	0028		56,891	33,123	
део 20, део 21	1.2. Потраживања од реосигураваача и ретроцесионара	0029		3,304		
део 21	1.3. Потраживања за регресе	0030				
22, осим 223	1.4. Остала потраживања	0031		236	101	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0032				
	3. Финансијски пласмани (0034 + 0038 + 0042 + 0043)	0033	26	691,117	668,679	0



233, део 239	3.1. Финансијска средства расположива за продају (0035 + 0036 + 0037)	0034		0	0	0
део 233, део 239	а) Дужничке хартије од вредности расположиве за продају	0035				
део 233, део 239	б) Власничке хартије од вредности расположиве за продају	0036				
део 233, део 239	в) Остале хартије од вредности и финансијска средства расположива за продају	0037				
236, део 239	3.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха (0039 + 0040 + 0041)	0038		334,232	333,759	0
део 236, део 239	а) Дужничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0039		332,873	332,400	
део 236, део 239	б) Власничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0040		1,359	1,359	
део 236, део 239	в) Остале хартије од вредности и финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0041				
232, део 239	3.3. Краткорочни депозити код банака	0042		356,885	334,920	
235, 238, део 239	3.4. Остали краткорочни финансијски пласмани	0043				
24	4. Готовински еквиваленти и готовина	0044	27	99,533	112,391	
26	IV. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0045				
	V. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (0047 + 0048)	0046		9,505	6,650	0
274	1. Разграничени трошкови прибаве осигурања	0047				
270, 271, 272, 273, 279	2. Друга активна временска разграничења	0048	28	9,505	6,650	
	VI. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА (0050 + 0051 + 0052)	0049		26,935	8,424	0
275	1. Резерве за преносне премије које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	0050	29	15,882	8,120	
276	2. Резервисане штете које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	0051	30	11,053	304	
277	3. Остале техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	0052				
	Г. УКУПНА АКТИВА (0001 + 0002 + 0023)	0053		1,146,741	1,095,292	0
88	Д. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0054				

П А С И В А						
	A. КАПИТАЛ (0402 + 0407 + 0408 + 0411 + 0412 - 0413 + 0414 - 0415)	0401		841,227	821,181	0
	I. ОСНОВНИ И ОСТАЛИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406)	0402	31	699,887	699,887	0
300	1. Акцијски капитал	0403		699,793	699,793	
303, 304	2. Државни и друштвени капитал	0404				
301, 302	3. Улози друштва за узајамно осигурање	0405				
309	4. Остали капитал	0406		94	94	
31	II. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	0407				
	III. РЕЗЕРВЕ (0409 + 0410)	0408		0	0	0
305	1. Емисиона премија	0409				
306, 307	2. Законске, статутарне и друге резерве	0410				
320	IV. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0411				
32, осим 320	V. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ	0412				
33	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ	0413				
34, осим 342	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0415 + 0416)	0414	32	141,340	121,294	0
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0415		72,072	56,403	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0416		69,268	64,891	
35, осим 352	VIII. ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0418 + 0419)	0417		0	0	0
350	1. Губитак из ранијих година	0418				
351	2. Губитак текуће године	0419				
037, 237	IX. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0420				
	X. УЧЕШЋА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0421				
	B. РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0423 + 0430 + 0434 + 0435 + 0444 + 0453 + 0457)	0422		305,514	274,111	0
	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0424 + 0425 + 0426 + 0427 + 0428 + 0429)	0423	33	33,638	18,156	0
400, 403	1. Математичка резерва	0424				



401	2. Резерве за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику	0425				
402	3. Резерве за изравнање ризика	0426		28,996	13,985	
405	4. Резерве за бонусе и попусте	0427		4,316	3,781	
407	5. Друге техничке резерве осигурања	0428				
406, 409	6. Друга дугорочна резервисања	0429		326	390	
	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0431 + 0432 + 0433)	0430		0	0	0
411	а) према матичним и зависним правним лицима	0431				
412	б) према осталим повезаним правним лицима	0432				
410, 413, 414, 415, 417, 419	в) остале дугорочне обавезе	0433				
416	III. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0434				
	IV. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0436 + 0440 + 0441 + 0442 + 0443)	0435	34	31,343	21,807	0
	1. Краткорочне финансијске обавезе (0437 + 0438 + 0439)	0436		0	0	0
420	а) према матичним и зависним правним лицима	0437				
421	б) према осталим повезаним правним лицима	0438				
од 422 до 429, осим 427	в) остале краткорочне финансијске обавезе	0439				
427	2. Обавезе по основу сталних средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	0440				
43	3. Обавезе по основу штета и уговорених износа	0441				
44, 45, 46, 47, осим 474	4. Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	0442		31,126	19,720	
474	5. Обавезе за порез из резултата	0443		217	2,087	
	V. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (0445 + 0449 + 0450)	0444	35	120,253	127,431	0
	1. Резерве за преносне премије (0446 + 0447 + 0448)	0445		117,453	126,164	0
490, део 492	а) животних осигурања и саосигурања	0446				
491, део 492	б) неживотних осигурања и саосигурања	0447		117,453	126,164	
део 492	в) реосигурања и ретроцесија	0448				
део 497	2. Резерве за неистекле ризике	0449				
496, 498, 499	3. Друга пасивна временска разграничења (0451 + 0452)	0450		2,800	1,267	0
део 499	а) одложени приходи по основу регресних потраживања	0451				
496, 498, део 499	б) остала непоменута пасивна временска разграничења	0452		2,800	1,267	
	VI. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (0454 + 0455 + 0456)	0453	36	120,280	106,691	0
493, део 495	а) животних осигурања и саосигурања	0454				
494, део 495	б) неживотних осигурања и саосигурања	0455		120,280	106,691	
део 495	в) удели у штетама реосигурања и ретроцесија	0456				
део 497	VII. ДРУГЕ ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ ОСИГУРАЊА – ДО ГОДИНУ ДАНА	0457	37		26	
35, осим 352	VIII. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0458				
	Г. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0422 - 0458)	0459		1,146,741	1,095,292	0
89	Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0460				

У Београду,  
дана 27.02.2017.

Законски заступник





<b>Прилог 2</b>			
<b>Попуњава друштво за осигурање</b>			
07812728		6512	100001468
Матични број		Шифра делатности	ПИБ
Назив:			
Енергопројект Гарант а.д.о.			
Седиште:			
Београд, Булевар Михаила Пулина бр.12			

**БИЛАНС УСПЕХА**  
у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	5
<b>А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ</b>					
	I. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1014 + 1015)	1001		129,970	114,282
	1. Приходи од премија осигурања и саосигурања (1003 + 1004 - 1005 - 1006 - 1007 + 1008)	1002	1	129,708	114,252
600 део 602	1.1. Обрачуната премија животних осигурања и саосигурања	1003			
610, 613	1.2. Обрачуната премија неживотних осигурања и саосигурања	1004		188,079	169,994
део 512, део 523	1.3. Премија пренета у саосигурање – пасивна	1005		10,237	3,952
део 512, део 523	1.4. Премија пренета у реосигурање	1006		56,845	51,384
део 60, део 61	1.5. Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања	1007			406
део 60, део 61	1.6. Смањење резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања	1008		8,711	
	2. Приходи од премија реосигурања и ретроцесија (1010 - 1011 - 1012 + 1013)	1009		0	0
део 602, 614, 615	2.1. Обрачуната премија реосигурања и ретроцесија	1010			
део 512, део 523	2.2. Премија пренета ретроцесијом реосигурања и ретроцесија	1011			
део 60, део 61	2.3. Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања и ретроцесија	1012			
део 60, део 61	2.4. Смањење резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања и ретроцесија	1013			
606, део 609, 650, део 659	3. Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања	1014			
део 609, 639, 64, део 653, 655, део 659	4. Остали пословни приходи	1015	2	262	30
	II. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ (1017 + 1026 + 1034 - 1035 - 1044 + 1045 - 1046 + 1047 + 1048)	1016		40,542	30,293
	1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (1018 + 1019 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025)	1017	3	16,408	16,106
500	1.1. Математичка резерва животних осигурања - повећање	1018			
506	1.2. Математичка резерва неживотних осигурања - повећање	1019			
502	1.3. Допринос за превентиву	1020		44	70
503	1.4. Доприноси прописани посебним законима	1021			
504	1.5. Допринос Гарантном фонду	1022			
505	1.6. Резервисања за изравнање ризика	1023		15,303	12,255



507	1.7. Резервисања за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују и инвестиционом ризику, резервисања за бонусе и попусте и повећања других техничких резерви	1024		1,061	3,781
509	1.8. Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	1025			
	2. Расходи накнада штета и уговорених износа (1027 + 1028 + 1029 + 1030 + 1031 - 1032 - 1033)	1026	4	22,138	25,515
510	2.1. Ликвидиране штете и уговорени износи животних осигурања	1027			
520	2.2. Ликвидиране штете неживотних осигурања	1028		17,855	10,823
део 513, део 524	2.3. Ликвидиране штете – удели у штетама саосигурања	1029		32,423	18,824
део 513, део 524	2.4. Ликвидиране штете – удели у штетама реосигурања и ретроцесија	1030			
део 53, део 54, део 55	2.5. Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	1031		6,617	6,108
део 603, 620, 621	2.6. Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета	1032		1,084	1,017
део 603, 622, 623, 624, 625	2.7. Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	1033		33,673	9,223
	3. Резервисане штете – повећање (1036 - 1037 + 1038 - 1039 + 1040 - 1041 + 1042 - 1043) > 0	1034	5	2,839	0
	3. Резервисане штете – смањење (1036 - 1037 + 1038 - 1039 + 1040 - 1041 + 1042 - 1043) < 0	1035	5	0	10,551
515	3.1. Резервисане штете животних осигурања – повећање	1036			
део 604	3.2. Резервисане штете животних осигурања – смањење	1037			
526	3.3. Резервисане штете неживотних осигурања – повећање	1038		41,644	50,027
630	3.4. Резервисане штете неживотних осигурања – смањење	1039		49,885	59,535
516, 527	3.5. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – повећање	1040		11,204	124
део 604, 632	3.6. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – смањење	1041		124	1,167
део 513	3.7. Повећање резервисаних штета – удела саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара у штетама	1042			
635	3.8. Смањење резервисаних штета – удела реосигуравача, односно ретроцесионара у штетама	1043			
607, 652, 654 и део 673	4. Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	1044	6		803
517, 529	5. Повећање осталих техничких резерви – нето	1045	7		26
део 604, 631, 633, 638	6. Смањење осталих техничких резерви – нето	1046	7	843	
518, 528	7. Расходи за бонусе и попусте	1047			
део 51, део 52	8. Остали пословни расходи	1048			
	III. ДОБИТАК – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1001 - 1016)	1049		89,428	83,989
	IV. ГУБИТАК – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1016 - 1001)	1050		0	0
	<b>Б. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>				
	I. ПРИХОДИ ОД ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА (1052 + 1053 + 1057 + 1058 + 1059 + 1060 + 1061)	1051	8	61,972	56,552
660, 661, 665, део 672	1. Приходи од зависних и придружених правних лица и од заједничких подухвата	1052			
	2. Приходи од улагања у непокретности (1054 + 1055 + 1056)	1053		4,787	6,277
део 608, део 653	2.1. Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	1054		4,787	6,277
део 681	2.2. Приходи од усклађивања вредности инвестиционих некретнина	1055			
део 670	2.3. Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	1056			



део 662	3. Приходи од камата	1057		19,681	15,897
део 683, део 686, део 687	4. Приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	1058		20,892	11,989
део 672	5. Добици од продаје хартија од вредности	1059			
део 663	6. Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	1060		16,612	22,389
део 671, део 679, део 682, део 686, део 689	7. Остали приходи по основу инвестиционе активности	1061			
	<b>II. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА (1063 + 1064 + 1067 + 1068 + 1069 + 1070)</b>	1062	9	26,053	29,501
560, 561, 565, део 572	1. Расходи из односа са зависним и придруженим правним лицима и из заједничких подухвата	1063			
	2. Расходи по основу улагања у непокретности (1065 + 1066)	1064		12,328	14,314
део 581	2.1. Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина	1065		12,328	14,314
део 570	2.2. Губици при продаји непокретности (дезинвестирању)	1066			
део 583, део 586, део 587	3. Расходи по основу усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	1067		8,123	5,319
део 572	4. Губици при продаји хартија од вредности	1068			
део 563	5. Негативне курсне разлике из активности инвестирања	1069		5,602	9,868
део 571, део 579, део 582, део 586, део 589	6. Остали расходи по основу инвестиционе активности	1070			
	<b>III. ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ (1051 - 1062)</b>	1071		35,919	27,051
	<b>IV. ГУБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ (1062 - 1051)</b>	1072		0	0
	<b>V. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА (1074 + 1079 + 1084 - 1085)</b>	1073		57,799	55,579
	1. Трошкови прибаве (1075 + 1076 - 1077 + 1078)	1074	10	29,850	26,177
део 542	1.1. Провизије	1075		13,825	17,640
део 53, део 54, део 55	1.2. Остали трошкови прибаве	1076		16,025	8,537
274	1.3. Промена разграничених трошкова прибаве – повећање	1077			
274	1.4. Промена разграничених трошкова прибаве – смањење	1078			
	2. Трошкови управе (1080 + 1081 + 1082 + 1083)	1079	11	40,203	39,796
530	2.1. Амортизација	1080		545	587
део 54	2.2. Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	1081		3,762	4,796
део 55	2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови	1082		23,306	23,025
део 53, део 54, део 55	2.4. Остали трошкови управе	1083		12,590	11,388
део 53, део 54, део 55	3. Остали трошкови спровођења осигурања	1084	12	2,764	2,484
605, 651	4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	1085	13	15,018	12,878
	<b>I. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1049 + 1071 - 1050 - 1072 - 1073) ≥ 0</b>	1086		67,548	55,461
	<b>II. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1049 + 1071 - 1050 - 1072 - 1073) ≤ 0</b>	1087		0	0
део 66	<b>III. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ ПРИХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>	1088	14	1,592	3,592
део 56	<b>IV. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>	1089	15	669	1,727
део 68	<b>V. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ</b>	1090	16	9,589	19,537
део 58	<b>VI. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ</b>	1091			
део 67	<b>VII. ОСТАЛИ ПРИХОДИ</b>	1092	17	182	118
део 57	<b>VIII. ОСТАЛИ РАСХОДИ</b>	1093	18	30	
	<b>IX. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1086 + 1088 + 1090 + 1092 - 1087 - 1089 - 1091 - 1093) ≥ 0</b>	1094		78,212	76,981



	<b>X. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1086 + 1088 + 1090 + 1092 - 1087 - 1089 - 1091 - 1093) ≤ 0</b>	1095		0	0
69 - 59	XI. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1096		1,815	
59 - 69	XII. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1097	19		355
	<b>Г. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1094 + 1096 - 1095 - 1097)</b>	1098		80,027	76,626
	<b>Д. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1095 + 1097 - 1094 - 1096)</b>	1099		0	0
	<b>Ђ. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК</b>				
721	1. Порез на добитак	1100		11,060	11,828
342	2. Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	1101		301	93
352	3. Губитак по основу смањења одложених пореских средстава из претходних година и креирања одложених пореских обавеза	1102			
	<b>Е. НЕТО ДОБИТАК (1098 - 1099 - 1100 + 1101 - 1102)</b>	1103		69,268	64,891
	1. Нето добитак који припада мањинским улагачима	1104			
	2. Нето добитак који припада већинском власнику	1105			
	<b>Ж. НЕТО ГУБИТАК (1099 - 1098 + 1100 - 1101 + 1102)</b>	1106		0	0
	1. Нето губитак који се приписује мањинским улагачима	1107			
	2. Нето губитак који се приписује већинском власнику	1108			
	<b>З. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ</b>				
	1. Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1109	20	440	413
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1110			

У Београду,  
дана 27.02.2017.

Законски заступник



Попуњава друштво за осигурање			
07812728		6512	100001468
Матични број		Шифра делатности	ПИБ

Назив: Енергопројект Гарант а.д.о.

Седиште: Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12

**ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ**  
у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	<b>A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА</b>				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1103)	2001		69268	64891
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1106)	2002		0	0
	<b>B. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК</b>				
	I. СТАВКЕ КОЈЕ НЕЋЕ БИТИ РЕКЛАСИФИКОВАНЕ У БИЛАНСУ УСПЕХА У БУДУЋИМ ПЕРИОДИМА				
320	1. Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2003			
320	2. Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2004			
321	3. Актуарски добици по основу планова дефинисаних примања	2005			
331	4. Актуарски губици по основу планова дефинисаних примања	2006			
322	5. Добици по основу улагања у власничке инструменте капитала	2007			
332	6. Губици по основу улагања у власничке инструменте капитала	2008			
323	7. Добици по основу удела у осталом свеобухватном резултату придружених друштва	2009			
333	8. Губици по основу удела у осталом свеобухватном резултату придружених друштва	2010			
	II. СТАВКЕ КОЈЕ НАКНАДНО МОГУ БИТИ РЕКЛАСИФИКОВАНЕ У БИЛАНСУ УСПЕХА У БУДУЋИМ ПЕРИОДИМА				
324	1. Добици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	2011			
334	2. Губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	2012			
325	3. Добици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање	2013			
335	4. Губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање	2014			
326	5. Добици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока	2015			
336	6. Губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока	2016			
327	7. Добици по основу хартија од вредности расположивих за продају	2017			
337	8. Губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	2018			
	<b>III. ОСТАЛЕ КОМПОНЕНТЕ ОСТАЛОГ РЕЗУЛТАТА</b>				
329	1. Остали нереализовани добици	2019			
339	2. Остали нереализовани губици	2020			
	IV. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017 + 2019)	2021		0	0
	V. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018 + 2020)	2022		0	0
	VI. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА (ОБРАЧУНСКИ)	2023			
	VII. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2021 - 2022 - 2023) ≥ 0	2024		0	0
	VIII. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2021 - 2022 - 2023) ≤ 0	2025		0	0



В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 + 2024 - 2002 - 2025) ≥ 0	2026		69268	64891
1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
2. Приписан власницима који немају контролу	2028			
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2001 + 2024 - 2002 - 2025) ≤ 0	2029		0	0
1. Приписан већинским власницима капитала	2030			
2. Приписан власницима који немају контролу	2031			

У Београду,  
дана 27.02.2017.

Законски заступник



				<b>Прилог 4</b>
<b>Попуњава друштво за осигурање</b>				
07812728		6512		100001468
Матични број		Шифра делатности		ПИБ
Назив: Енергопројект Гарант а.д.о.				
Седиште: Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12				

**ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ**  
у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

(у хиљадама динара)

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	3
<b>A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ</b>			
<b>I. Приливи готовине из пословних активности (од 1 до 5)</b>	3001	237225	246104
1. Премије осигурања и саосигурања и примљени аванси	3002	178833	205982
2. Премије реосигурања и ретроцесија	3003		
3. Приливи од учешћа у накнади штета	3004	34051	9900
4. Примљене камате из пословних активности	3005		
5. Остали приливи из редовног пословања	3006	24341	30222
<b>II. Одливи готовине из пословних активности (од 1 до 9)</b>	3007	216702	176892
1. Накнаде штета и уговорених износа из осигурања, удели у штетама из саосигурања и дати аванси	3008	50279	29600
2. Накнаде штета и удели у штетама из реосигурања и ретроцесија	3009		
3. Премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија	3010	62394	55261
4. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3011	28123	24679
5. Остали трошкови спровођења осигурања	3012	46028	42831
6. Плаћене камате	3013		
7. Порез на добитак	3014	12931	7117
8. Одливи по основу осталих јавних прихода	3015	16947	17404
9. Остали одливи готовине из редовног пословања	3016		
<b>III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)</b>	3017	20523	69212
<b>IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)</b>	3018	0	0
<b>Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА</b>			
<b>I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 5)</b>	3019	32809	46899
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3020		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021		
3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето приливи)	3022	12296	28030



	4. Примљене камате из активности инвестирања	3023	20513	18869
	5. Примљене дивиденде и учешћа у резултату	3024		
II.	Одливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 3)	3025	18612	73988
	1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3026		
	2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3027	6013	756
	3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето одливи)	3028	12599	73232
III.	Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3029	14197	0
IV.	Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3030	0	27089
<b>V.</b>	<b>ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА</b>			
I.	Приливи готовине из активности финансирања (од 1 до 5)	3031	0	0
	1. Увећање основног капитала	3032		
	2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3033		
	3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3034		
	4. Остале дугорочне обавезе	3035		
	5. Остале краткорочне обавезе	3036		
II.	Одливи готовине из активности финансирања (од 1 до 7)	3037	49222	49221
	1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
	2. Дугорочни кредити (нето одливи)	3039		
	3. Краткорочни кредити (нето одливи)	3040		
	4. Остале дугорочне обавезе	3041		
	5. Остале краткорочне обавезе	3042		
	6. Финансијски лизинг	3043		
	7. Исплаћене дивиденде и учешћа у резултату	3044	49222	49221
III.	Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3045	0	0
IV.	Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3046	49222	49221
Г.	СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3019 + 3031)	3047	270034	293003
Д.	СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3007 + 3025 + 3037)	3048	284536	300101
Ђ.	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3047 - 3048)	3049	0	0
Е.	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3047)	3050	14502	7098
Ж.	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3051	112391	118035
З.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3052	3589	5691
И.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	1945	4237
Ј.	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3049 - 3050 + 3051 + 3052 - 3053)	3054	99533	112391

У Београду,  
дана 27.02.2017.

Законски заступник











Редни број	О П И С	АОП		Основни капитал(група 30, 305, 306, 307 и 309)		АОП		Остали капитал(гр. 309)		АОП		Неуплаћени уписани капитал(група 31)		АОП		Емисиона премија(гр. 305)		АОП		Резерве(гр. 306 и 307)		АОП		пав. резерве и нерелизоване добити (група 32)		АОП						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26					
16.	Смањење капитала по основу обавеза према запосленима	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx				
17.	Остала повећања позиција	4009	4034	4058	4082	4106	4131	4157	4181	4205	4230	4254	4279	4303	4328	4352	4377	4401	4426	4450	4475	4500	4524	4549	4573	4598	4622	4647	4671			
18.	Остала смањења позиција	4010	4035	4059	4083	4107	4132	4156	4180	4204	4228	4252	4276	4300	4324	4348	4372	4396	4420	4444	4468	4492	4516	4540	4564	4588	4612	4636	4660			
19.	Укупна повећања по рачунима у претходној години (редни бр. 5 + 6 + 8 + 9 + 10 + 11 + 13 + 17)	4011	4036	4060	4084	4108	4133	4157	4181	4205	4229	4253	4277	4301	4325	4349	4373	4397	4421	4445	4469	4493	4517	4541	4565	4589	4613	4637	4661			
20.	Укупна смањења по рачунима у претходној години (редни бр. 7 + 12 + 14 + 15 + 16 + 18)	4012	0	4037	0	4061	0	4085	0	4109	0	4133	0	4157	0	4181	0	4205	0	4229	0	4253	0	4277	0	4301	0	4325	0	4349		
21.	Крајње стање или стање на дан 31. децембра претходне године (редни бр. 4 + 19 - 20)	4013	699793	4038	94	4062	0	4086	0	4110	0	4134	0	4158	0	4182	0	4206	0	4230	0	4254	0	4278	0	4302	0	4326	0	4350		
22.	Почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	4014	699793	4039	94	4063	0	4087	0	4111	0	4135	0	4159	0	4183	0	4207	0	4231	0	4255	0	4279	0	4303	0	4327	0	4351		
23.	Исправка материјално значајних грешака и промене рачуноводствених политика – повећање позиције	4015	4040	4064	4088	4112	4136	4160	4184	4208	4232	4256	4280	4304	4328	4352	4376	4400	4424	4448	4472	4496	4520	4544	4568	4592	4616	4640	4664	4688		
24.	Исправка материјално значајних грешака и промене рачуноводствених политика – смањење позиције	4016	4041	4065	4089	4113	4137	4161	4185	4209	4233	4257	4281	4305	4329	4353	4377	4401	4425	4449	4473	4497	4521	4545	4569	4593	4617	4641	4665	4689		
25.	Кориговано почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године (редни бр. 22 + 23 - 24)	4017	699793	4042	94	4066	0	4090	0	4114	0	4138	0	4162	0	4186	0	4210	0	4234	0	4258	0	4282	0	4306	0	4330	0	4354	0	
26.	Емисије акција	4018	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
27.	Повећање ревалоризационих резерви и нерелизоване добити по основу компоненти осталог резултата	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
28.	Смањење ревалоризационих резерви	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
29.	Нерелизоване губити по основу компоненти осталог резултата	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
30.	Нето добитак периода	4019	4043	4067	4091	4115	4139	4163	4187	4211	4235	4259	4283	4307	4331	4355	4379	4403	4427	4451	4475	4499	4523	4547	4571	4595	4619	4643	4667	4691		
31.	Нето губитак периода	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
32.	Стицање сопствених акција (смањење капитала повећањем одбитних ставки)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
33.	Продаја/отуђење сопствених акција (повећање капитала смањењем одбитних ставки)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
34.	Пренос с једног на други облик капитала – повећање позиције	4020	4044	4068	4092	4116	4140	4164	4188	4212	4236	4260	4284	4308	4332	4356	4380	4404	4428	4452	4476	4500	4524	4548	4572	4596	4620	4644	4668	4692		
35.	Пренос с једног на други облик капитала – смањење позиције	4021	4045	4069	4093	4117	4141	4165	4189	4213	4237	4261	4285	4309	4333	4357	4381	4405	4429	4453	4477	4501	4525	4549	4573	4597	4621	4645	4669	4693		
36.	Смањење капитала по основу расподеле дивиденде	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
37.	Смањење капитала по основу обавеза према запосленима	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx		
38.	Остала повећања позиције	4022	4046	4070	4094	4118	4142	4166	4190	4214	4238	4262	4286	4310	4334	4358	4382	4406	4430	4454	4478	4502	4526	4550	4574	4598	4622	4646	4670	4694		
39.	Остала смањења позиције	4023	4047	4071	4095	4119	4143	4167	4191	4215	4239	4263	4287	4311	4335	4359	4383	4407	4431	4455	4479	4503	4527	4551	4575	4599	4623	4647	4671	4695		
40.	Укупна повећања по рачунима у текућој години (редни бр. 26 + 27 + 29 + 30 + 31 + 32 + 34 + 38)	4024	0	4048	0	4072	0	4096	0	4120	0	4144	0	4168	0	4192	0	4216	0	4240	0	4264	0	4288	0	4312	0	4336	0	4360	0	4384



Нераспорбени добитак(група 34, осим рн 342)	АОП	Укупно (кол. 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	АОП	Губитак до вис. капитала(група 35, осим рн 352)	АОП	Откупљ. конс. акције и делови(рн 037,237)	АОП	Неразисовани Губици(група 33)	АОП	Укупно одбитне ставке (кол. 10 + 11 + 12)	АОП	Укупно капитал(кол. 9 - 13)	АОП	Губитак изнад вис. капитала(група 35, осим рн 352)
4188	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
4189	4218	4243	4268	4243	4268	4243	4268	4243	4268	4243	4268	4243	4268	4243
4190	4219	4244	4269	4244	4269	4244	4269	4244	4269	4244	4269	4244	4269	4244
64891	4191	64891	4220	0	4245	0	4270	0	4297	0	4330	0	4330	0
48221	4192	48221	4221	0	4246	0	4271	0	4298	0	4331	0	4331	0
121294	4193	821181	4222	0	4247	0	4272	0	4299	0	4332	0	4332	0
121294	4194	821181	4223	4248	4273	4248	4273	4248	4290	4318	4333	821181	4333	4333
4195	4224	4249	4274	4249	4274	4249	4274	4249	4301	4334	4334	4334	4334	4334
4196	4225	4250	4275	4250	4275	4250	4275	4250	4302	4335	4335	4335	4335	4335
121294	4197	821181	4226	0	4251	0	4276	0	4303	0	4336	0	4336	0
xxx	4198	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	4199	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	4200	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
69268	4201	69268	4227	xxx	4277	xxx	4304	xxx	4304	xxx	4337	xxx	4337	xxx
xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
4202	4228	4254	4278	4254	4278	4254	4278	4254	4307	4338	4338	4338	4338	4338
4203	4229	4255	4279	4255	4279	4255	4279	4255	4308	4339	4339	4339	4339	4339
49222	4204	49222	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
4205	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
4206	4230	4256	4280	4256	4280	4256	4280	4256	4310	4340	4340	4340	4340	4340
4207	4231	4257	4281	4257	4281	4257	4281	4257	4311	4341	4341	4341	4341	4341
69268	4208	69268	4232	0	4258	0	4282	0	4312	0	4342	0	4342	0

Редни број	О П И С	АОП							АОП		
		1	2	3	4	5	6	7			
41.	Укупна смањена по рачунима у текућој години (редни бр. 28 + 33 + 35 + 36 + 37 + 39)	4025	0	0	0	4097	4121	0	4147	0	4175
42.	Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године (редни бр. 25 + 40 - 41)	4026	698793	94	4074	4098	4122	0	4148	0	4176



8	9	10	11	12	13	14	15
Нераспоредени добитак(група 34, осим рн 342)	Укупно (кол. 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	Губитак до вис. капитала(група 35, осим рн 352)	Отуђљ. конс. акције и уделни(рн 037,237)	Нерелизовани губици(група 33)	Укупно одбитне ставке (кол. 10 + 11 + 12)	Укупно капитал(кол. 9 - 13)	Губитак изнад вис. капитала(група 35, осим рн 352)
АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП
4207	4231	4257	4281	4311	xxx	xxx	4341
69268	4208	4258	4282	4312	0	xxx	4342
49222	4209	4259	4283	4313	0	xxx	4343
141340	4210	4260	4284	4314	0	841227	4344

У Београду,  
дана 27.02.2017.

Законски заступник  
*Stjepan...*



Полуњава друштво за осигурање			
07812728		6512	100001468
Матични број		Шифра делатности	ПИБ

Назив:

Енергопројект Гарант а.д.о.

Седиште:

Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12

## СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2016. ГОДИНУ

## I. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРАВНОМ ЛИЦУ

ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
Број месеци пословања (од 1 до 12)	9001	12	12
Ознака за врсту посла (од 1 до 4)	9002	3	3
Ознака за власништво (од 1 до 5)	9003	2	2
Број страних (правних или физичких) лица која имају учешће у капиталу	9004		
Просечан број запослених на основу стања крајем сваког месеца (цео број)	9005	10	9

## II. БРУТО ПРОМЕНЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ И НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМЕ И БИОЛОШКИХ СРЕДСТАВА

износи у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
1	<b>Нематеријална имовина</b>				
	Стање на почетку године	9006	4,165	3,606	559
	Повећања (набавке) у току године	9007	1,683	123	1,560
	Смањења у току године	9008			
	Ревалоризација	9009			
	Стање на крају године (9006 + 9007 - 9008 + 9009)	9010	5,848	3,729	2,119
део 02	<b>Некретнине, постројења и опрема</b>				
	Стање на почетку године	9011	268,012	3,955	264,057
	Повећања (набавке) у току године	9012	589	559	30
	Смањења у току године	9013	12,328	3,742	8,586
	Ревалоризационе резерве	9014			
	Стање на крају године (9011 + 9012 - 9013 + 9014)	9015	256,273	772	255,501
део 02	<b>Биолошка средства</b>				
	Стање на почетку године	9016			
	Повећања (набавке) у току године	9017			
	Смањења у току године	9018			
	Ревалоризација	9019			
	Стање на крају године (9016 + 9017 - 9018 + 9019)	9020	0	0	0



### III. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ И ОСТАЛОГ КАПИТАЛА СА ЕМИСИОНОМ ПРЕМИЈОМ

износи у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
300	Акцијски капитал	9021	699793	699793
	од тога: капитал у страном власништву	9022		
301, 302	Удели друштава за узајамно осигурање	9023		
303	Државни капитал	9024		
304	Друштвени капитал	9025		
305	Емисиона премија	9026		
309	Остали капитал	9027	94	94
	<b>СВЕГА (9021 + 9023 + 9024 + 9025 + 9026 + 9027)</b>	<b>9028</b>	<b>699887</b>	<b>699887</b>

### IV. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА

износи у хиљадама динара/број акција као цео број

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	<b>Обичне акције</b>			
	Број обичних акција	9029	157257	157257
део 300	Номинална вредност обичних акција – укупно	9030	699793	699793
	<b>Приоритетне акције</b>			
	Број приоритетних акција	9031		
део 300	Номинална вредност приоритетних акција – укупно	9032		
	<b>СВЕГА – номинална вредност акција (9030 + 9032 = 9021)</b>	<b>9033</b>	<b>699793</b>	<b>699793</b>

### V. ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
20, 21, 22	Потраживања (стање на крају године)	9034	60431	33224
43, 44	Обавезе из делатности (стање на крају године)	9035	24662	14460
226	Потраживања у току године од других друштава за осигурање за накнаду штете настале на властитој имовини (дуговни промет без почетног стања)	9036		
26	ПДВ – претходни порез (годишњи износ по пореским пријавама)	9037		
43, 44, 45, 46	Обавезе из пословања (потражни промет без почетног стања)	9038	206091	161512
450	Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају (потражни промет без почетног стања)	9039	20020	18070
451	Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9040	2618	2356
452	Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9041	5009	4411
476, 477	Обавезе за дивиденде и учешће у резултату (потражни промет без почетног стања)	9042	49222	49221
462	Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (потражни промет без почетног стања)	9043	1328	2125
471	Обавезе за ПДВ (годишњи износ по пореским пријавама)	9044	957	1255
	<b>Контролни збир (од 9034 до 9044)</b>	<b>9045</b>	<b>370338</b>	<b>286634</b>



VI. ТРОШКОВИ И ДРУГИ РАСХОДИ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
541	Трошкови горива и енергије	9046	493	259
550	Трошкови зарада и накнада зарада (брото)	9047	27643	24837
551	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	9048	4502	3968
552, 553, 554 и 555	Трошкови накнада физичким лицима (брото) по основу уговора	9049	2101	3364
556	Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	9050	1813	2396
559	Остали лични расходи и накнаде	9051	351	288
542	Трошкови производних услуга	9052	17754	23071
део 542	Трошкови закупнина	9053	4459	4371
део 542	Трошкови закупнина земљишта	9054		
део 542	Трошкови истраживања и развоја	9055		
53	Трошкови амортизације и резервисања	9056	681	829
545	Трошкови премија осигурања	9057	223	240
547	Трошкови платног промета	9058	454	650
део 549	Трошкови чланарина	9059	47	42
део 546	Трошкови пореза	9060	5651	4715
део 546	Трошкови доприноса	9061		
562	Расходи камата (према трећим лицима)	9062		
део 560, део 561 и 562	Расходи камата и део финансијских расхода	9063	46	323
део 560, део 561 и део 562	Расходи камата по кредитима од банака и других финансијских институција	9064		
део 549	Расходи за хуманитарне, научне, верске, културне, здравствене, образовне и спортске намене, као и за заштиту човекове средине	9065		
	<b>Контролни збир (од 9046 до 9065)</b>	<b>9066</b>	<b>66218</b>	<b>69353</b>

VII. ПРИХОДИ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 60, део 61	Приходи од премије осигурања	9067	196790	169588
640, 642	Приходи од других премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	9068		
641	Приходи по основу условљених донација	9069		
608, 653	Приходи од закупнина	9070	4787	6277
606, 650, 651	Приходи од провизија	9071	15018	12878
део 660, део 661 и 662	Приходи од камата	9072	6	7
део 660, део 661 и део 662	Приходи од камата по рачунима и депозитима у банкама и осталим финансијским институцијама	9073	19681	15897
део 660, део 661 део 665 и део 669	Приходи по основу дивиденди и учешћа у добитку	9074		
	<b>Контролни збир (од 9067 до 9074)</b>	<b>9075</b>	<b>236282</b>	<b>204647</b>

## VIII. СТРУКТУРА ЗАЛИХА

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
10	Материјал, резервни делови и ситан инвентар који се отписује у моменту стављања у употребу	9076	4	9
13	Остаци осигураних оштећених ствари	9077		
део 14	Средства намењена продаји, која су стечена наплатом потраживања	9078		
	<b>Контролни збир (од 9076 до 9078)</b>	9079	4	9

## IX. СЕКТОРСКА СТРУКТУРА ПРЕМИЈА

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих привредних друштава	9080	140390	142114
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих физичких лица	9081	866	560
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих предузетника	9082		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих државних институција	9083		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих финансијских институција	9084	13008	13489
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих непрофитних организација и фондација	9085		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од страних физичких лица	9086		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од страних правних лица	9087	42526	13425
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од европских финансијских и развојних институција	9088		
60 део, 61 део	Приходи од премије остварене од међународних финансијских и развојних институција	9089		
	<b>Контролни збир (од 9080 до 9089)</b>	9090	196790	169588



X. СЕКТОРСКА СТРУКТУРА ШТЕТА

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим привредним друштвима	9091	15311	4025
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим физичким лицима	9092	2544	4191
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим предузетницима	9093		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим државним институцијама	9094		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим финансијским институцијама	9095		1182
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим непрофитним организацијама и фондацијама	9096		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа страним физичким лицима	9097		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа страним правним лицима	9098		1425
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа европским финансијским и развојним институцијама	9099		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа међународним финансијским и развојним институцијама	9100		
	<b>Контролни збир (од 9091 до 9100)</b>	9101	17855	10823

XI. СТРУКТУРА ДИВИДЕНДИ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим привредним друштвима	9102	45747	45747
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим физичким лицима	9103		
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим државним институцијама	9104		
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим финансијским институцијама	9105	3475	3474
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим непрофитним организацијама и фондацијама	9106		
део 476	Дивиденде исплаћене страним физичким лицима	9107		
део 476	Дивиденде исплаћене страним правним лицима	9108		
део 476	Дивиденде исплаћене европским финансијским и развојним институцијама	9109		
део 476	Дивиденде исплаћене међународним финансијским и развојним институцијама	9110		
	<b>Контролни збир (од 9102 до 9110)</b>	9111	49222	49221

У Београду,  
дана 27.02.2017.

Законски заступник

The image shows a handwritten signature in blue ink over a circular blue stamp. The stamp contains the text 'MARTINSKI DRUSTVO ZAGREB' around the perimeter and 'MARTINSKI DRUSTVO ZAGREB' in the center. The signature is written in a cursive style.

**„ENERGOPROJEKT GARANT“ A.D.O.**

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE  
ZA 2016. GODINU**

Beograd, februar 2017. godine



## SADRŽAJ

<b>1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU .....</b>	<b>1</b>
<b>2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA .....</b>	<b>5</b>
<b>3. VLASNIČKA STRUKTURA .....</b>	<b>5</b>
<b>4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA .....</b>	<b>6</b>
<b>5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA .....</b>	<b>10</b>
<b>6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....</b>	<b>11</b>
<b>7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA .....</b>	<b>11</b>
7.1. Procenjivanje .....	12
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	12
7.3. Prihodi.....	13
7.4. Rashodi.....	13
7.5. Porez na dobitak.....	14
7.6. Nematerijalna ulaganja .....	15
7.7. Nekretnine, postrojenja i oprema .....	15
7.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme .....	16
7.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	16
7.10. Investicione nekretnine .....	17
7.11. Zalihe .....	17
7.12. Finansijski instrumenti .....	18
7.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	19
7.14. Potraživanja .....	19
7.15. Finansijski plasmani .....	20
7.16. Obaveze .....	20
7.17. Naknade zaposlenima .....	21
7.18. Rezervisanja – tehnička rezerva .....	23
<b>8. UPRAVLJANJE RIZIKOM .....</b>	<b>24</b>
<b>9. BILANS USPEHA .....</b>	<b>30</b>
9.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002) .....	30
9.2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015).....	30
9.3. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017).....	31
9.4. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026) .....	31
9.5. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034).....	31
9.6. PRIHODI PO OSNOVU REGRESA I PRODAJE OSIGURANIH OŠTEĆENIH STVARI (AOP 1044).....	32
9.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046) .....	32
9.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051) .....	33

9.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062) .....	33
9.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074).....	34
9.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079).....	34
9.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084).....	35
9.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085) .....	35
9.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088) .....	35
9.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089) .....	36
9.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090) .....	36
9.17. OSTALI PRIHODI (AOP 1092) .....	36
9.18. OSTALI RASHODI (AOP 1093).....	36
9.19. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1096) .....	37
9.20. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1110) .....	37
9.21. POSLOVANJE PO VRSTAMA OSIGURANJA.....	37
<b>10. BILANS STANJA .....</b>	<b>38</b>
10.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA ( AOP 0005).....	38
10.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007) .....	38
10.2.1. Investicione nekretnine .....	39
10.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022) .....	39
10.4. ZALIHE (AOP 0024).....	39
10.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027).....	40
10.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033).....	40
10.6.1. Depoziti kod banaka .....	41
10.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha .....	41
10.7. GOTOVINSKI EKIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044) .....	41
10.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048) .....	42
10.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050).....	42
10.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051).....	42
10.11. PROMENE NA KAPITALU.....	43
10.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402).....	44
10.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414) .....	44
10.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423).....	45
10.15. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435) .....	45
10.16. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444) .....	46
10.17. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453).....	46



10.18. DRUGE TEHNIČKE REZERVE OSIGURANJA (AOP 0457) .....	47
<b>11. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA .....</b>	<b>47</b>
<b>12. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....</b>	<b>48</b>
<b>13. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA .....</b>	<b>48</b>
<b>14. SUDSKI SPOROVI .....</b>	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
<b>15. EKSTERNA KONTROLA.....</b>	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
<b>16. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA .....</b>	<b>Error! Bookmark not defined.</b>

## 1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Garant, akcionarsko društvo za osiguranje (u daljem tekstu: Društvo), registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD-2455/2005 od 12.05.2005. Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja.

### Opšti podaci

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07812728
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6512 neživotno osiguranje
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001468

Društvo je osnovano 25.02.1992.godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. g., kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena.

Društvo je u junu 2012. godine izvršilo usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“ broj 36/2011 i 99/2011), i dana 28.06.2012. godine podnelo registracionu prijavu za promenu podataka Agenciji za privredne registre, koja je o registraciji promena izdala Rešenje broj BD 88092/2012 dana 03.07.2012. godine.

Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.11716 od 30.12.2009. godine za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja kao i za obavljanje poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja, Društvo je poslovalo i u periodu 01.01.-14.07.2016. kada je, na osnovu rešenja Narodne banke Srbije G.br.11716 od 30.12.2009. godine za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja kao i za obavljanje drugih poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja Društvo u APR registrovalo promenu kao rezultat potpune uskladjenosti svoga poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata društava za osiguranje sa odredbama Zakona o osiguranju.

Društvo je razvrstano u **veliko pravno lice** po osnovu delatnosti - osiguranje.

Društvo posluje isključivo iz svoga sedišta, bez filijala i ekspozitura. Nema sopstvenu prodajnu mrežu, već prodaju osiguranja, osim direktne prodaje koju obavljaju zaposleni u Društvu, realizuje kroz saradnju sa posrednicima i zastupnicima (društvima za zastupanje i zastupnicima – preduzetnicima) u osiguranju. Društvo saradnju ostvaruje na osnovu zaključenih ugovora o posredovanju / zastupanju. Ugovori se u istoj tipskoj formi i sa istim odredbama koje su uskladjene sa zahtevima Zakona i dobre poslovne prakse, zaključuju isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu regulatora za obavljanje poslova koji su predmet ugovora. Ugovorena posrednička/zastupnička provizija kao ključni element ugovora iskazuje se procentom premije i standardno iznosi 18% (osim za poslove osiguranja za koje je Zakonom propisana drugačija stopa), dok se primena drugačije (više) stope posebno evidentira aneksom na glavni ugovor kojim se preciznije određuje posao osiguranja za koji se ugovara različita provizija. Ugovori o posredovanju / zastupanju zaključuju se isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu za poslovanje i uredno se ažuriraju u skladu sa promenama ključnih podataka iz poslovanja ovih lica.

Saradjujući sa zastupnicima u osiguranju, Društvo samo izdaje polise, tako da nema zaduživanja zastupnika obrascima stroge evidencije, kojima se isključivo zadužuju i razdužuju zaposleni u Društvu. Shodno tome, zastupnici ne vrše naplatu premije po polisama Društva i ne duže se po tom osnovu.



U toku izveštajnog perioda Društvo je saradivalo sa ukupno 36 lica: posrednika, zastupnika - preduzetnika i društava za zastupanje. U sledećim tabelama dat je pregled svih posrednika i zastupnika (društava i preduzetnika) sa kojima je u izveštajnom periodu ostvareno poslovanje.

Spisak društava za posredovanje sa kojima je Društvo saradivalo u 2016.:

<b><u>Naziv</u></b>	<b><u>Adresa</u></b>	<b><u>Matični broj</u></b>	<b><u>PIB</u></b>	<b><u>Broj rešenja NBS</u></b>
<b>AGD D.O.O.</b>	Narodne omladine 12 23000 Zrenjanin	8812969	103356979	G.br. 7649 od 28.10.2005.
<b>MARSH D.O.O.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z 11070Novi Beograd	17491156	102994595	G.br. 597 od16.09.2005.g.
<b>GRECO INTERNATIONAL D.O.O.</b>	Bledska br. 3 / Sterijina br.15 11000 Beograd	20106310	104162721	G.br.8496 od 15.11.2005.g.
<b>ACB D.O.O.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z/543 11070 Novi Beograd	20108479	104169820	G.br. 4732 od 04.06.2008.g.
<b>ASPEN D.O.O.</b>	Braće Jerković 132 11000 Beograd	20082313	104056541	G.br. 6087 od 20.09.2005.g.
<b>3D MEDIATOR</b>	Preradovićeve 9b 11000Beograd	20295791	105021079	G.br.6299 od 04.05.2007.g.
<b>MENADŽER TIM D.O.O.</b>	Maršala Birjuzova 3/VII 11000BEOGRAD	20343087	105215977	G.br. 11231 od 04.10.2007.g.
<b>EUROSOLUTIONS D.O.O.</b>	Ustanička 189/II lok. 7a 11000 Beograd	20569620	106280667	G.br. 8780 od 27.08.2009.g.
<b>STEVANOVIĆ D.O.O.</b>	Toše Jovanovića 16/7 11000 Beograd	17178296	101032630	G.br. 7754 od 01.11.2005.g.
<b>INTERISK D.O.O.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z/p.p., 11070 Novi Beograd	20281073	104963931	G.br.10160 od 01.06.2010.g.
<b>AUCTOR SOLLERS D.O.O.</b>	Bulevar Mihaila Pupina 115v, 11000 Beograd	20138564	104276844	G. br.2012
<b>ASIGEST</b>	Klare Cetkin 14/24 11070 Novi Beograd	20307773	105084218	G.br.2628 od 09.05.2011.g.
<b>INTERA D.O.O.</b>	Majke Jevrosime 37 11000 Beograd	20197323	104595709	G. br.7964
<b>PREMIJA PLUS D.O.O.</b>	Kralja Petra 32 11000 Beograd	20492767	105924725	G.br.9332 od 31.12.2008.g.
<b>ERGO NOVA d.o.o. Društvo za posredovanje u osiguranju</b>	Cara Lazara 3 11000 Beograd	20758244	107222222	G.br. 7519 od 22.7.2011.
<b>SECURITAS OMNIS d.o.o.</b>	Kursulina 47/II/6 32300 Gornji Milanovac	20807865	107463881	G.br. 11483 od 10.10.2011
<b>WILLIS TOWERS WATSON d.o.o.</b>	Bul. Mihajla Pupina 115g, 11070 Novi Beograd	20751223	107182303	G br.7371 od 12.07.2011.
<b>GSI MASTER d.o.o.</b>	Cvijičeva 63/stan 4 11 000 Beograd	20652985	106652565	G.br.8927 od 29.04.2010
<b>RR DIV d.o.o.</b>	Karađorđeva 10, Obrenovac	20481242	105915208	G.br.7918 od 03.11.2008

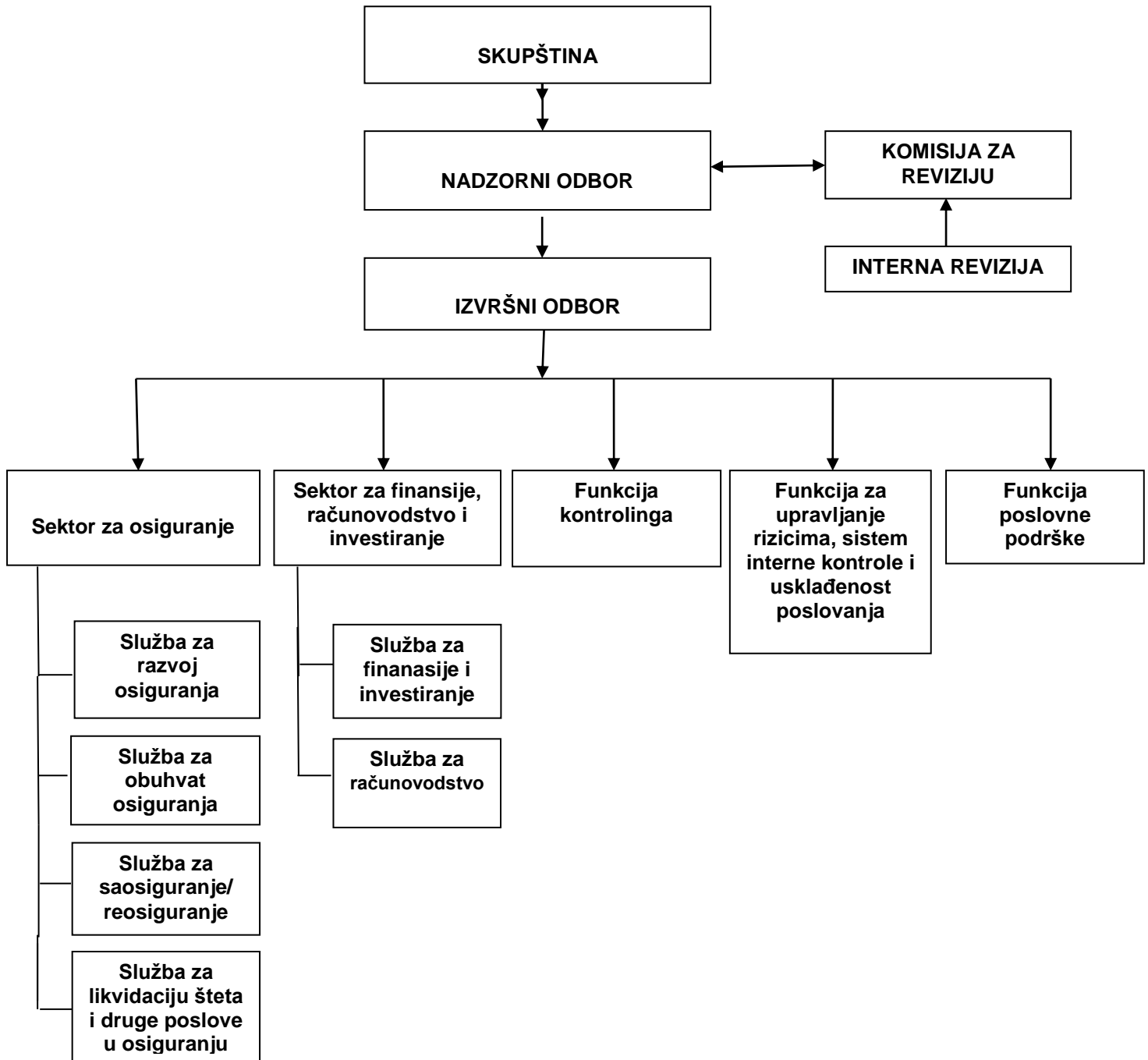
“Nordal Div” d.o.o.	Batajnički drum 1/I 11080 Zemun	21154148	109279009	G.br.8036 od 28.10.2015.
“Respect IBS” d.o.o.	Kralja Petra Prvog 12	21094439	108923570	G.br.1101 od 23.02.2015.
“EL COM” d.o.o.	Augusta Cesarca 18, 21000 Novi Sad	08425396	101649304	G.br.6765 od 30.09.2005.
VM LINE	Omladinskih brigada 28/4	21051462	108705431	IO br. 33 od 11.09.2014.
PREMIUM PARTNER doo	Masarikova 26 15000 Šabac	21171778	109379657	G.br. 249 os 13.01.2016.
VIB doo	Rudnička 2 11000 Beograd	21212399	109621696	G.br. 5300 od 05.07.2016.
AMADE doo	Stevana Dubajića 17/2 11000 Beograd	21088889	108894311	G.br. 1226 od 27.02.2015.
RACIO plus doo	Tihomira Ostojića 4/IV/39 21000 Novi Sad	20331097	105165552	G.br. 1804 od 16.03.2016.

Spisak zastupnika – društava i preduzetnika u osiguranju sa kojima je Društvo saradivalo u 2016.:

<u>Ime</u>	<u>Adresa</u>	<u>Matični broj</u>	<u>PIB</u>	<u>Broj rešenja NBS</u>
<b>Branko Tomić, preduzetnik agenc.za zast.u osiguranju BRANA</b>	Gundulićev Venac 55/1, 11000 Beograd	61425306	10640305 2	G.br. 8273 od 08.04.2010.
<b>ADS agencija za zastupanje u osiguranju</b>	Nade Naumović 44a, 11000 Beograd	61638580	10610295 0	G.br. 4536 od 05.05.2009.
<b>PRORISK d.o.o.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z/III 11070Novi Beograd	61425306	10640305 2	G.br. 2708 od 21.03.2011.
<b>H&amp;C INSO d.o.o.</b>	Kralja Petra 12, Bačka Palanka	20694874	10686294 1	G.br. 14250 od 18.11.2010.
<b>TODOROVIC INS, Agencija za zastupanje u osiguranju, Vladislav Todorovic, pr.</b>	Šibenička br.4/3 11000 Beograd	61946683	10583189 9	G.br. 7580 od 13.10.2008.
<b>MINI , IVO MIKELIC</b>	Bulevar Kneza Aleksandra Karađorđevića 84 11 000 Beograd	60179743	10443223 9	G br. 3706 os 17.05.2006.
<b>Agencija za zastupanje “Proaktiv“</b>	Cara Dušana 45 d Kraljevo	62706236	10738248 9	G.br. 12410 od 25.11.2011.g.
<b>NEBO-INS doo</b>	Gandijeva 5 11070 Novi Beograd	64004638	10919932 4	G.br. 3203 od 16.12.2015.
<b>NB LIBERTAS doo</b>	Branislava Nušića 11500 Obrenovac	64012843	10921037 8	G.br. 7485 od 08.10.2015.



Organizaciona struktura Društva prikazana je u sledećoj šemi:



Na dan 31.12.2016. godine Društvo ima 11 zaposlenih sa sledećom kvalifikacionom strukturom:

	<b>31.12.2016.</b>		<b>31.12.2015.</b>
<b>Broj izvršilaca</b>	<b>Stručna sprema</b>	<b>Broj izvršilaca</b>	<b>Stručna sprema</b>
9	Visoka stručna sprema	8	Visoka stručna sprema
	Viša stručna sprema	1	Viša stručna sprema
2	Srednja stručna sprema	3	Srednja stručna sprema
11	<b>Ukupno</b>	12	<b>Ukupno</b>

**Prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio je:

- 2016. godine: 10 radnika i
- 2015. godine: 9 radnika

## **2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA**

U skladu sa odredbama Zakona o osiguranju i Zakona o privrednim društvima, upravljanje u Društvu je uspostavljeno kao dvodomno, sa sledećim organima uprave:

- Nadzorni odbor (sa Komisijom za reviziju, kao Zakonom predviđenim telom uspostavljenim za njegovo efikasnije funkcionisanje i posebnim nadležnostima u nadzoru poslovanja Društva koje su definisane Zakonom) i

- Izvršni odbor koga čine tri izvršna direktora sa definisanim nadležnostima

Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre na osnovu odobrenja / saglasnost Narodne Banke Srbije za članstvo u organima uprave Društva.

U izveštajnom periodu, sastav Nadzornog odbora činili su sledeći članovi, koji su 05.07.2016. tokom izveštajnog perioda izabrani na novi mandatni period od 4 godine, odn. do 2020. godine:

- Jovan Nikčević, predsednik;
- Dimitraki Zipovski, član;
- Zoran Jovanović, član;
- Mirjana Grbović, nezavisni član;
- Gordana Klanšček, nezavisni član do 06.04.2016./Vera Kresoja, nezavisni član od 05.07.2016.

U izveštajnom periodu, sastav Izvršnog odbora činili su sledeći članovi, koji su 05.07.2016. tokom izveštajnog perioda izabrani na novi mandatni period od 4 godine, odn. do 2020. godine:

- Mirjana Bogičević, Generalni direktor,
- Jelica Mandić, Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan,
- Lidija Vasić, Izvršni direktor za osiguranje.

U izveštajnom periodu članovi Komisije za reviziju, koji su 05.07.2016. izabrani na mandatni period od 4 godine, tj. do 2020. godine, bili su:

- Mirjana Grbović, predsednik;
- Dimitraki Zipovski, član;
- Zoran Jovanović, član.

## **3. VLASNIČKA STRUKTURA**

Tokom izveštajnog perioda nije bilo promene vlasničke strukture sa kraja 2014. a sama struktura prikazana je u sledećoj tabeli. Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovalo (obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESVUFR) koji je tokom izveštajnog perioda bio i ostao nepromenjen iznosi 157.257 komada.



Red. broj	Akcionar	Broj akcija		% učešća
		31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	146.155	146.155	92,94022
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	11.056	11.056	7,03053
3.	Evropa Osiguranje u stečaju	44	44	0,02798
4.	NMS Investment support doo	1	1	0,00064
5.	Nedeljković Igor	1	1	0,00064
U K U P N O:		157.257	157.257	100,00

\*  
\*   \*   \*

*Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **finansijski izveštaji Društva** odobreni 27.02.2017. godine na 8. sednici Nadzornog odbora Društva.*

*Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.*

#### 4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 – u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi – MRS,
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/14, 141/2014 i 102/2015). Ovom odlukom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenoj Odluci, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Odlukom o sadržaju računa u kontnom okviru za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/14 i 102/2015).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje i 112/2015);
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr.zakon, 142/2014 i 83/2015, 5/2016 – usklađeni din.izn., 108/2016);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014 - dr.pravilnik);

- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 24/2014, 30/2015, 101/2016);
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010);
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014); i drugi.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011 i 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji za osiguranja se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 141/2014 i 102/2015), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“; i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

*Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni*

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),



- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji”- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine) i
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

*Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu*

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MRS 1 (kada se usvoji IFRS ),
- Izmene MRS 7 "Izveštaj o novčanim tokovima" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene MRS 12 "Porez na dobit" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene MSFI 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i MSFI 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine,
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili

finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha. Promena MSFI 9 dovešće i do promena u MSFI 7 i MSFI 4.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu,
- IFRIC 22 Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena,
- MSFI 16 „Zakup” koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.

I pored svih naznačenih potencijalnih neusaglašenosti, primena svih izmena prethodno navedenih Standarda ne bi imala značajan uticaj na finansijsku poziciju Društva kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Pored navedenog, u primeni su bila i druga interna akta koja su propisana članom 67. Zakona o osiguranju, koja je Društvo donelo na osnovu Mišljenja ovlašćenog aktuara. Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u tački 7.

Iako ima dozvolu za poslovanje u svim vrstama neživotnog osiguranja, Društvo je u izveštajnom periodu obavljalo poslove osiguranja u sledećim vrstama:

- osiguranjem od posledica nezgode
- osiguranjem motornih vozila – kasko
- osiguranjem robe u prevozu
- osiguranjem imovine od požara i drugih opasnosti
- ostalim osiguranjima imovine
- osiguranjem od opšte odgovornosti i
- osiguranjem finansijskih gubitaka.

Shodno čl. 10 Zakona o osiguranju i Odluci o izmenama i dopunama odluke o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje, a obzirom na vrste neživotnog osiguranja u kojima posluje, Društvo ima obavezu da utvrđuje dobit i gubitak za podgrupe osiguranja kojima se bavi i da, pored zbirnog bilansa uspeha, izradjuje i dostavlja i pojedinačne bilanse uspeha pri čemu je dužno da u zaglavlju tih bilansa naznači na koje se podgrupe osiguranja oni odnose i to:

- osiguranje od posledica nezgode
- osiguranje vozila
- osiguranje plovnih objekata i transporta
- imovinska osiguranja
- osiguranje od odgovornosti i
- neživotna osiguranja koja nisu svrstana u podgrupe(osiguranje finansijskih gubitaka)



## 5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja
- Načela aktuarske struke u utvrđivanju pojedinih pozicija

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

**Načelo doslednosti** podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

**Načelo opreznosti** podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

**Načelo suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

**Načelo pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

### **Načela struke aktuarstva**

Ugovorom o osiguranju, ugovarač osiguranja se obavezuje da plati odredjeni iznos osiguravaču, a osiguravač se obavezuje da, ukoliko se desi osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili trećem licu naknadu, odnosno ugovorenu svotu.

Tarife imovinskih osiguranja utvrđuju se na osnovu učestalosti pojavljivanja osiguranih rizika. Da bi tarifa bila što preciznija, potrebno je rizike koji se primaju u osiguranje pratiti dugi niz godina. To predstavlja najveći izvor neizvesnosti obzirom na adekvatnost statistike na osnovu koje se utvrđuje tarifa. Osiguranja imovine su po pravilu kratkoročna, tako da to predstavlja izvesno obezbeđenje i mogućnost da se, ukoliko se pokaže da je stopa premije neadekvatna, u budućem kraćem periodu koriguje tarifa. Osim

toga, dodatnu zaštitu pruža i reosiguranje, jer reosiguravač (bar kada je u pitanju „treaty“) prihvata rizik po stopama na osnovu kojih je ugovoreno osiguranje, čime se i rizik neadekvatne premijske stope u odgovarajućoj srazmeri prenosi na reosiguravača.

Rezervacija šteta obračunava se posebno za nastale prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene i posebno za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Rezervisani iznos za nastale prijavljene štete obračunava se pojedinačnom procenom svake štete, tako da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Obračun rezervisanja za štete vrši se na nivou vrsta osiguranja, kao i evidentiranje trškova izvidjaja, procene, rešavanja i isplate šteta koje formiraju koeficijent koji se primenjuje na iznose rezervisanih šteta. Prilikom obračuna rezervisanih šteta, iznos rešenih šteta se umanjuje za iznos naplaćenih regresnih potraživanja i tako formiran iznos primenjuje u obračunu. Pri utvrđivanju rezervisanih šteta Društvo ne vrši eksplicitno diskontovanje niti umanjjenje rezervisanih šteta po tom osnovu.

## 6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

**Greške iz prethodnog perioda** su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

**Materijalno značajna greška** otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će korigovati uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo koriguje početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period). Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

**Materijalnost greške** se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupnu aktivu koju je Društvo iskazalo u godini koja prethodi godini u kojoj je ustanovljena greška. Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 0,85% ukupne aktive Društva u prethodnoj godini**. Ovo je u skladu sa podzakonskim aktom – Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru društva za osiguranje.

## 7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, izuzev tamo gde je došlo do promena računovodstvene politike što će u odgovarajućoj napomeni uz konkretnu bilansnu poziciju posebno biti naznačeno.



Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, definisane su Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Za pojedine knjigovodstvene aspekte koji nisu precizirani Pravilnikom, primenjene su računovodstvene politike zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2015. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažavaju su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. U slučaju kada postoje, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovaće se već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja, dok se **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja** ne vrši korekcija priznatih iznosa, već se, u slučaju kada ih je bilo, u Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

### 7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu kako sa zahtevima profesionalne regulative tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja. Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje tehničkih rezervi i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, podzakonskim aktima i odgovarajućim internim aktima Društva, predviđena je primena **fer (pravične) vrednosti** pojedinih pozicija aktive i pasive. Sprovodeći propisanu obavezu vršenja kontinuirane procenu, Društvo uvažava pravila za upravljanje rizikom, a efekte procene evidentira kroz ispravke vrednosti.

### 7.2. Efekti kursa stranih valuta

**Transakcije u stranoj valuti**, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kursa, na svaki datum bilansa stanja monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju se primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale. Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	123,4723	121,6261
1 USD	117,1353	111,2468

### 7.3. Prihodi

Prihodi društva sastoje se od: poslovnih (funkcionalnih) prihoda, prihoda od investicione aktivnosti, finansijskih prihoda, prihoda po osnovu uskladjivanja vrednosti potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti i ostalih prihoda.

#### Poslovni prihodi

Poslovne (funkcionalne) prihode čine prihodi od premija osiguranja i saosiguranja, prihodi od poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja i ostali poslovni prihodi. Prihode od premija osiguranja i saosiguranja čine iznosi fakturisane premije umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija). Visina premije utvrđena je tarifom premije po vrstama osiguranja. Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu (u vrstama za koje je definisana obaveza izdvajanja za preventivu). Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Prihod se meri po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir i iznos svih popusta koje Društvo odobri. Razlika između poštene vrednosti i nominalnog iznosa naknade priznaje se kao prihod od prodaje. Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni svi uslovi:

- društvo je prenelo na kupca sve značajne rizike i koristi od vlasništva;
- rukovodstvo Društva ne zadržava upliv na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom
- kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri;
- kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomske koristi u Društvo
- kad troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

Prihode od investiranja čine: prihodi ostvareni po osnovu izdavanja u zakup investicionih nekretnina, njihove procene i njihove prodaje; prihodi od kamata, prihodi od uskladjivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha; dobiti od prodaje HOV; pozitivne kursne razlike iz aktivnosti investiranja i ostali prihodi po osnovu investicione aktivnosti.

**Finansijski prihodi** obuhvataju prihode od kamata, prihode od pozitivnih kursnih razlika i druge oblike finansijskih prihoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobiti uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme po vrednosti većoj od knjigovodstvene u momentu prodaje.

### 7.4. Rashodi

Rashode Društva čine rashodi za štete i ugovorene sume osiguranja, rashodi za štete po osnovu saosiguranja, rashodi za premije po osnovu pasivnih poslova reosiguranja i drugi rashodi od poslova osiguranja, drugi funkcionalni rashodi, rashodi za obavljanje poslova osiguranja (troškovi sprovođenja osiguranja), rashodi po osnovu investicione aktivnosti, rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti, finansijski rashodi (drugi osim rashoda investicionih aktivnosti) i ostali rashodi.

Rashodima za štete iz prethodnog stava ovog člana smatraju se i troškovi utvrđivanja i procenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahteva, sudski troškovi i takse u sporovima po obavezama iz osnova osiguranja, troškovi veštačenja i drugi troškovi u vezi sa isplatom naknada šteta. Rashode društva predstavljaju i povećanja pojedinačnih kategorija tehničkih rezervi utvrđenih Zakonom o osiguranju.

Rashode od investiranja čine: rashodi po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, gubici pri prodaji nepokretnosti, rashodi po osnovu uskladjivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer

vrednosti kroz bilans uspeha; gubici pri prodaji HOV; negativne kursne razlike iz aktivnoszi investiranja i ostali rashodi po osnovu investicione aktivnosti.

Osnovni elementi i načela priznavanja rashoda su:

- rashodi se priznaju, odnosno evidentiraju i iskazuju kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri;
- rashodi se priznaju na osnovu neposredne povezanosti rashoda sa prihodima (načelo uzročnosti);
- kada se očekuje da će ekonomske koristi priticati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi u širem smislu ili posredno, rashodi se priznaju putem postupka sistemske i razumne alokacije;
- rashodi se priznaju kada izdatak ne donosi nikakve ekonomske koristi ili kada i do iznosa do kojeg buduće ekonomske koristi ne ispunjavaju uslove ili su prestale da ispunjavaju uslove za priznavanje u bilansu stanja kao sredstvo;
- rashodi se priznaju i u onim slučajevima kada nastane obaveza bez istovremenog priznavanja sredstva.

**Finansijske rashode čine** rashodi od kamata, rashodi od negativnih kursnih razlika i drugi oblici finansijskih rashoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

## 7.5. Porez na dobitak

**Porez na dobitak** se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

*Tekući porez* je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

*Odloženi porez* se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

**Odložena poreska sredstva** su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.



Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

**Odložene poreske obaveze** su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

## 7.6. Nematerijalna ulaganja

**Nematerijalna ulaganja (imovina)** su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

**Početno merenje nematerijalnog ulaganja** vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

**Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja**, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

**Amortizacija nematerijalne imovine** je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

## 7.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u poslovanju društva, u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

**Početo merenje nekretnina, postrojenja i opreme** vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

**Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme** vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

## 7.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

**Amortizacijom** se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alokira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

**Koristan vek trajanja sredstva** se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

**Iznos koji se amortizuje**, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

## 7.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

**Nadoknadivi iznos** je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

*Fer vrednost umanjena za troškove prodaje* je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

*Upotrebna vrednost* je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja.

Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

#### 7.10. Investicione nekretnine

**Investiciona nekretnina** je nekretnina koju Društvo drži u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u poslovanju, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

**Početno merenje investicione nekretnine** prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Investicione nekretnine se najmanje jednom u tri godine dodatno vrednuju u skladu sa procenom koju je izvršio ovlašćeni procenjivač, koji može biti sudski veštak odgovarajuće struke ili pravno lice koje je u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za obavljanje poslova veštačenja, osnovano za obavljanje delatnosti veštačenja.

**Promena fer vrednosti investicione imovine** tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije.*

#### 7.11. Zalihe

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti.

Nabavnu vrednost čine nabavna cena i ostali troškovi nabavke neophodni za dovodjenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Najvažnije zalihe koje Društvo ima jesu zalihe obrazaca stroge evidencije, koje se vode po metodu specifične identifikacije.



## 7.12. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i

- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri početnom odmeravanju finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

### 7.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

### 7.14. Potraživanja

**Potraživanja** obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u domaću valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

*Indirektan otpis potraživanja* od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Indirektan otpis vrši se u skladu sa važećim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i primenom Procedure za procenu bilansnih pozicija aktive Društva. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom. Procena vrednosti potraživanja vrši se kvartalno, na svaki datum bilansa, a može i češće po potrebi.

*Direktan otpis potraživanja* od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

#### **7.15. Finansijski plasmani**

**Finansijski plasmani** obuhvataju investirana sredstva u akcije, udele u kapitalu pravnih lica koji se vrednuju u skladu sa MRS 27 i drugim relevantnim MSFI, kao i investirana sredstva u hartije od vrednosti, depozite kod banaka i ostale plasmane koji se vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MSFI.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

#### **7.16. Obaveze**

**Obaveza** je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze



ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

*Kratkoročnim obavezama* se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnjanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

### 7.17. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodanjuju se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

**Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih** (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivni i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Povećanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,43%), u bilansu stanja na dan 31.12.2016. godine u odnosu na dan 31.12.2015. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 3,53%, i povećanje ukupnog broja zaposlenih za 0,13%); a
- s druge strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (snižanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,71%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

**Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.**

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosisima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena na bazi godišnjeg prinosa na državne hartije od vrednosti emitovanim 19. oktobra 2016. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 4,20%. Kako se radi o EVRO hartiji od vrednosti, uvaživši procenjenju inflaciju u Evro zoni (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2017. godinu sa projekcijama za 2018. i 2019. godinu"), uz ekstrapolaciju krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (15 godina) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2018. godine, uvaživši i Izmene usvojene na 14. sednici Izvršnog odbora NBS odžanoj 10. novembra 2016. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2017. godinu od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2015. i 2016. godine, najrealnije je inflaciju za narednu godinu planirati na nivou Memorandumom ciljane stope inflacije.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2017. godinu sa projekcijama za 2018. i 2019. godinu"), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

#### 7.18. Rezervisanja – tehnička rezerva

**Prenosna premija** predstavlja deo premije koji se odnosi na budući obračunski period. U skladu sa aktom poslovne politike obračun prenosne premije vrši se po vrstama i tarifnim grupama osiguranja. Osnovicu za obračun prenosne premije čini obračunata bruto premija, a obračun prenosne premije vrši se po principu „pro rata temporis“ kod svih ugovora o osiguranju.

**Rezervisane štete** čine iznosi kojima su rezervisane nastale, prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene, kao i nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Iznos rezervisanja za štete utvrđuje se shodno internom aktu Društva, pri čemu se iznosi rezervisanja za svaku nastalu, prijavljenu a do kraja obračunskog perioda nerešenu štetu utvrđuju prilikom njihovog popisa na datum obračuna. Princip dovoljnosti je ključni zahtev, tj. nivo rezervisanja za svaku nastalu prijavljenu štetu mora biti takav da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveze po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje da šteta bude likvidirana i isplaćena. U slučaju kada, osim prijave štete, ima malo ili nema relevantnih podataka i dokumentacije za procenu, visina rezervacije se utvrđuje na bazi oštećenja kako su prijavljena u prijavi štete ili na bazi podataka o prosečnom iznosu likvidirane štete u posmatranoj grupi osiguranja ostvarenoj u obračunskom periodu.

Visina rezervisanja za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete utvrđuje se u skladu sa internim aktom društva za svaku vrstu osiguranja posebno. Obračun se vrši primenom više metoda definisanih internim aktom (koeficijent rešenih i rezervisanih šteta u samoprdržaju za ovu kategoriju po vrstama, ukupni „loss ratio“ i chain ladder metod), a kao konačni iznos rezervisanja za IBNR štete biće evidentiran najviši iznos rezervisanja, čime treba da se obezbedi dovoljnost, odnosno adekvatnost rezervisanja za ovu kategoriju po vrstama osiguranja. Na ovako dobijeni iznos rezervisanih šteta primenjuje se koeficijent troškova izvidjaja, procene, rešavanja i isplate šteta, čime se utvrđuje ukupni iznos rezervisanja za štete (RBNS i IBNR) po vrstama osiguranja.

**Rezerve za izravnaje rizika** utvrđuju se na kraju svake obračunske godine, primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravnaje rizika, zasnovano na ostvarenom neto pozitivnom rezultatu u izveštajnom periodu i odnosom iznosa godišnje premije u samoprdržaju i najvišeg iznosa godišnje premije u samoprdržaju ostvarene u prethodnom petogodišnjem periodu, po vrstama osiguranja za svaku vrstu osiguranja u kojoj je društvo poslovalo u istom periodu.

**Rezerve za neistekle rizike** obrazuju se u iznosu iznad rezervi za prenosne premije za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu, a po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda. Rezerve za neistekle rizike obračunavaju se za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije i potraživanja za premiju po ugovorima o osiguranju.

**Rezerve za bonuse i popuste** obrazuju se u iznosu na čiju isplatu osiguranici imaju pravo na osnovu:

- 1) učešća u dobiti
- 2) buduće delimično snižene premije
- 3) povrata dela premije za nepotrošeno vreme trajanja osiguranja zbog prevremenog prestanka osiguranja



## **Margina solventnosti i adekvatnost kapitala**

U kontekstu utvrđivanja kapitalne adekvatnosti, Društvo izračunava zahtevanu marginu solventnosti po metodologiji predviđenoj za neživotna osiguranja, primenjujući viši od dva tako izračunata iznosa (između iznosa izračunatog po metodu premije i po metodu šteta), i poredeci tako dobijeni iznos sa Zakonom (član 126.) zahtevanom marginom solventnosti.

U cilju obezbedjenja kontinuirane sposobnosti da izvršava obaveze iz poslovanja, Društvo formira garantnu rezervu utvrđujući je u skladu sa Zakonom (član 124.).

Na kraju 2016. godine, obzirom na višegodišnji trend niskih iznosa izračunate margine koji je nastavljen i u izveštajnom periodu, razlika između raspoložive i zahtevane margine solventnosti, kao i zahtevane margine i garantnog kapitala je značajna u korist raspoložive margine, odnosno dovoljnosti garantnog kapitala ostvarenog na kraju 2016. godine.

## **8. UPRAVLJANJE RIZIKOM**

Ključni rizici delatnosti osiguranja i njihova klasifikacija definisani su Odlukom o sistemu upravljanja u društvu za osiguranje/reosiguranje (Sl. glasnik RS br. 51/2015).

Funkcionisanje interne kontrole i upravljanje rizikom bliže su regulisani Osnovama sistema internih kontrola i Strategijom za upravljanje rizicima.

Društvo uspostavlja, obezbeđuje efikasnost i vrši odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom. Unutrašnjom organizacijom uspostavljene su ključne poslovne funkcije čije obavljanje je organizovano po principima dobre prakse, bez sukoba interesa i uz poštovanje razdvajanja nespojivih poslova. Takođe, Društvo je uspostavilo i odgovarajuće oblike nadzora na svim nivoima: interne kontrole na nivou operativnog poslovanja, nadzor na drugoj liniji koji čine interna kontrola, upravljanje rizikom i uskladenost poslovanja čije je obavljanje jasno razdvojeno od operativnih poslova koji bi mogli biti predmet nadzora na drugoj liniji. Navedene funkcije kao i napred navedena akta, čine okvir za uspostavljanje i primenu sistema interne kontrole i sprovođenje procesa upravljanja rizikom. Ovi procesi se realizuju na način da budu efikasni (izraženo kroz odnos angažovanih resursa i ostvarenih koristi) i primereni složenosti poslovanja, vrsti poslova, obimu transakcija, veličini i drugim relevantnim okolnostima pod kojima se odvija poslovanje Društva.

Društvo prepoznaje i procenjuje rizike kojima je izloženo u svom poslovanju i preduzima mere kojima ih ublažava i svodi na prihvatljivi nivo koji neće ugroziti imovinu, poslovanje i ispunjenje preuzetih obaveza i/ili ugroziti interese osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica i drugih poverilaca Društva. Funkcija Društva za internu kontrolu i upravljanje rizikom operativno vodi i ažurira bazu podataka o rizicima, priprema izveštaje i sprovodi komunikaciju i informisanje o riziku, dok se ocena rizika i definisanje mera (internih kontrola, ali i drugih mera) za njihovo ublažavanje definišu na nivou Izvršnog odbora Društva. Ovo rešenje je primereno organizacionoj strukturi Društva i malom broju nivoa odlučivanja. U tom smislu, poslovne politike i procedure se donose od strane Izvršnog odbora koji ima krajnju odgovornost za efikasnost njihove primene.

Identifikaciju najznačajnijih rizika kojima je izloženo u svom poslovanju Društvo vrši u skladu sa Osnovama sistema internih kontrola i Strategijom upravljanja rizicima i Procedurama uspostavljenim za upravljanje rizikom, kojima se rizici definišu, identifikuju, procenjuju u pogledu uticaja i verovatnoće nastanka i pronalaze adekvatni načini upravljanja. Kao rezultat sagledavanja i izvršene procene, sačinjava se registar rizika pod čijim se uticajem odvija poslovanje i koji značajno mogu uticati na ostvarenje strateških ciljeva, ciljeva osiguranja, operativnih, finansijskih, izveštajnih, IT i ciljeva uskladenosti i zakonitog poslovanja Društva:

- Rizik osiguranja (neadekvatno određena premija osiguranja, neadekvatno procenjen preuzeti rizik, neadekvatno određeni samopridržaj i, naročito, neusklađene i neprilagođene tarifne politike u vezi sa disperzijom rizika)
- Operativni rizik (neadekvatna organizacija poslovanja, neadekvatnosti, neefikasnosti i nepouzdanosti informacionog sistema)
- Pravni rizik

- Reputacioni rizik
- Tržišni rizik (rizik promene vrednosti finansijskih instrumenata na tržištu, promene cena nepokretnosti, promene cena HOV, promene deviznih kurseva, promene kamatnih stopa)
- Kreditni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama
- Rizik deponovanja i ulaganja sredstava
- 

Nivo prihvatljivosti pojedinačnih i ukupnog rizika definisan je kao strateški element, dok je planovima i ciljevima Društva opredeljen odgovarajući „apetit“ za preuzimanje rizika, koji je uskladen sa prihvatljivošću rizika. Strategijom za upravljanje rizikom definisani su odgovarajući postupci kojima se rizik prepoznaje, ocenjuje, komunicira i nadzire, odnosno postupci kojima se ključni rizici kontrolišu kako bi se blagovremeno sagledali i ublažili novi ili postojeći rizici i kako bi bili održavani na prihvatljivom nivou. Procena jednog ili ukupnog rizika koji prelazi granicu prihvatljivosti zahteva adekvatni odgovor na rizik, pre svega kroz uspostavljanje uspostavljanje i primenu mera koje treba da umanje procenjenu izloženost riziku.

Društvo na redovnoj osnovi razmatra i identifikuje događaje koji potencijalno utiču na uspešno postizanje postavljenih ciljeva i na koje se odgovara primenom uspostavljenih kontrola, kako bi prihvatljivi nivo rizika ostao na unapred definisanom nivou prihvatljivosti. O procesu upravljanja rizikom i funkcionisanju sistema interne kontrole, Izvršni odbor podnosi redovne kvartalne izveštaje i godišnji izveštaj koji je deo Godišnjeg izveštaja o poslovanju.

### **Upravljanje rizicima osiguranja**

Rizici osiguranja u potrfelju Društva po osnovu kojih može biti izloženo riziku odnose se na sve vrste osiguranja u kojima Društvo posluje, i to: osiguranja lica od nezgode, robe u prevozu, imovine od požara, ostala imovinska osiguranja, osiguranja motornih vozila - kasko, osiguranja od odgovornosti i osiguranja ostalih finansijskih gubitaka.

Glavne komponente rizika osiguranja su:

- rizik neadekvatno određene premije,
- rizik neadekvatnih rezervisanja (posebno za štete) i
- koncentracija rizika osiguranja.

Rizik nedovoljnosti premije se ogleda u riziku da će troškovi i štete koje nastanu biti veći od primljenih premija. Uzrok ovome može biti neadekvatno određena premija ili neadekvatno procenjen rizik (koji se prima u osiguranje). U cilju identifikovanja i smanjenja štetnih posledica pomenutih rizika Društvo analizira svoje poslovanje po vrstama osiguranja, kontinuirano prati ostvarene i pravi projekcije očekivanih rezultata, vrši proveru adekvatnosti premija. Sprovode se obuke zaposlenih u cilju ispravne primene propisanih tarifa. Informatičkim podešavanjima obezbeđuje se efikasni pristup i primena, odnosno kontrola primene odgovarajućih internih akata i njihovo ažuriranje. U cilju uspostavljanja adekvatne kontrole izloženosti rizicima, Društvo reosigurava deo rizika koji opredeljuje u skladu sa tabelom iznosa maksimalnog samoprdržaja iz važeće Odluke o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja i ukupnom iznosu samoprdržaja. Društvo ima zaključen ugovor o kvotnom, ekcedentnom reosiguranju sa akcionarskim društvom za reosiguranje 'Wiener Re' a.d., kao i o reosiguranju viška šteta od katastrofalnih rizika sa Evropa Re, kvotno reosiguranje od prirodnih katastrofalnih rizika sa Evropa Re, kao i ugovore o fakultativnom osiguranju sa „Dunav Re“ a.d. za pojedinačne rizike primljene u osiguranje, a koji su iznad maksimalnog samoprdržaja Društva.

Rizik neadekvatnih rezervisanja predstavlja rizik da tehničke rezerve neće biti dovoljne za pokrivanje budućih obaveza. Društvo sprovodi analizu dovoljnosti rezervisanja za štete koje su nastale, prijavijene a nerešene na kraju prethodnog perioda, poredeći ih sa iznosima kojima su te štete tokom tekućeg perioda rešene.

## Upravljanje rizicima investiranja

Sektor za finansije i računovodstvo operativno sprovodi politiku investiranja koju je definisao Izvršni odbor Društva. Glavni cilj politike investiranja jeste da se dostigne planirani rezultat investiranja uz istovremeno održavanje uravnoteženog profila rizik-prinos, uzimajući u obzir ograničenja uslovljena prihvatljivošću rizika. Rizici koji su predmet analize i ključni rizici u poslovanju Društva su devizni rizik, kreditni rizik, tržišni rizik, kamatni rizik, usaglašenost aktive i pasive i pokazatelji profitabilnosti. Izvršni odbor Društva na dnevnoj osnovi (ili drugom dinamikom koja je primerena prirodi rizika investicionog portfelja) prati najvažnije pokazatelje i to: likvidnost, premijski prihod, isplatu i rezervisanja za štete, merodavnu premiju, troškove sprovođenja osiguranja, dospelja potraživanja i dr. kao i eksterne pokazatelje, a sve u cilju blagovremenog sagledavanja rizika i preduzimanja mera za njihovo ublažavanje i/ili sprečavanje nastanka štetnih događaja čije bi posledice bile neprihvatljive za Društvo.

## Upravljanje finansijskim rizikom

Društvo je u svom poslovanju izloženo sledećim finansijskim rizicima:

- tržišnim rizicima
- riziku likvidnosti
- riziku ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama
- kreditnom riziku

**Tržišni rizik** uključuje tri vrste rizika:

- Devizni rizik
- Rizik promene kamatnih stopa
- Cenovni rizik, odnosno rizik promene vrednosti finansijskin instrumenata na tržištu

## Devizni rizik

Valutni (devizni) rizik predstavlja vid tržišnog rizika, a odnosi se na promene deviznih kurseva. Društvo je izloženo deviznom riziku kroz ulaganja i transakcije u stranoj valuti. Promene u kursu strane valute utiču na visinu pozitivnih i negativnih kursnih razlika u bilansu uspeha. Društvo je izloženo riziku promene deviznih kurseva kako kroz investicione aktivnosti, tako i kroz premijski prihod, obračun tehničkih rezervi (kroz rezervisane štete) i likvidirane štete, shodno zaključenim ugovorima o osiguranju sa valutnom klauzulom ili u evrima. Otvorena neto devizna pozicija predstavlja razliku između aktive i pasive u valutama.

Društvo upravlja deviznim rizikom tako što nastoji da valutno ujednači obaveze sa imovinom, dok razliku do pune vrednosti imovine plasira aktivu sa deviznim predznakom. Sledeća tabela pokazuje odnos pozicija devizne aktive i pasive na dan 31.12.2016. godine.

u 000 dinara

POZICIJA	EUR	Valutna klauzula u EUR	USD	Ukupno u valuti	RSD	UKUPNO
Potraživanja	1.363	40.953	9.822	52.138	8.293	60.431
Finansijski plasmani	569.247	-	121.870	691.117	-	691.117
Gotovina i got. ekvivalenti	89.571	-	9.699	99.270	263	99.533
Invest. nekretnine	-	251.455	-	251.455	-	251.455
PP na teret sao/reo	-	-	-	-	15.882	15.882
Rez. štete na teret sao/reo	10.526	-	-	10.526	527	11.053
Ostala aktiva	7.072	-	2.117	9.189	8.081	17.270
<b>UKUPNO AKTIVA</b>	<b>677.779</b>	<b>292.408</b>	<b>143.508</b>	<b>1.113.695</b>	<b>33.046</b>	<b>1.146.741</b>
Dugoročna rezervisanja	-	-	-	-	33.638	33.638
Prenosne premije	-	-	-	-	117.453	117.453
Rezervisane štete	-	-	-	-	120.280	120.280
Kratkoročne obaveze	3.471	20.275	-	23.746	7.597	31.343
Kapital	-	395.111	-	395.111	446.116	841.227

POZICIJA	EUR	Valutna klauzula u EUR	USD	Ukupno u valuti	RSD	UKUPNO
Ostala pasiva	-		-		2.800	2.800
UKUPNO PASIVA	3.471	415.386	-	418.857	727.884	1.146.741
<i>Neto devizna pozicija na dan 31.12.2016.</i>	674.308	-122.978	143.508	694.838	-694.838	0

#### **Kamatni rizik**

Društvo nastoji da uskladi buduće prilive od imovine sa obavezama iz osiguranja. Društvo je izloženo kamatnom riziku kroz promene kamatnih stopa kod finansijskih plasmana. Međutim, ovaj rizik je ublažen i sveden na minimalni obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope. Tabela u nastavku prikazuje finansijsku imovinu koja je po proceni rukovodstva izložena riziku promene kamatnih stopa na dan 31.12.2016. godine. Obaveze Društva nisu izložene kamatnom riziku, obzirom da su u celosti nekamatonosne. Aktiva na pozicijama navedenim u tabeli niže može biti izložena riziku promena kamatnih stopa u budućem periodu po isteku ugovora o deponovanju po fiksnim poznatim kamatnim stopama. Obzirom na strukturu obaveza Društva koje nisu kamatonosne, Društvo u celini nije izloženo riziku neusklađenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

POZICIJA	Do 1 mesec	1-3 meseca	Od 3 ms do 1 god	Nekamatonosno	UKUPNO
Potraživanja	-	-	-	60.431	60.431
Kratkoročni depoziti kod banaka	15.601	-	341.284	-	356.885
Gotovina i got. ekvivalenti	99.533	-	-	-	99.533
UKUPNO AKTIVA	115.134	-	341.284	60.431	516.849

Dugoročna rezervisanja	-	-	-	33.638	33.638
Rezervisane štete	-	-	-	120.280	120.280
Kratkoročne obaveze	-	-	-	31.343	31.343
UKUPNO PASIVA	-	-	-	185.261	185.261

<i>Neto kamatonosna neusklađenost na 31.12.2016.</i>	115.134	-	341.284	-124.830	331.588
--	---------	---	---------	----------	---------

#### **Cenovni rizik**

Društvo je izloženo cenovnom riziku kod:

- **Hartije od vrednosti koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha**, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Do sada Društvo nije imalo takvih potreba u cilju obezbeđenja likvidnosti koje bi zahtevale prodaju bilo kog dela ovih hartija od vrednosti. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti i njihove promene evidentiraju kroz bilans uspeha čine 29,03% ukupne aktive Društva, za koje nema ograničenja kada je u pitanju plasiranje tehničkih rezervi. Struktura HOV prikazana je u tabeli u Napomeni broj 26.
- **Investicionih nekretnina** u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Ovaj rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko vrednovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem iskrsljih većih obaveza, može bez većih gubitaka nastalih po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se procena vrednosti vrši jednom godišnje, od strane ovlašćenog stručnog



lica, upravo da bi cenovni rizik bio što manji a procena tržišne vrednosti investicionih nekretnina na poslednji dan poslovne godine što realnija. Struktura investicionih nekretnina pojedinačno po površinama, lokacijama i vrednostima prikazana je u tabeli u Napomeni broj 22.

Ukupna navedena aktiva koja je pod cenovnim rizikom na dan 31.12.2016. prikazana je u sledećoj tabeli:

POZICIJA AKTIVE	Vrednost u 000 dinara na dan 31.12.2016.
Dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti u BU	332.873
Vlasničke HOV	1.359
Investicione nekretnine	251.455
<b>UKUPNO AKTIVA pod cenovnim rizikom</b>	<b>585.687</b>

Obračunata premija osiguranja i premija koja se po istim rizicima prenosi u saosiguranje / reosiguranje nije pod cenovnim rizikom tom prilikom, budući da kod prijema rizika u saosiguranje / reosiguranje društva za osiguranje / reosiguranje primaju ove rizike prihvatajući i tarifu / cenu po kojoj je društvo primilo konkretni rizik u osiguranje, kao i dinamiku plaćanja premije.

### **Kreditni rizik**

Kreditni rizik se definiše kao rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu neispunjenjem svoje obaveze prouzrokovati gubitak druge strane.

Kreditnom riziku izložena je sledeća aktiva Društva:

- potraživanja po osnovu premije
- plasmani bankama
- hartije od vrednosti
- potraživanja od reosiguranja/saosiguranja po osnovu naknada šteta

Operativna odgovornost za upravljanje kreditnim rizikom proisteklim iz naplate potraživanja (za premiju) pripada prodaji osiguranja. Situacija na tržištu nalaže potrebu zaključivanja ugovora o osiguranju sa opcijom plaćanja na više rata što zahteva pojačano arigažovanje resursa na praćenju i naplati potraživanja. Kontrole naplate potraživanja uspostavljene kroz odgovarajuću proceduru treba da obezbede odgovarajuće upravljanje ovim rizikom koje neće dovesti do neprihvatljive izloženosti Društva.

Upravljanje kreditnim rizikom plasmana u bankama nalazi se u odgovornosti Sektora za finansije i računovodstvo i Izvršnog odbora Društva. Politika plasiranja sredstava Društva kod domaćih banaka bazira se na prethodnoj analizi finansijskih pokazatelja poslovanja banaka, praćenju usvojene politike investiranja i odgovarajuće diversifikacije rizika.

Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u devizne obveznice Republike Srbije iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

Izloženost kreditnom riziku koji postoji u mogućnosti da reosiguravači i saosiguravači kojima je Društvo prenelo svoje rizike ne budu sposobni da prema Društvu izmire svoje obaveze iz osiguranja (pre svega obaveze po osnovu šteta na rizicima predatim u saosiguranje/reosiguranje) Društvo je, poslujući u izveštajnom periodu, kontrolisalo tako što je viškove prenosilo većem broju reosiguravača (domaćih i stranih) i saosiguravača (domaćih društava za osiguranje sa velikim tržišnim učešćem i dobrom reputacijom).

Društvo je, po različitim tipovima ugovora, primereno potrebama svoga portfelja i proceni rizika, kao i praćenjem uslova za plasman viškova rizika na tržištu, obezbedilo adekvatnu disperziju rizika poslujući sa četiri društva za reosiguranje, kao i sa četiri domaća društva za osiguranje u poslovima saosiguranja. Po

automatskim ugovorima o reosiguranju koje je Društvo zaključilo sa vodećim domaćim reosiguravačima, plasirani su rizici kod inoreosiguravača koji imaju rejting najmanje A+ po S&P, a što je najčešći slučaj i za fakultativna pokrića. Ugovore o saosiguranju rizika Društvo je zaključilo sa domaćim društvima za osiguranje koja ostvaruju visoko tržišno učešće i čije poslovanje prate i proveravaju nadležne regulatorne institucije merodavne za procenu njihove rizičnosti i kreditne sposobnosti. Po svim ugovorima o reosiguranju (osim požarnog kod koga je posebno ugovorena klauzula „cash call“ za visoke iznose šteta) Društvo je ugovorilo rokove koji su u potpunosti uskladjeni sa njegovim ročnim i valutnim obavezama. Takodje, svi ugovori o saosiguranju koji su bili na snazi u celosti su uskladjeni sa ročnim i valutnim obavezama Društva.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku	U 000 RSD
Dužničke HOV	332.873
Vlasničke HOV	1.359
Kratkoročni depoziti kod banaka	356.885
Potraživanja po osnovu udela reosiguranja/saosiguranja u rešenim i rezervisanim štetama Društva	14.357
<b>UKUPNO AKTIVA pod kreditnim rizikom</b>	<b>705.474</b>

Izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja	U 000 RSD Bruto vrednost	U 000 RSD ispravka vredn.	U 000 RSD Neto iznos
Nedospelo	47.483	0	47.483
Dospelo	17.963	5.015	12.948
<b>UKUPNO</b>	<b>65.446</b>	<b>5.015</b>	<b>60.431</b>

### **Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti proističe iz mogućnosti da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetani nastavak poslovanja, pre svega izmirenja dospelih obaveza iz osiguranja. Novčani deficit može nastati kao posledica različitih uzroka: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanje operativnih troškova, kratkog ugovorenog perioda plaćanja obaveza u odnosu na ugovoreni period naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti povlačenja udela reosiguravača u odnosu na rokove za isplatu šteta Društva.

Rizik likvidnosti uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru.

Društvo ima portfelj likvidne imovine, kao deo svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja i obezbedilo njegovu uskladjenost. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i posebno uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. U 2016. godini Društvo je imalo na raspolaganju dovoljno likvidnih sredstava za izvršavanje svojih obaveza i nije bilo u blokadi. Društvo je na kraju izveštajnog perioda evidentiralo likvidnost koja je, izražena odnosom gotovine i ekvivalenta gotovine prema kratkoročnim obavezama na dan 31.12.2016. iznosila 3,18, odnosno pokrivenost kratkoročnih obaveza gotovinom i gotovinskim ekvivalentima bila je 318%.

### **Uskladjenost imovine i obaveza**

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom na način da se stara o kvalitetu, diversifikaciji uparivanju imovne i obaveza, o likvidnosti i povratu na investiciju. Cilj ulaganja je da se optimizira prihod od ulaganja kao i da se osigura da se imovinom i obavezama upravlja na bazi kontrole gotovinskih tokova i ročnosti. Investicionom politikom rukovodstvo je utvrdilo smernice za proces investiranja, obezbeđujući njegovu uskladjenost i efikasnost.

## 9. BILANS USPEHA

### Napomena br. 1

#### 9.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002)

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja su iskazani u visini od 129.708 hilj.dinara, i utvrđeni su kao obračunata premija osiguranja i saosiguranja umanjena za premiju prenetu u saosiguranje i reosiguranje i umanjena za iznos promene (smanjenje) stanja prenosne premije na kraju 2016.god. u odnosu na 2015. godinu, kako je i prikazano u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.	31.12.2015.
1.	Obračunata prem.osig.i saosiguranja	188.079	169.994
2.	Premija prenetu u saosiguranje	10.237	3.952
3.	Premija prenetu u reosiguranje	56.845	51.384
4.	Povećanje prenosnih premija	0	406
5.	Smanjenje prenosnih premija	8.711	0
	<b>PRIHODI: (1-2-3-4+5)</b>	<b>129.708</b>	<b>114.252</b>

Društvo je u toku 2016. godine fakturisalo premije u ukupnom iznosu od 188.079 hilj.dinara, a po osnovu sledećih vrsta osiguranja:

Red. broj	Šifra vrste osiguranja	Obračunata premija po vrstma osiguranja	Iznos u 000 din. na dan 31.12.16.g.	Iznos u 000 din. na dan 31.12.15.g.
1.	01	Osiguranje od posledica nezgode	3.995	7.321
2.	03	Osiguranje-kasko	7.894	14.411
3.	07	Osiguranje robe u prevozu	4.124	2.749
4.	08	Osiguranja imovine od požara i drugih opasnosti	3.622	4.432
5.	09	Ostala osiguranja imovine	67.314	53.298
6.	13	Osiguranje od opšte odgovornosti	83.495	58.947
7.	16	Osiguranje od finans.gubitaka	17.635	28.836
		<b>U K U P N O:</b>	<b>188.079</b>	<b>169.994</b>

Obračunata premija u 2016.godini je za 10,64% veća od iste u prethodnom periodu, a struktura primljenih rizika i period trajanja osiguranja uticali su da prihod od premije bude 13,53% veći od istog ostvarenog u prethodnom periodu. Stanje prenosne premije na dan 31.12.2016. utvrđeno u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije u odnosu na prethodnu godinu manje je za 6,90%, odnosno za din. 8.711 hiljada. Takođe, shodno strukturi rizika primljenih u osiguranje (veliki rizici i visoke sume osiguranja), rashodi premije saosiguranja/reosiguranja su 21,23% veći od istih ostvarenih u prethodnom periodu, odnosno iznose din. 67.082 hiljada.

### Napomena br. 2

#### 9.2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015)

Red.broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Ostali poslovni prihodi	262	30
	<b>U k u p n o</b>	<b>262</b>	<b>30</b>

### Napomena br. 3

**9.3. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017)**

Rashodi za dugoročna rezervisanja iznose 16.408 hilj.dinara i ostvareni su u strukturi kako je navedeno u tabeli:

Red.broj	O P I S	Iznos u 000 din. Na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervisanja za izravnaje rizika	15.303	12.255
2.	Doprinos za preventivu	44	70
3.	Rezervisanja za bonuse i popuste	1.061	3.781
	U k u p n o	16.408	16.106

Najznačajniji iznos rashoda za dugoročna rezervisanja ostvaren je po osnovu rezervisanja za izravnaje rizika koji u 2016.godini iznosi 15.303 hilj.dinara. Osnov za rezervisanje bio je dobar neto poslovni rezultat ostvaren na svim vrstama osiguranja (izuzev vrste 16) u kojima je Društvo poslovalo u izveštajnom periodu. Društvo se, uzimajući u obzir veličinu portfelja i njegovu specifičnost, opredelilo da za sve vrste osiguranja kojima se bavi obrazuje rezerve za izravnaje rizika, povećavajući mogućnost za bolje izravnaje rizika u različitim periodima. U izveštajnom periodu zabeležen je i rashod za rezervisanja za bonuse i popuste, tj. za storno premija u iznosu od 1.061 hilj.dinara, a koji je utvrđen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste.

**Napomena br. 4****9.4. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026)**

Iskazani iznos ovih rashoda od 22.138 hilj.dinara predstavlja zbir ukupnih likvidiranih šteta i troškova rešavanja šteta umanjeno za prihode po osnovu učešća saosiguravača i reosiguravača u naknadi šteta, kako je prikazano u sledećoj tabeli:

Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Likvidirane štete sopstv.portfelja	17.855	10.823
2.	Likvidirane štete-udeli u štetama saosiguranja	32.423	18.824
2.	Troškovi procene i likv.šteta	6.617	6.108
3.	Prih.od učešća saos u nakn.šteta	-1.084	-1.017
4.	Prih.od učešća roes.u nakn.šteta	-33.673	-9.223
	Rashodi nakn.šteta i ugov.iznosa	22.138	25.515

Troškovi naknada šteta (saldo) su za 13,23% manji u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini. Iznos likvidiranih šteta (sopstvenog portfelja i udela u štetama saosiguranja) je za više od 30% veći od istog evidentiranog u prethodnoj godini. Troškovi rešavanja šteta su povećani u odnosu na prethodnu godinu za 8% u skladu sa povećanim resursima Društva angažovanim u procesu rešavanja šteta. Najznačajnije štete evidentirane su u osiguranju rizika izdradnje, a uzroci su bili prirodne nepogode. Velike štete na rizicima koji su bili plasirani u saosiguranje/reosiguranje rezultirale su visokim prihodima po osnovu učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta. Ovi prihodi u ukupnom iznosu din. 34.757 hiljada beleže rast od skoro 240% u odnosu na prethodnu godinu.

**Napomena br. 5****9.5. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034)**

U posmatranom periodu ostvaren je rast rezervisanih šteta u samopr održaju i po tom osnovu evidentiran neto-rashod u ovom izveštajnom periodu u iznosu od din. 2.839 hiljada, a kao efekat:

- značajnog smanjenja rezervisanja za RBNS štete na vrsti osiguranja 07 (ukidanje rezervisanja po osnovu zastare) i rasta rezeevisanja za RBNS štete na vrsti osiguranja 09 i 13 i
- značajnog porasta rezervisanih šteta na teret reosiguravača po osnovu visokih šteta nastalih na rizicima koji su predati u reosiguranje



Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervis.štete – povećanjeAOP 1038	41.644	50.027
2.	Rezervis.štete – smanjenje AOP 1039	49.885	59.535
	Promena na rezervisanim štetama sopstvenog portfelja	-8.241	-9.508
3.	Rez.štete na teret reosig. -povećanjeAOP 1040	11.204	124
4.	Rez.štete na teret reosig.-smanjenje AOP 1041	124	1.167
	Svega AOP 1034 – povećanje rez.šteta	2.839	
	Svega AOP 1035 – smanjenje rez.šteta		10.551

#### Napomena br. 6

#### 9.6. PRIHODI PO OSNOVU REGRESA I PRODAJE OSIGURANIH OŠTEĆENIH STVARI (AOP 1044)

Red.br oj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prihodi po osnovu regresa	0	803
	U k u p n o	0	803

Društvo u izveštajnom periodu nije imalo naplaćenih regresa i iznosa koji bi prilikom obračuna rezervisanja za IBNR štete bili uzeti u obzir saglasno odredbi u čalnu 19. Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta.

#### Napomena br. 7

#### 9.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046)

Na AOP-u 1045 u 2016. godini nisu evidentirani rashodi po osnovu rezervisanja za neistekle rizike, kao rezultat primene odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike i činjenice da je ostvareni kombinovani racio na svim vrstama osiguranja u 2016. godini bio manji od jedan.

Ostale tehničke rezerve	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Rezervisanje za neistekle rizike		26
Stanje (31. decembra)		26

Smanjenje tehničkih rezervi na AOP 1046 u 2016. godini rezultat je promena - smanjenja rezervisanja za izravnjanje rizika kao i rezervisanja za storno premija na pojedinim vrstama osiguranja,dok je istovremeno na drugim vrstama osiguranja evidentirano povećanje.

Ostale tehničke rezerve	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Smanjenje rezervisanja za izravnjanje rizika	291	-
Smanjenje ostalih rezrvisanja-storno premija	552	-
Stanje (31. decembra)	843	

**Napomena br. 8.**

**9.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051)**

Red. broj	O P I S	u 000 dinara	
		2016.	2015.
1.	Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina	4.787	6.227
2.	Prihodi od kamata	19.681	15.897
3.	Prih.od usklađ.vred.fin.srdst.koja se iskaz.po fer vredn.BU (obveznice RS)	20.892	11.989
4.	Pozitivne kursne razlike ukupno:	16.612	22.389
	-Po osnovu deviznih depozita	13.022	16.698
	-Po osnovu devizne gotovine	3.590	5.691
	<b>U k u p n o (1+2+3+4)</b>	<b>61.972</b>	<b>56.552</b>

Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina, iako ostvareni na bazi istog portfelja i izdavanja u zakup istih nekretnina, niži su u odnosu na iste ostvarene u prethodnom periodu, što je posledica smene zakupaca, te je prihod po osnovu zakupa jedne nekretnine značajno smanjen jer je izostao nekoliko meseci. Najznačajnije prihode od investiranja Društvo je ostvarilo od kursnih razlika i kamate na bazi finansijskih deviznih plasmana kod domaćih poslovnih banaka (veza Napomena br. 26).

Kao kriterijum za deponovanje sredstava, Društvo je, pored visine kamatne stope, dosledno uvažilo i kriterijum disperzije rizika depozitara. Zbog porasta deviznog kursa, Društvo je u izveštajnom periodu zabeležilo pozitivne kursne razlike po osnovu kratkoročnih deviznih plasmana. Prihodi od obveznica RS su ostvareni primenom deviznog kursa, a kod procene državnih kuponskih obveznica na osnovu podataka o sekundarnom trgovanju državnim hartijama od vrednosti.

**Napomena br. 9.**

**9.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062)**

Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja od 26.053 hilj. dinara sastoje se od rashoda po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, rashoda po osnovu usklađivanja HOV i negativnih kursnih razlika po osnovu depozita i preračuna gotovine.

Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rash. po osnovu obezvređenja inves.nekretnina	12.328	14.314
2.	Rashodi po osn.usklađ.vred.fin.sredst. koja se iskazuju kroz bilans uspeha	8.123	5.319
3.	Negativne kursne razlike	5.602	9.868
	-po osnovu deviznih depozita	3.656	5.631
	-po osnovu devizne gotovine	1.946	4.237
	<b>U k u p n o</b>	<b>26.053</b>	<b>29.501</b>

Na osnovu procene vrednosti investicionih nekretnina koja je izvršena na dan 31.12.2016. godine od strane ovlašćenog procenitelja i u skladu sa zahtevom odgovarajućeg MRS, Društvo je evidentiralo rashode od usklađivanja vrednosti investicionih nekretnina kako je u tabeli navedeno.

Rashod po osnovu usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava (koja se iskazuju kroz bilans uspeha) Društvo je evidentiralo kod pojedinih deviznih kuponskih obveznica RS na dan 31.12.2016.

**Napomena br. 10**

**9.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074)**

Troškovi pribave osiguranja u ovom obračunskom periodu iznose 29.850 hilj.din. U okviru ovih troškova iskazane su obračunate provizije posrednika i zastupnika po osnovu naplate premije osiguranja po poslovima osiguranja zaključenim preko posrednika i/ili zastupnika, kao i ostali troškovi pribave evidentirani u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

Red. broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Provizije posrednika/zastupnika u osiguranju	13.825	17.640
2.	Ostali troškovi pribave	16.025	8.537
	-reklame i propagande	6.719	255
	- reprezentacije	860	831
	- deo bruto zarada (30%kto550)	8.293	7.451
	- ostali troškovi pribave	153	-
	Troškovi pribave (1+ 2)	29.850	26.177

Rashodi provizija posrednika / zastupnika u osiguranju evidentirani u 2016. godini niži su za 22% u odnosu na istu poziciju ostvarenu u prethodnoj godini, a što je rezultat značajnog rasta obračunate premije u istom periodu koju je Društvo zaključilo direktno bez usluga posredničko-zastupničke mreže.

U izveštajnom periodu Društvo je, u odnosu na sve prethodne periode, evidentiralo značajne troškove reklame po osnovu kampanja koje je realizovalo za predstavljanje proizvoda iz programa Evropa Re, a u skladu sa obavezama preuzetim Ugovorom o saradnji sa ovim reosiguravačem. Uvodjenje i primena ovih proizvoda osiguranja od prirodnih katastrofalnih rizika predviđeni su srednjeročnim planom kao kontinuirana aktivnost za koju će povremeno biti organizovane marketinške kampanje i generalno podrazumeva značajnija početna ulaganja.

**Napomena br. 11**

**9.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079)**

Ukupne troškove uprave koji na dan 31.12.2016.g. iznose 40.203 hilj.dinara čine sledeći troškovi:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Amortizacija	545	587
2.	Troškovi materijala, energije, usluga (540,541,5420,54234i 5424)	3.762	4.796
3.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi(deo 55)	23.306	23.025
	- zarada rukovodstva EP Garant	13.767	13.649
	- naknada članovima Nadzornog odbora	1.887	2.396
4.	Ostali troškovi uprave: prem.osig.,porezi,pl.promet,neproizv.usl.,članar.ko morama i udruž.i ost.nem.trošk.(545,546.547,(548-5484) i 549)	12.590	11.292
5.	Troškovi rezerv. naknada i druge beneficije zaposleniima	-	96
	U K U P N O:	40.203	39.796

Evidentiranje troškova uprave izvršeno je u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

**Napomena br. 12****9.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084)**

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja iznose 2.764 hilj.dinara.

Red.br oj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Deo bruto zarada (10%kto550)	2.764	2.484
	<b>U k u p n o</b>	<b>2.764</b>	<b>2.484</b>

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja evidentirani su u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva

*Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja, kao zbir TSO evidentiranih po mestima troškova: pribava, uprava i investiranje, i umanjeni za iznos prihoda od provizije po poslovima (rizicima) predatim u saosiguranje/reosiguranje (prikazanim u Napomeni 13 za AOP1085) za 4% su veći u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini. Ukupni TSO rezultat su porasta troškova po osnovu marketinških kampanja za predstavljanje novih proizvoda, smanjenja posredničkih i zastupničkih provizija za pribavu osiguranja obzirom da je Društvo značajni deo prodaje ostvarilo direktno, kao i većih prihoda po osnovu provizije po poslovima saosiguranja/reosiguranja, a koji su ostvareni na bazi većeg iznosa premije prenete u saosiguranje/reosiguranje u istom periodu.*

*Ukupni TSO raspoređeni su po mestima troškova i dodeljivani vrstama osiguranja u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, formirajući osnovicu za obračun racia troškova, odnosno kombinovanog racia po vrstama osiguranja i na ukupnom nivou Društva.*

**Napomena br. 13****9.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085)**

Iznos od 15.018 hilj.din. je prihod od provizija po osnovu premija prenetih u reosiguranje, koji se u bilansnoj šemi (bilans uspeha) prikazuje u odeljku poslovni rashodi, umanjujući njihov ukupni iznos.

Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prihod od provizije - ukupno	15.018	12.878

Evidentirani prihod po ovom osnovu u skladu je sa obimom i vrstom rizika prenetih u saosiguranje i reosiguranje, odnosno sa visinom prenete premije i odobrenim troškovima u korist Društva, a na teret saosiguravača i reosiguravača. Zbog većeg obima prenetih rizika i premije, iznos prihoda ostvarenih po ovom osnovu je veći u odnosu na prethodni period.

**Napomena br. 14****9.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088)**

Finansijski prihodi u iznosu od 1.592 hilj.dinara sastoje se od:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Pozitiv.kurs.razlike po osnovu potraživanja	250	312
2.	Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	1.336	3.273
3.	Prihodi od kamata po osnovu potraživanja	6	7
	<b>U K U P N O:</b>	<b>1.592</b>	<b>3.592</b>



Kao rezultat promene valutne strukture potraživanja (manje ugovorenih deviznih i plaćanja sa valutnom klauzulom), evidentirano je smanjenje prihoda po osnovu kursnih razlika u odnosu na isti ostvaren u prethodnom periodu.

**Napomena br. 15**

**9.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089)**

Finansijski rashodi u iznosu od 669 hilj. dinara sastoje se od negativnih kursnih razlika kako je dato u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Negativne kursne razlike po osnovu potraživanja	111	143
3.	Negativne kursne razlike- ostalo	-	28
4.	Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	558	1.556
	U K U P N O:	669	1.727

**Napomena br. 16**

**9.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090)**

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prihodi od uskladjivanja potraživanja	9.589	19.537
	U K U P N O:	9.589	19.537

Ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2016., izvršena je u skladu sa MRS 39 i Procedurom za procenjivanje bilansnih pozicija aktive. Društvo je 31.12.2016. god. evidentiralo prihod po osnovu usklađivanja vrednosti potraživanja u iznosu od 9.589 hilj.dinara. Ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2016.godine iznosi 5.015 hilj.dinara, a na dan 31.12.2015.god. stanje ispravke potraživanja iznosilo je 14.604 hilj.dinara, te je smanjenje u iznosu od 9.589 hilj. dinara evidentirano na prihodima po osnovu usklađivanja vrednosti potraživanja. (Veza: Napomena br.25).

**Napomena br. 17**

**9.17. OSTALI PRIHODI (AOP 1092)**

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Ostali prihodi- naknada za korišć.služb. vozila i dr.	118	118
2.	Prihodi od ukudanja rezerv.za otpremnine	64	-
	U K U P N O:	182	118

**Napomena br. 18**

**9.18. OSTALI RASHODI (AOP 1093)**

Društvo je u izveštajnom periodu evidentiralo ostale rashode u iznosu od 30 hilj.dinara.

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Ostali rashodi-donacija za sportsku opremu	30	-
	U K U P N O:	30	-

**Napomena br. 19.**

**9.19. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1096)**

Ova pozicija u iznosu od 1.815 hiljada dinara, rezultat je razlike izmedju prihoda i rashoda koji su evidentirani tokom izveštajnog perioda po sledecim osnovama:

- Na racunu 592, Društvo je kao grešku iz prethodnog perioda evidentiralo rashod u iznosu od 2.561 hiljada dinara po osnovu raskida ugovora o osiguranju koji su zaključeni u prethodnim periodima, a raskinuti u izveštajnom periodu u skladu sa Uslovima za osiguranje.
- Na racunu 692, Društvo je kao grešku iz ranijih godina evidentiralo prihod u iznosu od 4.376 hiljada dinara koji se sastoji od 3.815 hilj.danara po osnovu evidentirane kamate koja pripada prethodnom periodu i 561 hilj.dinara po osnovu povraćaja prethodno obračunate i posredniku u osiguranju isplaćene provizije, za čiji povraćaj je raskidom ugovora o osiguranju zadužen.

**Napomena br. 20**

**9.20. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1110)**

Društvo je u 2016. godini ostvarilo zaradu po akciji u iznosu od 440,47 dinara (69.267.217,44:157.257). Broj redovnih akcija na početku i na kraju obračunskog perioda je nepromenjen i iznosi 157.257 komada.

**Zarada po akciji**

<i>Pokazatelj</i>	2016.	2015.
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	69.268	64.891
Prosečan broj akcija tokom godine	157.257	157.257
<b>Zarada po akciji u dinarima</b>	<b>440</b>	<b>413</b>

**9.21. POSLOVANJE PO VRSTAMA OSIGURANJA**

Najvažnije pozicije bilansa uspeha po vrstama osiguranja ostvarene u periodu 01.01.-31.12.2016.							
Pozicija bilansa uspeha	UKUPNO	Nezgoda	Motorna vozila	Transport	Imovinska osiguranja	Odgovornost	Finangubici
		01	03	07	08, 09	13	16
Poslovni (funkcionalni) prihodi	<b>129.970</b>	3.878	6.854	2.233	40.844	75.617	544
Poslovni (funkcionalni) rashodi	<b>40.542</b>	2.803	5.251	-20.442	4.454	48.185	291
Prihodi od investiranja sredstava osiguranja	<b>61.972</b>	1.745	1.685	1.016	20.603	36.679	244
Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja	<b>26.053</b>	734	708	427	8.661	15.420	103
Troškovi sprovođenja osiguranja	<b>57.799</b>	1.492	1.180	802	16.402	37.363	560
Fin.prihodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	<b>1.592</b>	45	44	26	529	942	6
Fin.rashodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	<b>669</b>	19	18	11	222	396	3

Prihodi od uslađ.vredn.potaž.i dr.imovine koja služi za obavlj.delatn.	<b>9.589</b>	270	261	157	3.188	5.675	38
Ostali prihodi	<b>182</b>	5	4	3	61	108	1
Ostali rashodi	<b>30</b>		1	1	10	18	
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	<b>1.815</b>	51	49	30	604	1.074	7
Dobitak pre oporezivanja	<b>80.027</b>	946	1.739	22.666	36.080	18.713	-117
Porez na dobitak	<b>11.060</b>	131	240	3.128	4.979	2.582	
Dobitak po osnovu kreiranja odlož.por.sredst.i smanjenjaodl.por.obaveza	<b>301</b>	4	7	85	135	70	
<b>Neto dobitak</b>	<b>69.268</b>	819	1.506	19.623	31.236	16.201	-117

## 10. BILANS STANJA

### Napomena br. 21

#### 10.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA ( AOP 0005)

Iskazani iznos nematerijalnih ulaganja od 2.119 hilj.dinara se sastoji od sledećih stavki:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2015.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2016.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Ostala nem.ulaganja	559	1.683	123	2.119
	U K U P N O:	559	1.683	123	2.119

Tokom 2016.godine Društvo je uložilo 883 hilj.dinara za razvoj i unapređenje glavne poslovne aplikacije informacionog sistema, 800 hilj.dinara za 10 licenci za MS WinPro i MS Office.

### Napomena br. 22

#### 10.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007)

Iskazani iznos od 255.501 hilj.dinara se sastoji od sledećeg:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2015.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2016.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Postrojenja i oprema	7.971	589	-	8.560
2.	Ispravka vrednosti opreme	3.955	-	559	4.514
	Sad.vred. postrojenja i opreme	4.016	589	559	4.046

Povećanje stanja ove pozicije na kraju 2016. godine u odnosu na prethodnu godinu rezultat je nabavke računarske opreme u ukupnom iznosu din. 589 hiljada i umanjenja ove pozicije po osnovu amortizacije obračunate za izveštajni period.

### 10.2.1. Investicione nekretnine

Red broj	Investicione nekretnine	Stanje 31.12.2015.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2016.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Poslovni prostor 484,71 m <sup>2</sup>	85.483		1.695	83.788
2.	Poslovni prostor 88,34 m <sup>2</sup>	17.728		1.367	16.361
3.	Poslovni prostor 53,75 m <sup>2</sup>	10.133		842	9.291
4.	Poslovni prostor 54,89 m <sup>2</sup>	10.348		859	9.489
5.	Poslovni prostor 1236 m <sup>2</sup>	136.349	936	7.565	129.720
UKUPNO		260.041	936	12.328	248.649
Avansi za nekretnine					2.806
UKUPNO					251.455

Odlukom Nadzornog odbora br.310 od 11.05.2016. godine odobreno je investiranje za potrebe rekonstrukcije jedne investicione nekretnine (poslovni prostor od 1.236 m<sup>2</sup>), te je Društvo uložilo 936 hilj.dinara u prvu fazu rekonstrukcije, a ulaganje evidentiralo kao povećanje vrednosti nekretnine. Avans u iznosu od 2.806 hilj.dinara dat je za nabavku alu-stolarije i projektantske usluge, koje će biti izvršene u 2017.godini. Procena vrednosti investicionih nekretnina Društva na datum bilansa izvršena je od strane ovlašćenog nezavisnog procenitelja, koji je u procenu uključio sve relevantne raspoložive parametre: postojeće uslove rentiranja, procenu tržišnih uslova i procenu stope kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće, kako bi ova značajna pozicija aktive bila što realnije procenjena. Izveštaj o proceni je usvojen od strane nadležnog organa Društva i sprovedeno je odgovarajuće evidentiranje u knjigama Društva - u skladu sa MRS 40 Društvo je efekte ove procene prikazalo direktno u rashodima perioda, na računu 581, u iznosu od 12.328 hiljada dinara (veza: Napomena br. 9).

### Napomena br. 23

#### 10.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022)

Red broj	Odložena poreska sredstva i obaveze	Stanje 31.12.2016.g.	Stanje 31.12.2015.g.
1.	Odložena poreska sredstva	1.537	1.236
2.	Odložene poreske obaveze	-	-
U K U P N O		1.537	1.236

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak koji će biti nadoknadivi u budućim periodima po osnovu odbitnih privremenih razlika, a razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društava, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Odložena poreska sredstva se proveravaju na dan 31. decembra i priznaju se samo ako društvo proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeće moći da se koriste odložena poreska sredstva.

Shodno aktuelnom Zakonu o porezu na dobit, uvažavajući i pretpostavku o neograničenom trajanju društva, po pravilu, priznaju se odložena poreska sredstva po osnovu odbitnih privremenih razlika. Iznos odloženih poreskih sredstava izračunat je množenjem visine odbitne privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%). Odloženi poreski prihod perioda u iznosu od din.301 hiljade je priznat u korist rezultata Društva u 2016.godini, a u skladu sa povećanjem stanja odloženih poreskih sredstava.

### Napomena br. 24

#### 10.4. ZALIHE (AOP 0024)

Pozicija zaliha u iznosu din.63 hiljade odnosi se na obrasce stroge evidencije – štampane polise u iznosu od 4 hilj.dinara i date avanse u iznosu od 59 hilj.dinara. Društvo vodi materijalnu evidenciju nepopunjenih štampanih obrazaca polisa osiguranja.



**Napomena br. 25**

**10.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027)**

Pozicija potraživanja koja na dan 31.12.2016.g. iznosi 60.431 hiljada dinara, odnosi se na sledeće osnove:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Potraživanje za premije od kupaca u zemlji	<b>47.679</b>	<b>27.152</b>
1.1.	Potraživanje za premije od povezanih lica	26.153	13.090
	- Energoprojekt Niskogradnja	2.215	9.717
	- Energoprojekt Visokogradnja	9.240	3.242
	- Energoprojekt Hidroinženjering	-	113
	- Energoprojekt Oprema	6.791	0
	- Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	5.002	0
	-Energoprojekt Holding	234	18
	-Energoprojekt Entel	2.671	
1.2.	Ostala pravna lica	21.526	14.062
2.	Ispravka potraž. za premije od kup.u zemlji	<b>-4.627</b>	<b>-12.910</b>
3.	Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	3.561	4.126
4.	Ispravka potraž. za premije od kup.iz inostr.	-388	-1.694
5.	Potraž.po osnovu učešća saos.u naknadi štete	517	0
6.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš. saos.u nakn.šteta	0	0
7.	Potraž.po osnovu učešća reos.u naknadi štete	520	358
8.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš.u nakn.šteta	0	0
9.	Potraživanje za premije saosiguranja	10.149	12.178
10.	Ispravka potraživanja za premije saosiguranja	0	0
11.	Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	2.784	3.670
12.	Ispravka potr.po osn.prov.reo i saos.	0	0
13.	Potraživanja po osnovu zakupnina	0	243
14.	Ostala potraživanja	236	101
15.	Ispravka ostalih potraživanja	0	0
	<b>UKUPNO (1-2+3-4+5-6+7-8+9-10+11-12+13+14-15)</b>	<b>60.431</b>	<b>33.224</b>

Ispravka potraživanja na dan 31.12.2016. g. izvršena je primenom Procedura za procenjivanje bilansnih pozicija aktive,a u skladu s MRS 39.

**Napomena br. 26**

**10.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033)**

Finansijski plasmani u iznosu od 691.117 hilj.din. sastoje se iz sledećeg:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Depoziti kod banaka	356.885	334.920
2.	Fin.sredsva koja se iskaz.po fer vred.kroz bilans uspeha	334.232	333.759
	<b>UKUPNO</b>	<b>691.117</b>	<b>668.679</b>

**10.6.1. Depoziti kod banaka**

**Depoziti kod banaka** odnose se na deponovana devizna sredstva kod domaćih poslovnih banaka sa kojima je Društvo zaključilo ugovore o deponovanju. Sredstva u EUR i USD su deponovana na period od 12 meseci uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 1,5% do 1,85% na godišnjem nivou (u zavisnosti od banke i perioda oročavanja). Svi depoziti dospevaju tokom 2017. godine, a na dan 31.12.2016. njihova vrednost je preračunata primenom srednjeg kursa za odgovarajuću valutu na taj dan:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Piraeus banka –RSD (overnight)	15.601	31.623
2.	ProCredit banka-EUR	17.372	31.623
3.	UniCredit Banka -USD	121.870	104.276
4.	Findomestic banka -EUR	202.042	199.021
	UKUPNO	356.885	334.920

**10.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha**

U sledećoj tabeli data je struktura plasmana na dan 31.12.2016.

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Akcije RSBGBEE39087	1.359	1.359
2.	Republika Srbija RSMFRSD 70279 (2016)	-	12.113
3.	Državne obveznice RS RSMFRSD 87489 (2017)	50.089	49.838
4.	Državne obveznice RS RSMFRSD 45081 (2017)	100.199	90.248
5.	Državne obveznice RS RSMFRSD 11174 (2020)	126.166	127.605
6.	Državne obveznice RS RSMFRSD 23568 (2018)	56.119	52.296
	UKUPNO	334.232	333.759

Na računu 236, Društvo je iskazalo finansijska sredstva, tj. hartije od vrednosti (akcije i obveznice), koje su namenjene za trgovanje. Uskladjivanje vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha vrši se: za devizne kuponske obveznice na osnovu podataka sa sekundarnog tržišta za ova sredstva i primenom deviznog kursa. Navedena sredstva služe za pokriće dela tehničke rezerve, a u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije o ograničenjima pojedinih oblika deponovanja i ulaganja tehničke rezerve, kao i za pokriće garantne rezerve.

**Napomena br. 27****10.7. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044)**

Iznos od 99.533 hiljada dinara se odnosi delom na sredstva na deviznim računima kod poslovnih banaka (din. 99.970 hiljade), a delom (din. 263 hiljada) na dinarskim računima. Za držanje „a vista“ sredstava na deviznom računu (gotovinski ekvivalent) Društvo ima ugovoreni prinos u visini od 1,5% uz obavezu održavanja ugovorenog prosečnog stanja ovih sredstava.

Red broj	O P I S	Iznos 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Sredstva na tek. računima-RSD-sve banke	263	40.671
2.	UniCredit banka- USD	-	85
3.	Findomestic banka - EUR	73.723	57.974
4.	Raiffeisen banka - EUR	10.388	3.105
5.	Raiffeisen banka - USD	9.699	8.707
6.	Banka Intesa- EUR	123	25
7.	Banka Intesa-nam.Visa elektron	21	-
8.	Komercijalna banka-nam.rač.	5.316	1.824
	UKUPNO	99.533	112.391

Svi ekvivalenti gotovine (sredstva na tekućim deviznim računima) evidentirani su po srednjem kursu za EUR odnosno USD na dan 31.12.2016.g.

**Napomena br.28**

**10.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048)**

Iznos od 9.505 hilj.din. na ovoj poziciji se sastoji u najvećem obimu od ugovorenih i obračunatih kamata na oročena sredstva kod domaćih banaka, a koja pripada izveštajnom periodu, dok je rok dospeća u 2017.g. Takođe na ovoj poziciji su evidentirane i unapred plaćene pretplate za stručnu literaturu i plaćene neistekle premije osiguranja imovine Društva.

Red.broj	O P I S	Iznos u 000 2016.din	Iznos u 000 2015.din
1.	Unapred obračunata ugovorena kamata	9.188	6.200
2.	Po osnovu plaćene premije za neistekla osiguranja imovine, auto-odgovornosti i kasko osiguranja)	129	262
3.	Pretplata za stručnu literaturu za 2016.	188	188
	<b>U K U P N O:</b>	<b>9.505</b>	<b>6.650</b>

**Napomena br. 29**

**10.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050)**

Red broj	O P I S	Iznos 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prenosna premija na teret saosiguravača	9.443	3.354
2.	Prenosna premija na teret reosiguravača	6.439	4.766
	<b>U k u p n o</b>	<b>15.882</b>	<b>8.120</b>

Obračun prenosne premije na teret saosiguravača/reosiguravača izvršen je po vrstama osiguranja, i u okviru njih po pojedinačnim prenetim rizicima, a u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije primenom „pro rata“ metoda na iznos premije prenete u saosiguranje i reosiguranje saglasno zaključenim ugovorima. U visini iznosa evidentiranih na ovoj poziciji bilansa stanja plasiran je deo tehničkih rezervi Društva u iznosu od 5,86% ukupnih tehničkih rezervi na dan 31.12.2016. Navedena stanja su usaglašena sa saosiguravačima/reosiguravačima kao njihova obaveza.

**Napomena br. 30**

**10.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051)**

Red broj	O P I S	Iznos 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervisana šteta na teret saosiguravača	1.543	0
2.	Rezervisane štete na teret reosiguravača	9.510	304
	<b>U k u p n o</b>	<b>11.053</b>	<b>304</b>

Rezervisane štete su izvršene na osnovu prijavljenih a do 31.12.2016. nerešenih šteta nastalih na rizicima koji su bili saosigurani/reosigurani. U skladu sa ugovorima po kojima su ovi rizici plasirani u saosiguranje/reosiguranje, izvršeno je rezervisane udela saosiguravača/ reosiguravača i o tome su saosiguravačima/reosiguravačima dostavljeni borderoi šteta na koje su oni blagovremeno dali saglasnost i na odgovarajući način evidentirali svoju obavezu iz poslovanja. U visini navedenog iznosa salda na dan 31.12.2016. plasiran je deo tehničke rezerve od 4,08%.

**10.11. PROMENE NA KAPITALU**

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2015. godine	699.793	94					121.294			821.181
Korekcija neraspoređene dobiti										
<b>Korigovano početno stanje</b>	699.793	94					121.294			821.181
Povećanje osnovnog kapitala										
Promene u fer vrednosti HoV raspolozivih za prodaju										
Neto dobitak tekućeg perioda							69.268			69.268
Raspodela dobiti - dividenda							49.222			49.222
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 2015. godinu										
<b>Stanje 31.12.2016. godine</b>	<b>699.793</b>	<b>94</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>141.340</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>841.227</b>



**Napomena br. 31**

**10.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402)**

Osnovni kapital Društva iznosi 699.887 hiljada dinara od čega akcijski kapital iznosi 699.793 hiljade dinara, a ostali kapital iznosi 94 hiljade dinara.

Red broj	O P I S	Iznos akc.kapitala na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	650.390	650.390
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	49.199	49.199
3.	Evropa osiguranje u stečaju	196	196
4.	NMS Investment Support d.o.o.	4	4
5..	Nedeljković Igor	4	4
	<b>U K U P N O:</b>	<b>699.793</b>	<b>699.793</b>

U izveštajnom periodu nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Društvo ima 157.257 ukupno emitovanih običnih (redovnih) akcija čija je nominalna vrednost po jedinici 4.450 dinara, što čini ukupan akcijski kapital od 699.793 hiljada dinara.

**Napomena br. 32**

**10.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414)**

Stanje ukupne neraspoređene dobiti na dan 31.12.2016. iznosi 141.340 hilj.dinara i sastoji se od neraspoređene dobiti ranijih godina u iznosu od 72.072 hilj.din. i dobiti tekuće godine evidentirane u iznosu od 69.268 hilj.dinara

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Neraspoređena dobit tekuće godine	69.268	64.891
2.	Neraspoređena dobit ranijih godina	72.072	56.403
	<b>U k u p n o</b>	<b>141.340</b>	<b>121.294</b>

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli:

<b>Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka</b>	<i>u 000 dinara</i>	
	2016.	2015.
Stanje na dan 01.01.tekuće godine	121.294	105.624
Korekcija neraspoređene dobiti-povećanje	-	-
Raspodela dobitka (dividende)	49.222	49.221
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)	0	0
<b>Dobit tekuće godine</b>	<b>69.268</b>	<b>64.891</b>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b>141.340</b>	<b>121.294</b>

Odlukom Skupštine akcionara od 28.04.2016. godine iz dobiti za 2015. godinu isplaćena je dividenda akcionarima u iznosu od din. 49.222 hiljada, odnosno 313,00 dinara po akciji).

**Napomena br. 33**

**10.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423)**

Ukupan iznos dugoročnih rezervisanja na dan 31.12.2016.g. je din. 33.638 hiljada i sastoji se od rezerve za izravnavanje rizika u iznosu din. 28.996 hiljada, rezerve za bonuse i popuste u iznosu din. 4.316 hiljada, obračunatim u skladu sa propisanim podzakonskim i internim aktom Društva na dan 31.12.2016., i rezervisanja za otpremnine zaposlenima pri odlaska u penziju, a obračunatim u skladu sa MRS 19, koje na kraju 2015. Godine iznose din. 326 hiljada.

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. Na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezerve za izravnavanje rizika	28.996	13.985
2.	Rezerve za bonuse i popuste	4.316	3.781
3.	Rezervisanje za otpremnine	326	390
	<b>Ukupno</b>	<b>33.638</b>	<b>18.156</b>

Rezervisanja za izravnavanje rizika na dan 31.12.2016. godine povećana su za din. 15.011 hiljada u odnosu na 31.12.2015. godine, a u skladu sa obračunom stanja istih na dan 31.12.2016. izvršenih primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravnavanje rizika (veza: Napomena br.3.i br.7.)

Rezervisanja za bonuse i popuste na dan 31.12.2016. godine povećana su za 535 hilj. danara u odnosu na 31.12.2015. god. Obračun je izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste. (veza: Napomena br.3.i br.7.)

Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospjele otpremnine prilikom odlaska u penziju) obračunato je u skladu sa zahtevima MRS 19, primenom aktuarskog obračuna. Tokom izveštajnog perioda evidentirano je smanjenje iznosa rezerve za otpremnine po osnovu sadašnje vrednosti otpremnine za din. 64 hiljade u odnosu na istu stavku bilansa stanja na dan 31.12.2015. godine, a shodno odredbama aktuelnog kolektivnog ugovora donetog krajem obračunskog perioda: otpremnine prilikom odlaska u penziju, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Preduzeću isplaćuju se na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

**Napomena br. 34**

**10.15. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435)**

Ukupan iznos kratkoročnih obaveza na dan 31.12.2016. je 31.343 hiljada dinara i odnosi se na obaveze po osnovu premija saosiguranja i reosiguranja, obaveza prema dobavljačima, zarada za decembar 2016., poreza i drugih obaveza, kako je dato u tabeli koja sledi:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Obaveza prema članovima Nadzornog odbora	74	121
2.	Primljeni avansi, depoziti i kaucije	524	263
3.	Obaveze za procenitelje-doktore, aktura i dr.	109	108
4.	Obaveza prema dobavljačima	1.156	864
4.1.	Povezana pravna lica	922	645
	- Energoprojekt Holding	913	636
	- Energoprojekt Entel	6	6
	- Energoprojekt Energodata	3	3

4.2.	Ostala pravna lica	234	219
5.	Ostale obaveze	53	0
6.	Obaveze za PDV	352	216
7.	Obaveza za porez na premije neživotnih osiguranja	1.179	486
8.	Obaveza za porez na dobit	217	2.087
9.	Obaveze prema zaposlenima	60	73
10.	Ostale obaveze za poreze i doprinose	161	186
11.	Obaveze za zarade	2.760	2.901
12.	Obaveze za provizije posrednika i zastupnika	103	193
12	Obaveze za premije saosiguranja	5.772	1.795
13.	Obaveze za premije reosiguranja	18.787	12.472
14.	Obaveze za dividende	2	2
14.	Obaveze za članarine komorama	4	4
15.	Obaveze za naknade NBS-nadzor nad osiguranjem	30	36
	U K U P N O:	31.343	21.807

### Napomena br. 35

#### 10.16. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444)

Pasivna vremenska razgraničenja iznose din. 120.253 hiljada i sastoje se od:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prenosne premije osiguranja	110.161	113.600
2.	Prenosne premije saosiguranja	7.292	12.564
3.	Druga pasivna razgraničenja	2.800	1.267
	- unapred obračunati troškovi revizije	691	681
	- fond za preventivu	173	129
	-ostala PVR (po osnovu obrač.nefaktuirisanih troškova i po osnovu unapred obračunatih nedospelih prihoda na ime odobrene provizije vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje)	1.936	457
	U K U P N O:	120.253	127.431

Prenosne premije su obračunate u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije. Stanje prenosnih premija u odnosu na 2015. godinu smanjeno je ukupno za din. 8.711 hiljada, i iznosi din. 117.453 hiljada(veza:Napomena br.1.) Pasivna razgraničenja pod rednim brojem 3. čine obaveze društva prema zakonskom revizoru u skladu sa Ugovorom o obavljanju revizije finansijskih izveštaja Društva za 2016., obaveze po osnovu fonda preventive, obaveze za izvršene a nefakturisane usluge na dan 31.12.2016. i unapred obračunati a nedospeli prihodi na ime odobrene provizije Društva kao vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje.

### Napomena br. 36

#### 10.17. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453)

Ukupne rezervisane štete nastale prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene, kao i IBNR štete, računate sa troškovima rešavanja šteta, iznose din. 120.280 hiljada, a po strukturi rezervacija je izvršena kako sledi:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervisane nastale,prijavljene,a nerešene štete	89.594	92.322
2.	Rezervisane nastale,neprijavljene štete	19.482	14.245
3.	Reezervisane nastale iz primljenog u saosiguranje	11.204	124
	<b>U K U P N O:</b>	120.280	106.691

Stanje rezervisanih šteta (procena za nastale prijavljene do kraja perioda nerešene i nastale neprijavljene štete) na dan 31.12.2016. rezultat je procena izvršenih u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta. Povećanje stanja ukupne rezervacije za RBNS i IBNR štete rezultat je činjenica iz poslovanja nevedenih u Napomeni br.5.

### Napomena br. 37

#### 10.18. DRUGE TEHNIČKE REZERVE OSIGURANJA (AOP 0457)

Rezerve za neistekle rizike na dan 31.12.2016. nisu formirane, obzirom da je ostvareni kombinovani racio u svim vrstama osiguranja bio manji od jedan:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervisanja za neistekle rizike	-	26
	<b>U K U P N O:</b>	-	26

Utvrđivanje ovih rezevi izvršeno je u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike. (veza Napomena br.7.)

#### 11. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2016. godine.

Od ukupno 100 *domaćih kupaca kojima su poslali izvodi otvorenih stavki* na dan 31.12.2016. godine, u iznosu od 58.055 hilj. dinara, usaglašeno je 56.570 hilj.dinara, dok za iznos od 1.485 hilj. dinara kupci nisu odgovorili na uredno poslate izvode. Od ukupno iskazanog iznosa din. 58.055 hiljada do datuma odobravanja finansijskog izveštaja u 2017. godini naplaćeno je 15.561 hiljada dinara. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
Tehnomering montaža d.o.o.	13
Esco Energy comp.doo	28
NB Invest	40
Palež promet	8
Energomaksystem doo	142
Protecta group	15
Novaston doo	123
A.C.E.Adventure	30
Društvo za posredovanje Almond	17

Atlas Security	57
Olivera Jovanović steč.upravnik	7
Vladimir Zlokolica-Vision	103
Hubble Bubble	17
CEP doo	109
Sinofarm	11
Slobodan Simić	9
WMG Advisory Member	42
Time Partner doo	76
Parexel International	387
TPA Revizija doo	34
VBS2 Internet Security	21
Dragana Galić	16
Vesna Stanković Vasović	14
BFS Servis	20
Eson Security doo	11
Temida Pro doo	6
Biljana Đekić	10
Polar klima	100
Agencija Popov	5
RM Antikorozijska	14
<b>UKUPNO</b>	<b>1.485</b>

Sve obaveze Društva dospjele na dan 31.12.2016. izmirene su do tog dana, a za obaveze nedospjele na dan 31.12.2016. izvršeno je usaglašavanje sa dobavljačima, a izmirene su tokom 2017. godine do datuma odobranja finansijskog izveštaja.

## 12. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema hipoteke upisane na teret i u korist društva.

## 13. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje (ona lica koja imaju ovlaštenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta povezanih društava, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2016	2015
Prihodi:		
1.Energoprojekt Holding	2.132	2.239
2.Energoprojekt Niskogradnja	25.209	31.025
3.Energoprojekt Visokogradnja	18.421	7.579
4.Energoprojekt Oprema	8.443	19.768
5.Energoprojekt Energodata	85	185
6.Energoprojekt Hidroinženjering	1.023	1.083
7.Energoprojekt Entel	565	302



8.Energoprojekt Industrija	571	819
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	4.047	427
10. Energo Nigeria	391	807
11. Energo Ghana	48	127
<b>Svega</b>	<b>60.935</b>	<b>64.361</b>
Rashodi:		
1.Energoprojekt Holding	8.893	8.774
2.Energoprojekt Niskogradnja	4.190	356
3.Energoprojekt Visokogradnja	35	507
4.Energoprojekt Oprema	1	552
5.Energoprojekt Energodata	317	826
6.Energoprojekt Entel	74	74
7.Energoprojekt Hidroinženjering	311	0
8. Energoprojekt Industrija	0	6
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	16	0
8. Energo Nigeria	0	1.425
<b>Svega</b>	<b>13.837</b>	<b>12.520</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>74.772</b>	<b>76.881</b>

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2016	2015
Potraživanja:		
1.Energoprojekt Holding	234	18
2.Energoprojekt Niskogradnja	2.215	9.717
3.Energoprojekt Visokogradnja	9.240	3.242
4.Energoprojekt Oprema	6.791	-
5. Energoprojekt Hidroinženjering	-	113
6.Energoprojekt Entel	2.671	-
7.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	5.002	-
<b>Svega</b>	<b>26.153</b>	<b>13.090</b>
Obaveze:		
1.Energoprojekt Holding	913	636
2.Energoprojekt Energodata	3	2
4.Energoprojekt Entel	6	6
<b>Svega</b>	<b>922</b>	<b>644</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>27.075</b>	<b>13.734</b>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču isključivo iz transakcija prodaje osiguranja - po osnovu premije, čiji su ugovoreni rokovi plaćanja i periodi dospeća različiti u zavisnosti od strukture osiguranih rizika i ugovorenih perioda trajanja osiguranja, ali uvek u skladu sa dosledno primenjenim Uslovima osiguranja i Tarifom za osiguranje.

Osnov za obaveze prema povezanim pravnim licima je: zakup poslovnog prostora, odnosno obaveza za zakupninu (koja se plaća mesečno, nakon isteka tog meseca); obaveze za usluge shodno Ugovoru o pružanju usluga sa EP Holdingom (koje se obračunavaju i plaćaju na mesečnom nivou, po isteku meseca u kome je pružena usluga); obaveze za grafičke usluge i obaveze za evidenciju o dolascima i odlascima zaposlenih.

#### 14. SUDSKI SPOROVI

Na kraju izveštajnog perioda, Društvo je tužilac u sporu za naknadu štete protiv JKP Beogradski vodovod i kanalizacija (regresiranje štete koju je Društvo rešilo i isplatilo 2012. godine, a za koju je odgovoran tuženi). Presuda koja je doneta u prvom stepenu u korist Društva, na kraju 2016. po žalbi tuženog JKP Beogradski vodovod i kanalizacija, nalazi se na Apelacionom sudu.

Društvo ima jedan spor iz oblasti radnog odnosa u kome je tužena strana.

Društvo ima jedan spor kao tuženi za naknadu štete koju potražuje fizičko lice, učesnik u studiji kliničkog ispitivanja lekova. Kao osnov za naknadu štete, profesionalna greška lekara treba da prethodno bude dokazana u sudskom postupku. Šteta je rezervisana sa iznosom din. 30.868 hiljada, shodno zahtevu oštećenika. Stručna služba smatra da je iznos zahteva visok, ali u očekivanju presude nakon završenog veštačenja o uticaju kliničkog ispitivanja sredstva na zdravlje oštećenika, a u nedostatku drugih kriterijuma za rezervisanje, Društvo se opredelilo da rezerviše iznos u punoj visini zahteva, dok će u međuvremenu, u skladu sa drugim relevantnim informacijama u vezi sa ovim slučajem, a do konačnog završetka sudskog postupka, redovno preispitivati i ažurirati visinu rezervisanja. Društvo očekuje da prvostepena presuda bude doneta tokom 2017. godine.

#### 15. EKSTERNA KONTROLA

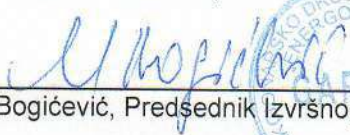
Tokom 2016. godine nije bilo eksternih kontrola.

#### 16. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilnsa stanja, nije bilo događaja koji bi mogli uticati na ekonomske odluke koje korisnici donose na osnovu finansijskih izveštaja Društva.

U Beogradu, 27.02.2017. godine

Zakonski zastupnik

  
Mirjana Bogičević, Predsednik Izvršnog odbora





## MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA

### O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA I GODIŠNJEM IZVEŠTAJU O POSLOVANJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE »ENERGOPROJEKT GARANT« a.d.o. U 2016. GODINI

Za potrebe Akcionarskog društva za osiguranje ENERGOPROJEKT GARANT na osnovu člana 163. i člana 177. Zakona o osiguranju (»Službeni glasnik RS« br. 139/14) i shodno Odluci o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara (»Službeni glasnik RS« br. 38/2015), dajem mišljenje o finansijskim izveštajima i godišnjem izveštaju o poslovanju Društva za 2016. godinu.

#### PODACI O DRUŠTVU

Naziv i sedište Društva za osiguranje	„Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07812728
Poreski identifikacioni broj	100001468
Odgovorno lice za zakonitost rada Društva za osiguranje	Mirjana Bogičević, po rešenju APR BD57102/2016 od 14.07.2016.

#### 1. Premija osiguranja

Premija osiguranja u tarifama Društva u primeni, utvrđena je u skladu sa aktuarskom strukom i propisima i obezbeđuje trajno ispunjenje svih obaveza Društva iz ugovora o osiguranju. Društvo je u obračunskom periodu postiglo sledeće rezultate u primeni uslova i tarifa:

Rezultati za ukupan portfelj:

Tabela 1.

Šifra osiguranja	Obračunata PREMIJA 01.01.- 31.12.2016.	PRENOSNA PREMIJA		LIKVIDIRANE ŠTETE Ukupne 01.01.- 31.12.2016.	REZERVISANE ŠTETE (PRIJAVLJENE+NEPRIJAVLJENE)	
		31.12.2015.	31.12.2016.		31.12.2015.	31.12.2016.
0	1	2	3	4	5	6
01	3,995,425.99	274,616.27	398,770.57	3,235,559.00	1,735,884	866,802
03	7,893,879.28	8,254,925.16	5,160,451.80	5,069,055.00	219,207	2,195,020
07	4,123,711.11	67,799.53	160,541.32	150,793.00	22,731,964	3,395,488
08	3,622,060.99	2,534,363.22	2,408,770.78	133,650.00	35,170	262,311
09	67,313,560.98	35,121,608.20	36,126,004.72	46,300,539.00	25,620,624	19,165,587
13	83,495,677.77	71,701,156.21	72,702,155.26	1,367,647.00	56,348,543	94,394,623
16	17,634,637.28	8,209,280.15	496,071.81	638,320.00	0	0
<b>Σ</b>	<b>188,078,953.40</b>	<b>126,163,748.74</b>	<b>117,452,766.26</b>	<b>56,895,563.00</b>	<b>106,691,392.32</b>	<b>120,279,831</b>

nastavak Tabele 1.

Šifra osiguranja	MERODAVNA PREMIJA	MERODAV-NE ŠTETE	RACIO ŠTETA (8 : 7)	TSO (trioškovi sprovođenja osiguranja)	RACIO TROŠKOVA (10 : 7)	KOMBINO- VANI RACIO (9+11)
0	7	8	9	10	11	12
01	3,871,271.69	2,366,476.58	0.6113	1,492,830.05	0.3856	0.9969
03	10,988,352.64	7,044,867.90	0.6411	1,178,224.01	0.1072	0.7483
07	4,030,969.32	-19,185,682.91	-4.7596	801,590.28	0.1989	-4.5607
08	3,747,653.43	360,790.82	0.0963	1,628,652.74	0.4346	0.5309
09	66,309,164.46	39,845,502.01	0.6009	14,773,201.82	0.2228	0.8237
13	82,494,678.72	39,413,727.26	0.4778	37,364,441.77	0.4529	0.9307
16	25,347,845.62	638,320.00	0.0252	560,668.00	0.0221	0.0473
<b>Σ</b>	<b>196,789,935.88</b>	<b>70,484,001.68</b>	<b>0.3582</b>	<b>57,799,608.68</b>	<b>0.2937</b>	<b>0.6519</b>



Rezultati u samopridržaju:

Tabela 2.

Šifra osiguranja	Obračunata PREMIJA 01.01.- 31.12.2016.	PRENOSNA PREMIJA		LIKVIDIRANE ŠTETE 01.01.- 31.12.2016.	REZERVISANE ŠTETE (PRIJAVLJENE+NEPRIJAVLJENE)	
		31.12.2015.	31.12.2016.		31.12.2015.	31.12.2016.
0	1	2	3	4	5	6
01	3,995,425.99	274,616	398,770.57	3,235,559.00	1,735,884	866,802
03	3,752,055.62	4,107,818	4,122,986.28	2,858,348.00	219,207	2,195,020
07	2,320,491.98	42,172	108,491.09	150,793.00	22,731,964	1,852,084
08	1,307,243.46	2,316,516	2,043,386.42	33,128.00	35,170	88,115
09	40,329,229.31	32,853,967	29,059,564.95	13,855,020.00	25,316,559	9,829,868
13	76,463,333.66	70,239,115	65,341,578.55	1,367,647.00	56,348,543	94,394,623
16	-7,171,106.05	8,209,280	496,071.81	638,320.00	0	0
<b>Σ</b>	<b>120,996,673.97</b>	<b>118,043,484.00</b>	<b>101,570,849.67</b>	<b>22,138,815.00</b>	<b>106,387,327.32</b>	<b>109,226,512</b>

nastavak Tabele 2.

Šifra osiguranja	MERODAVNA PREMIJA	MERODAVNE ŠTETE	RACIO	TSO	RACIO	KOMBINO-
			ŠTETA	(trioškovi	TROŠKOVA	VANI
0	7	8	(8 : 7)	sprovođenja	(10 : 7)	RACIO
				osiguranja)		(9+11)
01	3,871,271.42	2,366,476.58	0.6113	1,492,830.05	0.3856	0.9969
03	3,736,887.34	4,834,160.90	1.2936	1,178,224.01	0.3153	1.6089
07	2,254,172.89	-20,729,086.91	-9.1959	801,590.28	0.3556	-8.8403
08	1,580,373.04	86,072.82	0.0545	1,628,652.74	1.0305	1.0850
09	44,123,631.36	-1,631,670.99	-0.0370	14,773,201.82	0.3348	0.2978
13	81,360,870.11	39,413,727.26	0.4844	37,364,441.77	0.4592	0.9437
16	542,102.14	638,320.00	1.1775	560,668.00	1.0342	2.2117
<b>Σ</b>	<b>137,469,308.30</b>	<b>24,977,999.68</b>	<b>0.1817</b>	<b>57,799,608.68</b>	<b>0.4205</b>	<b>0.6022</b>

Društvo je u toku obračunskog perioda vršilo izmene opštih uslova osiguranja i uslova za osiguranje od odgovornosti.

Izmene i dopune Opštih uslova za osiguranje imovine izvršene su u cilju dopune važećih uslova odredbama koje dodatno utvrđuju, odnosno preciziraju prava i obaveze ugovarača osiguranja kao i osiguravača, odnosno definišu pojmove koji su u važećim uslovima nedostajali za regulisanje procesa ugovaranja imovinskih osiguranja.

Izmene Uslova za osiguranje od odgovornosti izvršene su radi osavremenjavanja i dopune novim definicijama pojmova koji se koriste u uslovima.

Izmenama ovih uslova je izvršeno usklađivanje osiguravajućeg pokrivača sa relevantnim propisima i praksom u osiguranju.

Društvo je u izveštajnom periodu usvojilo uslove i tarifu za osiguranje od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima, imovini trećih lica i životnoj sredini tokom transporta opasnog tereta (PDF 3), što će povećati ponudu u osiguranju od odgovornosti, kao najznačajnijeg proizvoda. Struktura portfelja Društva na bazi merodavne premije 2014., 2015. i 2016.:

Tabela 3.

Vrsta osiguranja	MERODAVNA PREMIJA u 000 dinara (MP)					
	2014		2015		2016	
	MP	učešće u ukupnoj MP	MP	učešće u ukupnoj MP	MP	učešće u ukupnoj MP
01	5,026	3.69%	5,298	4.63%	3,871	2.82%
03	10,552	7.75%	8,291	7.25%	3,738	2.72%
07	9,594	7.04%	1,599	1.40%	2,254	1.64%
08	2,824	2.07%	2,647	2.31%	1,579	1.15%
09	43,501	31.94%	30,534	26.69%	44,124	32.10%
13	64,689	47.50%	65,382	57.16%	81,361	59.18%
16	0	0.00%	630	0.55%	542	0.39%
<b>Ukupno</b>	<b>136,186</b>		<b>114,381</b>		<b>137,469</b>	



Struktura portfelja Društva u poslednje tri godine je stabilna i shodno ostvarenim merodavnim rezultatima poslovanja (Tabele 1. i 2.) odražava usaglašenost tarifa premije sa apetitom Društva za preuzimanje rizika.

Od 2015. godine je putem programa Evrope Re, uvelo osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou opštine, čime je povećana disperzija, rizika što je takođe navođeno u prethodnim mišljenjima.

Najznačajniji rizici koje Društvo preuzima u osiguranje su:

- rizici koji proizilaze iz zakonske odgovornosti osiguranika za štetu usled smrti, povrede tela ili zdravlja, kao i oštećenja ili uništenja stvari trećih lica, štetu koja je nastala iz njegove delatnosti, posedovanja stvari, iz pravnog odnosa ili iz određenog svojstva kao izvora opasnosti, označenog u polisi (45% ukupne premije, 59% merodavne premije 2016.)

-rizici koji su pokriveni osiguranjem objektata u izgradnji i montaži (91% premije ostalih osiguranja - 09, odnosno 32% ukupne premije)

Društvo primenjuje akta poslovne politike navedena u tački 18. stav 2. Odluke o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara.

Tarife premija su usaglašene sa spremnošću Društva za preuzimanje rizika.

Dovoljnost premije je analizirana preko racija šteta kako je prikazano u Tabelama 1. i 2. i potvrđena je u svim vrstama osiguranja

## 2. Tehničke rezerve

Društvo raspolaže odgovarajućim podacima za obračun tehničkih rezervi na nivou portfelja, kao i po vrstama osiguranja koji obezbeđuju uveravanje u konzistentnost internih i eksternih podataka. Podaci korišćeni u obračunu su primereni, kompletni i tačni.

Tehničke rezerve su obračunate u skladu sa aktuarskom strukom i propisima, a njihovu visinu ocenjujem kao dovoljnu za trajno ispunjenje svih obaveza Društva iz ugovora o osiguranju.

Tehničke rezerve na dan 31.12.2016. iznosile su:

Tabela 4.

Naziv	Iznosi u dinarima
1. Rezerve za prenosne premije	117,452,766
2. Rezervisane štete	120,279,831
3. Rezerve za bonuse i popuste	4,316,025
4. Rezerve za neistekle rizike	0
5. Rezerve za izravnanje rizika	28,996,477
Ukupno tehničke rezerve	<b>271,045,099</b>

### 2.1. Rezerve za prenosne premije

Primenjujući Pravilnik o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije, Društvo je obračunalo sledeće iznose prenosnih premija po vrstama osiguranja:



Tabela 5.

Šifra osiguranja	PRENOSNA PREMIJA NA DAN 31.12.2016.	
	UKUPNA	U SAMOPRIDRŽAJU
01	398,770.57	398,770.57
03	5,160,451.80	4,122,986.28
07	160,541.32	108,491.09
08	2,408,770.78	2,043,386.42
09	36,126,004.72	29,059,564.95
13	72,702,155.26	65,341,578.55
16	496,071.81	496,071.81
Σ	<b>117,452,766.26</b>	<b>101,570,850</b>

Obračun prenosne premije je izvršen po metodi pojedinačnog izračunavanja za svaki ugovor o osiguranju sa tačnim vremenskim razgraničenjem (pro rata temporis), u skladu sa Pravilnikom Društva o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije.

Očekivani prosečan broj meseci trajanja osiguravajućeg pokrivača nakon obračuna rezervi za prenosne premije:

Tabela 6.

Šifra osiguranja	Broj neisteklih rizika po vrsti	Ukupan broj dana za prenos	Prosečni broj dana trajanja osiguranja nakon 31.12.2016. (2:1)	Prosečni broj meseci trajanja osiguranja nakon 31.12.2016.
0	1	2	3	4
01	10	1,971	197	6.57
03	67	12,597	188	6.27
07	12	73	6	0.20
08	142	19,230	135	4.51
09	88	15,444	176	5.85
13	463	142,267	307	10.24
16	1	334	334	11.13
ukupan portfelj	783	191,916	245	8.17

## 2.2. Rezerve za nastale prijavljene a nerešene štete (RBNS)

Društvo je obračunalo rezerve za nastale prijavljene a nerešene štete u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta.

Na dan 31.12.2016. godine Društvo je za nastale prijavljene štete rezervisalo sledeće iznose:

(iznosi u hiljadama dinara ) Tabela 7.

Šifra	Rezerve za nastale prijavljene štete (bez troškova rešavanja šteta)				
	Iznos ukupno rezervisanih šteta		Iznos udela		Rezervisane štete u samopridržaju
	Sopstvenog portfelja	Primljenih saosiguranja	saosiguravača	reosiguravača	
	1	2	3	4	5
01	62	0	0	0	62
03	1,437	0	0	0	1,437
07	3,087	0	1,543		1,544
08	0	200	0	174	26
09	2,037	10,000	0	9,336	2,701
13	47,664	0	0	0	47,664
16	0	0	0	0	0
	<b>54,287</b>	<b>10,200</b>	<b>1,543</b>	<b>9,510</b>	<b>53,434</b>

Društvo nema prijavljenih niti rezervisanih rentnih šteta.



### 2.3. Rezerve za nastale neprijavljene štete (IBNR)

Društvo je obračun nastalih neprijavljenih šteta izvršilo u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta (u daljem tekstu Pravilnik).

Tabela 9.

Šifra osiguranja	01	03	07	08	09	13
Iznos IBNR rezervacije sa troškovima u dinarima	785,529	660,370	308,681	35,996	5,951,466	11,740,071
Iznos IBNR rezervacije sa troškovima u 000 dinara	786	660	308	34	5,951	11,740

Shodno Pravilniku, za obračun IBNR rezervacije za vrstu osiguranja 13, osim paušalne metode, primenjuju se metod Chain ladder (CL) i metod racija gubitka (Expected loss ratio - ELR). Za konačnu IBNR rezervaciju uzima se rezultat sa najvišim iznosom dobijenim obračunom po jednoj od tri navedene metode.

CL metodom dobijen je negativan rezultat (-45,295,769), ELR metodom 6,770,123 dinara (obračuni po oba metoda su u nastavku teksta), paušalnom metodom iznos 4,845,291 (svi iznosi su bez troškova rešavanja).

Rezervacije za ostale vrste osiguranja iz Tabele 9. utvrđene su primenom paušalne metode i bruto iznosa kod obračuna rešenih i rezervisanih šteta.

Prilikom obračuna rezervisanih šteta nisu vršena umanjjenja za iznos naplaćenih regresnih potraživanja.

Rezervacije za nastale neprijavljene šteta za osiguranje od opšte odgovornosti obračunate su po metodu Expected loss ratio, na dan 31.12.2016. u iznosu od 6,770,123 dinara, na osnovu sledećih podataka:

Tabela 10.

Vrsta osiguranja	Likvidirane štete u periodu 01.01.-31.12.2016	Rezervisane štete na dan 31.12.2016.	Ukupno rešene u periodu 01.01. - 31.12.2016 i rezervisane štete na dan 31.12.2016. (2+3)
1	2	3	4
01	2,448,389	61,500	2,509,889
03	4,746,511	1,437,000	6,183,511
07	0	3,086,807	3,086,807
08	118,110	200,000	318,110
09	42,177,092	12,037,294	54,214,386
13	788,678	47,664,235	48,452,913
	<b>50,278,780</b>	<b>64,486,836</b>	<b>114,765,616</b>

Obračun merodavne premije u vrstama osiguranja u kojima je bilo šteta u obračunskom periodu:

Tabela 11.

Šifra osiguranja	PRENOSNA PREMIJA		MERODAVNA PREMIJA 01.01.-31.12.2016.
	Obračunata PREMIJA 01.01.-31.12.2016.	31.12.2015.	
	1	2	3
01	3,995,426	274,616	3,871,272
03	7,893,879	8,254,925	10,988,353
07	4,123,711	67,800	4,030,969
08	3,622,061	2,534,363	3,747,653
09	67,313,561	35,121,608	66,309,164
13	83,495,678	71,701,156	82,494,679
<b>Ukupno</b>	<b>170,444,316</b>	<b>117,954,469</b>	<b>171,442,090</b>

U obračunu su korišćene sledeće oznake:

**OUŠ = MP \* RG**

**OUŠ**-očekivani iznos ukupnih šteta u vrsti osiguranja

**MP**-merodavna premija u vrsti osiguranja za koje se izračunava OUŠ ostvarena u posmatranom obračunskom periodu  
**RG**-racion gubitka ostvaren u Društvu u posmatranom obračunskom periodu, izračinat po sledećoj formuli, **RG=UŠ/UMP** pri čemu je,

**UŠ**-zbir ukupno rešenih šteta i ukupno rezervisanih šteta u vrstama osiguranja

**UMP**-zbir ukupnih merodavnih premija u vrstama osiguranja

Obračun rezervacije za IBNR štete za vrstu osiguranja 13.

<b>OUŠ</b>	$82,494,679 \times 0.669413305 = 55,223,036$	IBNR=očekivani iznos ukupnih šteta u vrsti osiguranja(OUŠ)-zbir ukupno rešenih šteta i ukupno rezervisanih šteta u posmatranoj vrsti osiguranja	82,494,679 X 0.669413305 - 48,452,913 = 6,770,123 sa troškovima $6,770,123 \times 1.734100056 = 11,740,070$
<b>MP</b>	82,494,679		
<b>RG</b>	0.669413305		
<b>UŠ</b>	171,442,090		
<b>UMP</b>	114,765,616		



Obračun rezervacije za IBNR štete za vrstu osiguranja 13 po CL metodu dao je sledeći rezultat:

Tabela 12.

Godina nastanka	13 . OSIGURANJE OD OPŠTE ODGOVORNOSTI - Iznosi likvidiranih šteta u dinarima										Ukupno rezervisane štete	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		9+
2007 i ranije	420,000	640,000	640,000	640,000	640,000	640,000	640,000	640,000	773,328	773,328	773,328	773,328
2008	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000	502,000
2009	41,000	41,000	85,071	85,071	85,071	583,071	583,071	583,071	651,144	651,144	651,144	68,073
2010	7,000	7,000	7,000	284,137	284,137	284,137	284,137	284,137	317,310	317,310	317,310	33,173
2011	84,780	84,780	84,780	84,780	84,780	84,780	84,780	84,780	94,678	94,678	94,678	9,898
2012	687,044	1,186,958	1,186,958	1,186,958	1,186,958	1,557,327	1,557,327	1,557,327	1,739,145	1,739,145	1,739,145	552,187
2013	129,035	167,035	167,035	167,035	167,035	219,155	219,155	219,155	244,742	244,742	244,742	77,707
2014	28,000	28,000	28,000	30,903	30,903	40,546	40,546	40,546	45,280	45,280	45,280	17,280
2015	1,223,279	1,264,015	1,284,983	1,418,218	1,418,218	1,860,748	1,860,748	1,860,748	2,077,989	2,077,989	2,077,989	813,974
2016	747,942	939,267	954,848	1,053,853	1,053,853	1,382,689	1,382,689	1,382,689	1,544,117	1,544,117	1,544,117	796,175
<b>Faktori razvoja</b>	1.255802274	1.016588169	1.016588169	1.103686186	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.116749562	1.000000000	1.000000000	<b>2,368,466</b>
								<b>47,664,235</b>			<b>Rezervacija za nastale neprijavljene štete</b>	<b>-45,295,769</b>



## 2.4. Rezerve za troškove u vezi sa rešavanjem i isplatom šteta

Društvo je obračun rezervi za troškove u vezi sa rešavanjem i isplatom šteta (u daljem tekstu: troškovi rešavanja šteta) izvršilo u skladu sa članom 17. Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta.

Tabela 13.

Vrsta osiguranja	Troškovi rešavanja šteta 2016	Rešene štete bez troškova	Rezerve za prijavljene nerešene štete RBNS	Rezerve za nastale neprijavljene štete IBNR	Rezerve za troškove rešavanja prijavljenih nerešenih šteta	Rezerve za troškove rešavanja nastalih neprijavljenih šteta	Ukupno rezerve za troškove rešavanja za RBNS i IBNR	Ukupno RBNS i IBNR sa troškovima rešavanja
0	1	2	3	4	5	6		7
01	787,170	2,448,389	61,500	594,420	19,773	191,109	210,882	866,802
03	322,544	4,746,511	1,437,000	618,351	97,650	42,019	139,669	2,195,020
07	150,793	0	3,086,807	308,681	0	0	0	3,395,488
08	15,540	118,110	200,000	31,811	26,314	4,185	30,500	262,311
09	4,123,447	42,177,092	12,037,294	5,421,439	1,176,827	530,027	1,706,854	19,165,587
13	578,969	788,678	47,664,235	6,770,123	34,990,318	4,969,948	39,960,265	94,394,623
16	638,320	0	0	0	0	0	0	0
<b>Ukupno</b>	<b>6,616,783</b>	<b>50,278,780</b>	<b>64,486,836</b>	<b>13,744,825</b>	<b>36,310,881</b>	<b>5,737,289</b>	<b>42,048,170</b>	<b>120,279,831</b>

## 2.5. Rezerve za bonuse i popuste

U obračunskom periodu Društvo nije imalo evidentirane ugovorene obaveze po kojima bi odobravalo umanjeње premije po bilo kom osnovu, a koje bi isplaćivalo u budućem periodu, kao ni ugovorene obaveze po osnovu učešća osiguranika u pozitivnom rezultatu.

U skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste (u daljem tekstu Pravilnik), Društvo je obračunalo rezervacije za storna premije kao proizvod koeficijenta storna i ukupno obračunate premije za poslednjih 12 meseci.

Koeficijent storna se utvrđuje kao prosečan odnos za poslednje tri godine (uključujući i tekuću godinu) po vrstama osiguranja, storna premija evidentiranih u poslovnim knjigama Društva i ukupne obračunate premije ostvaren u poslovanju Društva. Ukoliko je ovako dobijen prosečan odnos manji od 0,005, primenjuje se minimalan koeficijent 0,005.

Rezerve za bonuse i popuste u obračunskom periodu obračunate su u iznosu od 4,316,025 dinara, kako je dato u Tabeli 14. u nastavku ovog teksta.

Obračunom rezervacije za storna premije na dan 31.12. 2016. na navedeni način, dobijeni su sledeći rezultati:

Tabela 14.

Godina	Vrsta osig.	Iznos storna	Obračunata premija ukupna	Koeficijent 4/3	Koeficijent za godinu	Minimalan koeficijent	Iznos za rezervisanje
1	2	3	4	5	6	7	8
2014	01	0	4,769,172	0.00000	0	0.005	23,846
	03	181,221	14,427,654	0.01256	0.004651339	0.005	72,138
	07	423,034	9,194,077	0.04601	0.030636067		281,670
	08	189,929	3,247,518	0.05848	0.019494785		63,310
	09	4,613,456	66,993,918	0.06886	0.02519058		1,687,616
	13	3,249,349	60,839,896	0.05341	0.037515107		2,282,415
	16	0	638,197	0.00000	0	0.005	3,191
		8,656,989					4,414,186
2015	01	0	7,320,895	0.00000	0	0.005	36,604
	03	0	14,410,448	0.00000	0.004651339	0.005	72,052
	07	0	2,749,132	0.00000	0.019858016		54,592
	08	0	4,431,581	0.00000	0.019494785		86,393
	09	124,921	53,298,432	0.00234	0.025951178		1,383,157
	13	204,995	58,947,443	0.00348	0.033999252		2,004,169
	16	0	28,835,472	0.00000	0	0.005	144,177
		329,916					3,781,145
2016	01		3,995,426	0.00000	0	0.005	19,977
	03		7,893,879	0.00000	0.00418689	0.005	39,469
	07		4,123,711	0.00000	0.015337193	0.01533719	63,246
	08		3,622,061	0.00000	0.019494785	0.01949479	70,611
	09	2,512,732	67,313,561	0.03733	0.03617879	0.03617879	2,435,323
	13	47,957	83,495,678	0.00057	0.019153383	0.01915338	1,599,225
	16		17,634,637	0.00000	0	0.005	88,173
		2,560,689	188,078,953				4,316,025

Mišljenja sam da su rezerve za bonuse i popuste obračunate u skladu sa aktuarskom strukom i propisima i da je primenjena metoda adekvatna strukturi portfelja i istoriji podataka koji formiraju osnovicu za obračun.



## 2.6. Rezerve za neistekle rizike

Primenom Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike, rezerve za neistekle rizike se obračunavaju kao proizvod prenosne premije i kombinovanog racija na dan 31.12.2016. za vrste osiguranja kod kojih je kombinovani racio veći od 1.

U izveštajnom periodu vrednosti kombinovanih racija za sve vrste osiguranja bile su manje od 1, tako da je dobijen iznos za rezerve za neistekle rizike jednak o (nuli) kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 15.

	Kombinovani racio 2016 (CR)	CR-1	max (CR-1:0)	Prenosna premija (UPR) 31.12.2016	Rezerve za neistekle rizike (URR) (4) x (5) 31.12.2016.
1	2	3	4	5	6
01	0.9969	-0.0031	0	398,770.57	0
03	0.7483	-0.2517	0	5,160,451.80	0
07	-4.5607	-5.5607	0	160,541.32	0
08	0.5309	-0.4691	0	2,408,770.78	0
09	0.8237	-0.1763	0	36,126,004.72	0
13	0.9307	-0.0693	0	72,702,155.26	0
16	0.0473	-0.9527	0	496,071.81	0
				<b>117,452,766.26</b>	<b>0</b>

Mišljenja sam da su primenom navedene metode obračuna, dobijeni realni očekivani iznosi rezervi za neistekle rizike.

## 2.7. Rezerve za izravnavanje rizika

Primenjujući Pravilnik o načinu utvrđivanja rezervi za izravnavanje rizika (u daljem tekstu: Pravilnik), Društvo je na dan 31.12.2016. godine utvrdilo stanje rezerve za izravnavanje rizika po svim vrstama osiguranja kojima se bavi, u iznosu 28,996,477 dinara, kako je dato u tabeli 14.

Mišljenja sam da su rezerve za izravnavanje rizika obračunate u skladu sa aktuarskom strukom, propisima i internim aktom Društva, kao i da su adekvatne.

Tabela 14.

Šifra osiguranja	Neto pozitivni poslovni rezultat 2016 po vrstama osiguranja	75% iznosa iz kolone (2)	Ostvarena godišnja premija u samoprdržaju 2016.	12% iznosa iz kolone 4	Najviša godišnja premija u samoprdržaju u ostvarena u periodu 2012.-2016.	150% iznosa iz kolone (6)	Stanje rezervi na dan 31.12.2015.	Stanje rezervi na dan 31.12.2016. po Pravilniku	Uvećanje/smanjenje za 31.12.2016.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
01	1,073,368	805,026	3,995,426	479,451	5,081,692	7,622,538	0	479,451	479,451
03	1,850,249	1,387,687	3,752,056	450,247	7,997,296	11,995,944	1,998,535	2,448,782	450,247
07	22,739,872	17,054,904	2,320,492	278,459	6,465,525	9,698,288	0	278,459	278,459
08	105,974	79,481	1,307,243	156,869	2,534,194	3,801,291	970,195	1,049,676	79,481
09	36,744,164	27,558,123	40,329,229	4,839,507	54,807,743	82,211,615	3,694,700	8,534,207	4,839,507
13	20,502,714	15,377,036	76,463,334	9,175,600	76,463,334	114,695,001	7,030,302	16,205,902	9,175,600
16	-458,204	-343,653	-7,171,106	-860,533	8,255,060	12,382,590	291,556	0	-291,556
<b>UKU PNO</b>	<b>82,558,137</b>		<b>120,996,674</b>				<b>13,985,288</b>	<b>28,996,477</b>	<b>15,011,189</b>



## 2.8. Poređenje iznosa i promena iznosa pojedinačnih tehničkih rezervi

Ocena promena pojedinačnih tehničkih rezervi daje se za one kategorije tehničkih rezervi za koje je Društvo vršilo obračun i rezervisanje u prethodnom periodu, dok se za rezerve za bonuse i popuste i rezerve za neistekle rizike ne daju komentari jer su po prvi put u primeni.

### 2.8.1. Promene u iznosima prenosnih premija na dan 31.12. 2015. i 31.12. 2016.

Tabela 15.

Šifra osiguranja	Prenosna premija - ukupna		Prenosna premija - u samopridržaju		Promene u prenosnim premijama		Promene u prenosnim premijama	
	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.	ukupnim (2-1)	u samopridržaju (4-3)	ukupnim (2:1) u %	u samopridržaju (4:3) u %
	1	2	3	4	5	6	5	6
1	274,616.27	398,770.57	274,616	398,770.57	124,154.30	124,154.57	145.21%	145.21%
3	8,254,925.16	5,160,451.80	4,107,818	4,122,986.28	-3,094,473.36	15,168.28	62.51%	100.37%
7	67,799.53	160,541.32	42,172	108,491.09	92,741.79	66,319.09	236.79%	257.26%
8	2,534,363.22	2,408,770.78	2,316,516	2,043,386.42	-125,592.44	-273,129.58	95.04%	88.21%
9	35,121,608.20	36,126,004.72	32,853,967	29,059,564.95	1,004,396.52	-3,794,402.05	102.86%	88.45%
13	71,701,156.21	72,702,155.26	70,239,115	65,341,578.55	1,000,999.05	-4,897,536.45	101.40%	93.03%
16	8,209,280.15	496,071.81	8,209,280	496,071.81	-7,713,208.34	-7,713,208.19	6.04%	6.04%
	<b>126,163,749</b>	<b>117,452,766.26</b>	<b>118,043,484</b>	<b>101,570,850</b>	<b>-8,710,982.48</b>	<b>-16,472,634.33</b>	<b>93.10%</b>	<b>86.05%</b>

Promene u iznosima prenosnih premija odgovaraju promenama u premiji u godinama koje se porede, bez sistematskog odstupanja u obračunatim iznosima.

### 2.8.2. Promene u iznosima rezervisanih šteta nastalih prijavljenih i nastalih neprijavljenih - bez troškova likvidacije na dan 31.12. 2015. i 31.12. 2016.

(iznosi u hiljadama dinara) Tabela 16.

Šifra osiguranja	Rezervacija za nastale prijavljene štete 31.12.2015.					Rezervacije za nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2015.
	Iznos ukupno rezervisanih šteta		Iznos udela		Rezervisane štete u samopr.	
	Sopstvenog portfelja	Primljenih saosig.	Saosiguravača	Reosiguravača		
0	1	2	3	4	5	6
01	24	0	0	0	24	1,271
03	0	0	0	0	0	182
07	17,302	0	0	0	17,302	1,827
08	0	0	0	0	0	30
09	17,771	0		304	17,467	3,790
13	42,592	104	0	0	42,696	4,723
16	0	0	0	0	0	0
	<b>77,689</b>	<b>104</b>	<b>0</b>	<b>304</b>	<b>77,489</b>	<b>11,823</b>



(iznosi u hiljadama dinara ) nastavak Tabele 16.

Rezervacija za nastale prijavljene štete 31.12.2016.					Rezervacije za nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2016.	Promena u iznosima rezervacije za nastale prijavljene štete u obračunskim periodima 01.01.-31.12. 2015. i 2016.		Promena u iznosima rezervacije za IBNR štete u obračunskim periodima 01.01.-31.12. 2015. i 2016. (12-6)
Iznos ukupno rezervisanih šteta		Iznos udela		Rezervisane štete u samopr.		ukupno (7+8-1-2)	u samopridrž. (11-5)	
Sopstvenog portfelja	Primljenih saosiguranja	Saosiguravača	Reosiguravača					
7	8	9	10	11	12	13	14	15
62	0	0	0	62	594	38	38	-677
1,437	0	0	0	1,437	618	1,437	1,437	436
3,087	0	1,543		1,544	309	-14,215	-15,758	-1,518
0	200	0	174	26	32	200	26	2
2,037	10,000	0	9,336	2,701	5,422	-5,734	-14,766	1,632
47,664	0	0	0	47,664	6,670	4,968	4,968	1,947
0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>54,294</b>	<b>10,200</b>	<b>1,543</b>	<b>9,510</b>	<b>53,434</b>	<b>13,645</b>	<b>-13,299</b>	<b>-24,055</b>	<b>1,822</b>

Kod rezervisanih ukupnih nastalih prijavljenih šteta došlo je do povećanja rezervisanja na vrsti 13, dok je na drugim vrstama rezervisanje za nastale prijavljene štete smanjeno. Rezervisanje za IBNR štete značajno je smanjeno isključivo zbog smanjenja istog rezervisanja na vrsti 13. Dok je u prethodnim periodima rezervisanje za IBNR štete na vrsti 13 bilo vršeno primenom rezultata obračunatog po loss ratio metodi (kao najvećeg), za obračun ove rezerve na dan 31.12.2015. najveći rezultat dao je obračun po pauzalnoj metodi, dok je obračun po loss ratio metodi dao značajno manji rezultat (obzirom da su rešene i rezervisane štete tokom izveštajnog perioda bile veće nego u prethodnom periodu, pa je rezultat po loss ratio metodu bio značajno manji nego u prethodnom periodu (obračun prikazan u tački 2.3).

## 2.9. Adekvatnost rezervi

### 2.9.1. Adekvatnost rezervi za prijavljene nerešene štete (RBNS) i rezervi za nastale neprijavljene štete (IBNR)

Run-off analiza dovoljnosti rezervi za RBNS štete dala je sledeće rezultate:

(iznosi u hiljadama dinara) Tabela 17.

Šifra osiguranja	Rezerv. 31.12.2015.	Rešene iz rezerv. 2015.	Rezerv ostale iz 2015.	RUN OFF (1-2-3)	(4) / (1) U %
0	1	2	3	4	5
01	24	25	0	-1	-4.17%
03	0	0	0	0	0
07	17,302	0	0	17,302 *	0
08	0	0	0	0	0
09	17,771	976	617	16,178	91.04%
13	42,696	0	42,244	452	1.06%
	<b>77,793</b>	<b>1,001</b>	<b>42,861</b>	<b>33,931</b>	<b>43.62%</b>

\* Rezervacija za štetu nastalu 2010. godine u osiguranju robe u međunarodnom (pomorskom) transportu je ukinuta na kraju 2016. zato što do isteka zakonskog roka (zastara) osiguranik nije dostavio dokumentaciju koja bi bila validni osnov za odobravanje nadoknade štete.

Najadekvatnija rezervacija je postignuta kod osiguranja od odgovornosti.

Kad je osiguranje objekata u izgradnji i montaži (0906 i 0907), Društvo je izvršilo rezervaciju štete prema visini odštetnog zahteva.

Run-off analiza dovoljnosti rezervi za IBNR štete dala je sledeće rezultate:

(iznosi u hiljadama dinara) Tabela 18.

Šifra osiguranja	IBNR 31.12.2015	Rešene nastale pre 2016. prvi put prij. u 2016.	Rezerv. 31.12.2015. nastale pre 2015. prvi put prij. u 2015.	IBNR za štete nastale pre 01.01.2016. a nisu prijavljene do kraja 2016.	RUN OFF (1-2-3-4)	(4) / (1) U %
0	1	2	3	4	5	6
01	1,271	685	0	0	586	46.11%
03	182	38	0	0	144	79.12%
07	1,827	0	0	0	1,827	
08	30	0	0	0	30	
09	3,790	0	0	0	3,790	
13	4,723	0	5,400	0	-677	-14.33%
	<b>11,823</b>	<b>723</b>	<b>5,400</b>	<b>0</b>	<b>5,700</b>	<b>48.21%</b>

Kako Društvo u svojoj praksi nema IBNR koje ne prijavljuju ni posle (najmanje) godinu dana, za potrebe ove analize, iznosi tih rezervacija su izjednačeni sa nulom.

Rezervacija za IBNR štete na početku izveštajnog perioda je bila potcenjena za vrstu osiguranja 13, odnosno precenjena za vrste 01 i 03.



Odstupanja u proceni IBNR šteta su posledica malog broja šteta i specifičnosti pojedinih predmeta osiguranja u portfelju Društva, pa primenjene metode za utvrđivanje ovih rezervi nemaju presudan uticaj na njihovu adekvatnost jer se procene vrše na bazi bruto šteta kod svih metoda (bez efekata reosiguranja i saosiguranja). Imajući u vidu činjenicu da se Društvo, prenosom dela rizika na reosiguravača, odnosno saosiguravača, veoma dobro štiti od mogućih fluktuacija u iznosima budućih očekivanih šteta, potcenjenost rezevacija ne ugrožava trajno ispunjavanje obaveza Društva.

### 2.9.2. Adekvatnost rezervi za prenosne premije

Adekvatnost rezervi za prenosne premije u potpunosti je potvrđena utvrđivanjem rezervi za neistekle rizike koje su u izveštajnom periodu jednake 0 (nula).

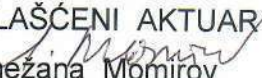
## KONAČNA OCENA

Na osnovu svega iznetog, na finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o poslovanju Akcionarskog društva za osiguranje "Energoprojekt Garant" a.d.o. Beograd za poslovnu 2016. godinu, dajem **POZITIVNO MIŠLJENJE**.

Na pozitivno mišljenje opredelili su me sledeći razlozi:

- Premija osiguranja u primeni, utvrđena je u skladu sa aktuarskom strukom i propisima i obezbeđuje trajno ispunjenje obaveza Društva iz ugovora.
- Društvo je adekvatno obračunalo i rezervisalo sredstva za buduće obaveze po osnovu šteta.
- Tehničke rezerve su obračunate u skladu sa pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, aktima Društva, Zakonom o osiguranju, kao i propisima donetim na osnovu Zakona.
- Društvo je opravdano zaključivalo ugovore o saosiguranju i reosiguranju, plasirajući sve viškove rizika iznad samopridržaja i ne ugrožavajući sredstva osiguranja za izvršavanje svih ugovorenih obaveza.
- Društvo je u finansijskom izveštaju realno prikazalo funkcionalne rashode i obezbedilo kvalitetna sredstva za tehničke rezerve, odnosno za blagovremeno i redovno ispunjavanje ugovorenih obaveza prema osiguranicima.

Beograd 16.02.2017.

OVLAŠĆENI AKTUAR  
  
 Snežana Momirov  
 Ovlašćenje br. 21/91

**II IZVEŠTAJ ZAKONSKOG REVIZORA O REVIZIJI  
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA DRUŠTVA ZA 2016.**



**"ENERGOPROJEKT GARANT OSIGURANJE" ADO, BEOGRAD**

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA  
O IZVRŠENOJ REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH  
IZVEŠTAJA ZA 2016. GODINU**

**MOORE STEPHENS**  
REVIZIJA I RAČUNOVODSTVO

**Mart 2017. godine, Beograd**

---

**"MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo" d.o.o., Beograd, Studentski trg 4/V**  
**Tel: 011 3283 440, 011 3281 194, Fax: 011 2181 072 e-mail:office@revizija.co.rs**  
**Matični broj 06974848, PIB 100300288**  
**www.revizija.co.rs**

**"ENERGOPROJEKT GARANT" ADO, BEOGRAD**

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI  
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2016. GODINU

**S A D R Ź A J**

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

1-2

POTVRDA O NEZAVISNOSTI I KONSULTANTSKIM USLUGAMA

**FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:**

BILANS STANJA

BILANS USPEHA

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

### IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

#### Akcionarima „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd

#### Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih godišnjih finansijskih izveštaja „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd (dalje u tekstu i: Društvo), koji uključuju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

#### Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

#### Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu svoje revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjanjima datim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše revizorsko mišljenje.

#### Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u napomenama uz finansijske izveštaje.

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd - Nastavak

### Izveštaj o ostalim regulatornim zahtevima

U skladu sa zahtevima koji proističu iz člana 30. Zakona o reviziji („Sl. glasnik RS“ br. 61/2013), člana 11. Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS“ br. 114/2013), kao i propisa Narodne banke Srbije, izvršili smo proveru usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajima Društva i proveru postojanja dodatnih elemenata utvrđenih propisima Narodne banke Srbije. Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Naša odgovornost je da sprovođenjem revizorskih postupaka u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 - Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije, iznesemo svoj zaključak u vezi sa usklađenosti izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima Društva.

Na bazi sprovedenih revizorskih postupaka nismo uočili materijalno značajne nekonzistentnosti, koje bi ukazivale da godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu nije usklađen sa godišnjim finansijskim izveštajima Društva za istu poslovnu godinu. Takođe, svi dodatni elementi utvrđeni propisima Narodne banke Srbije sadržani su u izveštaju o poslovanju Društva.

U Beogradu, 15. marta 2017. godine

MOORE STEPHENS  
Revizija i Računovodstvo d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić, Licencirani ovlašćeni revizor  
Direktor





### *Energoprojekt Garant a do, Beograd*

U Beogradu, 15. mart 2017. godine

### **Potvrda revizora javnom akcionarskom društvu**

Poštovani,

U skladu sa članom 54. Zakona o tržištu kapitala (Sl. glasnik RS br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) i članom 11. Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava (Sl. glasnik RS br. 114/2013), kao angažovani eksterni revizor finansijskih izveštaja za 2016. godinu, potvrđujemo sledeće:

- Da su društvo za reviziju *Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. Beograd*, kao i svi njegovi zaposleni angažovani na poslovima revizije finansijskih izveštaja za 2016. godinu *EP Garant osiguranja a.d.o.*, nezavisni u odnosu na *EP Garant osiguranja a.d.o.* u skladu sa zahtevima IFAK-ovog etičkog kodeksa za profesionalne računovođe i u skladu sa posebnim zahtevima Zakona o tržištu kapitala, Zakona o reviziji, Zakona o privrednim društvima i drugom relevantnom zakonskom regulativom Republike Srbije;
- Da društvo za reviziju *Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. Beograd* tokom prethodnog perioda, odnosno godine za koju se vrši revizija, nije pružalo bilo koje druge usluge *EP Garant osiguranja a.d.o.* niti njemu povezanim licima;

S poštovanjem,

Bogoljub Aleksić

Direktor

Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o.



Полуњава друштво за осигурање				Прилог 1
07812728		6512		100001468
Матични број		Шифра делатности		ПИБ
Назив: Енергопројект Гарант а.д.о.				
Седиште: Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12				

**БИЛАНС СТАЊА**  
на дан 31.12.2016. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање	Почетно стање
1	2	3	4	5	6	7
	<b>А К Т И В А</b>					
0	<b>А. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ</b>	0001				
	<b>Б. СТАЛНА ИМОВИНА</b> (0003 + 0004 + 0005 + 0006 + 0009 + 0010 + 0021 + 0022)	0002		259.157	265.852	0
01, осим 012, 013 и дела 019	<b>И. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (ИМОВИНА)</b>	0003				
012, део 019	<b>II. ГУДВИЛ</b>	0004				
013, део 019	<b>III. СОФТВЕР И ОСТАЛА ПРАВА</b>	0005	21	2.119	559	
02, осим 021, дела 027, дела 028 и дела 029	<b>IV. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА</b> (0007 + 0008)	0006	22	255.501	264.057	0
020, 022, 023, 025, 026, део 027, део 028, део 029	1. Некретнине, постројења и опрема који служе за обављање делатности	0007		4.046	4.016	
024, део 027, део 028, део 029	2. Инвестиционе некретнине	0008		251.455	260.041	
021, део 027, део 028, део 029	<b>V. БИОЛОШКА СРЕДСТВА</b>	0009				
03, осим 037	<b>VI. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ</b> (0011 + 0015)	0010		0	0	0
	1. Учешћа у капиталу (0012 + 0013 + 0014)	0011		0	0	0
030, део 039	а) зависних правних лица	0012				
031, део 039	б) придружених правних лица и заједничким подухватима	0013				
део 038, део 039	в) осталих правних лица	0014				
	2. Остали дугорочни финансијски пласмани (0016 + 0019 + 0020)	0015		0	0	0
036, део 039	2.1 Инвестиције које се држе до доспећа (0017 + 0018)	0016		0	0	0
део 036, део 039	а) Дужничке хартије од вредности са фиксним приносом	0017				
део 036, део 039	б) Остале хартије од вредности и инвестиције које се држе до доспећа	0018				
033, део 039	2.2 Депозити код банака	0019				
део 038, део 039	2.3 Остали непоменути дугорочни финансијски пласмани	0020				
04, осим 040	<b>VII. ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА</b>	0021				
40	<b>VIII. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА</b>	0022	23	1.537	1.236	
	<b>В. ОБРТНА ИМОВИНА</b> (0024 + 0025 + 0026 + 0045 + 0046 + 0049)	0023		887.584	829.440	0
10, 13, 15	<b>I. ЗАЛИХЕ</b>	0024	24	63	72	
14	<b>II. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА</b>	0025				
	<b>III. ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА</b> (0027 + 0032 + 0033 + 0044)	0026		851.081	814.294	0
	1. Потраживања (0028 + 0029 + 0030 + 0031)	0027	25	60.431	33.224	0
део 20, део 21	1.1. Потраживања за премију осигурања, саосигурања и реосигурања	0028		56.891	33.123	
део 20, део 21	1.2. Потраживања од реосигураваача и ретроцесионара	0029		3.304		
део 21	1.3. Потраживања за регресе	0030				
22, осим 223	1.4. Остала потраживања	0031		236	101	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0032				
	3. Финансијски пласмани (0034 + 0038 + 0042 + 0043)	0033	26	691.117	668.679	0



233, део 239	3.1. Финансијска средства расположива за продају (0035 + 0036 + 0037)	0034		0	0	0
део 233, део 239	а) Дужничке хартије од вредности расположиве за продају	0035				
део 233, део 239	б) Власничке хартије од вредности расположиве за продају	0036				
део 233, део 239	в) Остале хартије од вредности и финансијска средства расположива за продају	0037				
236, део 239	3.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха (0039 + 0040 + 0041)	0038		334.232	333.759	0
део 236, део 239	а) Дужничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0039		332.873	332.400	
део 236, део 239	б) Власничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0040		1.359	1.359	
део 236, део 239	в) Остале хартије од вредности и финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0041				
232, део 239	3.3. Краткорочни депозити код банака	0042		356.885	334.920	
235, 238, део 239	3.4. Остали краткорочни финансијски пласмани	0043				
24	4. Готовински еквиваленти и готовина	0044	27	99.533	112.391	
26	IV. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0045				
	V. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (0047 + 0048)	0046		9.505	6.650	0
274	1. Разграничени трошкови прибаве осигурања	0047				
270, 271, 272, 273, 279	2. Друга активна временска разграничења	0048	28	9.505	6.650	
	VI. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА (0050 + 0051 + 0052)	0049		26.935	8.424	0
275	1. Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	0050	29	15.882	8.120	
276	2. Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	0051	30	11.053	304	
277	3. Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	0052				
	Г. УКУПНА АКТИВА (0001 + 0002 + 0023)	0053		1.146.741	1.095.292	0
88	Д. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0054				

П А С И В А						
	A. КАПИТАЛ (0402 + 0407 + 0408 + 0411 + 0412 - 0413 + 0414 - 0440)	0401		841.227	821.181	0
	I. ОСНОВНИ И ОСТАЛИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406)	0402	31	699.887	699.887	0
300	1. Акцијски капитал	0403		699.793	699.793	
303, 304	2. Државни и друштвени капитал	0404				
301, 302	3. Улози друштва за узајамно осигурање	0405				
309	4. Остали капитал	0406		94	94	
31	II. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	0407				
	III. РЕЗЕРВЕ (0409 + 0410)	0408		0	0	0
305	1. Емисиона премија	0409				
306, 307	2. Законске, статутарне и друге резерве	0410				
320	IV. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0411				
32, осим 320	V. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ	0412				
33	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ	0413				
34, осим 342	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0415 + 0416)	0414	32	141.340	121.294	0
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0415		72.072	56.403	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0416		69.268	64.891	
35, осим 352	VIII. ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0418 + 0419)	0417		0	0	0
350	1. Губитак из ранијих година	0418				
351	2. Губитак текуће године	0419				
037, 237	IX. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0420				
	X. УЧЕШЋА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0421				
	B. РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0423 + 0430 + 0434 + 0435 + 0444 + 0453 + 0457)	0422		305.514	274.111	0
	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0424 + 0425 + 0426 + 0427 + 0428 + 0429)	0423	33	33.638	18.156	0



400, 403	1. Математичка резерва	0424				
401	2. Резерве за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику	0425				
402	3. Резерве за изравнање ризика	0426		28.996	13.985	
405	4. Резерве за бонусе и попусте	0427		4.316	3.781	
407	5. Друге техничке резерве осигурања	0428				
406, 409	6. Друга дугорочна резервисања	0429		326	390	
	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0431 + 0432 + 0433)	0430		0	0	0
411	а) према матичним и зависним правним лицима	0431				
412	б) према осталим повезаним правним лицима	0432				
410, 413, 414, 415, 417, 419	в) остале дугорочне обавезе	0433				
416	III. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0434				
	IV. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0436 + 0440 + 0441 + 0442 + 0443)	0435	34	31.343	21.807	0
	1. Краткорочне финансијске обавезе (0437 + 0438 + 0439)	0436		0	0	0
420	а) према матичним и зависним правним лицима	0437				
421	б) према осталим повезаним правним лицима	0438				
од 422 до 429, осим 427	в) остале краткорочне финансијске обавезе	0439				
427	2. Обавезе по основу сталних средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	0440				
43	3. Обавезе по основу штета и уговорених износа	0441				
44, 45, 46, 47, осим 474	4. Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	0442		31.126	19.720	
474	5. Обавезе за порез из резултата	0443		217	2.087	
	V. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (0445 + 0449 + 0450)	0444	35	120.253	127.431	0
	1. Резерве за преносне премије (0446 + 0447 + 0448)	0445		117.453	126.164	0
490, део 492	а) животних осигурања и саосигурања	0446				
491, део 492	б) неживотних осигурања и саосигурања	0447		117.453	126.164	
део 492	в) реосигурања и ретроцесија	0448				
део 497	2. Резерве за неистекле ризике	0449				
496, 498, 499	3. Друга пасивна временска разграничења (0451 + 0452)	0450		2.800	1.267	0
део 499	а) одложени приходи по основу регресних потраживања	0451				
496, 498, део 499	б) остала непоменута пасивна временска разграничења	0452		2.800	1.267	
	VI. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (0454 + 0455 + 0456)	0453	36	120.280	106.691	0
493, део 495	а) животних осигурања и саосигурања	0454				
494, део 495	б) неживотних осигурања и саосигурања	0455		120.280	106.691	
део 495	в) удели у штетама реосигурања и ретроцесија	0456				
део 497	VII. ДРУГЕ ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ ОСИГУРАЊА – ДО ГОДИНУ ДАНА	0457	37		26	
35, осим 352	VIII. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0458				
	Г. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0422 - 0458)	0459		1.146.741	1.095.292	0
89	Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0460				

У Београду,  
дана 27.02.2017.





Попуњава друштво за осигурање			
07812728		6512	100001468
Матични број:		Шифра делатности	ПИБ
Назив: Енергопроект Гарант а.д.о.			
Седиште: Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12			

**БИЛАНС УСПЕХА**  
у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	5
	<b>A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ</b>				
	<b>I. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1014 + 1015)</b>	1001		129.970	114.282
	1. Приходи од премија осигурања и саосигурања (1003 + 1004 - 1005 - 1006 - 1007 + 1008)	1002	1	129.708	114.252
600 део 602	1.1. Обрачуната премија животних осигурања и саосигурања	1003			
610, 613	1.2. Обрачуната премија неживотних осигурања и саосигурања	1004		188.079	169.994
део 512, део 523	1.3. Премија пренета у саосигурање – пасивна	1005		10.237	3.952
део 512, део 523	1.4. Премија пренета у реосигурање	1006		56.845	51.384
део 60, део 61	1.5. Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања	1007			406
део 60, део 61	1.6. Смањење резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања	1008		8.711	
	2. Приходи од премија реосигурања и ретроцесија (1010 - 1011 - 1012 + 1013)	1009		0	0
део 602, 614, 615	2.1. Обрачуната премија реосигурања и ретроцесија	1010			
део 512, део 523	2.2. Премија пренета ретроцесијом реосигурања и ретроцесија	1011			
део 60, део 61	2.3. Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања и ретроцесија	1012			
део 60, део 61	2.4. Смањење резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања и ретроцесија	1013			
606, део 609, 650, део 659	3. Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања	1014			
део 609, 639, 64, део 653, 655, део 659	4. Остали пословни приходи	1015	2	262	30
	<b>II. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ (1017 + 1026 + 1034 - 1035 - 1044 + 1045 - 1046 + 1047 + 1048)</b>	1016		40.542	30.293
	1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (1018 + 1019 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025)	1017	3	16.408	16.106
500	1.1. Математичка резерва животних осигурања - повећање	1018			
506	1.2. Математичка резерва неживотних осигурања - повећање	1019			
502	1.3. Допринос за превентиву	1020		44	70
503	1.4. Доприноси прописани посебним законима	1021			
504	1.5. Допринос Гарантном фонду	1022			
505	1.6. Резервисања за изравнање ризика	1023		15.303	12.255



507	1.7. Резервисања за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују и инвестиционом ризику, резервисања за бонусе и попусте и повећања других техничких резерви	1024		1.061	3.781
509	1.8. Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	1025			
	2. Расходи накнада штета и уговорених износа (1027 + 1028 + 1029 + 1030 + 1031 - 1032 - 1033)	1026	4	22.138	25.515
510	2.1. Ликвидиране штете и уговорени износи животних осигурања	1027			
520	2.2. Ликвидиране штете неживотних осигурања	1028		17.855	10.823
део 513, део 524	2.3. Ликвидиране штете – удели у штетама саосигурања	1029		32.423	18.824
део 513, део 524	2.4. Ликвидиране штете – удели у штетама реосигурања и ретроцесија	1030			
део 53, део 54, део 55	2.5. Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	1031		6.617	6.108
део 603, 620, 621	2.6. Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета	1032		1.084	1.017
део 603, 622, 623, 624, 625	2.7. Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	1033		33.673	9.223
	3. Резервисане штете – повећање (1036 - 1037 + 1038 - 1039 + 1040 - 1041 + 1042 - 1043) > 0	1034	5	2.839	0
	3. Резервисане штете – смањење (1036 - 1037 + 1038 - 1039 + 1040 - 1041 + 1042 - 1043) < 0	1035	5	0	10.551
515	3.1. Резервисане штете животних осигурања – повећање	1036			
део 604	3.2. Резервисане штете животних осигурања – смањење	1037			
526	3.3. Резервисане штете неживотних осигурања – повећање	1038		41.644	50.027
630	3.4. Резервисане штете неживотних осигурања – смањење	1039		49.885	59.535
516, 527	3.5. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – повећање	1040		11.204	124
део 604, 632	3.6. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – смањење	1041		124	1.167
део 513	3.7. Повећање резервисаних штета – удела саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара у штетама	1042			
636	3.8. Смањење резервисаних штета – удела реосигуравача, односно ретроцесионара у штетама	1043			
607, 652, 654 и део 673	4. Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	1044	6		803
517, 529	5. Повећање осталих техничких резерви – нето	1045	7		26
део 604, 631, 633, 638	6. Смањење осталих техничких резерви – нето	1046	7	843	
518, 528	7. Расходи за бонусе и попусте	1047			
део 51, део 52	8. Остали пословни расходи	1048			
	III. ДОБИТАК – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1001 - 1016)	1049		89.428	83.989
	IV. ГУБИТАК – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1016 - 1001)	1050		0	0
	<b>Б. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>				
	I. ПРИХОДИ ОД ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА (1052 + 1053 + 1057 + 1058 + 1059 + 1060 + 1061)	1051	8	61.972	56.552
660, 661, 665, део 672	1. Приходи од зависних и придружених правних лица и од заједничких подухвата	1052			
	2. Приходи од улагања у непокретности (1054 + 1055 + 1056)	1053		4.787	6.277
део 608, део 653	2.1. Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	1054		4.787	6.277
део 661	2.2. Приходи од усклађивања вредности инвестиционих некретнина	1055			
део 670	2.3. Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	1056			



део 662	3. Приходи од камата	1057		19.681	15.897
део 683, део 686, део 687	4. Приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	1058		20.892	11.989
део 672	5. Добици од продаје хартија од вредности	1059			
део 683	6. Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	1060		16.612	22.389
део 671, део 679, део 682, део 686, део 689	7. Остали приходи по основу инвестиционе активности	1061			
	II. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА (1063 + 1064 + 1067 + 1068 + 1069 + 1070)	1062	9	26.053	29.501
560, 561, 565, део 572	1. Расходи из односа са зависним и придруженим правним лицима и из заједничких подухвата	1063			
	2. Расходи по основу улагања у непокретности (1065 + 1066)	1064		12.328	14.314
део 581	2.1. Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина	1065		12.328	14.314
део 570	2.2. Губици при продаји непокретности (дезинвестирању)	1066			
део 583, део 586, део 587	3. Расходи по основу усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	1067		8.123	5.319
део 572	4. Губици при продаји хартија од вредности	1068			
део 583	5. Негативне курсне разлике из активности инвестирања	1069		5.602	9.868
део 571, део 579, део 582, део 586, део 589	6. Остали расходи по основу инвестиционе активности	1070			
	III. ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ (1051 - 1062)	1071		35.919	27.051
	IV. ГУБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ (1062 - 1051)	1072		0	0
	V. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА (1074 + 1079 + 1084 - 1085)	1073		57.799	55.579
	1. Трошкови прибаве (1075 + 1076 - 1077 + 1078)	1074	10	29.850	26.177
део 542	1.1. Провизије	1075		13.825	17.640
део 53, део 54, део 55	1.2. Остали трошкови прибаве	1076		16.025	8.537
274	1.3. Промена разграничених трошкова прибаве – повећање	1077			
274	1.4. Промена разграничених трошкова прибаве – смањење	1078			
	2. Трошкови управе (1080 + 1081 + 1082 + 1083)	1079	11	40.203	39.796
530	2.1. Амортизација	1080		545	587
део 54	2.2. Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	1081		3.762	4.796
део 55	2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови	1082		23.306	23.025
део 53, део 54, део 55	2.4. Остали трошкови управе	1083		12.590	11.388
део 53, део 54, део 55	3. Остали трошкови спровођења осигурања	1084	12	2.764	2.484
605, 651	4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	1085	13	15.018	12.878
	I. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1049 + 1071 - 1050 - 1072 - 1073) ≥ 0	1086		67.548	55.461
	II. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1049 + 1071 - 1050 - 1072 - 1073) ≤ 0	1087		0	0
део 66	III. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ ПРИХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	1088	14	1.592	3.592
део 56	IV. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	1089	15	669	1.727
део 68	V. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ	1090	16	9.589	19.537
део 58	VI. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ	1091			
део 67	VII. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1092	17	182	118
део 57	VIII. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1093	18	30	
	IX. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1086 + 1088 + 1090 + 1092 - 1087 - 1089 - 1091 - 1093) ≥ 0	1094		78.212	76.981



	<b>X. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1086 + 1088 + 1090 + 1092 - 1087 - 1089 - 1091 - 1093) ≤ 0</b>	1095		0	0
59 - 59	<b>XI. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА</b>	1096		1.815	
59 - 69	<b>XII. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА</b>	1097	19		355
	<b>Г. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1094 + 1096 - 1095 - 1097)</b>	1098		80.027	76.626
	<b>Д. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1095 + 1097 - 1094 - 1096)</b>	1099		0	0
	<b>Ђ. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК</b>				
721	1. Порез на добитак	1100		11.060	11.828
342	2. Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	1101		301	93
352	3. Губитак по основу смањења одложених пореских средстава из претходних година и креирања одложених пореских обавеза	1102			
	<b>Е. НЕТО ДОБИТАК (1098 - 1099 - 1100 + 1101 - 1102)</b>	1103		69.268	64.891
	1. Нето добитак који припада мањинским улагачима	1104			
	2. Нето добитак који припада већинском власнику	1105			
	<b>Ж. НЕТО ГУБИТАК (1099 - 1098 + 1100 - 1101 + 1102)</b>	1106		0	0
	1. Нето губитак који се приписује мањинским улагачима	1107			
	2. Нето губитак који се приписује већинском власнику	1108			
	<b>З. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ</b>				
	1. Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1109	20	440	413
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1110			

У Београду,  
дана 27.02.2017.



Законски заступник

*[Handwritten signature]*



Попуњава друштво за осигурање			
07812728		6512	100001468
Матични број		Шифра делатности	ПИБ

Назив: Енергопројект Гарант а.д.о.

Седиште: Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12

**ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ**  
у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	<b>A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА</b>				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1103)	2001		69268	64891
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1106)	2002		0	0
	<b>B. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК</b>				
	I. СТАВКЕ КОЈЕ НЕ ЋЕ БИТИ РЕКЛАСИФИКОВАНЕ У БИЛАНСУ УСПЕХА У БУДУЋИМ ПЕРИОДИМА				
320	1. Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2003			
320	2. Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2004			
321	3. Актуарски добици по основу планова дефинисаних примања	2005			
331	4. Актуарски губици по основу планова дефинисаних примања	2006			
322	5. Добици по основу улагања у власничке инструменте капитала	2007			
332	6. Губици по основу улагања у власничке инструменте капитала	2008			
323	7. Добици по основу удела у осталом свеобухватном резултату придружених друштава	2009			
333	8. Губици по основу удела у осталом свеобухватном резултату придружених друштава	2010			
	II. СТАВКЕ КОЈЕ НАКНАДНО МОГУ БИТИ РЕКЛАСИФИКОВАНЕ У БИЛАНСУ УСПЕХА У БУДУЋИМ ПЕРИОДИМА				
324	1. Добици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	2011			
334	2. Губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	2012			
325	3. Добици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање	2013			
335	4. Губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање	2014			
326	5. Добици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока	2015			
336	6. Губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока	2016			
327	7. Добици по основу хартија од вредности расположивих за продају	2017			
337	8. Губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	2018			
	<b>III. ОСТАЛЕ КОМПОНЕНТЕ ОСТАЛОГ РЕЗУЛТАТА</b>				
329	1. Остали нереализовани добици	2019			
339	2. Остали нереализовани губици	2020			
	IV. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017 + 2019)	2021		0	0
	V. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018 + 2020)	2022		0	0
	VI. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА (ОБРАЧУНСКИ)	2023			
	VII. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2021 - 2022 - 2023) ≥ 0	2024		0	0
	VIII. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2021 - 2022 - 2023) ≤ 0	2025		0	0

B. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 + 2024 - 2002 - 2025) ≥ 0	2026		69268	64891
1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
2. Приписан власницима који немају контролу	2028			
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2001 + 2024 - 2002 - 2025) ≤ 0	2029		0	0
1. Приписан већинским власницима капитала	2030			
2. Приписан власницима који немају контролу	2031			

У Београду,  
дана 27.02.2017.



Законски заступник

*[Handwritten signature]*



Попуњава друштво за осигурање			
07812728		6512	100001468
Матични број		Шифра делатности	ПИБ
Назив: Енергопројект Гарант а.д.о.			
Седиште: Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12			

**ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ**  
у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

(у хиљадама динара)

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	3
<b>A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ</b>			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 1 до 5)	3001	237225	246104
1. Премије осигурања и саосигурања и примљени аванси	3002	178833	205982
2. Премије реосигурања и ретроцесија	3003		
3. Приливи од учешћа у накнади штета	3004	34051	9900
4. Примљене камате из пословних активности	3005		
5. Остали приливи из редовног пословања	3006	24341	30222
II. Одливи готовине из пословних активности (од 1 до 9)	3007	216702	176892
1. Накнаде штета и уговорених износа из осигурања, удели у штетама из саосигурања и дати аванси	3008	50279	29600
2. Накнаде штета и удели у штетама из реосигурања и ретроцесија	3009		
3. Премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија	3010	62394	55261
4. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3011	28123	24679
5. Остали трошкови спровођења осигурања	3012	46028	42831
6. Плаћене камате	3013		
7. Порез на добитак	3014	12931	7117
8. Одливи по основу осталих јавних прихода	3015	16947	17404
9. Остали одливи готовине из редовног пословања	3016		
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3017	20523	69212
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3018	0	0
<b>B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА</b>			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 5)	3019	32809	46899
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3020		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021		
3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето приливи)	3022	12296	28030

	4. Примљене камате из активности инвестирања	3023	20513	18869
	5. Примљене дивиденде и учешћа у резултату	3024		
II.	Одливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 3)	3025	18612	73988
	1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3026		
	2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3027	6013	756
	3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето одливи)	3028	12599	73232
III.	Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3029	14197	0
IV.	Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3030	0	27089
<b>B.</b>	<b>ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА</b>			
I.	Приливи готовине из активности финансирања (од 1 до 5)	3031	0	0
	1. Увећање основног капитала	3032		
	2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3033		
	3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3034		
	4. Остале дугорочне обавезе	3035		
	5. Остале краткорочне обавезе	3036		
II.	Одливи готовине из активности финансирања (од 1 до 7)	3037	49222	49221
	1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
	2. Дугорочни кредити (нето одливи)	3039		
	3. Краткорочни кредити (нето одливи)	3040		
	4. Остале дугорочне обавезе	3041		
	5. Остале краткорочне обавезе	3042		
	6. Финансијски лизинг	3043		
	7. Исплаћене дивиденде и учешћа у резултату	3044	49222	49221
III.	Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3045	0	0
IV.	Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3046	49222	49221
Г.	СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3019 + 3031)	3047	270034	293003
Д.	СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3007 + 3025 + 3037)	3048	284536	300101
Ђ.	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3047 - 3048)	3049	0	0
Е.	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3047)	3050	14502	7098
Ж.	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3051	112391	118035
З.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3052	3589	5691
И.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	1945	4237
Ј.	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3049 - 3050 + 3051 + 3052 - 3053)	3054	99533	112391

У Београду,  
дана 27.02.2017.







8	9	10	11	12	13	14	15					
Нерапортовани добитак(група 34, осим рн 342)	Укупно (кол. 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	Добитак до вис. капитала(група 35, осим рн 352)	АОП	Откупљ. сопс. акције и уделови(рн 037, 237)	АОП	Нераализовани губици(група 33)	АОП	Укупно одбитне ставке (кол. 10 + 11 + 12)	АОП	Укупно капитал(кол. 9 - 13)	АОП	Губитак изнад вис. капитала(група 35, осим рн 352)
105624	4177	4211	4245	4251	4285	0	4315	805511	4321	805511	4321	0
xxx	4178	4212	4236	4252	4286	xxx	xxx	xxx	4322	xxx	4322	xxx
	4179	4213	4237	4253	4287	0	xxx	xxx	4323	xxx	4323	xxx
105624	4180	4214	4238	4254	4288	0	4315	805511	4324	805511	4324	0
xxx	4181	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	4182	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	4183	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx	xxx	4255	4289	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
64891	4184	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	4215	xxx	xxx	4290	xxx	xxx	xxx	4325	xxx	4325	xxx
xxx	xxx	xxx	4239	xxx	4291	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx	4240	xxx	4292	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
	4185	4216	4241	4256	4293		xxx	xxx	4325	xxx	4325	



Редни број	О П И С	АОП							
		2	3	4	5	6	7		
		Основни капитал(група 30, осим 306, 306, 307 и 309)	Остали капитал(група 309)	Неуплаћени уписани капитал(група 31)	Емисиона прерија(група 305)	АОП	Резерве(група 306 и 307)	АОП	7
14	Пренос с једног на други облик капитала – смањење позиције	4008	4033	4057	4081	4105	4130	4155	
15	Смањење капитала по основу расподеле дивиденде	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4156	xxx
16	Смањење капитала по основу обавеза према запосленима	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4157	xxx
17	Остала повећања позиција	4099	4034	4058	4082	4108	4131	4158	
18	Остала смањења позиција	4010	4035	4059	4083	4107	4132	4159	
19	Укупна повећања по рачунима у претходној години (редни бр. 5 + 6 + 8 + 9 + 10 + 11 + 13 + 17)	4011	4036	4060	4084	4108	4133	4160	0
20	Укупна смањења по рачунима у претходној години (редни бр. 7 + 12 + 14 + 15 + 16 + 18)	4012	4037	4061	4085	4109	4134	4161	0
21	Крајње стање или стање на дан 31. децембра претходне године (редни бр. 4 + 19 - 20)	4013	4038	4062	4086	4110	4135	4162	0
22	Почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	4014	4039	4063	4087	4111	4136	4163	
23	Исправка материјално значајних грешака и промене рачуноводствених политика – повећање позиције	4015	4040	4064	4088	4112	4137	4164	
24	Исправка материјално значајних грешака и промене рачуноводствених политика – смањење позиције	4016	4041	4065	4089	4113	4138	4165	
25	Кориговано почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године (редни бр. 22 + 23 - 24)	4017	4042	4066	4090	4114	4139	4166	0
26	Емисије акција	4018	xxx	4067	4091	xxx	xxx	xxx	xxx
27	Повећање ревалоризационих резерви и нереализовани добити по основу компоненти осталог резултата	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4140	xxx	xxx
28	Смањење ревалоризационих резерви	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4141	xxx	xxx
29	Нереализовани губици по основу компоненти осталог резултата	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
30	Нето добитак периода	4019	4043	xxx	xxx	4115	xxx	4167	xxx
31	Нето губитак периода	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
32	Стање сопствених акција (смањење капитала повећањем одбитних ставки)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
33	Продајопућене сопствених акција (повећање капитала смањењем одбитних ставки)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
34	Пренос с једног на други облик капитала – повећање позиције	4020	4044	4068	4092	4116	4142	4168	xxx
35	Пренос с једног на други облик капитала – смањење позиције	4021	4045	4069	4093	4117	4143	4169	xxx
36	Смањење капитала по основу расподеле дивиденде	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4170	xxx





Редни број	О П И С	АОП											
		1	2	3	4	5	6	7					
		Основни капитал(група 30, осми 306, 306, 307 и 309)	АОП	Остали капитал(рп 309)	АОП	Неуплаћени уписани капитал(група 31)	АОП	Емисиона премија(рп 305)	АОП	Резерве(рп 306 и 307)	АОП	рер. резерве и нерелизоване профити (група 32)	АОП
37.	Смањења капитала по основу обавеза према запосленима	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4171
38.	Остала повећања позиције	4022	4046	4070	4094	4071	4095	4118	4144	4144	4172		4172
39.	Остала смањења позиције	4023	4047	4071	4095	4071	4095	4119	4145	4145	4173		4173
40.	Укупна повећања по рачунима у текућој години (редни бр. 26 + 27 + 29 + 30 + 31 + 32 + 34 + 36)	4024	4048	4072	4096	4072	4096	4120	4146	4146	4174	0	4174
41.	Укупна смањења по рачунима у текућој години (редни бр. 28 + 33 + 35 + 36 + 37 + 39)	4025	4049	4073	4097	4073	4097	4121	4147	4147	4175	0	4175
42.	Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године (редни бр. 25 + 40 - 41)	4026	4050	4074	4098	4074	4098	4122	4148	4148	4176	0	4176



8	9	10	11	12	13	14	15					
Нераспоређени добитак(група 34, осим рн 342)	АОП	Губитак до вис. капитала(група 35, осим рн 352)	АОП	Откупљ. сопс. акције и удели(рн 037,237)	АОП	Нереализовани губици(група 33)	АОП	Укупно одбитне ставке (кол. 10 + 11 + 12)	АОП	Укупно капитал(кол. 9 - 13)	АОП	Губитак изнад вис. капитала(група 35, осим рн 352)
	4205	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
	4206	4230	4256	4280	4310	4340	4340	4340	4340	4340	4340	
	4207	4231	4257	4281	4311	4341	4341	4341	4341	4341	4341	
68268	4208	4232	4258	4282	4312	4342	4342	4342	4342	4342	4342	0
49222	4209	4233	4259	4283	4313	4343	4343	4343	4343	4343	4343	0
141340	4210	4234	4260	4284	4314	4344	4344	4344	4344	841227	841227	0

У Београду,  
дана 27.02.2017.

Законски заступник





**„ENERGOPROJEKT GARANT“ A.D.O.**

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE  
ZA 2016. GODINU**

Beograd, februar 2017. godine

## SADRŽAJ

<b>1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU .....</b>	<b>1</b>
<b>2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA .....</b>	<b>5</b>
<b>3. VLASNIČKA STRUKTURA .....</b>	<b>5</b>
<b>4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA .....</b>	<b>6</b>
<b>5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA .....</b>	<b>10</b>
<b>6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....</b>	<b>11</b>
<b>7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA .....</b>	<b>11</b>
7.1. Procenjivanje .....	12
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	12
7.3. Prihodi.....	13
7.4. Rashodi.....	13
7.5. Porez na dobitak.....	14
7.6. Nematerijalna ulaganja .....	15
7.7. Nekretnine, postrojenja i oprema .....	15
7.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme .....	16
7.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	16
7.10. Investicione nekretnine .....	17
7.11. Zalihe .....	17
7.12. Finansijski instrumenti .....	18
7.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	19
7.14. Potraživanja .....	19
7.15. Finansijski plasmani .....	20
7.16. Obaveze .....	20
7.17. Naknade zaposlenima .....	21
7.18. Rezervisanja – tehnička rezerva .....	23
<b>8. UPRAVLJANJE RIZIKOM .....</b>	<b>24</b>
<b>9. BILANS USPEHA .....</b>	<b>30</b>
9.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002) .....	30
9.2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015).....	30
9.3. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017).....	31
9.4. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026) .....	31
9.5. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034).....	31
9.6. PRIHODI PO OSNOVU REGRESA I PRODAJE OSIGURANIH OŠTEĆENIH STVARI (AOP 1044).....	32
9.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046) .....	32
9.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051) .....	33

9.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062) .....	33
9.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074).....	34
9.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079).....	34
9.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084).....	35
9.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085) .....	35
9.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088) .....	35
9.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089) .....	36
9.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090) .....	36
9.17. OSTALI PRIHODI (AOP 1092) .....	36
9.18. OSTALI RASHODI (AOP 1093).....	36
9.19. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1096) .....	37
9.20. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1110) .....	37
9.21. POSLOVANJE PO VRSTAMA OSIGURANJA.....	37
<b>10. BILANS STANJA .....</b>	<b>38</b>
10.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA ( AOP 0005).....	38
10.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007) .....	38
10.2.1. Investicione nekretnine .....	39
10.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022) .....	39
10.4. ZALIHE (AOP 0024).....	39
10.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027).....	40
10.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033).....	40
10.6.1. Depoziti kod banaka .....	41
10.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha .....	41
10.7. GOTOVINSKI EKIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044) .....	41
10.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048) .....	42
10.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050).....	42
10.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051).....	42
10.11. PROMENE NA KAPITALU.....	43
10.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402).....	44
10.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414) .....	44
10.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423).....	45
10.15. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435) .....	45
10.16. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444) .....	46
10.17. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453).....	46



10.18. DRUGE TEHNIČKE REZERVE OSIGURANJA (AOP 0457) .....	47
<b>11. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA .....</b>	<b>47</b>
<b>12. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....</b>	<b>48</b>
<b>13. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA .....</b>	<b>48</b>
<b>14. SUDSKI SPORVI .....</b>	<b>50</b>
<b>15. EKSTERNA KONTROLA.....</b>	<b>50</b>
<b>16. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA .....</b>	<b>50</b>

## 1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Garant, akcionarsko društvo za osiguranje (u daljem tekstu: Društvo), registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD-2455/2005 od 12.05.2005. Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja.

### Opšti podaci

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07812728
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6512 neživotno osiguranje
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001468

Društvo je osnovano 25.02.1992.godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. g., kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena.

Društvo je u junu 2012. godine izvršilo usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“ broj 36/2011 i 99/2011), i dana 28.06.2012. godine podnelo registracionu prijavu za promenu podataka Agenciji za privredne registre, koja je o registraciji promena izdala Rešenje broj BD 88092/2012 dana 03.07.2012. godine.

Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.11716 od 30.12.2009. godine za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja kao i za obavljanje poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja, Društvo je poslovalo i u periodu 01.01.-14.07.2016. kada je, na osnovu rešenja Narodne banke Srbije G.br.11716 od 30.12.2009. godine za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja kao i za obavljanje drugih poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja Društvo u APR registrovalo promenu kao rezultat potpune uskladjenosti svoga poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata društava za osiguranje sa odredbama Zakona o osiguranju.

Društvo je razvrstano u **veliko pravno lice** po osnovu delatnosti - osiguranje.

Društvo posluje isključivo iz svoga sedišta, bez filijala i ekspozitura. Nema sopstvenu prodajnu mrežu, već prodaju osiguranja, osim direktne prodaje koju obavljaju zaposleni u Društvu, realizuje kroz saradnju sa posrednicima i zastupnicima (društvima za zastupanje i zastupnicima – preduzetnicima) u osiguranju. Društvo saradnju ostvaruje na osnovu zaključenih ugovora o posredovanju / zastupanju. Ugovori se u istoj tipskoj formi i sa istim odredbama koje su uskladjene sa zahtevima Zakona i dobre poslovne prakse, zaključuju isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu regulatora za obavljanje poslova koji su predmet ugovora. Ugovorena posrednička/zastupnička provizija kao ključni element ugovora iskazuje se procentom premije i standardno iznosi 18% (osim za poslove osiguranja za koje je Zakonom propisana drugačija stopa), dok se primena drugačije (više) stope posebno evidentira aneksom na glavni ugovor kojim se preciznije određuje posao osiguranja za koji se ugovara različita provizija. Ugovori o posredovanju / zastupanju zaključuju se isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu za poslovanje i uredno se ažuriraju u skladu sa promenama ključnih podataka iz poslovanja ovih lica.

Saradjujući sa zastupnicima u osiguranju, Društvo samo izdaje polise, tako da nema zaduživanja zastupnika obrascima stroge evidencije, kojima se isključivo zadužuju i razdužuju zaposleni u Društvu. Shodno tome, zastupnici ne vrše naplatu premije po polisama Društva i ne duže se po tom osnovu.

U toku izveštajnog perioda Društvo je saradivalo sa ukupno 36 lica: posrednika, zastupnika - preduzetnika i društava za zastupanje. U sledećim tabelama dat je pregled svih posrednika i zastupnika (društava i preduzetnika) sa kojima je u izveštajnom periodu ostvareno poslovanje.

Spisak društava za posredovanje sa kojima je Društvo saradivalo u 2016.:

<b><u>Naziv</u></b>	<b><u>Adresa</u></b>	<b><u>Matični broj</u></b>	<b><u>PIB</u></b>	<b><u>Broj rešenja NBS</u></b>
<b>AGD D.O.O.</b>	Narodne omladine 12 23000 Zrenjanin	8812969	103356979	G.br. 7649 od 28.10.2005.
<b>MARSH D.O.O.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z 11070Novi Beograd	17491156	102994595	G.br. 597 od16.09.2005.g.
<b>GRECO INTERNATIONAL D.O.O.</b>	Bledska br. 3 / Sterijina br.15 11000 Beograd	20106310	104162721	G.br.8496 od 15.11.2005.g.
<b>ACB D.O.O.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z/543 11070 Novi Beograd	20108479	104169820	G.br. 4732 od 04.06.2008.g.
<b>ASPEN D.O.O.</b>	Braće Jerković 132 11000 Beograd	20082313	104056541	G.br. 6087 od 20.09.2005.g.
<b>3D MEDIATOR</b>	Preradovićeve 9b 11000Beograd	20295791	105021079	G.br.6299 od 04.05.2007.g.
<b>MENADŽER TIM D.O.O.</b>	Maršala Birjuzova 3/VII 11000BEOGRAD	20343087	105215977	G.br. 11231 od 04.10.2007.g.
<b>EUROSOLUTIONS D.O.O.</b>	Ustanička 189/II lok. 7a 11000 Beograd	20569620	106280667	G.br. 8780 od 27.08.2009.g.
<b>STEVANOVIĆ D.O.O.</b>	Toše Jovanovića 16/7 11000 Beograd	17178296	101032630	G.br. 7754 od 01.11.2005.g.
<b>INTERISK D.O.O.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z/p.p., 11070 Novi Beograd	20281073	104963931	G.br.10160 od 01.06.2010.g.
<b>AUCTOR SOLLERS D.O.O.</b>	Bulevar Mihaila Pupina 115v, 11000 Beograd	20138564	104276844	G. br.2012
<b>ASIGEST</b>	Klare Cetkin 14/24 11070 Novi Beograd	20307773	105084218	G.br.2628 od 09.05.2011.g.
<b>INTERA D.O.O.</b>	Majke Jevrosime 37 11000 Beograd	20197323	104595709	G. br.7964
<b>PREMIJA PLUS D.O.O.</b>	Kralja Petra 32 11000 Beograd	20492767	105924725	G.br.9332 od 31.12.2008.g.
<b>ERGO NOVA d.o.o. Društvo za posredovanje u osiguranju</b>	Cara Lazara 3 11000 Beograd	20758244	107222222	G.br. 7519 od 22.7.2011.
<b>SECURITAS OMNIS d.o.o.</b>	Kursulina 47/II/6 32300 Gornji Milanovac	20807865	107463881	G.br. 11483 od 10.10.2011
<b>WILLIS TOWERS WATSON d.o.o.</b>	Bul. Mihajla Pupina 115g, 11070 Novi Beograd	20751223	107182303	G br.7371 od 12.07.2011.
<b>GSI MASTER d.o.o.</b>	Cvijičeva 63/stan 4 11 000 Beograd	20652985	106652565	G.br.8927 od 29.04.2010
<b>RR DIV d.o.o.</b>	Karađorđeva 10, Obrenovac	20481242	105915208	G.br.7918 od 03.11.2008

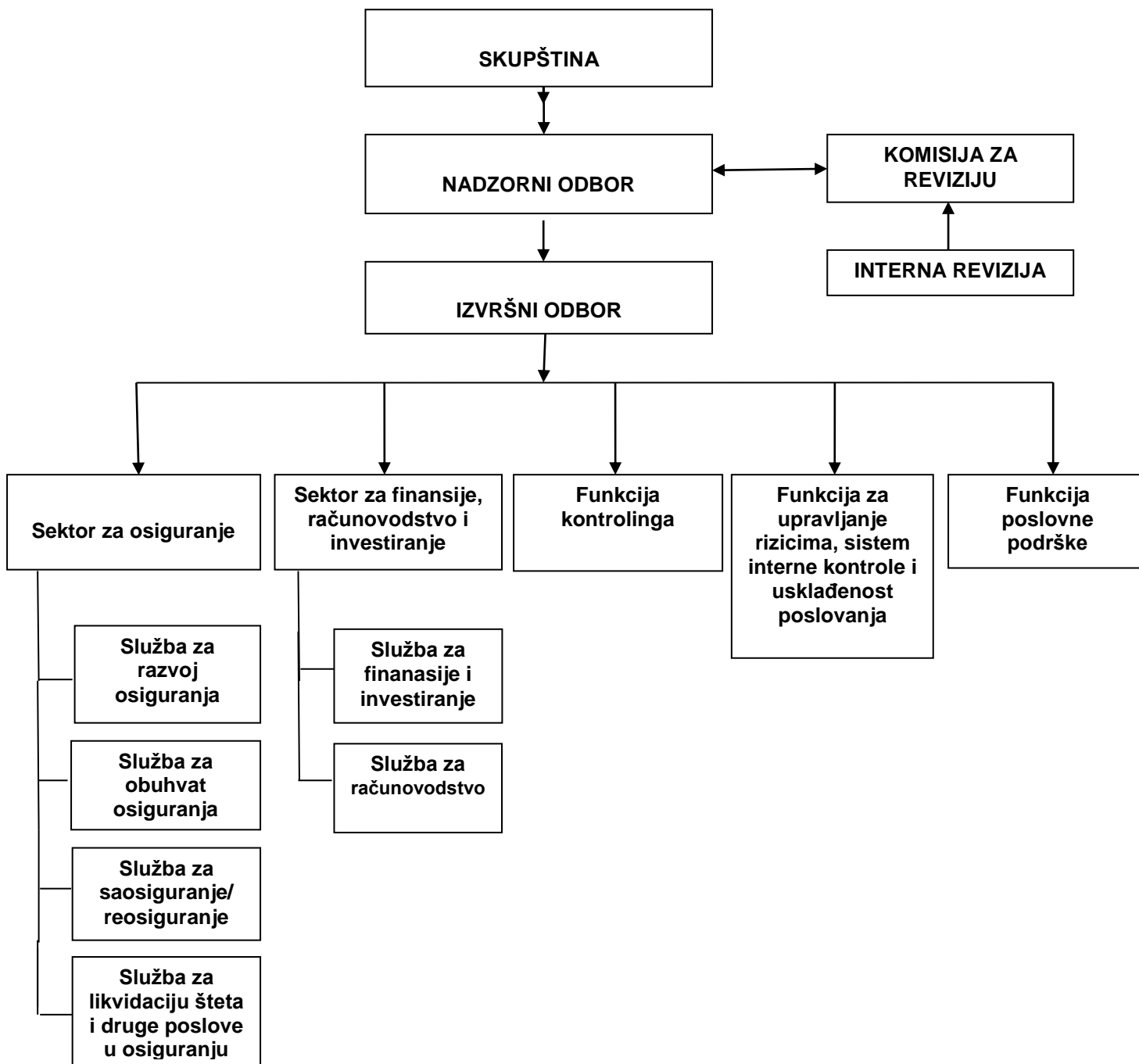


<b>“Nordal Div” d.o.o.</b>	Batajnički drum 1/I 11080 Zemun	21154148	109279009	G.br.8036 od 28.10.2015.
<b>“Respect IBS” d.o.o.</b>	Kralja Petra Prvog 12	21094439	108923570	G.br.1101 od 23.02.2015.
<b>“EL COM” d.o.o.</b>	Augusta Cesarca 18, 21000 Novi Sad	08425396	101649304	G.br.6765 od 30.09.2005.
<b>VM LINE</b>	Omladinskih brigada 28/4	21051462	108705431	IO br. 33 od 11.09.2014.
<b>PREMIUM PARTNER doo</b>	Masarikova 26 15000 Šabac	21171778	109379657	G.br. 249 os 13.01.2016.
<b>VIB doo</b>	Rudnička 2 11000 Beograd	21212399	109621696	G.br. 5300 od 05.07.2016.
<b>AMADE doo</b>	Stevana Dubajića 17/2 11000 Beograd	21088889	108894311	G.br. 1226 od 27.02.2015.
<b>RACIO plus doo</b>	Tihomira Ostojića 4/IV/39 21000 Novi Sad	20331097	105165552	G.br. 1804 od 16.03.2016.

Spisak zastupnika – društava i preduzetnika u osiguranju sa kojima je Društvo saradivalo u 2016.:

<u>Ime</u>	<u>Adresa</u>	<u>Matični broj</u>	<u>PIB</u>	<u>Broj rešenja NBS</u>
<b>Branko Tomić, preduzetnik agenc.za zast.u osiguranju BRANA</b>	Gundulićev Venac 55/1, 11000 Beograd	61425306	10640305 2	G.br. 8273 od 08.04.2010.
<b>ADS agencija za zastupanje u osiguranju</b>	Nade Naumović 44a, 11000 Beograd	61638580	10610295 0	G.br. 4536 od 05.05.2009.
<b>PRORISK d.o.o.</b>	Bul.Mihaila Pupina 10z/III 11070Novi Beograd	61425306	10640305 2	G.br. 2708 od 21.03.2011.
<b>H&amp;C INSO d.o.o.</b>	Kralja Petra 12, Bačka Palanka	20694874	10686294 1	G.br. 14250 od 18.11.2010.
<b>TODOROVIC INS, Agencija za zastupanje u osiguranju, Vladislav Todorovic, pr.</b>	Šibenička br.4/3 11000 Beograd	61946683	10583189 9	G.br. 7580 od 13.10.2008.
<b>MINI , IVO MIKELIC</b>	Bulevar Kneza Aleksandra Karađorđevića 84 11 000 Beograd	60179743	10443223 9	G br. 3706 os 17.05.2006.
<b>Agencija za zastupanje “Proaktiv“</b>	Cara Dušana 45 d Kraljevo	62706236	10738248 9	G.br. 12410 od 25.11.2011.g.
<b>NEBO-INS doo</b>	Gandijeva 5 11070 Novi Beograd	64004638	10919932 4	G.br. 3203 od 16.12.2015.
<b>NB LIBERTAS doo</b>	Branislava Nušića 11500 Obrenovac	64012843	10921037 8	G.br. 7485 od 08.10.2015.

Organizaciona struktura Društva prikazana je u sledećoj šemi:



Na dan 31.12.2016. godine Društvo ima 11 zaposlenih sa sledećom kvalifikacionom strukturom:

	<b>31.12.2016.</b>		<b>31.12.2015.</b>
<b>Broj izvršilaca</b>	<b>Stručna sprema</b>	<b>Broj izvršilaca</b>	<b>Stručna sprema</b>
9	Visoka stručna sprema	8	Visoka stručna sprema
	Viša stručna sprema	1	Viša stručna sprema
2	Srednja stručna sprema	3	Srednja stručna sprema
11	<b>Ukupno</b>	12	<b>Ukupno</b>

**Prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio je:

- 2016. godine: 10 radnika i
- 2015. godine: 9 radnika

## **2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA**

U skladu sa odredbama Zakona o osiguranju i Zakona o privrednim društvima, upravljanje u Društvu je uspostavljeno kao dvodomno, sa sledećim organima uprave:

- Nadzorni odbor (sa Komisijom za reviziju, kao Zakonom predviđenim telom uspostavljenim za njegovo efikasnije funkcionisanje i posebnim nadležnostima u nadzoru poslovanja Društva koje su definisane Zakonom) i

- Izvršni odbor koga čine tri izvršna direktora sa definisanim nadležnostima

Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre na osnovu odobrenja / saglasnost Narodne Banke Srbije za članstvo u organima uprave Društva.

U izveštajnom periodu, sastav Nadzornog odbora činili su sledeći članovi, koji su 05.07.2016. tokom izveštajnog perioda izabrani na novi mandatni period od 4 godine, odn. do 2020. godine:

- Jovan Nikčević, predsednik;
- Dimitraki Zipovski, član;
- Zoran Jovanović, član;
- Mirjana Grbović, nezavisni član;
- Gordana Klanšček, nezavisni član do 06.04.2016./Vera Kresoja, nezavisni član od 05.07.2016.

U izveštajnom periodu, sastav Izvršnog odbora činili su sledeći članovi, koji su 05.07.2016. tokom izveštajnog perioda izabrani na novi mandatni period od 4 godine, odn. do 2020. godine:

- Mirjana Bogičević, Generalni direktor,
- Jelica Mandić, Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan,
- Lidija Vasić, Izvršni direktor za osiguranje.

U izveštajnom periodu članovi Komisije za reviziju, koji su 05.07.2016. izabrani na mandatni period od 4 godine, tj. do 2020. godine, bili su:

- Mirjana Grbović, predsednik;
- Dimitraki Zipovski, član;
- Zoran Jovanović, član.

## **3. VLASNIČKA STRUKTURA**

Tokom izveštajnog perioda nije bilo promene vlasničke strukture sa kraja 2014. a sama struktura prikazana je u sledećoj tabeli. Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovalo (obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESVUFR) koji je tokom izveštajnog perioda bio i ostao nepromenjen iznosi 157.257 komada.



Red. broj	Akcionar	Broj akcija		% učešća
		31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	146.155	146.155	92,94022
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	11.056	11.056	7,03053
3.	Evropa Osiguranje u stečaju	44	44	0,02798
4.	NMS Investment support doo	1	1	0,00064
5.	Nedeljković Igor	1	1	0,00064
U K U P N O:		157.257	157.257	100,00

\*  
\*   \*   \*

*Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **finansijski izveštaji Društva** odobreni 27.02.2017. godine na 8. sednici Nadzornog odbora Društva.*

*Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.*

#### 4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 – u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi – MRS,
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/14, 141/2014 i 102/2015). Ovom odlukom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenoj Odluci, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Odlukom o sadržaju računa u kontnom okviru za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/14 i 102/2015).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje i 112/2015);
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr.zakon, 142/2014 i 83/2015, 5/2016 – usklađeni din.izn., 108/2016);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014 - dr.pravilnik);

- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 24/2014, 30/2015, 101/2016);
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010);
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014); i drugi.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011 i 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji za osiguranja se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 141/2014 i 102/2015), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“; i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

*Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni*

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),

- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji”- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine) i
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

*Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu*

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MRS 1 (kada se usvoji IFRS ),
- Izmene MRS 7 "Izveštaj o novčanim tokovima" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene MRS 12 "Porez na dobit2 (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene MSFI 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i MSFI 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine,
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili

finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha. Promena MSFI 9 dovešće i do promena u MSFI 7 i MSFI 4.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu,
- IFRIC 22 Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena,
- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.

I pored svih naznačenih potencijalnih neusaglašenosti, primena svih izmena prethodno navedenih Standarda ne bi imala značajan uticaj na finansijsku poziciju Društva kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Pored navedenog, u primeni su bila i druga interna akta koja su propisana članom 67. Zakona o osiguranju, koja je Društvo donelo na osnovu Mišljenja ovlašćenog aktuara. Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u tački 7.

Iako ima dozvolu za poslovanje u svim vrstama neživotnog osiguranja, Društvo je u izveštajnom periodu obavljalo poslove osiguranja u sledećim vrstama:

- osiguranjem od posledica nezgode
- osiguranjem motornih vozila – kasko
- osiguranjem robe u prevozu
- osiguranjem imovine od požara i drugih opasnosti
- ostalim osiguranjima imovine
- osiguranjem od opšte odgovornosti i
- osiguranjem finansijskih gubitaka.

Shodno čl. 10 Zakona o osiguranju i Odluci o izmenama i dopunama odluke o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje, a obzirom na vrste neživotnog osiguranja u kojima posluje, Društvo ima obavezu da utvrđuje dobit i gubitak za podgrupe osiguranja kojima se bavi i da, pored zbirnog bilansa uspeha, izradjuje i dostavlja i pojedinačne bilanse uspeha pri čemu je dužno da u zaglavlju tih bilansa naznači na koje se podgrupe osiguranja oni odnose i to:

- osiguranje od posledica nezgode
- osiguranje vozila
- osiguranje plovnih objekata i transporta
- imovinska osiguranja
- osiguranje od odgovornosti i
- neživotna osiguranja koja nisu svrstana u podgrupe(osiguranje finansijskih gubitaka)



## 5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja
- Načela aktuarske struke u utvrđivanju pojedinih pozicija

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

**Načelo doslednosti** podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

**Načelo opreznosti** podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

**Načelo suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

**Načelo pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

### **Načela struke aktuarstva**

Ugovorom o osiguranju, ugovarač osiguranja se obavezuje da plati odredjeni iznos osiguravaču, a osiguravač se obavezuje da, ukoliko se desi osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili trećem licu naknadu, odnosno ugovorenu svotu.

Tarife imovinskih osiguranja utvrđuju se na osnovu učestalosti pojavljivanja osiguranih rizika. Da bi tarifa bila što preciznija, potrebno je rizike koji se primaju u osiguranje pratiti dugi niz godina. To predstavlja najveći izvor neizvesnosti obzirom na adekvatnost statistike na osnovu koje se utvrđuje tarifa. Osiguranja imovine su po pravilu kratkoročna, tako da to predstavlja izvesno obezbeđenje i mogućnost da se, ukoliko se pokaže da je stopa premije neadekvatna, u budućem kraćem periodu koriguje tarifa. Osim

toga, dodatnu zaštitu pruža i reosiguranje, jer reosiguravač (bar kada je u pitanju „treaty“) prihvata rizik po stopama na osnovu kojih je ugovoreno osiguranje, čime se i rizik neadekvatne premijske stope u odgovarajućoj srazmeri prenosi na reosiguravača.

Rezervacija šteta obračunava se posebno za nastale prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene i posebno za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Rezervisani iznos za nastale prijavljene štete obračunava se pojedinačnom procenom svake štete, tako da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Obračun rezervisanja za štete vrši se na nivou vrsta osiguranja, kao i evidentiranje trškova izvidjaja, procene, rešavanja i isplate šteta koje formiraju koeficijent koji se primenjuje na iznose rezervisanih šteta. Prilikom obračuna rezervisanih šteta, iznos rešenih šteta se umanjuje za iznos naplaćenih regresnih potraživanja i tako formiran iznos primenjuje u obračunu. Pri utvrđivanju rezervisanih šteta Društvo ne vrši eksplicitno diskontovanje niti umanjjenje rezervisanih šteta po tom osnovu.

## 6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

**Greške iz prethodnog perioda** su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

**Materijalno značajna greška** otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će korigovati uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo koriguje početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period). Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

**Materijalnost greške** se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupnu aktivu koju je Društvo iskazalo u godini koja prethodi godini u kojoj je ustanovljena greška. Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 0,85% ukupne aktive Društva u prethodnoj godini**. Ovo je u skladu sa podzakonskim aktom – Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru društva za osiguranje.

## 7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, izuzev tamo gde je došlo do promena računovodstvene politike što će u odgovarajućoj napomeni uz konkretnu bilansnu poziciju posebno biti naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, definisane su Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Za pojedine knjigovodstvene aspekte koji nisu precizirani Pravilnikom, primenjene su računovodstvene politike zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2015. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažavaju su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. U slučaju kada postoje, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovaće se već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja, dok se **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja** ne vrši korekcija priznatih iznosa, već se, u slučaju kada ih je bilo, u Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

### 7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu kako sa zahtevima profesionalne regulative tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja. Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje tehničkih rezervi i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, podzakonskim aktima i odgovarajućim internim aktima Društva, predviđena je primena **fer (pravične) vrednosti** pojedinih pozicija aktive i pasive. Sprovodeći propisanu obavezu vršenja kontinuirane procenu, Društvo uvažava pravila za upravljanje rizikom, a efekte procene evidentira kroz ispravke vrednosti.

### 7.2. Efekti kursa stranih valuta

**Transakcije u stranoj valuti**, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kursa, na svaki datum bilansa stanja monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju se primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale. Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	123,4723	121,6261
1 USD	117,1353	111,2468

### 7.3. Prihodi

Prihodi društva sastoje se od: poslovnih (funkcionalnih) prihoda, prihoda od investicione aktivnosti, finansijskih prihoda, prihoda po osnovu uskladjivanja vrednosti potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti i ostalih prihoda.

#### Poslovni prihodi

Poslovne (funkcionalne) prihode čine prihodi od premija osiguranja i saosiguranja, prihodi od poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja i ostali poslovni prihodi. Prihode od premija osiguranja i saosiguranja čine iznosi fakturisane premije umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija). Visina premije utvrđena je tarifom premije po vrstama osiguranja. Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu (u vrstama za koje je definisana obaveza izdvajanja za preventivu). Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Prihod se meri po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir i iznos svih popusta koje Društvo odobri. Razlika između poštene vrednosti i nominalnog iznosa naknade priznaje se kao prihod od prodaje. Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni svi uslovi:

- društvo je prenelo na kupca sve značajne rizike i koristi od vlasništva;
- rukovodstvo Društva ne zadržava upliv na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom
- kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri;
- kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomske koristi u Društvo
- kad troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

Prihode od investiranja čine: prihodi ostvareni po osnovu izdavanja u zakup investicionih nekretnina, njihove procene i njihove prodaje; prihodi od kamata, prihodi od uskladjivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha; dobiti od prodaje HOV; pozitivne kursne razlike iz aktivnosti investiranja i ostali prihodi po osnovu investicione aktivnosti.

**Finansijski prihodi** obuhvataju prihode od kamata, prihode od pozitivnih kursnih razlika i druge oblike finansijskih prihoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobiti uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme po vrednosti većoj od knjigovodstvene u momentu prodaje.

### 7.4. Rashodi

Rashode Društva čine rashodi za štete i ugovorene sume osiguranja, rashodi za štete po osnovu saosiguranja, rashodi za premije po osnovu pasivnih poslova reosiguranja i drugi rashodi od poslova osiguranja, drugi funkcionalni rashodi, rashodi za obavljanje poslova osiguranja (troškovi sprovođenja osiguranja), rashodi po osnovu investicione aktivnosti, rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti, finansijski rashodi (drugi osim rashoda investicionih aktivnosti) i ostali rashodi.

Rashodima za štete iz prethodnog stava ovog člana smatraju se i troškovi utvrđivanja i procenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahteva, sudski troškovi i takse u sporovima po obavezama iz osnova osiguranja, troškovi veštačenja i drugi troškovi u vezi sa isplatom naknada šteta. Rashode društva predstavljaju i povećanja pojedinačnih kategorija tehničkih rezervi utvrđenih Zakonom o osiguranju.

Rashode od investiranja čine: rashodi po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, gubici pri prodaji nepokretnosti, rashodi po osnovu uskladjivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer



vrednosti kroz bilans uspeha; gubici pri prodaji HOV; negativne kursne razlike iz aktivnoszi investiranja i ostali rashodi po osnovu investicione aktivnosti.

Osnovni elementi i načela priznavanja rashoda su:

- rashodi se priznaju, odnosno evidentiraju i iskazuju kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri;
- rashodi se priznaju na osnovu neposredne povezanosti rashoda sa prihodima (načelo uzročnosti);
- kada se očekuje da će ekonomske koristi priticati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi u širem smislu ili posredno, rashodi se priznaju putem postupka sistemske i razumne alokacije;
- rashodi se priznaju kada izdatak ne donosi nikakve ekonomske koristi ili kada i do iznosa do kojeg buduće ekonomske koristi ne ispunjavaju uslove ili su prestale da ispunjavaju uslove za priznavanje u bilansu stanja kao sredstvo;
- rashodi se priznaju i u onim slučajevima kada nastane obaveza bez istovremenog priznavanja sredstva.

**Finansijske rashode čine** rashodi od kamata, rashodi od negativnih kursnih razlika i drugi oblici finansijskih rashoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

## 7.5. Porez na dobitak

**Porez na dobitak** se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

*Tekući porez* je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

*Odloženi porez* se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

**Odložena poreska sredstva** su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

**Odložene poreske obaveze** su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

## 7.6. Nematerijalna ulaganja

**Nematerijalna ulaganja (imovina)** su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

**Početo merenje nematerijalnog ulaganja** vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

**Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja**, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

**Amortizacija nematerijalne imovine** je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

## 7.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u poslovanju društva, u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

**Početo merenje nekretnina, postrojenja i opreme** vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

**Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme** vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

## 7.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

**Amortizacijom** se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alokira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

**Koristan vek trajanja sredstva** se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

**Iznos koji se amortizuje**, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

## 7.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

**Nadoknadivi iznos** je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

*Fer vrednost umanjena za troškove prodaje* je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

*Upotrebna vrednost* je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja.

Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

#### 7.10. Investicione nekretnine

**Investiciona nekretnina** je nekretnina koju Društvo drži u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u poslovanju, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

**Početno merenje investicione nekretnine** prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Investicione nekretnine se najmanje jednom u tri godine dodatno vrednuju u skladu sa procenom koju je izvršio ovlašćeni procenjivač, koji može biti sudski veštak odgovarajuće struke ili pravno lice koje je u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za obavljanje poslova veštačenja, osnovano za obavljanje delatnosti veštačenja.

**Promena fer vrednosti investicione imovine** tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije.*

#### 7.11. Zalihe

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti.

Nabavnu vrednost čine nabavna cena i ostali troškovi nabavke neophodni za dovodjenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Najvažnije zalihe koje Društvo ima jesu zalihe obrazaca stroge evidencije, koje se vode po metodu specifične identifikacije.



## 7.12. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvo razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i

- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri početnom odmeravanju finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

### 7.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

### 7.14. Potraživanja

**Potraživanja** obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u domaću valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

*Indirektan otpis potraživanja* od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Indirektan otpis vrši se u skladu sa važećim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i primenom Procedure za procenu bilansnih pozicija aktive Društva. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom. Procena vrednosti potraživanja vrši se kvartalno, na svaki datum bilansa, a može i češće po potrebi.

*Direktan otpis potraživanja* od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

#### **7.15. Finansijski plasmani**

**Finansijski plasmani** obuhvataju investirana sredstva u akcije, udele u kapitalu pravnih lica koji se vrednuju u skladu sa MRS 27 i drugim relevantnim MSFI, kao i investirana sredstva u hartije od vrednosti, depozite kod banaka i ostale plasmane koji se vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MSFI.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

#### **7.16. Obaveze**

**Obaveza** je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze

ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

*Kratkoročnim obavezama* se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnjanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

### 7.17. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodanjuju se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

**Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih** (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivni i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Povećanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,43%), u bilansu stanja na dan 31.12.2016. godine u odnosu na dan 31.12.2015. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 3,53%, i povećanje ukupnog broja zaposlenih za 0,13%); a
- s druge strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (snižanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,71%).



Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

**Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.**

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosisima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena na bazi godišnjeg prinosa na državne hartije od vrednosti emitovanim 19. oktobra 2016. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 4,20%. Kako se radi o EVRO hartiji od vrednosti, uvaživši procenjenju inflaciju u Evro zoni (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2017. godinu sa projekcijama za 2018. i 2019. godinu"), uz ekstrapolaciju krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (15 godina) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2018. godine, uvaživši i Izmene usvojene na 14. sednici Izvršnog odbora NBS odžanoj 10. novembra 2016. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2017. godinu od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2015. i 2016. godine, najrealnije je inflaciju za narednu godinu planirati na nivou Memorandumom ciljane stope inflacije.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2017. godinu sa projekcijama za 2018. i 2019. godinu"), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

#### 7.18. Rezervisanja – tehnička rezerva

**Prenosna premija** predstavlja deo premije koji se odnosi na budući obračunski period. U skladu sa aktom poslovne politike obračun prenosne premije vrši se po vrstama i tarifnim grupama osiguranja. Osnovicu za obračun prenosne premije čini obračunata bruto premija, a obračun prenosne premije vrši se po principu „pro rata temporis“ kod svih ugovora o osiguranju.

**Rezervisane štete** čine iznosi kojima su rezervisane nastale, prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene, kao i nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Iznos rezervisanja za štete utvrđuje se shodno internom aktu Društva, pri čemu se iznosi rezervisanja za svaku nastalu, prijavljenu a do kraja obračunskog perioda nerešenu štetu utvrđuju prilikom njihovog popisa na datum obračuna. Princip dovoljnosti je ključni zahtev, tj. nivo rezervisanja za svaku nastalu prijavljenu štetu mora biti takav da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveze po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje da šteta bude likvidirana i isplaćena. U slučaju kada, osim prijave štete, ima malo ili nema relevantnih podataka i dokumentacije za procenu, visina rezervacije se utvrđuje na bazi oštećenja kako su prijavljena u prijavi štete ili na bazi podataka o prosečnom iznosu likvidirane štete u posmatranoj grupi osiguranja ostvarenoj u obračunskom periodu.

Visina rezervisanja za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete utvrđuje se u skladu sa internim aktom društva za svaku vrstu osiguranja posebno. Obračun se vrši primenom više metoda definisanih internim aktom (koeficijent rešenih i rezervisanih šteta u samopr održaju za ovu kategoriju po vrstama, ukupni „loss ratio“ i chain ladder metod), a kao konačni iznos rezervisanja za IBNR štete biće evidentiran najviši iznos rezervisanja, čime treba da se obezbedi dovoljnost, odnosno adekvatnost rezervisanja za ovu kategoriju po vrstama osiguranja. Na ovako dobijeni iznos rezervisanih šteta primenjuje se koeficijent troškova izvidjaja, procene, rešavanja i isplate šteta, čime se utvrđuje ukupni iznos rezervisanja za štete (RBNS i IBNR) po vrstama osiguranja.

**Rezerve za izravnaje rizika** utvrđuju se na kraju svake obračunske godine, primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravnaje rizika, zasnovano na ostvarenom neto pozitivnom rezultatu u izveštajnom periodu i odnosom iznosa godišnje premije u samopr održaju i najvišeg iznosa godišnje premije u samopr održaju ostvarene u prethodnom petogodišnjem periodu, po vrstama osiguranja za svaku vrstu osiguranja u kojoj je društvo poslovalo u istom periodu.

**Rezerve za neistekle rizike** obrazuju se u iznosu iznad rezervi za prenosne premije za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu, a po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda. Rezerve za neistekle rizike obračunavaju se za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije i potraživanja za premiju po ugovorima o osiguranju.

**Rezerve za bonuse i popuste** obrazuju se u iznosu na čiju isplatu osiguranici imaju pravo na osnovu:

- 1) učešća u dobiti
- 2) buduće delimično snižene premije
- 3) povrata dela premije za nepotrošeno vreme trajanja osiguranja zbog prevremenog prestanka osiguranja

## **Margina solventnosti i adekvatnost kapitala**

U kontekstu utvrđivanja kapitalne adekvatnosti, Društvo izračunava zahtevanu marginu solventnosti po metodologiji predviđenoj za neživotna osiguranja, primenjujući viši od dva tako izračunata iznosa (između iznosa izračunatog po metodu premije i po metodu šteta), i poredeci tako dobijeni iznos sa Zakonom (član 126.) zahtevanom marginom solventnosti.

U cilju obezbedjenja kontinuirane sposobnosti da izvršava obaveze iz poslovanja, Društvo formira garantnu rezervu utvrđujući je u skladu sa Zakonom (član 124.).

Na kraju 2016. godine, obzirom na višegodišnji trend niskih iznosa izračunate margine koji je nastavljen i u izveštajnom periodu, razlika između raspoložive i zahtevane margine solventnosti, kao i zahtevane margine i garantnog kapitala je značajna u korist raspoložive margine, odnosno dovoljnosti garantnog kapitala ostvarenog na kraju 2016. godine.

## **8. UPRAVLJANJE RIZIKOM**

Ključni rizici delatnosti osiguranja i njihova klasifikacija definisani su Odlukom o sistemu upravljanja u društvu za osiguranje/reosiguranje (Sl. glasnik RS br. 51/2015).

Funkcionisanje interne kontrole i upravljanje rizikom bliže su regulisani Osnovama sistema internih kontrola i Strategijom za upravljanje rizicima.

Društvo uspostavlja, obezbeđuje efikasnost i vrši odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom. Unutrašnjom organizacijom uspostavljene su ključne poslovne funkcije čije obavljanje je organizovano po principima dobre prakse, bez sukoba interesa i uz poštovanje razdvajanja nespojivih poslova. Takođe, Društvo je uspostavilo i odgovarajuće oblike nadzora na svim nivoima: interne kontrole na nivou operativnog poslovanja, nadzor na drugoj liniji koji čine interna kontrola, upravljanje rizikom i uskladenost poslovanja čije je obavljanje jasno razdvojeno od operativnih poslova koji bi mogli biti predmet nadzora na drugoj liniji. Navedene funkcije kao i napred navedena akta, čine okvir za uspostavljanje i primenu sistema interne kontrole i sprovođenje procesa upravljanja rizikom. Ovi procesi se realizuju na način da budu efikasni (izraženo kroz odnos angažovanih resursa i ostvarenih koristi) i primereni složenosti poslovanja, vrsti poslova, obimu transakcija, veličini i drugim relevantnim okolnostima pod kojima se odvija poslovanje Društva.

Društvo prepoznaje i procenjuje rizike kojima je izloženo u svom poslovanju i preduzima mere kojima ih ublažava i svodi na prihvatljivi nivo koji neće ugroziti imovinu, poslovanje i ispunjenje preuzetih obaveza i/ili ugroziti interese osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica i drugih poverilaca Društva. Funkcija Društva za internu kontrolu i upravljanje rizikom operativno vodi i ažurira bazu podataka o rizicima, priprema izveštaje i sprovodi komunikaciju i informisanje o riziku, dok se ocena rizika i definisanje mera (internih kontrola, ali i drugih mera) za njihovo ublažavanje definišu na nivou Izvršnog odbora Društva. Ovo rešenje je primereno organizacionoj strukturi Društva i malom broju nivoa odlučivanja. U tom smislu, poslovne politike i procedure se donose od strane Izvršnog odbora koji ima krajnju odgovornost za efikasnost njihove primene.

Identifikaciju najznačajnijih rizika kojima je izloženo u svom poslovanju Društvo vrši u skladu sa Osnovama sistema internih kontrola i Strategijom upravljanja rizicima i Procedurama uspostavljenim za upravljanje rizikom, kojima se rizici definišu, identifikuju, procenjuju u pogledu uticaja i verovatnoće nastanka i pronalaze adekvatni načini upravljanja. Kao rezultat sagledavanja i izvršene procene, sačinjava se registar rizika pod čijim se uticajem odvija poslovanje i koji značajno mogu uticati na ostvarenje strateških ciljeva, ciljeva osiguranja, operativnih, finansijskih, izveštajnih, IT i ciljeva uskladenosti i zakonitog poslovanja Društva:

- Rizik osiguranja (neadekvatno određena premija osiguranja, neadekvatno procenjen preuzeti rizik, neadekvatno određeni samopridržaj i, naročito, neusklađene i neprilagođene tarifne politike u vezi sa disperzijom rizika)
- Operativni rizik (neadekvatna organizacija poslovanja, neadekvatnosti, neefikasnosti i nepouzdanosti informacionog sistema)
- Pravni rizik

- Reputacioni rizik
- Tržišni rizik (rizik promene vrednosti finansijskih instrumenata na tržištu, promene cena nepokretnosti, promene cena HOV, promene deviznih kurseva, promene kamatnih stopa)
- Kreditni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama
- Rizik deponovanja i ulaganja sredstava
- 

Nivo prihvatljivosti pojedinačnih i ukupnog rizika definisan je kao strateški element, dok je planovima i ciljevima Društva opredeljen odgovarajući „apetit“ za preuzimanje rizika, koji je uskladjen sa prihvatljivošću rizika. Strategijom za upravljanje rizikom definisani su odgovarajući postupci kojima se rizik prepoznaje, ocenjuje, komunicira i nadzire, odnosno postupci kojima se ključni rizici kontrolišu kako bi se blagovremeno sagledali i ublažili novi ili postojeći rizici i kako bi bili održavani na prihvatljivom nivou. Procena jednog ili ukupnog rizika koji prelazi granicu prihvatljivosti zahteva adekvatni odgovor na rizik, pre svega kroz uspostavljanje uspostavljanje i primenu mera koje treba da umanje procenjenu izloženost riziku.

Društvo na redovnoj osnovi razmatra i identifikuje događaje koji potencijalno utiču na uspešno postizanje postavljenih ciljeva i na koje se odgovara primenom uspostavljenih kontrola, kako bi prihvatljivi nivo rizika ostao na unapred definisanom nivou prihvatljivosti. O procesu upravljanja rizikom i funkcionisanju sistema interne kontrole, Izvršni odbor podnosi redovne kvartalne izveštaje i godišnji izveštaj koji je deo Godišnjeg izveštaja o poslovanju.

### **Upravljanje rizicima osiguranja**

Rizici osiguranja u potrfelju Društva po osnovu kojih može biti izloženo riziku odnose se na sve vrste osiguranja u kojima Društvo posluje, i to: osiguranja lica od nezgode, robe u prevozu, imovine od požara, ostala imovinska osiguranja, osiguranja motomih vozila - kasko, osiguranja od odgovornosti i osiguranja ostalih finansijskih gubitaka.

Glavne komponente rizika osiguranja su:

- rizik neadekvatno određene premije,
- rizik neadekvatnih rezervisanja (posebno za štete) i
- koncentracija rizika osiguranja.

Rizik nedovoljnosti premije se ogleda u riziku da će troškovi i štete koje nastanu biti veći od primljenih premija. Uzrok ovome može biti neadekvatno određena premija ili neadekvatno procenjen rizik (koji se prima u osiguranje). U cilju identifikovanja i smanjenja štetnih posledica pomenutih rizika Društvo analizira svoje poslovanje po vrstama osiguranja, kontinuirano prati ostvarene i pravi projekcije očekivanih rezultata, vrši proveru adekvatnosti premija. Sprovode se obuke zaposlenih u cilju ispravne primene propisanih tarifa. Informatičkim podešavanjima obezbeđuje se efikasni pristup i primena, odnosno kontrola primene odgovarajućih internih akata i njihovo ažuriranje. U cilju uspostavljanja adekvatne kontrole izloženosti rizicima, Društvo reosigurava deo rizika koji opredeljuje u skladu sa tabelom iznosa maksimalnog samoprdržaja iz važeće Odluke o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja i ukupnom iznosu samoprdržaja. Društvo ima zaključen ugovor o kvotnom, ekcedentnom reosiguranju sa akcionarskim društvom za reosiguranje 'Wiener Re' a.d., kao i o reosiguranju viška šteta od katastrofalnih rizika sa Evropa Re, kvotno reosiguranje od prirodnih katastrofalnih rizika sa Evropa Re, kao i ugovore o fakultativnom osiguranju sa „Dunav Re“ a.d. za pojedinačne rizike primljene u osiguranje, a koji su iznad maksimalnog samoprdržaja Društva.

Rizik neadekvatnih rezervisanja predstavlja rizik da tehničke rezerve neće biti dovoljne za pokrivanje budućih obaveza. Društvo sprovodi analizu dovoljnosti rezervisanja za štete koje su nastale, prijavijene a nerešene na kraju prethodnog perioda, poredeći ih sa iznosima kojima su te štete tokom tekućeg perioda rešene.



## Upravljanje rizicima investiranja

Sektor za finansije i računovodstvo operativno sprovodi politiku investiranja koju je definisao Izvršni odbor Društva. Glavni cilj politike investiranja jeste da se dostigne planirani rezultat investiranja uz istovremeno održavanje uravnoteženog profila rizik-prinos, uzimajući u obzir ograničenja uslovljena prihvatljivošću rizika. Rizici koji su predmet analize i ključni rizici u poslovanju Društva su devizni rizik, kreditni rizik, tržišni rizik, kamatni rizik, usaglašenost aktive i pasive i pokazatelji profitabilnosti. Izvršni odbor Društva na dnevnoj osnovi (ili drugom dinamikom koja je primerena prirodi rizika investicionog portfelja) prati najvažnije pokazatelje i to: likvidnost, premijski prihod, isplatu i rezervisanja za štete, merodavnu premiju, troškove sprovođenja osiguranja, dospelja potraživanja i dr. kao i eksterne pokazatelje, a sve u cilju blagovremenog sagledavanja rizika i preduzimanja mera za njihovo ublažavanje i/ili sprečavanje nastanka štetnih događaja čije bi posledice bile neprihvatljive za Društvo.

## Upravljanje finansijskim rizikom

Društvo je u svom poslovanju izloženo sledećim finansijskim rizicima:

- tržišnim rizicima
- riziku likvidnosti
- riziku ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama
- kreditnom riziku

**Tržišni rizik** uključuje tri vrste rizika:

- Devizni rizik
- Rizik promene kamatnih stopa
- Cenovni rizik, odnosno rizik promene vrednosti finansijskin instrumenata na tržištu

## Devizni rizik

Valutni (devizni) rizik predstavlja vid tržišnog rizika, a odnosi se na promene deviznih kurseva. Društvo je izloženo deviznom riziku kroz ulaganja i transakcije u stranoj valuti. Promene u kursu strane valute utiču na visinu pozitivnih i negativnih kursnih razlika u bilansu uspeha. Društvo je izloženo riziku promene deviznih kurseva kako kroz investicione aktivnosti, tako i kroz premijski prihod, obračun tehničkih rezervi (kroz rezervisane štete) i likvidirane štete, shodno zaključenim ugovorima o osiguranju sa valutnom klauzulom ili u evrima. Otvorena neto devizna pozicija predstavlja razliku između aktive i pasive u valutama.

Društvo upravlja deviznim rizikom tako što nastoji da valutno ujednači obaveze sa imovinom, dok razliku do pune vrednosti imovine plasira aktivu sa deviznim predznakom. Sledeća tabela pokazuje odnos pozicija devizne aktive i pasive na dan 31.12.2016. godine.

u 000 dinara

POZICIJA	EUR	Valutna klauzula u EUR	USD	Ukupno u valuti	RSD	UKUPNO
Potraživanja	1.363	40.953	9.822	52.138	8.293	60.431
Finansijski plasmani	569.247	-	121.870	691.117	-	691.117
Gotovina i got. ekvivalenti	89.571	-	9.699	99.270	263	99.533
Invest. nekretnine	-	251.455	-	251.455	-	251.455
PP na teret sao/reo	-	-	-	-	15.882	15.882
Rez. štete na teret sao/reo	10.526	-	-	10.526	527	11.053
Ostala aktiva	7.072	-	2.117	9.189	8.081	17.270
<b>UKUPNO AKTIVA</b>	<b>677.779</b>	<b>292.408</b>	<b>143.508</b>	<b>1.113.695</b>	<b>33.046</b>	<b>1.146.741</b>
Dugoročna rezervisanja	-	-	-	-	33.638	33.638
Prenosne premije	-	-	-	-	117.453	117.453
Rezervisane štete	-	-	-	-	120.280	120.280
Kratkoročne obaveze	3.471	20.275	-	23.746	7.597	31.343
Kapital	-	395.111	-	395.111	446.116	841.227

POZICIJA	EUR	Valutna klauzula u EUR	USD	Ukupno u valuti	RSD	UKUPNO
Ostala pasiva	-		-		2.800	2.800
UKUPNO PASIVA	3.471	415.386	-	418.857	727.884	1.146.741
<i>Neto devizna pozicija na dan 31.12.2016.</i>	674.308	-122.978	143.508	694.838	-694.838	0

#### **Kamatni rizik**

Društvo nastoji da uskladi buduće prilive od imovine sa obavezama iz osiguranja. Društvo je izloženo kamatnom riziku kroz promene kamatnih stopa kod finansijskih plasmana. Međutim, ovaj rizik je ublažen i sveden na minimalni obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope. Tabela u nastavku prikazuje finansijsku imovinu koja je po proceni rukovodstva izložena riziku promene kamatnih stopa na dan 31.12.2016. godine. Obaveze Društva nisu izložene kamatnom riziku, obzirom da su u celosti nekamatonosne. Aktiva na pozicijama navedenim u tabeli niže može biti izložena riziku promena kamatnih stopa u budućem periodu po isteku ugovora o deponovanju po fiksnim poznatim kamatnim stopama. Obzirom na strukturu obaveza Društva koje nisu kamatonosne, Društvo u celini nije izloženo riziku neusklađenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

POZICIJA	Do 1 mesec	1-3 meseca	Od 3 ms do 1 god	Nekamatonosno	UKUPNO
Potraživanja	-	-	-	60.431	60.431
Kratkoročni depoziti kod banaka	15.601	-	341.284	-	356.885
Gotovina i got. ekvivalenti	99.533	-	-	-	99.533
UKUPNO AKTIVA	115.134	-	341.284	60.431	516.849

Dugoročna rezervisanja	-	-	-	33.638	33.638
Rezervisane štete	-	-	-	120.280	120.280
Kratkoročne obaveze	-	-	-	31.343	31.343
UKUPNO PASIVA	-	-	-	185.261	185.261

<i>Neto kamatonosna neusklađenost na 31.12.2016.</i>	115.134	-	341.284	-124.830	331.588
--	---------	---	---------	----------	---------

#### **Cenovni rizik**

Društvo je izloženo cenovnom riziku kod:

- **Hartije od vrednosti koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha**, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Do sada Društvo nije imalo takvih potreba u cilju obezbeđenja likvidnosti koje bi zahtevale prodaju bilo kog dela ovih hartija od vrednosti. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti i njihove promene evidentiraju kroz bilans uspeha čine 29,03% ukupne aktive Društva, za koje nema ograničenja kada je u pitanju plasiranje tehničkih rezervi. Struktura HOV prikazana je u tabeli u Napomeni broj 26.
- **Investicionih nekretnina** u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Ovaj rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko vrednovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem iskrsljih većih obaveza, može bez većih gubitaka nastalih po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se procena vrednosti vrši jednom godišnje, od strane ovlašćenog stručnog

lica, upravo da bi cenovni rizik bio što manji a procena tržišne vrednosti investicionih nekretnina na poslednji dan poslovne godine što realnija. Struktura investicionih nekretnina pojedinačno po površinama, lokacijama i vrednostima prikazana je u tabeli u Napomeni broj 22.

Ukupna navedena aktiva koja je pod cenovnim rizikom na dan 31.12.2016. prikazana je u sledećoj tabeli:

POZICIJA AKTIVE	Vrednost u 000 dinara na dan 31.12.2016.
Dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti u BU	332.873
Vlasničke HOV	1.359
Investicione nekretnine	251.455
<b>UKUPNO AKTIVA pod cenovnim rizikom</b>	<b>585.687</b>

Obračunata premija osiguranja i premija koja se po istim rizicima prenosi u saosiguranje / reosiguranje nije pod cenovnim rizikom tom prilikom, budući da kod prijema rizika u saosiguranje / reosiguranje društva za osiguranje / reosiguranje primaju ove rizike prihvatajući i tarifu / cenu po kojoj je društvo primilo konkretni rizik u osiguranje, kao i dinamiku plaćanja premije.

### **Kreditni rizik**

Kreditni rizik se definiše kao rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu neispunjenjem svoje obaveze prouzrokovati gubitak druge strane.

Kreditnom riziku izložena je sledeća aktiva Društva:

- potraživanja po osnovu premije
- plasmani bankama
- hartije od vrednosti
- potraživanja od reosiguranja/saosiguranja po osnovu naknada šteta

Operativna odgovornost za upravljanje kreditnim rizikom proisteklim iz naplate potraživanja (za premiju) pripada prodaji osiguranja. Situacija na tržištu nalaže potrebu zaključivanja ugovora o osiguranju sa opcijom plaćanja na više rata što zahteva pojačano arigažovanje resursa na praćenju i naplati potraživanja. Kontrole naplate potraživanja uspostavljene kroz odgovarajuću proceduru treba da obezbede odgovarajuće upravljanje ovim rizikom koje neće dovesti do neprihvatljive izloženosti Društva.

Upravljanje kreditnim rizikom plasmana u bankama nalazi se u odgovornosti Sektora za finansije i računovodstvo i Izvršnog odbora Društva. Politika plasiranja sredstava Društva kod domaćih banaka bazira se na prethodnoj analizi finansijskih pokazatelja poslovanja banaka, praćenju usvojene politike investiranja i odgovarajuće diversifikacije rizika.

Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u devizne obveznice Republike Srbije iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

Izloženost kreditnom riziku koji postoji u mogućnosti da reosiguravači i saosiguravači kojima je Društvo prenelo svoje rizike ne budu sposobni da prema Društvu izmire svoje obaveze iz osiguranja (pre svega obaveze po osnovu šteta na rizicima predatim u saosiguranje/reosiguranje) Društvo je, poslujući u izveštajnom periodu, kontrolisalo tako što je viškove prenosilo većem broju reosiguravača (domaćih i stranih) i saosiguravača (domaćih društava za osiguranje sa velikim tržišnim učešćem i dobrom reputacijom).

Društvo je, po različitim tipovima ugovora, primereno potrebama svoga portfelja i proceni rizika, kao i praćenjem uslova za plasman viškova rizika na tržištu, obezbedilo adekvatnu disperziju rizika poslujući sa četiri društva za reosiguranje, kao i sa četiri domaća društva za osiguranje u poslovima saosiguranja. Po

automatskim ugovorima o reosiguranju koje je Društvo zaključilo sa vodećim domaćim reosiguravačima, plasirani su rizici kod inoreosiguravača koji imaju rejting najmanje A+ po S&P, a što je najčešći slučaj i za fakultativna pokrića. Ugovore o saosiguranju rizika Društvo je zaključilo sa domaćim društvima za osiguranje koja ostvaruju visoko tržišno učešće i čije poslovanje prate i proveravaju nadležne regulatorne institucije merodavne za procenu njihove rizičnosti i kreditne sposobnosti. Po svim ugovorima o reosiguranju (osim požarnog kod koga je posebno ugovorena klauzula „cash call“ za visoke iznose šteta) Društvo je ugovorilo rokove koji su u potpunosti uskladjeni sa njegovim ročnim i valutnim obavezama. Takodje, svi ugovori o saosiguranju koji su bili na snazi u celosti su uskladjeni sa ročnim i valutnim obavezama Društva.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku	U 000 RSD
Dužničke HOV	332.873
Vlasničke HOV	1.359
Kratkoročni depoziti kod banaka	356.885
Potraživanja po osnovu udela reosiguranja/saosiguranja u rešenim i rezervisanim štetama Društva	14.357
<b>UKUPNO AKTIVA pod kreditnim rizikom</b>	<b>705.474</b>

Izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja	U 000 RSD Bruto vrednost	U 000 RSD ispravka vredn.	U 000 RSD Neto iznos
Nedospelo	47.483	0	47.483
Dospelo	17.963	5.015	12.948
<b>UKUPNO</b>	<b>65.446</b>	<b>5.015</b>	<b>60.431</b>

### **Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti proističe iz mogućnosti da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetani nastavak poslovanja, pre svega izmirenja dospelih obaveza iz osiguranja. Novčani deficit može nastati kao posledica različitih uzroka: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanje operativnih troškova, kratkog ugovorenog perioda plaćanja obaveza u odnosu na ugovoreni period naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti povlačenja udela reosiguravača u odnosu na rokove za isplatu šteta Društva.

Rizik likvidnosti uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru.

Društvo ima portfelj likvidne imovine, kao deo svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja i obezbedilo njegovu uskladjenost. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i posebno uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. U 2016. godini Društvo je imalo na raspolaganju dovoljno likvidnih sredstava za izvršavanje svojih obaveza i nije bilo u blokadi. Društvo je na kraju izveštajnog perioda evidentiralo likvidnost koja je, izražena odnosom gotovine i ekvivalenta gotovine prema kratkoročnim obavezama na dan 31.12.2016. iznosila 3,18, odnosno pokrivenost kratkoročnih obaveza gotovinom i gotovinskim ekvivalentima bila je 318%.

### **Uskladjenost imovine i obaveza**

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom na način da se stara o kvalitetu, diversifikaciji uparivanju imovne i obaveza, o likvidnosti i povratu na investiciju. Cilj ulaganja je da se optimizira prihod od ulaganja kao i da se osigura da se imovinom i obavezama upravlja na bazi kontrole gotovinskih tokova i ročnosti. Investicionom politikom rukovodstvo je utvrdilo smernice za proces investiranja, obezbeđujući njegovu uskladjenost i efikasnost.



## 9. BILANS USPEHA

### Napomena br. 1

#### 9.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002)

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja su iskazani u visini od 129.708 hilj.dinara, i utvrđeni su kao obračunata premija osiguranja i saosiguranja umanjena za premiju prenetu u saosiguranje i reosiguranje i umanjena za iznos promene (smanjenje) stanja prenosne premije na kraju 2016.god. u odnosu na 2015. godinu, kako je i prikazano u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.	31.12.2015.
1.	Obračunata prem.osig.i saosiguranja	188.079	169.994
2.	Premija prenetu u saosiguranje	10.237	3.952
3.	Premija prenetu u reosiguranje	56.845	51.384
4.	Povećanje prenosnih premija	0	406
5.	Smanjenje prenosnih premija	8.711	0
	<b>PRIHODI: (1-2-3-4+5)</b>	<b>129.708</b>	<b>114.252</b>

Društvo je u toku 2016. godine fakturisalo premije u ukupnom iznosu od 188.079 hilj.dinara, a po osnovu sledećih vrsta osiguranja:

Red. broj	Šifra vrste osiguranja	Obračunata premija po vrstma osiguranja	Iznos u 000 din. na dan 31.12.16.g.	Iznos u 000 din. na dan 31.12.15.g.
1.	01	Osiguranje od posledica nezgode	3.995	7.321
2.	03	Osiguranje-kasko	7.894	14.411
3.	07	Osiguranje robe u prevozu	4.124	2.749
4.	08	Osiguranja imovine od požara i drugih opasnosti	3.622	4.432
5.	09	Ostala osiguranja imovine	67.314	53.298
6.	13	Osiguranje od opšte odgovornosti	83.495	58.947
7.	16	Osiguranje od finans.gubitaka	17.635	28.836
		<b>U K U P N O:</b>	<b>188.079</b>	<b>169.994</b>

Obračunata premija u 2016.godini je za 10,64% veća od iste u prethodnom periodu, a struktura primljenih rizika i period trajanja osiguranja uticali su da prihod od premije bude 13,53% veći od istog ostvarenog u prethodnom periodu. Stanje prenosne premije na dan 31.12.2016. utvrđeno u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije u odnosu na prethodnu godinu manje je za 6,90%, odnosno za din. 8.711 hiljada. Takodje, shodno strukturi rizika primljenih u osiguranje (veliki rizici i visoke sume osiguranja), rashodi premije saosiguranja/reosiguranja su 21,23% veći od istih ostvarenih u prethodnom periodu, odnosno iznose din. 67.082 hiljada.

### Napomena br. 2

#### 9.2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015)

Red.broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Ostali poslovni prihodi	262	30
	<b>U k u p n o</b>	<b>262</b>	<b>30</b>

### Napomena br. 3

**9.3. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017)**

Rashodi za dugoročna rezervisanja iznose 16.408 hilj.dinara i ostvareni su u strukturi kako je navedeno u tabeli:

Red.broj	O P I S	Iznos u 000 din. Na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervisanja za izravnaje rizika	15.303	12.255
2.	Doprinos za preventivu	44	70
3.	Rezervisanja za bonuse i popuste	1.061	3.781
	U k u p n o	16.408	16.106

Najznačajniji iznos rashoda za dugoročna rezervisanja ostvaren je po osnovu rezervisanja za izravnaje rizika koji u 2016.godini iznosi 15.303 hilj.dinara. Osnov za rezervisanje bio je dobar neto poslovni rezultat ostvaren na svim vrstama osiguranja (izuzev vrste 16) u kojima je Društvo poslovalo u izveštajnom periodu. Društvo se, uzimajući u obzir veličinu portfelja i njegovu specifičnost, opredelilo da za sve vrste osiguranja kojima se bavi obrazuje rezerve za izravnaje rizika, povećavajući mogućnost za bolje izravnaje rizika u različitim periodima. U izveštajnom periodu zabeležen je i rashod za rezervisanja za bonuse i popuste, tj. za storno premija u iznosu od 1.061 hilj.dinara, a koji je utvrdjen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste.

**Napomena br. 4****9.4. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026)**

Iskazani iznos ovih rashoda od 22.138 hilj.dinara predstavlja zbir ukupnih likvidiranih šteta i troškova rešavanja šteta umanjeno za prihode po osnovu učešća saosiguravača i reosiguravača u naknadi šteta, kako je prikazano u sledećoj tabeli:

Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Likvidirane štete sopstv.portfelja	17.855	10.823
2.	Likvidirane štete-udeli u štetama saosiguranja	32.423	18.824
2.	Troškovi procene i likv.šteta	6.617	6.108
3.	Prih.od učešća saos u nakn.šteta	-1.084	-1.017
4.	Prih.od učešća roes.u nakn.šteta	-33.673	-9.223
	Rashodi nakn.šteta i ugov.iznosa	22.138	25.515

Troškovi naknada šteta (saldo) su za 13,23% manji u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini. Iznos likvidiranih šteta (sopstvenog portfelja i udela u štetama saosiguranja) je za više od 30% veći od istog evidentiranog u prethodnoj godini. Troškovi rešavanja šteta su povećani u odnosu na prethodnu godinu za 8% u skladu sa povećanim resursima Društva angažovanim u procesu rešavanja šteta. Najznačajnije štete evidentirane su u osiguranju rizika izdradnje, a uzroci su bili prirodne nepogode. Velike štete na rizicima koji su bili plasirani u saosiguranje/reosiguranje rezultirale su visokim prihodima po osnovu učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta. Ovi prihodi u ukupnom iznosu din. 34.757 hiljada beleže rast od skoro 240% u odnosu na prethodnu godinu.

**Napomena br. 5****9.5. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034)**

U posmatranom periodu ostvaren je rast rezervisanih šteta u samopr održaju i po tom osnovu evidentiran neto-rashod u ovom izveštajnom periodu u iznosu od din. 2.839 hiljada, a kao efekat:

- značajnog smanjenja rezervisanja za RBNS štete na vrsti osiguranja 07 (ukidanje rezervisanja po osnovu zastare) i rasta rezeevisanja za RBNS štete na vrsti osiguranja 09 i 13 i
- značajnog porasta rezervisanih šteta na teret reosiguravača po osnovu visokih šteta nastalih na rizicima koji su predati u reosiguranje

Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervis.štete – povećanjeAOP 1038	41.644	50.027
2.	Rezervis.štete – smanjenje AOP 1039	49.885	59.535
	Promena na rezervisanim štetama sopstvenog portfelja	-8.241	-9.508
3.	Rez.štete na teret reosig. -povećanjeAOP 1040	11.204	124
4.	Rez.štete na teret reosig.-smanjenje AOP 1041	124	1.167
	Svega AOP 1034 – povećanje rez.šteta	2.839	
	Svega AOP 1035 – smanjenje rez.šteta		10.551

#### Napomena br. 6

#### 9.6. PRIHODI PO OSNOVU REGRESA I PRODAJE OSIGURANIH OŠTEĆENIH STVARI (AOP 1044)

Red.br oj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prihodi po osnovu regresa	0	803
	U k u p n o	0	803

Društvo u izveštajnom periodu nije imalo naplaćenih regresa i iznosa koji bi prilikom obračuna rezervisanja za IBNR štete bili uzeti u obzir saglasno odredbi u čalnu 19. Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta.

#### Napomena br. 7

#### 9.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046)

Na AOP-u 1045 u 2016. godini nisu evidentirani rashodi po osnovu rezervisanja za neistekle rizike, kao rezultat primene odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike i činjenice da je ostvareni kombinovani racio na svim vrstama osiguranja u 2016. godini bio manji od jedan.

Ostale tehničke rezerve	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Rezervisanje za neistekle rizike		26
Stanje (31. decembra)		26

Smanjenje tehničkih rezervi na AOP 1046 u 2016. godini rezultat je promena - smanjenja rezervisanja za izravnjanje rizika kao i rezervisanja za storno premija na pojedinim vrstama osiguranja,dok je istovremeno na drugim vrstama osiguranja evidentirano povećanje.

Ostale tehničke rezerve	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Smanjenje rezervisanja za izravnjanje rizika	291	-
Smanjenje ostalih rezrvisanja-storno premija	552	-
Stanje (31. decembra)	843	

**Napomena br. 8.**

**9.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051)**

Red. broj	O P I S	u 000 dinara	
		2016.	2015.
1.	Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina	4.787	6.227
2.	Prihodi od kamata	19.681	15.897
3.	Prih.od usklađ.vred.fin.srdst.koja se iskaz.po fer vredn.BU (obveznice RS)	20.892	11.989
4.	Pozitivne kursne razlike ukupno:	16.612	22.389
	-Po osnovu deviznih depozita	13.022	16.698
	-Po osnovu devizne gotovine	3.590	5.691
	<b>U k u p n o (1+2+3+4)</b>	<b>61.972</b>	<b>56.552</b>

Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina, iako ostvareni na bazi istog portfelja i izdavanja u zakup istih nekretnina, niži su u odnosu na iste ostvarene u prethodnom periodu, što je posledica smene zakupaca, te je prihod po osnovu zakupa jedne nekretnine značajno smanjen jer je izostao nekoliko meseci. Najznačajnije prihode od investiranja Društvo je ostvarilo od kursnih razlika i kamate na bazi finansijskih deviznih plasmana kod domaćih poslovnih banaka (veza Napomena br. 26).

Kao kriterijum za deponovanje sredstava, Društvo je, pored visine kamatne stope, dosledno uvažilo i kriterijum disperzije rizika depozitara. Zbog porasta deviznog kursa, Društvo je u izveštajnom periodu zabeležilo pozitivne kursne razlike po osnovu kratkoročnih deviznih plasmana. Prihodi od obveznica RS su ostvareni primenom deviznog kursa, a kod procene državnih kuponskih obveznica na osnovu podataka o sekundarnom trgovanju državnim hartijama od vrednosti.

**Napomena br. 9.**

**9.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062)**

Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja od 26.053 hilj. dinara sastoje se od rashoda po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, rashoda po osnovu usklađivanja HOV i negativnih kursnih razlika po osnovu depozita i preračuna gotovine.

Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rash. po osnovu obezvređenja inves.nekretnina	12.328	14.314
2.	Rashodi po osn.usklađ.vred.fin.sredst. koja se iskazuju kroz bilans uspeha	8.123	5.319
3.	Negativne kursne razlike	5.602	9.868
	-po osnovu deviznih depozita	3.656	5.631
	-po osnovu devizne gotovine	1.946	4.237
	<b>U k u p n o</b>	<b>26.053</b>	<b>29.501</b>

Na osnovu procene vrednosti investicionih nekretnina koja je izvršena na dan 31.12.2016. godine od strane ovlašćenog procenitelja i u skladu sa zahtevom odgovarajućeg MRS, Društvo je evidentiralo rashode od usklađivanja vrednosti investicionih nekretnina kako je u tabeli navedeno.

Rashod po osnovu usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava (koja se iskazuju kroz bilans uspeha) Društvo je evidentiralo kod pojedinih deviznih kuponskih obveznica RS na dan 31.12.2016.



**Napomena br. 10**

**9.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074)**

Troškovi pribave osiguranja u ovom obračunskom periodu iznose 29.850 hilj.din. U okviru ovih troškova iskazane su obračunate provizije posrednika i zastupnika po osnovu naplate premije osiguranja po poslovima osiguranja zaključenim preko posrednika i/ili zastupnika, kao i ostali troškovi pribave evidentirani u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

Red. broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Provizije posrednika/zastupnika u osiguranju	13.825	17.640
2.	Ostali troškovi pribave	16.025	8.537
	-reklame i propagande	6.719	255
	- reprezentacije	860	831
	- deo bruto zarada (30%kto550)	8.293	7.451
	- ostali troškovi pribave	153	-
	Troškovi pribave (1+ 2)	29.850	26.177

Rashodi provizija posrednika / zastupnika u osiguranju evidentirani u 2016. godini niži su za 22% u odnosu na istu poziciju ostvarenu u prethodnoj godini, a što je rezultat značajnog rasta obračunate premije u istom periodu koju je Društvo zaključilo direktno bez usluga posredničko-zastupničke mreže.

U izveštajnom periodu Društvo je, u odnosu na sve prethodne periode, evidentiralo značajne troškove reklame po osnovu kampanja koje je realizovalo za predstavljanje proizvoda iz programa Evropa Re, a u skladu sa obavezama preuzetim Ugovorom o saradnji sa ovim reosiguravačem. Uvodjenje i primena ovih proizvoda osiguranja od prirodnih katastrofalnih rizika predviđeni su srednjoročnim planom kao kontinuirana aktivnost za koju će povremeno biti organizovane marketinške kampanje i generalno podrazumeva značajnija početna ulaganja.

**Napomena br. 11**

**9.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079)**

Ukupne troškove uprave koji na dan 31.12.2016.g. iznose 40.203 hilj.dinara čine sledeći troškovi:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Amortizacija	545	587
2.	Troškovi materijala, energije, usluga (540,541,5420,54234i 5424)	3.762	4.796
3.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi(deo 55)	23.306	23.025
	- zarada rukovodstva EP Garant	13.767	13.649
	- naknada članovima Nadzornog odbora	1.887	2.396
4.	Ostali troškovi uprave: prem.osig.,porezi,pl.promet,neproizv.usl.,članar.ko morama i udruž.i ost.nem.trošk.(545,546.547,(548-5484) i 549)	12.590	11.292
5.	Troškovi rezerv. naknada i druge beneficije zaposleniima	-	96
	U K U P N O:	40.203	39.796

Evidentiranje troškova uprave izvršeno je u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

**Napomena br. 12****9.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084)**

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja iznose 2.764 hilj.dinara.

Red.br oj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Deo bruto zarada (10%kto550)	2.764	2.484
	<b>U k u p n o</b>	<b>2.764</b>	<b>2.484</b>

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja evidentirani su u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva

*Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja, kao zbir TSO evidentiranih po mestima troškova: pribava, uprava i investiranje, i umanjeni za iznos prihoda od provizije po poslovima (rizicima) predatim u saosiguranje/reosiguranje (prikazanim u Napomeni 13 za AOP1085) za 4% su veći u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini. Ukupni TSO rezultat su porasta troškova po osnovu marketinških kampanja za predstavljanje novih proizvoda, smanjenja posredničkih i zastupničkih provizija za pribavu osiguranja obzirom da je Društvo značajni deo prodaje ostvarilo direktno, kao i većih prihoda po osnovu provizije po poslovima saosiguranja/reosiguranja, a koji su ostvareni na bazi većeg iznosa premije prenete u saosiguranje/reosiguranje u istom periodu.*

*Ukupni TSO raspoređeni su po mestima troškova i dodeljivani vrstama osiguranja u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, formirajući osnovicu za obračun racia troškova, odnosno kombinovanog racia po vrstama osiguranja i na ukupnom nivou Društva.*

**Napomena br. 13****9.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085)**

Iznos od 15.018 hilj.din. je prihod od provizija po osnovu premija prenetih u reosiguranje, koji se u bilansnoj šemi (bilans uspeha) prikazuje u odeljku poslovni rashodi, umanjujući njihov ukupni iznos.

Red. broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prihod od provizije - ukupno	15.018	12.878

Evidentirani prihod po ovom osnovu u skladu je sa obimom i vrstom rizika prenetih u saosiguranje i reosiguranje, odnosno sa visinom prenete premije i odobrenim troškovima u korist Društva, a na teret saosiguravača i reosiguravača. Zbog većeg obima prenetih rizika i premije, iznos prihoda ostvarenih po ovom osnovu je veći u odnosu na prethodni period.

**Napomena br. 14****9.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088)**

Finansijski prihodi u iznosu od 1.592 hilj.dinara sastoje se od:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Pozitiv.kurs.razlike po osnovu potraživanja	250	312
2.	Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	1.336	3.273
3.	Prihodi od kamata po osnovu potraživanja	6	7
	<b>U K U P N O:</b>	<b>1.592</b>	<b>3.592</b>

Kao rezultat promene valutne strukture potraživanja (manje ugovorenih deviznih i plaćanja sa valutnom klauzulom), evidentirano je smanjenje prihoda po osnovu kursnih razlika u odnosu na isti ostvaren u prethodnom periodu.

**Napomena br. 15**

**9.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089)**

Finansijski rashodi u iznosu od 669 hilj. dinara sastoje se od negativnih kursnih razlika kako je dato u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Negativne kursne razlike po osnovu potraživanja	111	143
3.	Negativne kursne razlike- ostalo	-	28
4.	Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	558	1.556
	U K U P N O:	669	1.727

**Napomena br. 16**

**9.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090)**

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prihodi od uskladjivanja potraživanja	9.589	19.537
	U K U P N O:	9.589	19.537

Ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2016., izvršena je u skladu sa MRS 39 i Procedurom za procenjivanje bilansnih pozicija aktive. Društvo je 31.12.2016. god. evidentiralo prihod po osnovu usklađivanja vrednosti potraživanja u iznosu od 9.589 hilj.dinara. Ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2016.godine iznosi 5.015 hilj.dinara, a na dan 31.12.2015.god. stanje ispravke potraživanja iznosilo je 14.604 hilj.dinara, te je smanjenje u iznosu od 9.589 hilj. dinara evidentirano na prihodima po osnovu usklađivanja vrednosti potraživanja. (Veza: Napomena br.25).

**Napomena br. 17**

**9.17. OSTALI PRIHODI (AOP 1092)**

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Ostali prihodi- naknada za korišć.služb. vozila i dr.	118	118
2.	Prihodi od ukudanja rezerv.za otpremnine	64	-
	U K U P N O:	182	118

**Napomena br. 18**

**9.18. OSTALI RASHODI (AOP 1093)**

Društvo je u izveštajnom periodu evidentiralo ostale rashode u iznosu od 30 hilj.dinara.

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
2.	Ostali rashodi-donacija za sportsku opremu	30	-
	U K U P N O:	30	-

**Napomena br. 19.**

**9.19. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1096)**

Ova pozicija u iznosu od 1.815 hiljada dinara, rezultat je razlike izmedju prihoda i rashoda koji su evidentirani tokom izveštajnog perioda po sledećim osnovama:

- Na računu 592, Društvo je kao grešku iz prethodnog perioda evidentiralo rashod u iznosu od 2.561 hiljada dinara po osnovu raskida ugovora o osiguranju koji su zaključeni u prethodnim periodima, a raskinuti u izveštajnom periodu u skladu sa Uslovima za osiguranje.
- Na računu 692, Društvo je kao grešku iz ranijih godina evidentiralo prihod u iznosu od 4.376 hiljada dinara koji se sastoji od 3.815 hilj.danara po osnovu evidentirane kamate koja pripada prethodnom periodu i 561 hilj.dinara po osnovu povraćaja prethodno obračunate i posredniku u osiguranju isplaćene provizije, za čiji povraćaj je raskidom ugovora o osiguranju zadužen.

**Napomena br. 20**

**9.20. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1110)**

Društvo je u 2016. godini ostvarilo zaradu po akciji u iznosu od 440,47 dinara (69.267.217,44:157.257). Broj redovnih akcija na početku i na kraju obračunskog perioda je nepromenjen i iznosi 157.257 komada.

**Zarada po akciji**

<i>Pokazatelj</i>	2016.	2015.
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	69.268	64.891
Prosečan broj akcija tokom godine	157.257	157.257
<b>Zarada po akciji u dinarima</b>	<b>440</b>	<b>413</b>

**9.21. POSLOVANJE PO VRSTAMA OSIGURANJA**

Najvažnije pozicije bilansa uspeha po vrstama osiguranja ostvarene u periodu 01.01.-31.12.2016.							
Pozicija bilansa uspeha	UKUPNO	Nezgoda	Motorna vozila	Transport	Imovinska osiguranja	Odgovornost	Finangubici
		01	03	07	08, 09	13	16
Poslovni (funkcionalni) prihodi	<b>129.970</b>	3.878	6.854	2.233	40.844	75.617	544
Poslovni (funkcionalni) rashodi	<b>40.542</b>	2.803	5.251	-20.442	4.454	48.185	291
Prihodi od investiranja sredstava osiguranja	<b>61.972</b>	1.745	1.685	1.016	20.603	36.679	244
Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja	<b>26.053</b>	734	708	427	8.661	15.420	103
Troškovi sprovođenja osiguranja	<b>57.799</b>	1.492	1.180	802	16.402	37.363	560
Fin.prihodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	<b>1.592</b>	45	44	26	529	942	6
Fin.rashodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	<b>669</b>	19	18	11	222	396	3



Prihodi od uslađ.vredn.potaž.i dr.imovine koja služi za obavlj.delatn.	<b>9.589</b>	270	261	157	3.188	5.675	38
Ostali prihodi	<b>182</b>	5	4	3	61	108	1
Ostali rashodi	<b>30</b>		1	1	10	18	
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	<b>1.815</b>	51	49	30	604	1.074	7
Dobitak pre oporezivanja	<b>80.027</b>	946	1.739	22.666	36.080	18.713	-117
Porez na dobitak	<b>11.060</b>	131	240	3.128	4.979	2.582	
Dobitak po osnovu kreiranja odlož.por.sredst.i smanjenjaodl.por.obaveza	<b>301</b>	4	7	85	135	70	
<b>Neto dobitak</b>	<b>69.268</b>	819	1.506	19.623	31.236	16.201	-117

## 10. BILANS STANJA

### Napomena br. 21

#### 10.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA ( AOP 0005)

Iskazani iznos nematerijalnih ulaganja od 2.119 hilj.dinara se sastoji od sledećih stavki:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2015.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2016.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Ostala nem.ulaganja	559	1.683	123	2.119
	U K U P N O:	559	1.683	123	2.119

Tokom 2016.godine Društvo je uložilo 883 hilj.dinara za razvoj i unapređenje glavne poslovne aplikacije informacionog sistema, 800 hilj.dinara za 10 licenci za MS WinPro i MS Office.

### Napomena br. 22

#### 10.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007)

Iskazani iznos od 255.501 hilj.dinara se sastoji od sledećeg:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2015.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2016.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Postrojenja i oprema	7.971	589	-	8.560
2.	Ispravka vrednosti opreme	3.955	-	559	4.514
	Sad.vred. postrojenja i opreme	4.016	589	559	4.046

Povećanje stanja ove pozicije na kraju 2016. godine u odnosu na prethodnu godinu rezultat je nabavke računarske opreme u ukupnom iznosu din. 589 hiljada i umanjenja ove pozicije po osnovu amortizacije obračunate za izveštajni period.

### 10.2.1. Investicione nekretnine

Red broj	Investicione nekretnine	Stanje 31.12.2015.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2016.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Poslovni prostor 484,71 m <sup>2</sup>	85.483		1.695	83.788
2.	Poslovni prostor 88,34 m <sup>2</sup>	17.728		1.367	16.361
3.	Poslovni prostor 53,75 m <sup>2</sup>	10.133		842	9.291
4.	Poslovni prostor 54,89 m <sup>2</sup>	10.348		859	9.489
5.	Poslovni prostor 1236 m <sup>2</sup>	136.349	936	7.565	129.720
UKUPNO		260.041	936	12.328	248.649
Avansi za nekretnine					2.806
UKUPNO					251.455

Odlukom Nadzornog odbora br.310 od 11.05.2016. godine odobreno je investiranje za potrebe rekonstrukcije jedne investicione nekretnine (poslovni prostor od 1.236 m<sup>2</sup>), te je Društvo uložilo 936 hilj.dinara u prvu fazu rekonstrukcije, a ulaganje evidentiralo kao povećanje vrednosti nekretnine. Avans u iznosu od 2.806 hilj.dinara dat je za nabavku alu-stolarije i projektantske usluge, koje će biti izvršene u 2017.godini. Procena vrednosti investicionih nekretnina Društva na datum bilansa izvršena je od strane ovlašćenog nezavisnog procenitelja, koji je u procenu uključio sve relevantne raspoložive parametre: postojeće uslove rentiranja, procenu tržišnih uslova i procenu stope kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće, kako bi ova značajna pozicija aktive bila što realnije procenjena. Izveštaj o proceni je usvojen od strane nadležnog organa Društva i sprovedeno je odgovarajuće evidentiranje u knjigama Društva - u skladu sa MRS 40 Društvo je efekte ove procene prikazalo direktno u rashodima perioda, na računu 581, u iznosu od 12.328 hiljada dinara (veza: Napomena br. 9).

### Napomena br. 23

#### 10.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022)

Red broj	Odložena poreska sredstva i obaveze	Stanje 31.12.2016.g.	Stanje 31.12.2015.g.
1.	Odložena poreska sredstva	1.537	1.236
2.	Odložene poreske obaveze	-	-
U K U P N O		1.537	1.236

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak koji će biti nadoknadivi u budućim periodima po osnovu odbitnih privremenih razlika, a razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društava, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Odložena poreska sredstva se proveravaju na dan 31. decembra i priznaju se samo ako društvo proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeće moći da se koriste odložena poreska sredstva.

Shodno aktuelnom Zakonu o porezu na dobit, uvažavajući i pretpostavku o neograničenom trajanju društva, po pravilu, priznaju se odložena poreska sredstva po osnovu odbitnih privremenih razlika. Iznos odloženih poreskih sredstava izračunat je množenjem visine odbitne privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%). Odloženi poreski prihod perioda u iznosu od din.301 hiljade je priznat u korist rezultata Društva u 2016.godini, a u skladu sa povećanjem stanja odloženih poreskih sredstava.

### Napomena br. 24

#### 10.4. ZALIHE (AOP 0024)

Pozicija zaliha u iznosu din.63 hiljade odnosi se na obrasce stroge evidencije – štampane polise u iznosu od 4 hilj.dinara i date avanse u iznosu od 59 hilj.dinara. Društvo vodi materijalnu evidenciju nepopunjenih štampanih obrazaca polisa osiguranja.

**Napomena br. 25**

**10.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027)**

Pozicija potraživanja koja na dan 31.12.2016.g. iznosi 60.431 hiljada dinara, odnosi se na sledeće osnove:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Potraživanje za premije od kupaca u zemlji	<b>47.679</b>	<b>27.152</b>
1.1.	Potraživanje za premije od povezanih lica	26.153	13.090
	- Energoprojekt Niskogradnja	2.215	9.717
	- Energoprojekt Visokogradnja	9.240	3.242
	- Energoprojekt Hidroinženjering	-	113
	- Energoprojekt Oprema	6.791	0
	- Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	5.002	0
	-Energoprojekt Holding	234	18
	-Energoprojekt Entel	2.671	
1.2.	Ostala pravna lica	21.526	14.062
2.	Ispravka potraž. za premije od kup.u zemlji	<b>-4.627</b>	<b>-12.910</b>
3.	Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	3.561	4.126
4.	Ispravka potraž. za premije od kup.iz inostr.	-388	-1.694
5.	Potraž.po osnovu učešća saos.u naknadi štete	517	0
6.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš. saos.u nakn.šteta	0	0
7.	Potraž.po osnovu učešća reos.u naknadi štete	520	358
8.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš.u nakn.šteta	0	0
9.	Potraživanje za premije saosiguranja	10.149	12.178
10.	Ispravka potraživanja za premije saosiguranja	0	0
11.	Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	2.784	3.670
12.	Ispravka potr.po osn.prov.reo i saos.	0	0
13.	Potraživanja po osnovu zakupnina	0	243
14.	Ostala potraživanja	236	101
15.	Ispravka ostalih potraživanja	0	0
	<b>UKUPNO (1-2+3-4+5-6+7-8+9-10+11-12+13+14-15)</b>	<b>60.431</b>	<b>33.224</b>

Ispravka potraživanja na dan 31.12.2016. g. izvršena je primenom Procedura za procenjivanje bilansnih pozicija aktive,a u skladu s MRS 39.

**Napomena br. 26**

**10.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033)**

Finansijski plasmani u iznosu od 691.117 hilj.din. sastoje se iz sledećeg:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Depoziti kod banaka	356.885	334.920
2.	Fin.sredsva koja se iskaz.po fer vred.kroz bilans uspeha	334.232	333.759
	<b>UKUPNO</b>	<b>691.117</b>	<b>668.679</b>

**10.6.1. Depoziti kod banaka**

**Depoziti kod banaka** odnose se na deponovana devizna sredstva kod domaćih poslovnih banaka sa kojima je Društvo zaključilo ugovore o deponovanju. Sredstva u EUR i USD su deponovana na period od 12 meseci uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 1,5% do 1,85% na godišnjem nivou (u zavisnosti od banke i perioda oročavanja). Svi depoziti dospevaju tokom 2017. godine, a na dan 31.12.2016. njihova vrednost je preračunata primenom srednjeg kursa za odgovarajuću valutu na taj dan:

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Piraeus banka –RSD (overnight)	15.601	31.623
2.	ProCredit banka-EUR	17.372	31.623
3.	UniCredit Banka -USD	121.870	104.276
4.	Findomestic banka -EUR	202.042	199.021
	UKUPNO	356.885	334.920

**10.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha**

U sledećoj tabeli data je struktura plasmana na dan 31.12.2016.

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Akcije RSBGBEE39087	1.359	1.359
2.	Republika Srbija RSMFRSD 70279 (2016)	-	12.113
3.	Državne obveznice RS RSMFRSD 87489 (2017)	50.089	49.838
4.	Državne obveznice RS RSMFRSD 45081 (2017)	100.199	90.248
5.	Državne obveznice RS RSMFRSD 11174 (2020)	126.166	127.605
6.	Državne obveznice RS RSMFRSD 23568 (2018)	56.119	52.296
	UKUPNO	334.232	333.759

Na računu 236, Društvo je iskazalo finansijska sredstva, tj.hartije od vrednosti (akcije i obveznice), koje su namenjene za trgovanje. Uskladjivanje vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha vrši se: za devizne kuponske obveznice na osnovu podataka sa sekundarnog tržišta za ova sredstva i primenom deviznog kursa.Navedena sredstva služe za pokriće dela tehničke rezerve, a u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije o ograničenjima pojedinih oblika deponovanja i ulaganja tehničke rezerve, kao i za pokriće garantne rezerve.

**Napomena br. 27****10.7. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044)**

Iznos od 99.533 hiljada dinara se odnosi delom na sredstva na deviznim računima kod poslovnih banaka (din. 99.970 hiljade), a delom (din. 263 hiljada) na dinarskim računima. Za držanje „a vista“ sredstava na deviznom računu (gotovinski ekvivalent) Društvo ima ugovoreni prinos u visini od 1,5% uz obavezu održavanja ugovorenog prosečnog stanja ovih sredstava.

Red broj	O P I S	Iznos 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Sredstva na tek. računima-RSD-sve banke	263	40.671
2.	UniCredit banka- USD	-	85
3.	Findomestic banka - EUR	73.723	57.974
4.	Raiffeisen banka - EUR	10.388	3.105
5.	Raiffeisen banka - USD	9.699	8.707
6.	Banka Intesa- EUR	123	25
7.	Banka Intesa-nam.Visa elektron	21	-
8.	Komercijalna banka-nam.rač.	5.316	1.824
	UKUPNO	99.533	112.391



Svi ekvivalenti gotovine (sredstva na tekućim deviznim računima) evidentirani su po srednjem kursu za EUR odnosno USD na dan 31.12.2016.g.

**Napomena br.28**

**10.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048)**

Iznos od 9.505 hilj.din. na ovoj poziciji se sastoji u najvećem obimu od ugovorenih i obračunatih kamata na oročena sredstva kod domaćih banaka, a koja pripada izveštajnom periodu, dok je rok dospeća u 2017.g. Takođe na ovoj poziciji su evidentirane i unapred plaćene pretplate za stručnu literaturu i plaćene neistekle premije osiguranja imovine Društva.

Red.broj	O P I S	Iznos u 000 2016.din	Iznos u 000 2015.din
1.	Unapred obračunata ugovorena kamata	9.188	6.200
2.	Po osnovu plaćene premije za neistekla osiguranja imovine, auto-odgovornosti i kasko osiguranja)	129	262
3.	Pretplata za stručnu literaturu za 2016.	188	188
	<b>U K U P N O:</b>	<b>9.505</b>	<b>6.650</b>

**Napomena br. 29**

**10.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050)**

Red broj	O P I S	Iznos 000 din. na dan	
		<b>31.12.2016.g.</b>	31.12.2015.g.
1.	Prenosna premija na teret saosiguravača	9.443	3.354
2.	Prenosna premija na teret reosiguravača	6.439	4.766
	<b>U k u p n o</b>	<b>15.882</b>	<b>8.120</b>

Obračun prenosne premije na teret saosiguravača/reosiguravača izvršen je po vrstama osiguranja, i u okviru njih po pojedinačnim prenetim rizicima, a u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije primenom „pro rata“ metoda na iznos premije prenete u saosiguranje i reosiguranje saglasno zaključenim ugovorima. U visini iznosa evidentiranih na ovoj poziciji bilansa stanja plasiran je deo tehničkih rezervi Društva u iznosu od 5,86% ukupnih tehničkih rezervi na dan 31.12.2016. Navedena stanja su usaglašena sa saosiguravačima/reosiguravačima kao njihova obaveza.

**Napomena br. 30**

**10.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051)**

Red broj	O P I S	Iznos 000 din. na dan	
		<b>31.12.2016.g.</b>	31.12.2015.g.
1.	Rezervisana šteta na teret saosiguravača	1.543	0
2.	Rezervisane štete na teret reosiguravača	9.510	304
	<b>U k u p n o</b>	<b>11.053</b>	<b>304</b>

Rezervisanje je izvršeno na osnovu prijavljenih a do 31.12.2016. nerešenih šteta nastalih na rizicima koji su bili saosigurani/reosigurani. U skladu sa ugovorima po kojima su ovi rizici plasirani u saosiguranje/reosiguranje, izvršeno je rezervisanje udela saosiguravača/ reosiguravača i o tome su saosiguravačima/reosiguravačima dostavljeni borderoi šteta na koje su oni blagovremeno dali saglasnost i na odgovarajući način evidentirali svoju obavezu iz poslovanja. U visini navedenog iznosa salda na dan 31.12.2016. plasiran je deo tehničke rezerve od 4,08%.

**10.11. PROMENE NA KAPITALU**

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2015. godine	699.793	94					121.294			821.181
Korekcija neraspoređene dobiti										
<b>Korigovano početno stanje</b>	699.793	94					121.294			821.181
Povećanje osnovnog kapitala										
Promene u fer vrednosti HoV raspolozivih za prodaju										
Neto dobitak tekućeg perioda							69.268			69.268
Raspodela dobiti - dividenda							49.222			49.222
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 2015. godinu										
<b>Stanje 31.12.2016. godine</b>	<b>699.793</b>	<b>94</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>141.340</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>841.227</b>

**Napomena br. 31**

**10.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402)**

Osnovni kapital Društva iznosi 699.887 hiljada dinara od čega akcijski kapital iznosi 699.793 hiljade dinara, a ostali kapital iznosi 94 hiljade dinara.

Red broj	O P I S	Iznos akc.kapitala na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	650.390	650.390
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	49.199	49.199
3.	Evropa osiguranje u stečaju	196	196
4.	NMS Investment Support d.o.o.	4	4
5..	Nedeljković Igor	4	4
	<b>U K U P N O:</b>	<b>699.793</b>	<b>699.793</b>

U izveštajnom periodu nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Društvo ima 157.257 ukupno emitovanih običnih (redovnih) akcija čija je nominalna vrednost po jedinici 4.450 dinara, što čini ukupan akcijski kapital od 699.793 hiljada dinara.

**Napomena br. 32**

**10.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414)**

Stanje ukupne neraspoređene dobiti na dan 31.12.2016. iznosi 141.340 hilj.dinara i sastoji se od neraspoređene dobiti ranijih godina u iznosu od 72.072 hilj.din. i dobiti tekuće godine evidentirane u iznosu od 69.268 hilj.dinara

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Neraspoređena dobit tekuće godine	69.268	64.891
2.	Neraspoređena dobit ranijih godina	72.072	56.403
	<b>U k u p n o</b>	<b>141.340</b>	<b>121.294</b>

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli:

<b>Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka</b>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2016.</i>	<i>2015.</i>
Stanje na dan 01.01.tekuće godine	121.294	105.624
Korekcija neraspoređene dobiti-povećanje	-	-
Raspodela dobitka (dividende)	49.222	49.221
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)	0	0
<b>Dobit tekuće godine</b>	<b>69.268</b>	<b>64.891</b>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b>141.340</b>	<b>121.294</b>

Odlukom Skupštine akcionara od 28.04.2016. godine iz dobiti za 2015. godinu isplaćena je dividenda akcionarima u iznosu od din. 49.222 hiljada, odnosno 313,00 dinara po akciji).

**Napomena br. 33**

**10.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423)**

Ukupan iznos dugoročnih rezervisanja na dan 31.12.2016.g. je din. 33.638 hiljada i sastoji se od rezerve za izravnavanje rizika u iznosu din. 28.996 hiljada, rezerve za bonuse i popuste u iznosu din. 4.316 hiljada, obračunatim u skladu sa propisanim podzakonskim i internim aktom Društva na dan 31.12.2016., i rezervisanja za otpremnine zaposlenima pri odlaska u penziju, a obračunatim u skladu sa MRS 19, koje na kraju 2015. Godine iznose din. 326 hiljada.

Red broj	O P I S	Iznos u 000 din. Na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezerve za izravnavanje rizika	28.996	13.985
2.	Rezerve za bonuse i popuste	4.316	3.781
3.	Rezervisanje za otpremnine	326	390
	<b>Ukupno</b>	<b>33.638</b>	<b>18.156</b>

Rezervisanja za izravnavanje rizika na dan 31.12.2016. godine povećana su za din. 15.011 hiljada u odnosu na 31.12.2015. godine, a u skladu sa obračunom stanja istih na dan 31.12.2016. izvršenih primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravnavanje rizika (veza: Napomena br.3.i br.7.)

Rezervisanja za bonuse i popuste na dan 31.12.2016. godine povećana su za 535 hilj. danara u odnosu na 31.12.2015. god. Obračun je izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste. (veza: Napomena br.3.i br.7.)

Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospjele otpremnine prilikom odlaska u penziju) obračunato je u skladu sa zahtevima MRS 19, primenom aktuarskog obračuna. Tokom izveštajnog perioda evidentirano je smanjenje iznosa rezerve po osnovu sadašnje vrednosti otpremnine za din. 64 hiljade u odnosu na istu stavku bilansa stanja na dan 31.12.2015. godine, a shodno odredbama aktuelnog kolektivnog ugovora donetog krajem obračunskog perioda: otpremnine prilikom odlaska u penziju, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Preduzeću isplaćuju se na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

**Napomena br. 34**

**10.15. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435)**

Ukupan iznos kratkoročnih obaveza na dan 31.12.2016. je 31.343 hiljada dinara i odnosi se na obaveze po osnovu premija saosiguranja i reosiguranja, obaveza prema dobavljačima, zarada za decembar 2016., poreza i drugih obaveza, kako je dato u tabeli koja sledi:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Obaveza prema članovima Nadzornog odbora	74	121
2.	Primljeni avansi, depoziti i kaucije	524	263
3.	Obaveze za procenitelje-doktore, aktura i dr.	109	108
4.	Obaveza prema dobavljačima	1.156	864
4.1.	Povezana pravna lica	922	645
	- Energoprojekt Holding	913	636
	- Energoprojekt Entel	6	6
	- Energoprojekt Energodata	3	3



4.2.	Ostala pravna lica	234	219
5.	Ostale obaveze	53	0
6.	Obaveze za PDV	352	216
7.	Obaveza za porez na premije neživotnih osiguranja	1.179	486
8.	Obaveza za porez na dobit	217	2.087
9.	Obaveze prema zaposlenima	60	73
10.	Ostale obaveze za poreze i doprinose	161	186
11.	Obaveze za zarade	2.760	2.901
12.	Obaveze za provizije posrednika i zastupnika	103	193
12	Obaveze za premije saosiguranja	5.772	1.795
13.	Obaveze za premije reosiguranja	18.787	12.472
14.	Obaveze za dividende	2	2
14.	Obaveze za članarine komorama	4	4
15.	Obaveze za naknade NBS-nadzor nad osiguranjem	30	36
	U K U P N O:	31.343	21.807

### Napomena br. 35

#### 10.16. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444)

Pasivna vremenska razgraničenja iznose din. 120.253 hiljada i sastoje se od:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Prenosne premije osiguranja	110.161	113.600
2.	Prenosne premije saosiguranja	7.292	12.564
3.	Druga pasivna razgraničenja	2.800	1.267
	- unapred obračunati troškovi revizije	691	681
	- fond za preventivu	173	129
	-ostala PVR (po osnovu obrač.nefaktuirisanih troškova i po osnovu unapred obračunatih nedospelih prihoda na ime odobrene provizije vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje)	1.936	457
	U K U P N O:	120.253	127.431

Prenosne premije su obračunate u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije. Stanje prenosnih premija u odnosu na 2015. godinu smanjeno je ukupno za din. 8.711 hiljada, i iznosi din. 117.453 hiljada(veza:Napomena br.1.) Pasivna razgraničenja pod rednim brojem 3. čine obaveze društva prema zakonskom revizoru u skladu sa Ugovorom o obavljanju revizije finansijskih izveštaja Društva za 2016., obaveze po osnovu fonda preventive, obaveze za izvršene a nefakturisane usluge na dan 31.12.2016. i unapred obračunati a nedospeli prihodi na ime odobrene provizije Društva kao vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje.

### Napomena br. 36

#### 10.17. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453)

Ukupne rezervisane štete nastale prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene, kao i IBNR štete, računata sa troškovima rešavanja šteta, iznose din. 120.280 hiljada, a po strukturi rezervacija je izvršena kako sledi:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervisane nastale,prijavljene,a nerešene štete	89.594	92.322
2.	Rezervisane nastale,neprijavljene štete	19.482	14.245
3.	Reezervisane nastale iz primljenog u saosiguranje	11.204	124
	<b>U K U P N O:</b>	120.280	106.691

Stanje rezervisanih šteta (procena za nastale prijavljene do kraja perioda nerešene i nastale neprijavljene štete) na dan 31.12.2016. rezultat je procena izvršenih u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta. Povećanje stanja ukupne rezervacije za RBNS i IBNR štete rezultat je činjenica iz poslovanja nevedenih u Napomeni br.5.

### Napomena br. 37

#### 10.18. DRUGE TEHNIČKE REZERVE OSIGURANJA (AOP 0457)

Rezerve za neistekle rizike na dan 31.12.2016. nisu formirane, obzirom da je ostvareni kombinovani racio u svim vrstama osiguranja bio manji od jedan:

Red broj	O P I S	Iznos na dan	
		31.12.2016.g.	31.12.2015.g.
1.	Rezervisanja za neistekle rizike	-	26
	<b>U K U P N O:</b>	-	26

Utvrđivanje ovih rezevi izvršeno je u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike. (veza Napomena br.7.)

#### 11. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2016. godine.

Od ukupno 100 *domaćih kupaca kojima su poslali izvodi otvorenih stavki* na dan 31.12.2016. godine, u iznosu od 58.055 hilj. dinara, usaglašeno je 56.570 hilj.dinara, dok za iznos od 1.485 hilj. dinara kupci nisu odgovorili na uredno poslate izvode. Od ukupno iskazanog iznosa din. 58.055 hiljada do datuma odobravanja finansijskog izveštaja u 2017. godini naplaćeno je 15.561 hiljada dinara. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
Tehnomering montaža d.o.o.	13
Esco Energy comp.doo	28
NB Invest	40
Palež promet	8
Energomaksytem doo	142
Protecta group	15
Novaston doo	123
A.C.E.Adventure	30
Društvo za posredovanje Almond	17

Atlas Security	57
Olivera Jovanović steč.upravnik	7
Vladimir Zlokolica-Vision	103
Hubble Bubble	17
CEP doo	109
Sinofarm	11
Slobodan Simić	9
WMG Advisory Member	42
Time Partner doo	76
Parexel International	387
TPA Revizija doo	34
VBS2 Internet Security	21
Dragana Galić	16
Vesna Stanković Vasović	14
BFS Servis	20
Eson Security doo	11
Temida Pro doo	6
Biljana Đekić	10
Polar klima	100
Agencija Popov	5
RM Antikorozijska	14
<b>UKUPNO</b>	<b>1.485</b>

Sve obaveze Društva dospеле na dan 31.12.2016. izmirene su do tog dana, a za obaveze nedospеле na dan 31.12.2016. izvršeno je usaglašavanje sa dobavljačima, a izmirene su tokom 2017. godine do datuma odobranja finansijskog izveštaja.

## 12. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema hipoteke upisane na teret i u korist društva.

## 13. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta poveznih društava, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2016	2015
Prihodi:		
1.Energoprojekt Holding	2.132	2.239
2.Energoprojekt Niskogradnja	25.209	31.025
3.Energoprojekt Visokogradnja	18.421	7.579
4.Energoprojekt Oprema	8.443	19.768
5.Energoprojekt Energodata	85	185
6.Energoprojekt Hidroinženjering	1.023	1.083
7.Energoprojekt Entel	565	302

8.Energoprojekt Industrija	571	819
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	4.047	427
10. Energo Nigeria	391	807
11. Energo Ghana	48	127
<b>Svega</b>	<b>60.935</b>	<b>64.361</b>
Rashodi:		
1.Energoprojekt Holding	8.893	8.774
2.Energoprojekt Niskogradnja	4.190	356
3.Energoprojekt Visokogradnja	35	507
4.Energoprojekt Oprema	1	552
5.Energoprojekt Energodata	317	826
6.Energoprojekt Entel	74	74
7.Energoprojekt Hidroinženjering	311	0
8. Energo Industrija	0	6
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	16	0
8. Energo Nigeria	0	1.425
<b>Svega</b>	<b>13.837</b>	<b>12.520</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>74.772</b>	<b>76.881</b>

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	2016	2015
Potraživanja:		
1.Energoprojekt Holding	234	18
2.Energoprojekt Niskogradnja	2.215	9.717
3.Energoprojekt Visokogradnja	9.240	3.242
4.Energoprojekt Oprema	6.791	-
5. Energo Hidroinženjering	-	113
6.Energoprojekt Entel	2.671	-
7.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	5.002	-
<b>Svega</b>	<b>26.153</b>	<b>13.090</b>
Obaveze:		
1.Energoprojekt Holding	913	636
2.Energoprojekt Energodata	3	2
4.Energoprojekt Entel	6	6
<b>Svega</b>	<b>922</b>	<b>644</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>27.075</b>	<b>13.734</b>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču isključivo iz transakcija prodaje osiguranja - po osnovu premije, čiji su ugovoreni rokovi plaćanja i periodi dospeća različiti u zavisnosti od strukture osiguranih rizika i ugovorenih perioda trajanja osiguranja, ali uvek u skladu sa dosledno primenjenim Uslovima osiguranja i Tarifom za osiguranje.

Osnov za obaveze prema povezanim pravnim licima je: zakup poslovnog prostora, odnosno obaveza za zakupninu (koja se plaća mesečno, nakon isteka tog meseca); obaveze za usluge shodno Ugovoru o pružanju usluga sa EP Holdingom (koje se obračunavaju i plaćaju na mesečnom nivou, po isteku meseca u kome je pružena usluga); obaveze za grafičke usluge i obaveze za evidenciju o dolascima i odlascima zaposlenih.



#### 14. SUDSKI SPOROVI

Na kraju izveštajnog perioda, Društvo je tužilac u sporu za naknadu štete protiv JKP Beogradski vodovod i kanalizacija (regresiranje štete koju je Društvo rešilo i isplatilo 2012. godine, a za koju je odgovoran tuženi). Presuda koja je doneta u prvom stepenu u korist Društva, na kraju 2016. po žalbi tuženog JKP Beogradski vodovod i kanalizacija, nalazi se na Apelacionom sudu.

Društvo ima jedan spor iz oblasti radnog odnosa u kome je tužena strana.

Društvo ima jedan spor kao tuženi za naknadu štete koju potražuje fizičko lice, učesnik u studiji kliničkog ispitivanja lekova. Kao osnov za naknadu štete, profesionalna greška lekara treba da prethodno bude dokazana u sudskom postupku. Šteta je rezervisana sa iznosom din. 30.868 hiljada, shodno zahtevu oštećenika. Stručna služba smatra da je iznos zahteva visok, ali u očekivanju presude nakon završenog veštačenja o uticaju kliničkog ispitivanja sredstva na zdravlje oštećenika, a u nedostatku drugih kriterijuma za rezervisanje, Društvo se opredelilo da rezerviše iznos u punoj visini zahteva, dok će u međuvremenu, u skladu sa drugim relevantnim informacijama u vezi sa ovim slučajem, a do konačnog završetka sudskog postupka, redovno preispitivati i ažurirati visinu rezervisanja. Društvo očekuje da prvostepena presuda bude donata tokom 2017. godine.

#### 15. EKSTERNA KONTROLA

Tokom 2016. godine nije bilo eksternih kontrola.

#### 16. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilnsa stanja, nije bilo događaja koji bi mogli uticati na ekonomske odluke koje korisnici donose na osnovu finansijskih izveštaja Društva.

U Beogradu, 27.02.2017. godine



Zakonski zastupnik

Mirjana Bogičević, Predsednik Izvršnog odbora

*Energoprojekt Garant a.d.o.*

**Izveštaj o poslovanju za 2016. godinu**

*Beograd, 28.02.2017.*

## S A D R Ž A J

### 1) OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

- a) Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti
- b) Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2016.

### 2) OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

- a) Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova
- b) Akcije Društva na tržištu kapitala
- c) Vlasnička struktura
- d) Upravljačka struktura

### 3) SPROVODJENJE POSLOVNE POLITIKE

- a) Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje
- b) Tržište i kanali prodaje
- c) Samopridržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja
- d) Uslovi za osiguranje i tarifa premije
- e) Formiranje i investiranje tehničke i garantne rezerve i ostalih sredstava osiguranja
- f) Evidentiranje, rezervisanje, rešavanje i isplata šteta

### 4) OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2016.

- a) Struktura portfelja, obračunata premija po vrstama osiguranja i kanalima prodaje
- b) Rešavanje i rashodi šteta
- c) Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio
- d) Tehnička rezerva – utvrđivanje visine i ulaganje
- e) Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit
- f) Kapitalna adekvatnost i solventnost
- g) Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2016.
- h) Poslovanje sa povezanim pravnim licima
- i) Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost
- j) Zarade i stimulatивно nagrađivanje
- k) Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje
- l) Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje
- m) Ocena funkcionisanja sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom

### 5) DOGADJAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

### 6) ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2016. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

### 7) PLANIRANI RAZVOJ I PRIORITETNI ZADACI ZA NAREDNI PERIOD

- a) Pribava osiguranja i rast obračunate premije
- b) Unapredjenje metodologije za sopstvenu procenu rizika i solventnosti, analiza mogućih scenaria i kreiranje stres testova

## 1. OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

### 1a) Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti

Prema poslednjim podacima koje je regulator delatnosti osiguranja, Narodna banka Srbije, zvanično objavio za III kv. 2016. godine, sektor osiguranja Srbije činilo je 23 društva za osiguranje. Poslovima osiguranja bavilo se 19 društava, a poslovima reosiguranja četiri. Isključivo životnim osiguranjem se bavilo pet društava, isključivo neživotnim osiguranjem osam, dok je šest društava poslovalo kao kompozitno. Posmatrano prema vlasničkoj strukturi kapitala, od 23 društva za osiguranje 17 društava je u većinskom stranom vlasništvu. Kada je reč o koncentraciji tržišta (po kriterijumu obračunate premije), pet najvećih društava mereno po visini ukupne obračunate premije (i životnog i neživotnog osiguranja) ostavljaju tržišno učešće od 75,6%, dok prvih pet najvećih društava mereno prema visini obračunate premije neživotnog osiguranja ostvaruju tržišno učešće od 78,7%.

Bilansna suma društava za osiguranje i reosiguranje povećana je na kraju III kv. 2016. na 212,5 milijardi dinara (1.723 miliona evra ili 1.933 miliona američkih dolara), i to za 16,9% u odnosu na kraj III kv. 2015. Bilansna suma društava na kraju III kv. 2016. iznosi 1.155 miliona dinara, odnosno 0,54% ukupne bilansne sume tržišta osiguranja.

Ukupna premija obračunata na domaćem tržištu osiguranja na kraju III kvartala 2015. (životna i neživotna osiguranja) iznosila je 60.621 mlrd. dinara, dok je ukupna premija neživotnih osiguranja ostvarena u visini od din. 47.609 mlrd. Učešće Društva u ukupnoj premiji iznosi 0,22%, u premiji neživotnog osiguranja iznosi 0,28%, dok u ukupnoj premiji obračunatoj u vrstama u kojima Društvo posluje iznosi 0,60%. Prema podacima koje je za tržište osiguranja za III kvartal 2015. objavila Narodna banka Srbije, rast tržišta neživotnog osiguranja u Srbiji, meren rastom premije neživotnog osiguranja u odnosu na III kv. 2014. iznosi 17,1% i zasnovan je pretežno na ostvarenom porastu premije osiguranja autoodgovornosti od 38,3%, rastu osiguranja od nezgode od 2,8%, dok se istovremeno po prvi put od 2009. godine evidentira rast premije auto-kaska od 2,5%.

U strukturi aktive društava za osiguranje, na kraju III kvartala 2016. najznačajniji deo se odnosi na dužničke HOV raspoložive za prodaju (41,1%), dužničke HOV sa fiksnim prinomom (12,1%), nekretnine, postrojenja i opremu (8,8%), potraživanja (6,9%) i dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (5,7%).

U strukturi pasive na kraju III kv. 2016. tehničke rezerve učestvuju sa 70,4%, a kapital, koji iznosi 44,3 milijarde dinara, učestvuje sa 21,4%. Kapital beleži rast po stopi od 26,4% u odnosu na isti period prethodne godine, dok tehničke rezerve beleže rast od 14,0%, pri čemu matematička rezerva ima najznačajnije učešće u tehničkim rezervama, dok stopa njenog rasta iznosi 22,7%.

Solventnost društava za osiguranje zavisi od dovoljnosti tehničkih rezervi obrazovanih za preuzete obaveze, kao i od dovoljnosti raspoložive margine solventnosti kao zaštite u slučaju nepredvidjenih gubitaka u poslovanju, onih koji ne bi bili pokriveni tehničkim rezervama. Raspoloživa margina solventnosti na nivou celog sektora osiguranja na dan 30.09.2016. iznosila je 35,2 milijarde dinara, dok je zahtevana margina solventnosti iznosila 14,8 milijardi dinara. Na nivou svih društava za osiguranje koja se bave neživotnim osiguranjima, odnos raspoložive i zahtevane margine solventnosti iznosio je 217,7%, dok je taj odnos kod društava koja se bave životnim osiguranjima iznosio 254,4%.

Struktura ključnih pozicija aktive po njenom kvalitetu (mereno njenom brzom utrživošću) karakteriše se smanjenjem učešća teže utrživih pozicija (nematerijalna ulaganja, nekretnine, HOV kojima se ne trguje na tržištu i potraživanja) na način da na kraju III kv. na nivou svih društava koja se bave neživotnim osiguranjem ona učestvuju u aktivima sa 20,2%, dok u aktivima društava koja se bave životnim osiguranjem ovi oblici aktive učestvuju sa svega 2,2%.

Kada je o investiranju sredstava tehničke rezerve reč, u strukturi investiranja tehničkih rezervi neživotnih osiguranja dominiraju državne HOV sa 66,6%, depoziti kod banaka i gotovina sa 16,5%, nekretnine sa 7% i potraživanja za nedospеле premije sa 2,6%. U strukturi investiranja tehničke rezerve životnih osiguranja dominiraju državne HOV sa 93,1%, dok deponovanje kod banaka i u gotovinu iznosi ukupno 4,9%.



**1b) Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2016.**

Plan poslovanja za 2016. realizovan je u ambijentu domaćeg tržišta koga su karakterisale sledeće okolnosti:

- početak pune primene Zakona o osiguranju ( Sl. glasnik RS br. 139/2014) koja je podrazumevala obezbedjenje odgovarajućih pretpostavki za punu uskladenost poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata društava za osiguranje sa odredbama Zakona. Shodno ovome, bili su angažovani značajni resursi celog sektora i obavljene brojne aktivnosti neophodne za uskladjivanje;
- iako je pribava osiguranja otežana oštrim konkurentskim aktivnostima u ograničenoj tržišnoj tražnji, sa tržišta je prepoznat rast investicija tokom izveštajnog perioda, posebno realizacija nekoliko velikih projekata kao što je projekat Beograd na vodi, projekti u okviru aktivnosti kompanija Lidl i Ikea, kao i projekti modernizacije i unapredjenja velikih elektroprivrednih objekata, što za poslovanje Društva ima poseban značaj obzirom da osiguranja objekata u izgradnji i montaži i osiguranja od odgovornosti preovladjuju u strukturi portfelja i da se na njihovom ugovaranju zasnivao i poslovni plan za 2016;
- zaoštavanje konkurencije, i dalje uglavnom snižavanjem premije kao cene osiguranja. Realnost u kojoj se premija kao cena za isti obim pokriva značajno razlikuje na istom tržištu, privremeni je instrument konkurentnosti za društva koja nalaze načina da je smanje;
- dalja koncentracija tržišta osiguranja, kao i rast kapitala sektora osiguranja u stranom vlasništvu;
- visoke štete nastale usled prirodnih rizika (pre svega od bujica i poplava), čime se nastavlja trend evidentiran u nizu prethodnih perioda i potreba da se sektor sve više fokusirano, organizovano i sistematično bavi ovim rizicima;
- kada je reč o konkurentnosti, kao i tokom prethodnih, tako se i u izveštajnom periodu u konkurenciji za dobijanje nekih poslova osiguranja vlasnička povezanost društava za osiguranje i društava za reosiguranje pokazala kao velika komparativna prednost društava za osiguranje koja imaju „svoja“ reosiguranja.

**2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA****2a) Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova**

Društvo je osnovano 25.02.1992. godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Početkom 1994. godine preduzeća iz sistema Energoprojekt su otkupila 75% akcija od osnivača, Jubmes banke. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. godine, kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena.

Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U periodu 01.01.-14.07.2016. Društvo je poslovalo u skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.11716 od 30.12.2009. godine za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja kao i za obavljanje poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja, dok je, rešenjem Narodne banke Srbije G.br.4259 od 08.06.2016. godine potvrđena uskladenost njegovog poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata sa odredbama Zakona o osiguranju i ispunjenost uslova propisanih za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja predviđenih članom 9. tog zakona, a što je 14.07.2016. registrovano u APR.

Društvo se svrstava u velika pravna lica po osnovu delatnosti koju obavlja. Poslovanje Društva odvija se isključivo u njegovom sedištu, bez organizovanih i registrovanih ogranaka i prodajne mreže, a što je u skladu sa važećom strategijom koja je bila u primeni tokom izveštajnog perioda.

**2b) Akcije Društva na tržištu kapitala**

Trgovanje akcijama izdavaoca Energoprojekt Garant a.d.o. organizovano je na segmentu tržišta – MTP Belex počev od 03.09.2012. godine, rešenjem Beogradske Berze od 21.08.2012. godine, do kada je trgovanje akcijam bilo organizovano na Open Market segmentu.

**2c) Vlasnička struktura**

Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovalo (sve su obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESVUFR) i čiji je broj tokom izveštajnog perioda bio i ostao nepromenjen iznosi 157.257 komada. Većinski vlasnik sa 92,94% učešća, odnosno 146.155 akcija je Energoprojekt Holding a.d. Beograd. Sledeći po učešću u kapitalu je Jubmes banka a.d. sa 7,03% učešća, odnosno 11.056 akcija. Još dva pravna i jedno fizičko lice na dan 31.12.2016. poseduju ukupno

0,03% učešća, odnosno 46 akcija Društva. Tokom izveštajnog perioda, kao ni tokom prethodnih perioda, Društvo nije vršilo otkup sopstvenih akcija, niti drži iste po osnovu otkupa izvršenog u bilo kom prethodnom periodu.

## 2d) Upravljačka struktura

U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima, upravljanje Društvom je uspostavljeno kao dvodumno, tako da Društvo ima sledeće organe upravljanja: Nadzorni odbor, Komisiju za reviziju (kao obaveznu komisiju Nadzornog odbora javnog akcionarskog društva predviđenu Zakonom) i Izvršni odbor koga čine tri člana – izvršna direktora, od kojih je jedan predsednik odbora. Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre, a na njihovo imenovanje u organe uprave prethodno je dobijena saglasnost Narodne Banke Srbije.

## 3. SPROVODJENJE POSLOVNE POLITIKE

### 3a) Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje

Društvo je tokom izveštajnog perioda poslovalo u sedam vrsta neživotnog osiguranja:

- osiguranje lica od posledica nezgode
- osiguranje vozila - kasko
- osiguranje robe u domaćem i međunarodnom prevozu
- osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- ostala osiguranja imovine
- osiguranje od opšte odgovornosti i
- osiguranje finansijskih gubitaka.

### 3b) Tržište i kanali prodaje

Društvo posluje isključivo iz svog sedišta, odnosno sa jedne lokacije i bez sopstvene prodajne mreže. Ovakav koncept i organizacija opredeljeni su prethodnim razvojem, kao i aktuelnom strategijom koja je u primeni. Navedeni koncept i organizacija poslovanja opredelili su portfelj i, posebno, strukturu osiguranja po kanalima prodaje. Struktura i organizacija Društva i njegova tehnička i kadrovska opremljenost bili su osnov za izvršenje planiranog nivoa pribave, uz planiranu efikasnost i ciljanu profitabilnost Društva za izveštajni period. U 2016. godini Društvo je ostvarilo preko 57% prodaje direktno, preko 3% kroz saosiguranje i prijem rizika od drugih društava za osiguranje, dok je 40% bruto premije u 2016. obračunato preko posrednika/zastupnika u osiguranju. Premija osiguranja obračunata tokom izveštajnog perioda kroz poslove osiguranja zaključene sa ugovaračima iz sistema Energoprojekt iznosi din. 61.605 hiljada, što čini 32,75% bruto obračunate premije. Učešće premije ugovorene sa istim ugovaračem u samoprdržaju je znatno manje, budući da je reč o velikim rizicima, odnosno visokim osiguranim sumama i MMŠ po kojima je premija značajnim delom prenetu u reosiguranje/saosiguranje u skladu sa važećom politikom Društva koja je tokom izveštajnog perioda bila u primeni.

Poslujući tokom izveštajnog perioda u opisanim uslovima poslovanja na domaćem tržištu osiguranja i ostvarujući svoj poslovni plan, Društvo je na kraju III kvartala 2016. godine (poslednji datum za koji su objavljeni podaci za tržište) evidentiralo tržišno učešće od 0,3% u ukupnoj premiji neživotnog osiguranja, poslujući u ograničenom broju vrsta neživotnog osiguranja i manjem broju odn. samo pojedinim tarifnim grupama na ovim vrstama osiguranja. Značajnija tržišna učešća Društva ostvarena u 2016. u tarifnim grupama koje dominantno čine njegov portfelj biće poznata, a realizovani portfelj konačno ocenjen nakon objavljivanja odgovarajućih podataka ostvarenih na tržištu za 2016.

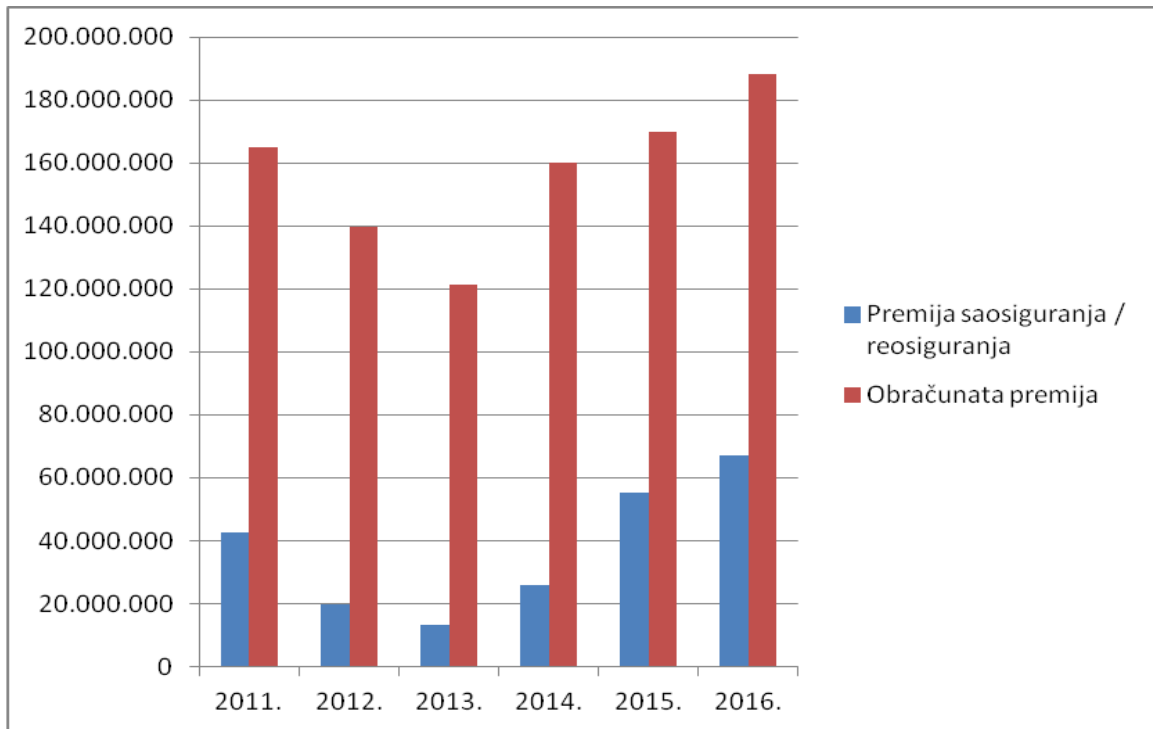
Obim obračunate premije i strukturu portfelja ostvarenu u 2016. ocenjujemo kao optimalan koji je Društvo moglo da ostvari poslujući u skladu sa Zakonom i internim aktima, upošljavajući sopstvene resurse u najvećoj meri, povećavajući svoje kapacitete za preuzimanje rizika kroz pažljivo i odgovorno sprovedenu politiku saosiguranja/reosiguranja, a pri napred opisanim izazovima sa tržišta.

### 3c) Samoprdržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja

Tokom izveštajnog perioda do 26.02.2016. u primeni je bila Odluka broj 599 od 14.12.2012. godine o kriterijumima, načinu utvrdjivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja sa izmenama donetim tokom 2013. godine, dok je, počev od 26.02.2016.godine na snazi bila Odluka o kriterijumima, načinu utvrdjivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja broj 86 od 26.02.2016.godine kojom je utvrdjen maksimalni iznos samoprdržaja po vrstama, odnosno tarifnim grupama u kojima Društvo posluje, a kao rezultat potreba poslovanja, procenjenog kapaciteta da u narednom periodu apsorbuje rizike i planiranog obima ugovaranja za taj period po vrstama/tarifama osiguranja.

Tokom izveštajnog perioda, politika saosiguranja i reosiguranja realizovana je balansiranim uvažavanjem njenih ključnih ciljeva, na način da ostvarivanje bilo kog ne ugrozi ostale ciljeve i ukupni efekat koji je Društvo imalo u vidu definisanjem i primenom ove politike. Upravljanje ključnim rizikom osiguranja podrazumevalo je pregled rizika i procenu maksimalno moguće štete u svakom slučaju kada je suma osiguranja bila iznad maksimalnog iznosa samoprdržaja Društva. Bez prethodne ocene MMŠ i u skladu sa tim obezbeđenog plasmana viška rizika / štete, Društvo nije primalo u osiguranje rizike iznad svog samoprdržaja. Tokom izveštajnog perioda Društvo je sve rizike iznad svog samoprdržaja plasiralo – delom u saosiguranje kod domaćih osiguravača, a delom u reosiguranje kod domaćih reosiguravača. Izuzetno, a u skladu sa Zakonom, samo su CAT rizici plasirani ino-reosiguravaču direktno.

Plasmanom viškova u saosiguranje i reosiguranje Društvo je praktično povećavalo sopstvene kapacitete za preuzimanje rizika. U 2016. godini zaključen je ili je iz prethodnih perioda u primeni bio veći broj ugovora o reosiguranju koji su zaključeni sa dva domaća i dva inostrana društva za reosiguranje, a po kojima su rizici bili preneti u reosiguranje u tekućem ili prethodnom periodu. Društvo je ove ugovore zaključilo u skladu sa svojim poslovnim potrebama i vrstom i prirodom rizika čije viškove je bilo potrebno plasirati, a kako bi politika saosiguranja/reosiguranja imala što bolje efekte. Takođe, u 2016. na snazi je bilo više ugovora zaključenih sa domaćim društvima za osiguranje kojima su plasirani viškovi rizika u saosiguranje. Sprovodeći striktno politiku saosiguranja / reosiguranja i pridržavajući se maksimalnih iznosa samoprdržaja, Društvo je u izveštajnom periodu evidentiralo rashode po osnovu premije saosiguranja / reosiguranja u iznosu od preko 35% ukupne obračunate premije za 2016.



Pokazatelji po periodima ukazuju na trend porasta učešća rashoda premije saosiguranja/reosiguranja u ukupnoj obračunatoj premiji. Ključni faktori koji su i tokom izveštajnog perioda uticali na rast rashoda premije saosiguranja/reosiguranja su: početak primene novih proizvoda osiguranja sa značajnim učešćem katastrofalnih rizika u vezi sa kojima je Društvo opredeljeno da najznačajniji deo viškova plasira u saosiguranje/reosiguranje, iskustva u vezi sa porastom rizika, naročito prirodnih rizika koji su se desili i imali značajne posledice i u prethodnom i u izveštajnom periodu. U tim okolnostima, opredeljenje Društva da sprovedenjem oprezne politike saosiguranja/reosiguranja spreči značajnije gubitke i obezbedi stabilnost poslovanja smatramo razumnim i jednim odgovornim rešenjem.

Obzirom da su u izveštajnom periodu evidentirane značajnije štete na rizicima koji su plasirani u saosiguranje/reosiguranje, ostvareni kombinovani racio sa efektima saosiguranja/reosiguranja (60,22%) bolji je od istog pokazatelja u bruto iznosu (65,19%). Ostvareni rezultat je pokazatelj oprezne politike saosiguranja/reosiguranja koju je Društvo sprovodilo tokom izveštajnog perioda, potvrda ispravnosti balansirano uvažavanja svih ključnih aspekata u ostvarivanju ciljeva Društva.

### 3d) Uslovi za osiguranje i tarifa premije

Tokom 2016. godine poslovanje Društva je prošireno donošenjem:

- Uslova za osiguranje građevinske opreme i mašina;
- Uslova za osiguranje od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima, imovini trećih lica i životnoj sredini tokom transporta opasnog tereta, čime je proširana ponuda u osiguranju od odgovornosti, kao najznačajnije grane u portfelju Društva;
- Opštih uslova za osiguranje imovine u cilju dopune važećih uslova odredbama kojima se dodatno utvrđuju, odnosno preciziraju prava i obaveze ugovarača osiguranja kao i osiguravača, odnosno definišu pojmovi koji su u do tada važećim uslovima nedostajali za regulisanje procesa ugovaranja imovinskih osiguranja;
- Uslova za osiguranje od odgovornosti, čime je izvršeno usklađivanje osiguravajućeg pokrivača sa relevantnim propisima i praksom u osiguranju, osavremenjavanje i uvođenje novih definicija pojmova koji se koriste u uslovima osiguranja;
- Izmene i dopune Posebnih uslova za osiguranje stambenih objekata od zemljotresa na sumu osiguranja.

### 3e) Formiranje i investiranje tehničke i garantne rezerve i ostalih sredstava osiguranja

Društvo je na kraju izveštajnog perioda tehničku rezervu utvrdilo na način i u iznosima predviđenim doslednom primenom Zakona, internih akata i pravila struke, uključujući i dovoljnost rezervisanja za štete. Pri tom, tehnička rezerva je plasirana u propisane, primereno likvidne i adekvatno procenjene oblike bilansne aktive, bez izuzetka. Zahtevi za ograničenjem maksimalnih iznosa ukupnog deponovanja kao i pojedinačnog deponovanja u određene oblike bilansne aktive u potpunosti su poštovani. Sva bilansna aktiva je na kraju izveštajnog perioda procenjena u skladu sa važećim aktima poslovne politike. Utvrđena visina garantne rezerve i njeno deponovanje u odgovarajuće oblike bilansne aktive takodje je tokom i na kraju izveštajnog perioda bilo u skladu sa Zakonom i internim aktom Društva. Društvo je tokom izveštajnog perioda upravljalo rizikom deponovanja i ulaganja tehničke i garantne rezerve kroz balansirano plasiranje u one oblike aktive koje je ocenilo primereno likvidnim i dovoljno kvalitetnim i za koje je ocenilo da ima mogućnosti da ih na delotvorni način kontroliše, uključujući njihovu valutnu strukturu.

### 3f) Evidentiranje, rezervisanje, rešavanje i isplata šteta

#### *Ažurnost i prosečan broj dana rešavanja šteta*

Tokom izveštajnog perioda društvo je obradivalo ukupno 107 šteta, rešilo i isplatilo 56 šteta u ukupnom iznosu din. 50.279 hiljada, odnosno din. 15.522 hiljada u samopridržaju. Tokom izveštajnog perioda Društvo je ostvarilo ažurnost u rešavanju šteta od 76,64%, dok prosečni broj dana za rešavanja šteta na nivou celog portfelja od kompletiranja dokumentacije do isplate iznosi 0,39 dana. Za ocenu ažurnosti neophodno je imati u vidu strukturu portfelja i činjenicu da najveći deo portfelja čine upravo osiguranja od opšte odgovornosti, te da je najveći broj i iznos šteta obradivanih a do kraja izveštajnog perioda nerešenih šteta iz osnova odgovornosti. Činjenica da ove štete ni do kraja izveštajnog perioda nisu rešene, nije rezultat neažurnosti Društva u rešavanju istih, već je rezultat uobičajenog načina rešavanja šteta iz osiguranja od odgovornosti gde likvidaciji i isplati ovih šteta prethodi utvrđivanje postojanja osnova za naknadu, zbog čega Društvo čeka ishod sudskih sporova koje osiguranici vode sa trećim licima (potencijalnim korisnicima osiguranja). U cilju ostvarivanja boljeg uvida u ove sporove, davanja doprinosa njihovom rešavanju, boljeg sagledavanja budućih sopstvenih obaveza i procene rezervisanja po istim, Društvo kao "umešač" prati sudske sporove i ažurira informacije koje ima o važećoj sudskoj praksi iz oblasti koje su predmet spora. Na kraju izveštajnog perioda Društvo ima jednu štetu u sporu, gde je direktno tuženo za naknadu. Prvostepena odluka u ovom sporu, iako od strane suda planirana za rešavanje tokom 2016. godine, do kraja tog perioda nije doneta.

Tokom izveštajnog perioda Društvo je u procesu rešavanja šteta poštovalo princip osiguranja da je ažurnost u rešavanju šteta, osim što je zakonski zahtev, takodje i najbolja reklama i osnov za dobru reputaciju. Za procenu kompleksnih i/ili većih šteta, opredeljenje Društva je ostalo da angažuje eksperte iz odgovarajućih oblasti, čime je obezbedjen kvalitet likvidacije šteta, zakonitost i pravičnost u ovom ključnom poslovnom procesu. U ukupnom relativno malom broju šteta ovakvo rešenje za funkciju rešavanja šteta doprinosi ukupnoj efikasnosti poslovanja Društva, dok poslovna saradnja sa renomiranim i iskusnim specijalistima štiti reputaciju Društva.

#### *Rezervisanja za štete*

U postupku procene rezervisanja za nastale, prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene štete Društvo se pridržava principa opreznosti i dovoljnosti, na kraju svakog perioda ponovo razmatra i procenjuje adekvatnost rezervisanog iznosa uključivanjem svih novih dostupnih podataka relevantnih za

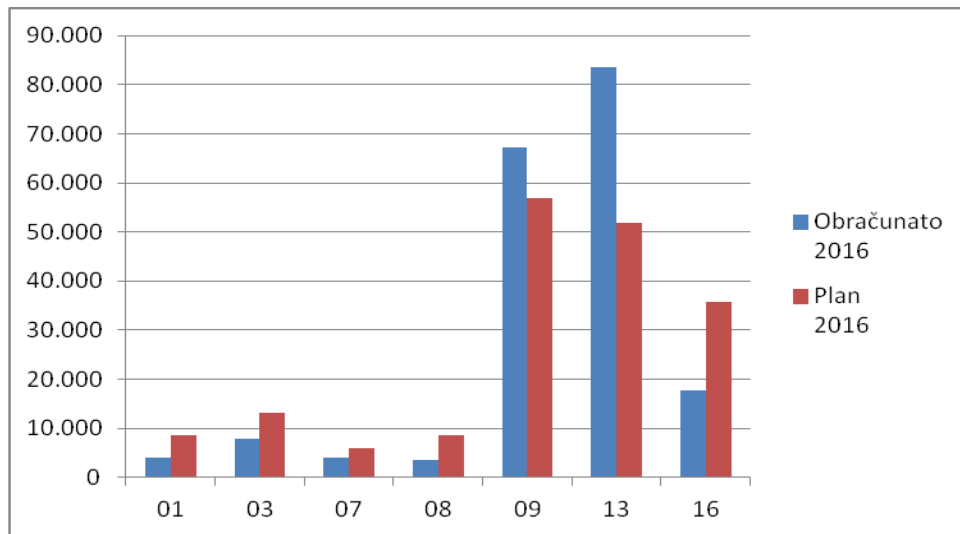


utvrđivanje visine rezervacije dok prethodno rezervisane iznose umanjuje oprezno i isključivo na osnovu detaljnog sagledavanja novih relevantnih informacija i okolnosti u vezi sa konkretnom štetom. Popis stanja nastalih prijavljenih a na poslednji dan izveštajnog perioda nerešenih šteta uradjen je uz uvažavanje svih raspoloživih podataka o štetama koji su mogli biti pribavljeni do okončanja popisa, a u cilju što realnijeg rezervisanja i obezbedjenja dovoljnosti. Rezervisanja za nastale neprijavljene (IBNR) štete izvršena su po vrstama osiguranja u skladu sa Zakonom i doslednom primenom metodologije koju je Društvo uspostavilo za obračun ovog rezervisanja.

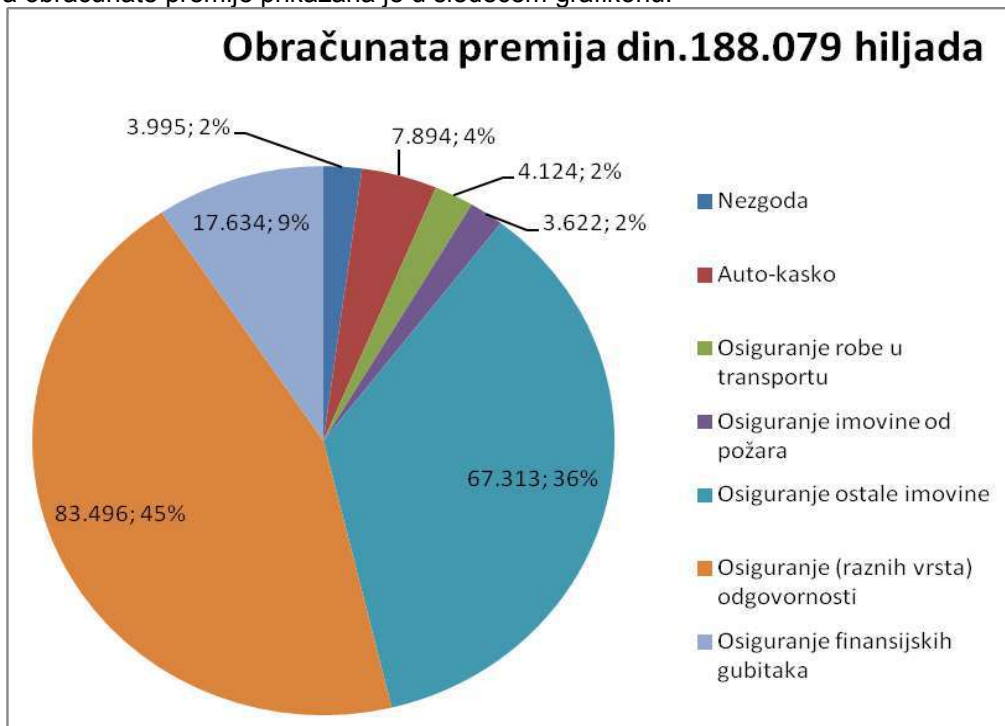
#### 4. OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2016.

##### 4a) Struktura portfelja, obračunata premija po vrstama osiguranja i kanalima prodaje

Društvo je tokom izveštajnog perioda poslovalo u istim vrstama osiguranja kao i u dužem nizu prethodnih perioda. Ukupno obračunata premija iznosi din. 188.079 hiljada, čime je plan obračunate premije ostvaren sa nešto više od 104%. Ostvarenje plana obračunate premije po vrstama osiguranja za 2016. godinu prikazana u narednom grafikonu:



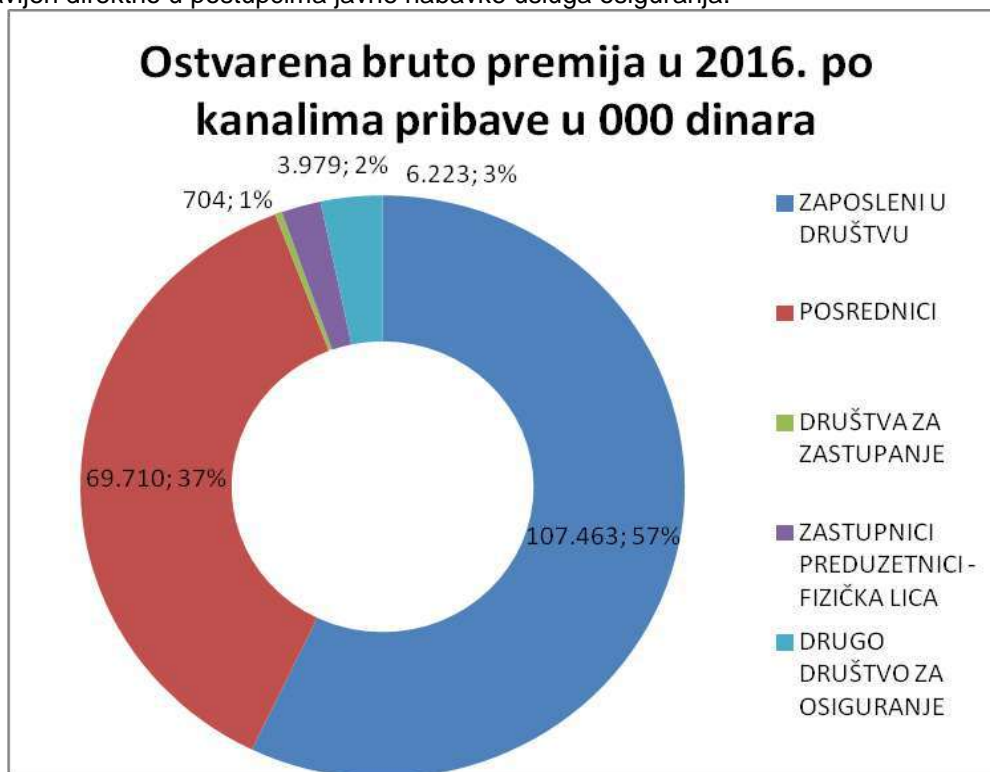
Analiza strukture po vrstama ukazuje na odstupanja u pojedinačnim vrstama, a koja su rezultat dešavanja na tržištu i ukupnih angažovanih kapaciteta i napora Društva uloženi u prodaju osiguranja. Struktura obračunate premije prikazana je u sledećem grafikonu:



Portfelj osiguranja od odgovornosti čini preko 44% ukupnog portfelja, dok osiguranja radova u izgradnji i montaži čine skoro 36% obračunate premije, tako da koncentracija portfelja na dve ključne vrste

osiguranja iznosi ukupno 80%. Iako je, sa promenljivim uspehom, Društvo nastojalo da u nekoliko prethodnih perioda svoj portfelj balansira i stabilizuje uvodjenjem treće po obimu ravnopravne vrste osiguranja, u izveštajnom periodu ovi napori za promenu strukture portfelja nisu realizovani. Iako je plan prodaje osiguranja ostvaren i premašen, povećanje prodaje je realizovano a plan prebačen samo u dve tradicionalne vrste osiguranja. Važan cilj poslovanja u narednom periodu ostaje stabilizacija treće vrste osiguranja, za šta Društvo planira angažovanje dodatnih resursa kojima će prilagoditi ponudu tržištu čije se navike teško i sporo menjaju.

Kada je reč o kanalima prodaje, izveštajni period se odlikuje izuzetno visokim učešćem direktne prodaje osiguranja koja, sa 57% ukupnog portfelja, značajnije odstupa u odnosu na učešće direktne prodaje koje je u dužem nizu prethodnih perioda izuzetno prelazilo 40%. Ovo značajnije povećanje učešća direktne prodaje povezano je sa izvesnim promenama u strukturi samog portfelja, pre svega zbog uvodjenja osiguranja finansijskih gubitaka (prinosu useva) usled katastrofalnih rizika – kao dela portfelja koji je pribavljen direktno u postupcima javne nabavke usluga osiguranja.

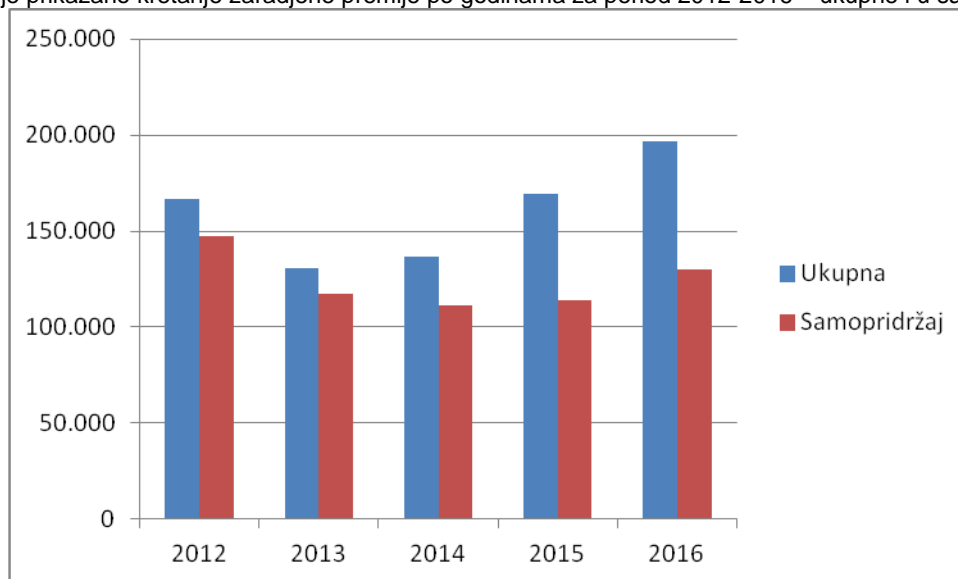


Društvo se u prodaji osiguranja značajno oslanja na saradnju i korišćenje posredničko-zastupničke mreže posebno u dve ključne vrste – ostala osiguranja imovine (09) i osiguranje od opšte odgovornosti (13). Opređeljeni koncept poslovanja bez sopstvene prodajne mreže značajno upućuje na korišćenje posredničko-zastupničke mreže, što, uz moguće nepovoljne uticaje koje Društvo razmatra u procesu upravljanja rizikom, ima veoma pozitivan uticaj na obezbedjenje ukupne efikasnosti poslovanja.

U nastavku je prikazana struktura ukupne i zaradjene premije u samoprizržaju u 2016., iznosi su dati u 000 dinara:

Vrsta osiguranja	Ukupno obračunato 2016	Prenosna 31.12.15.	Prenosna 31.12.16.	Merodavna premija 2016 bruto	Merodavna premija 2016 samoprizržaj
	1	2	3	4	5
Osiguranje lica od posledica nezgode	3.995	275	399	3.871	3.871
Auto-kasko	7.894	8.255	5.160	10.988	3.737
Osiguranje robe u transportu	4.124	68	161	4.031	2.254
Osiguranje imovine od požara	3.622	2.534	2.409	3.748	1.580
Osiguranje ostale imovine	67.314	35.122	36.126	66.309	44.124
Osiguranje odgovornosti	83.495	71.701	72.702	82.495	81.361
Osiguranje finansijskih gubitaka	17.635	8.209	496	25.348	542
<b>Svega obračunata premija</b>	<b>188.079</b>	<b>126.164</b>	<b>117.453</b>	<b>196.790</b>	<b>137.469</b>

U nastavku je prikazano kretanje zaradjene premije po godinama za period 2012-2016 – ukupne i u samopridržaju



Prikazani podaci jasno ukazuju da rast zaradjene premije u samopridržaju nije srazmeran i ne prati u celosti ukupnu zaradenu premiju. Razlika i uzrok zaostajanja leži u porastu rashoda premije saosiguranja i reosiguranja kao rezultat određene politike upravljanja rizikom, oprezne i odgovorne za poštovanje strateški određenog nivoa prihvatljivosti rizika, za uvažavanje realnosti u smislu evidentnog rasta izloženosti katastrofalnim rizicima i uvažavanje iskustava sa tržišta posebno 2014. godine i nakon toga. Struktura rizika primljenih u osiguranje, vrsta i veličina pojedinih rizika, mogućnosti plasiranja viškova u odgovarajuće reosiguravajuće pokriće, ocena izloženosti Društva po osnovu njihove koncentracije i odgovornost za kontinuitet, solventnost i stabilnost poslovanja imali su ključni uticaj na formiranje odnosa zaradjene premije u samopridržaju prema ukupnoj zaradenoj premiji u posmatranom periodu, pa i u 2016.

#### 4b) Rešavanje i rashodi šteta

Tokom izveštajnog perioda društvo je obradilo 107 šteta, od čega 16 iz rezervacije sa kraja prethodne godine i 91 prijavljenu tokom izveštajnog perioda. U istom periodu Društvo je odbilo 26 šteta kao neosnovano, dok je sa iznosom likvidiralo 56 šteta sopstvenog portfelja po vrstama osiguranja sa ostvarenom ažurnošću u rešavanju kako sledi:

*Broj obradivanih šteta i ostavrena ažurnost u rešavanju za 2016.*

Štete - Vrsta osiguranja	Rezervisane 31.12.15.	Prijavljene u 2016.	Odbijene u 2016	Rešene u 2016.	Rezervisane 31.12.16.	Ažurnost u rešavanju šteta za 2016.
	1	2	3	4	5	6
Osiguranje lica od posledica nezgode	1	36	11	25	1	97,30%
Auto-kasko	0	24	0	22	2	91,67%
Osiguranje robe u transportu	1	2	1	0	2	33,33%
Osiguranje imovine od požara	0	0	0	0	0	-
Osiguranje ostale imovine	4	16	6	6	8	60,00%
Osiguranje odgovornosti	10	13	8	3	12	47,83%
Osiguranje finansijskih gubitaka	0	0	0	0	0	-
<b>Svega</b>	<b>16</b>	<b>91</b>	<b>26</b>	<b>56</b>	<b>25</b>	<b>76,63%</b>

Ostvarena ažurnost od 76,63% na nivou ukupnog portfelja, mereno kriterijumima tržišta gde dominiraju masovna osiguranja kao auto-odgovornost i osiguranja od nezgode, kao i masovna osiguranja imovine, a bez ulaženja u strukturu portfelja Društva, a još više u sami broj obradivanih šteta i onih koje su na kraju perioda ostale u rezervaciji, može se učiniti kao nezadovoljavajuće niska. Posebno ukoliko se, kao kriterijum, uzme zahtev naručioca različitih usluga u javnim nabavkama, a kojim se traži da ponudjač ima osiguranje od odgovornosti za obavljanje profesionalnih usluga koje su predmet javne nabavke i da to osiguranje ima ugovoreno sa društvom za osiguranje koje je u poslednjoj poslovnoj godini ostavilo ažurnost u rešavanju šteta ne manju od 95%. Koliko god da može da bude adekvatan kao pokazatelj za jedan važan poslovanja društva za osiguranje, tražena ažurnost u rešavanju šteta bez uključivanja podataka o strukturi i veličini portfelja često vidimo kao kriterijum koji neopravdano i godtovo trajno može da diskvalifikuje neke učesnike u tržišnoj utakmici sve do toga da ih trajno odvrati i od pomisli da

učestvuju. Suština je da Društvo ima relativno mali broj šteta u kome po nekad i jedna nerešena šteta na kraju perioda može da ima veliki uticaj na ažurnost, posebno ukoliko je ukupan broj obradivanih šteta tokom godine bio tri. Ovo je slučaj koji je Društvo imalo u izveštajnom periodu na vrsti 07, u osiguranju robe u međunarodnom transportu gde Društvo, uz sve učinjene napore da do kraja izveštajnog perioda reši dve prijavljene štetenije, za to nije imalo sve uslove. Rezervisanje dve od ukupno tri obradivane štete u periodu rezultirala je koeficijentom ažurnosti od svega 33,33%. Priroda poslova osiguranja od odgovornosti kojima se Društvo bavi sami po sebi su veliki izvor potencijalne formalne neažurnosti, obzirom da se ne retko na rešavanje šteta čeka završetak sudskog postupka u kome oštećenici treba da dokažu odgovornost osiguranika Društva da bi tek nakon toga Društvo imalo osnov da reši i plati štetu. S druge strane, sva saznanja o zahtevima za naknadu, prijavama štete koje su primili osiguranici ili o sudskim procesima evidentiraju se i po njima Društvo vrši rezervisanja odgovarajućih iznosa koristeći sve raspoložive podatke o šteti.

Kada je reč o prigovorima osiguranika, kao jednom od mogućih kriterijumima u balansiranom ocenjivanju uspešnosti Društva u upravljanju procesom rešavanja šteta, Društvo je tokom izveštajnog perioda i po svim osnovama obradivalo ukupno 14 prigovora osiguranika/ korisnika osiguranja (jedan prigovor prenet sa kraja prethodne godine i 13 prigovora primljenih u 2016.) koji su se uglavnom odnosili na iznos naknade kojom je rešena šteta i u gotovo svim slučajevima reč je bila o osiguranju od nezgode. Tri prigovora su rešena pozitivno, deset prigovora negativno, dok je jedan prigovor ostao nerešen na kraju 2016.

*Štete - rešene u 2016. i rezervisane 31.12.2016. u 000 din.*

Štete - Vrsta osiguranja	Rešene i isplaćene u 2016. sa troškovima rešavanja	Rezervisane RBNS sa troškovima rešavanja 31.12.2016.	Rezervisane IBNR sa troškovima rešavanja 31.12.2016.	Rezervisa ne ukupne na kraju 2015.	Merodavne štete ukupne na kraju 2016.	Merodavne štete samopridržaj na kraju 2016.
	1	2	3	4	5	6
Osiguranje lica od posledica nezgode	3.236	81	786	1.736	2.366	2.366
Auto-kasko	5.069	1.535	660	219	7.045	4.834
Osiguranje robe u transportu	151	3.087	309	22.732	-19.185	-20.729
Osiguranje imovine od požara	133	226	36	35	361	86
Osiguranje ostale imovine	46.301	13.214	5.951	25.621	39.845	-1.632
Osiguranje odgovornosti	1.368	82.655	11.740	56.348	39.414	39.414
Osiguranje finansijskih gubitaka	638	0	0	0	638	638
<b>Svega</b>	<b>56.896</b>	<b>100.798</b>	<b>19.482</b>	<b>106.691</b>	<b>70.484</b>	<b>24.978</b>

Obzirom da je Društvo tokom izveštajnog perioda evidentiralo relativno visoke štete na rizicima koji su bili plasirani u reosiguranje, efekat saosiguranja/reosiguranja bio je značajan, što je vidljivo kako iz odnosa merodavne štete u samopridržaju i ukupne merodavne štete, iz razlike ostvarenog racia šteta bez efekata i sa efektima reosiguranja, i najzad, iz razlike kombinovanog racia ukupnog i u samopridržaju, a što je direktno uticalo na profitabilnost ostvarenu u poslovima osiguranja.

Ukupne rezervisane štete sa troškovima rešavanja šteta na kraju 2016. iznose 120.280 hiljada dinara – od čega se na nastale, prijavljene a do kraja perioda nerešene štete odnosi din. 100.798 hiljada, dok se na IBNR štete odnosi din. 19.482 hiljade. Iznos rezervisanih, nastalih, prijavljenih a do kraja izveštajnog perioda nerešenih šteta, koje čine značajni deo tehničke rezerve, ocenjujemo dovoljnim, realnim i razumno opreznim. Kod izračunavanja IBNR Društvo se striktno pridržavalo propisanih metoda obračuna i obaveze rezervisanja najvećeg na taj način dobijenog iznosa. Na kraju izveštajnog perioda Društvo nema likvidiranih a neplaćenih šteta. Društvo nema rentnih šteta. Tokom izveštajnog perioda Društvo nije ostvarilo i evidentiralo naplatu regresa po osnovu rešenih i isplaćenih šteta.

#### 4c) Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

*Ostvareno bez efekata saosiguranja i reosiguranja*

	Merodavna šteta	Merodavana premija	Racio šteta	TSO	Racio troškova	Kombinovani racio
01	2.366.477	3.871.271	0,611292	1.492.830	0,385618	0,996909
03	7.044.868	10.988.352	0,641121	1.178.224	0,107225	0,748346
07	-19.185.683	4.030.969	-4,759571	801.590	0,198858	-4,560713
08	360.791	3.747.653	0,096271	1.628.653	0,434579	0,530851
09	39.845.502	66.309.164	0,600905	14.773.202	0,222793	0,823698
13	39.413.727	82.494.679	0,477773	37.364.442	0,452932	0,930705
16	638.320	25.347.845	0,025182	560.668	0,022119	0,047301
	70.484.002	196.789.933	0,358169	57.799.609	0,293712	0,651881

## Ostvareno sa efektima saosiguranja/reosiguranja

	Merodavna šteta	Merodavna premija	Racio šteta	TSO 2016	Racio troškova	Kombinovani racio
01	2.366.477	3.871.271	0,611292	1.492.830	0,385618	0,996909
03	4.834.161	3.736.888	1,293633	1.178.224	0,315296	1,608928
07	-20.729.087	2.254.172	-9,195876	801.590	0,355603	-8,840273
08	86.073	1.580.373	0,054464	1.628.653	1,030550	1,085013
09	-1.631.671	44.123.631	-0,036980	14.773.202	0,334814	0,297834
13	39.413.727	81.360.870	0,484431	37.364.442	0,459243	0,943674
16	638.320	542.102	1,177491	560.668	1,034248	2,211739
	24.978.000	137.469.307	0,181699	57.799.609	0,420455	0,602153

Merodavna (bruto) premija ostvarena u izveštajnom periodu na nivou ukupnog portfelja iznosi 196.790 hiljada dinara, dok ista u samoprdržaju iznosi din. 137.469 hiljada. Troškovi rešavanja šteta po vrstama osiguranja, kao i troškovi sprovođenja osiguranja evidentirani su u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva i primenjeni u obračunu ukupnih rešenih šteta u periodu, ukupnih rezervisanih RBNS i IBNR šteta, i konačno u obračunu merodavne štete odnosno merodavnih troškova.

Na nivou ukupnog portfelja, iskazano kroz kombinovani racio, kako bez efekata saosiguranja / reosiguranja, tako i u samoprdržaju, Društvo je ostvarilo dobar rezultat, pri čemu je rezultat ostvaren sa efektima saosiguranja/reosiguranja povoljniji (0,602153) od ukupnog rezultata bez efekata saosiguranja/reosiguranja (0,651881), što je rezultat relativno visokih šteta na rizicima koji su plasirani u reosiguranje. U svakoj pojedinačnoj vrsti osiguranja u kojoj je poslovalo tokom izveštajnog perioda Društvo je ostvarilo kombinovani racio manji od 1, odnosno profitabilno poslovanje od poslova osiguranja. Ostvareni poslovni rezultat je još povoljniji meren operativnim raciom, odnosno uključivanjem prihoda od investiranja.

**4d) Tehnička rezerva - adekvatnost formiranja i investiranje**

Stanje tehničke rezerve na dan 31.12.2016. (u 000 dinara) utvrđeno je doslednom primenom Zakona i odgovarajućih internih akata donetih u postupku uskladjivanja, i iznosi:

	Opis	Iznos u 000 dinara 2016	Iznos u 000 dinara 2015
1	2	3	4
1.	Prenosna premija	117.453	126.164
2.	Rezervisane štete - ukupne	120.280	106.691
3.	Rezerva za izravnjanje rizika	28.996	13.985
4.	Rezervisanje za neistekle rizike	0	26
5.	Rezervisanje za bonuse i popuste (storno premije)	4.316	3.781
	<b>Svega tehnička rezerva 31.12.</b>	<b>271.045</b>	<b>250.647</b>

Nivo ukupnih tehničkih rezervi porastao je za više od 8% u odnosu na isti period prethodne godine. Na to je uticao rast rezervisanja za štete (pre svega IBNR štete), kao i rast rezervi za izravnjanje rizika za više od 15 miliona dinara, a što je efekat dobrog neto poslovnog rezultata koji je omogućio rast ovih rezervi na svim vrstama osiguranja izuzev na vrsti 16. Rezervisanja za storno premije po vrstama osiguranja ostala su na približno istom nivou kao i prethodne godine, bazirano na učešću iznosa stornira premije u ukupnoj obračunatoj premiji tokom perioda, dok su prethodno uspostavljene rezerve za neistekle rizike ukinute obzirom da kombinovani racio ni na jednoj vrsti osiguranja nije bio veći od jedan.

Plasiranje tehničke rezerve Društva tokom izveštajnog perioda realizovano je u potpunosti u skladu sa Zakonom: u oblike bilansne aktive koji su u skladu sa prirodom i namenom ove rezerve i odgovarajući po likvidnosti, ročnosti i kvalitetu. Na kraju 2016. godine preko 81% tehničke rezerve bilo je plasirano je u devizne kuponske obveznice RS. Njihova devizna priroda, očekivani prinos i mogućnost promptne utrživosti mogu se uspešno i bez značajnijeg odstupanja vrednosti povezati sa budućim obavezama Društva po osnovu tehničke rezerve i na taj način su tokom i na kraju izveštajnog perioda predstavljale adekvatni instrument garancije buduće spremnosti Društva da odgovori svojim obavezama po osnovu tehničke rezerve. Devizne kuponske obveznice RS jedini su finansijski instrumenti (pored gotovo nematerijalnog učešća 45 akcija izdavaoca Beogradske berze) u ukupnoj imovini Društva, a napred opisanim svojstvima doprinele su stabilnosti finansijskog položaja Društva i uspešnosti njegovog poslovanja u izveštajnom periodu. Takođe, više od 6% tehničke rezerve plasirano je u kratkoročne depozite kod domaćih poslovnih banaka, dok je nešto više od 2% tehničke rezerve plasirano u gotovinu. Učešće saosiguravača i reosiguravača u rezervisanim štetama i rezervisanju za prenosne premije ukupno iznosi din. 26.935 hiljada, što je borderoima (rezervisanih šteta i prenosne premije) usaglašeno sa društvima za osiguranje/reosiguranje i čini skoro 10% ukupne tehničke rezerve utvrđene na dan 31.12.2016.



## 4e) Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit

Ostvareno u periodu 01.01.-31.12.2016.		u 000 din.	
Pozicija bilansa uspeha	Ostvareno	Plan	% (2/3)
1	2	3	4
Funkcionalni (poslovni) prihodi	129.970	132.471	98,11
Funkcionalni (poslovni) rashodi	40.542	43.542	93,11
<b>Poslovna dobit - bruto</b>	<b>89.428</b>	<b>88.929</b>	<b>100,56</b>
Prihodi od investiranja	61.972	32.226	192,30
Rashodi od investiranja	26.053	-	-
<b>Neto dobitak/gubitak od investiranja</b>	<b>35.919</b>	<b>32.226</b>	<b>111,46</b>
<b>Troškovi sprovođenja osiguranja</b>	<b>57.799</b>	<b>65.190</b>	<b>88,66</b>
<b>Neto poslovni rezultat (poslovni dobitak)</b>	<b>67.548</b>	<b>55.965</b>	<b>120,70</b>
Neto finansijski dobitak	923	1.476	62,53
Neto dobitak po osnovu uskladjivanja potraživanja	9.589	-	-
Neto dobitak od ostalih prihoda/rashoda	152	-	-
Neto dobitak od ispravki grešaka iz preth. perioda	1.815	-	-
<b>Dobitak pre oporezivanja</b>	<b>80.027</b>	<b>61.500</b>	<b>130,12</b>

*Prihod od premije*

Društvo je u 2016. godini ostvarilo rast obračunate premije od 10,6% u odnosu na prethodnu godinu, kao i prebačaj plana premije od 4,2% za izveštajni period. Prihod od premije je ostvaren je u ukupnom iznosu koji je nešto niži od planiranog (98,11%), a rezultat je prihoda od promene (smanjenja) prenosne premije od din. 8.711 hiljada, ali i značajno većeg iznosa rashoda premije reosiguranja koji je Društvo ostvarilo u 2016. godini, u skladu sa strukturom portfelja i primljenih rizika, primenom propisanih iznosa samopridržaja i zakonitim postupanjem sa viškovima rizika, a u sve u skladu sa strateški opredeljenom sklonošću ka riziku i maksimalnom spremnošću Društva da prihvata rizik. Struktura portfelja u ključnim granama poslovanja Društva bila je opredeljena visokim pojedinačnim rizicima po kojima su značajni deo viškovi rizika plasirani u saosiguranje / reosiguranje, čime je rashod premije saosiguranja / reosiguranja ostvaren u ukupnom iznosu od din. 67.082 hiljade direktno uticao na umanjeње prihoda od premije.

*Ključni poslovni rashodi*

Iako je period obeležen visokim štetama (pre svega štetama na građevinskim radovima nastalim usled prirodnih nepogoda), na visinu rashoda šteta kao ključnog poslovnog rashoda, ovaj uticaj je bio značajno umanjen efektima učešća saosiguranja/reosiguranja. Ukidanje rezervi za neistekle rizike, bazirano na dobrom kombinovanom rasi ostvarenom u svim vrstama osiguranja i prihod po tom osnovu uticao je umanjeње ključnih poslovnih rashoda. Najznačajnija pozicija koja je uticala na konačnu visinu ostvarenog poslovnog rashoda jeste povećanje rezervi za izravnaje rizika koje su na nivou ukupnog portfelja povećane za 125%, a kao rezultat pozitivnog neto poslovnog rezultata ostvarenog na gotovo svim vrstama osiguranja.

*Neto dobitak od investiranja*

Neto dobitak od investiranja (tehničke i garantne rezerve i ostalih sredstava osiguranja) iznosi din. 35.919 hiljada, što je u odnosu na prethodni period rast od 11,5%, i očekivani je rezultat strukture investicionog portfolia Društva i principa i politika investiranja koje su tokom izveštajnog perioda bile u primeni. Prosečni prinos od investiranja tehničke i garantne rezerve iznosi 3,41% što je povoljno, očekivano i primereno strukturi portfolia, ugovorima o plasiranju koji su bili na snazi, primenjenim principom sigurnosti i disperzije plasmana, kao i sa pokazateljima sa tržišta (kamatne stope na HOV i kratkoročne depozite kod domaćih poslovnih banaka, devizni kurs, cene zakupa nekretnina i cene nekretnina na tržištu) i što ocenjujemo kao adekvatni rezultat dosledne primene politika investiranja. Ostvareni efekti deponovanja tehničke i garantne rezerve na kraju izveštajnog perioda predstavljaju najbolji balans potrebe obezbeđenja profitabilnosti i disperzije ulaganja, uz imperativ zaštite interesa korisnika osiguranja.

*Troškovi sprovođenja osiguranja*

Troškovi sprovođenja osiguranja beleže rast od oko 4% u odnosu na iste ostvarene u 2015. godini. Evidentira se povećanje bruto iznosa ovih troškova shodno kompleksnijim aktivnostima Društva tokom izveštajnog perioda (razvoj novih proizvoda i angažovanje odgovarajućih dodatnih resursa sa tim u vezi: marketing, IT, edukacija zaposlenih i zastupničke mreže, angažovanje novih zaposlenih). Faktori koji su pozitivno uticali na umanjeње TSO u 2016. bili su: značajni iznosi premije obračunati kroz direktnu pribavu osiguranja (preko 60%) po kojima rashod posredničke provizije nije teretio TSO, a takodje, značajni rast broja cesija kojima je veći broj rizika u visokim procentima prenošen u reosiguranje i učinjeni rashod premije po tom osnovu, bili su osnov ostvarenog prihoda perioda od provizije od reosiguranja koji je konačno uticao da neto TSO u 2016. budu značajno niži.

Neto efekat finansijskih prihoda i rashoda je pozitivan, rezultat je ugovorenih primena deviznog kursa, odnosno valutne klauzule kao zaštite potraživanja. Po ovom osnovu, kao i po osnovu uskladjivanja vrednosti potraživanja i efekata ispravke grešaka iz ranijeg perioda, Društvo je evidentiralo ukupnu neto dobit koja iznosi din. 12.479 hiljada.

#### 4f) Kapitalna adekvatnost i solventnost

Društvo je tokom izveštajnog perioda neprekidno obezbeđivalo visoku likvidnost, upravljalo balansiranim odnosom sredstava i obaveza po ročnosti, kao i njihovom utrživošću i kvalitetom, primeravajući ih mogućim obavezama za naknadu šteta i drugim mogućim obavezama iz poslovanja. Odnos kratkoročnih sredstava prema kratkoročnim obavezama bio je konstantno visok i potpuno u skladu sa zahtevanom kontinuiranom sposobnošću Društva da odgovori svojim potencijalnim obavezama. Garantna rezerva Društva, utvrđena kao raspoloživa margina solventnosti na kraju 2016. godine iznosi din. 781.884 hiljada, isto kao i garantni kapital (obzirom da nema umanjena po osnovu zakonom definisanih nelikvidnih sredstava). Kako iznos propisan članom 27 Zakona (u skladu sa važećom dozvolom za rad Društva) na dan 31.12.2016. iznosi din. 395.111 hiljada, razlika garantnog kapitala i iznosa propisanog članom 27 Zakona iznosi din. 386.773 hiljada, obezbeđujući adekvatnu raspoloživost i visoku verovatnoću ispunjenja plana, zaštite solventnosti i kontinuiteta poslovanja Društva. Ovo će detaljnije biti izloženo u Izveštaju o sopstvenoj oceni rizika i solventnosti za 2016 godinu.

#### 4g) Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2016.

Stanje ukupnih potraživanja na dan 31.12.2016. iznosi din. 65.446 hiljada dinara, od čega din. 47.483 hiljada nije dospelo. Od ukupne vrednosti potraživanja, potraživanje za premiju osiguranja i saosiguranja iznosi din. 61.389 hiljade dinara, od čega din. 43.426 hiljada nije dospelo. U narednoj tabeli prikazana je struktura potraživanja u bruto iznosu kao i odgovarajućih ispravki po istim pozicijama koje su izvršene primenom profesionalne regulative (MRS) kao i sa njom u skladu predviđene procedure Društva:

<i>Potraživanja na dan 31.12.2016. u 000 dinara</i>	<i>Bruto</i>	<i>Ispravka</i>
Potraživanje za premije od kupaca u zemlji	47.679	4.627
Potraživanje za premije od povezanih lica	26.153	1.539
Ostala pravna lica u zemlji	21.526	3.088
Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	3.561	388
Potraživanje za premije saosiguranja	10.149	0
Potraživanja po osnovu učešća SAO/REO u naknadi šteta	1.037	0
Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	2.784	0
Ostala potraživanja	236	0
UKUPNO	65.446	5.015

Koeficijent naplate potraživanja premije iznosi 2,29 odn. prosečni broj dana vezivanja potraživanja iznosi 157, što je u skladu sa obimom premije osiguranja za koju je ugovoreno plaćanje u ratama. Iako trenutno ocenjujemo da naplata potraživanja ne predstavlja povećani rizik (kako povećanih troškova tako i umanjena ukupne efikasnosti i likvidnosti) u poslovanju Društva, praćenje raspoloživih informacija o klijentima u cilju što bolje procene njihovog finansijskog položaja i praćenja poslovnih aktivnosti klijenata, likvidnosti, boniteta i reputacije bila je kontinuirano sprovedjena aktivnost i osnov dobrog upravljanja ovim rizikom u 2016.

#### 4h) Poslovanje sa povezanim pravnim licima

Kada je o prihodima Društva reč, ugovori o osiguranju bili su jedini osnov poslovanja Društva sa povezanim pravnim licima tokom izveštajnog perioda. Poslujući sa povezanim licima, preduzećima iz sistema Energoprojekt, Društvo je tokom 2016. godine ostvarilo 32,75% ukupne obračunate premije. Društvo posebnu pažnju posvećuje naplati potraživanja od povezanih pravnih lica. Obračun premije gde su ugovarači osiguranja povezana pravna lica vršen je u potpunosti po tržišnim uslovima, kako u primeni uslova tako i u primeni tarife za obračun premije, uključujući i rokove za plaćanje premije.

Kada je reč o rashodima Društva po osnovu usluga pribavljenih od povezanih lica - preduzeća iz grupe Energoprojekt - najveći deo rashoda se odnosi na zakup poslovnog prostora (zakupodavac: EP Holding a.d.) u kome Društvo posluje i na kome je registrovano njegovo sedište. Tokom 2016. godine evidentirano je din. 4.459 hiljada rashoda po ovom osnovu, dok je po osnovu pružanja drugih usluga (za

koje se Društvo opredelilo da pribavlja kroz „outsourcing“ ili ima celishodni i opravdani interes da njihovo obavljanje poveri EP Holdingu uz naknadu) tokom 2016. godine Društvo evidentiralo rashode u ukupnoj visini din. 2.800 hiljada.

#### **4i) Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost**

Organizacionu strukturu u izveštajnom periodu ocenjujemo kao primerenu zahtevima poslovanja koji su bili uspostavljeni poslovnim planom za isti period. Ambivalentna potreba za izuzetno efikasnom, umereno skupom i istovremeno dovoljno kompleksnom organizacionom strukturom koja će biti primerena samoj delatnosti, nalaže da Društvo redovno razmatra i procenjuje rizike njene eventualne nefunkcionalnosti. Opredeljujući se za korišćenje usluga trećih lica za obavljanje poslova koji nisu direktni poslovi osiguranja, Društvo je obezbedilo visoki nivo efikasnosti. Istovremeno, redovno su razmatrani i procenjivani kvalitet pribavljenih usluga i standardi rada spoljnih pružaoca usluga sa kojima Društvo ostvaruje saradnju, obzirom da isti vrše direktni uticaj na ukupni kvalitet poslovanja Društva, njegovu finansijsku uspešnost i reputaciju. Ukupna zaposlenost u Društvu tokom izveštajnog perioda je bila zadovoljavajuća kao i ukupna efikasnost ostvarena na toj osnovi. Ukupan broj zaposlenih bio je 10, dok je Društvo u isto vreme angažovalo veći broj spoljnih pružaoca usluga: advokata, IT specijalista, usluga održavanja, zaštite i bezbednosti na radu, obračuna plata, kao i usluga vezanih za poslove osiguranja (aktuarska funkcija, usluge lekara – cenzora i specijalista - procenitelja za druge vrste šteta iz osiguranja). Tokom izveštajnog perioda rukovodstvo Društva obezbedjivalo je radno okruženje, stimulatívno i produktívno, sigurnost i zdravlje na radu, odgovarajuću edukaciju i informisanost, zaštitu različitih garantovanih prava dok su zaposleni na željeni način obezbedjivali stručnost, posvećenost i vreme.

#### **4j) Zarade i stimulatívno nagrađivanje**

Zarade obračunate u izveštajnom periodu u okviru su planiranih iznosa realizovanih bez značajnijih odstupanja. Društvo uredno isplaćuje zarade, koje se, u skladu sa preporučenom dobrom praksom korporativnog upravljanja, sastoje od baznog dela i stimulatívno delo – nagrađivanja po osnovu ocene doprinosa svakog zaposlenog u periodu za koji se vrši obračun i isplata. Angažovanje trećih lica i opredeljenje za korišćenje njihovih usluga umanjuje visinu pozicije zarada zaposlenih, dok istovremeno tereti druge troškove poslovanja. Korišćenjem usluga trećih lica Društvo obezbedjuje ukupnu veću efikasnost, pri čemu je opredeljenje za ovakva rešenja uvek podržano analizom ukupnih efekata i poredjenjem oba pristupa, ocenom uticaja na rizik i prihvatljivost rizika opredeljenju strategijom Društva.

#### **4k) Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje**

Aktivnosti na zaštiti životne sredine i primeni koncepta društveno odgovornog poslovanja Društvo sprovodi integrisanjem u odgovarajuće aktivnosti koje se realizuju u sistemu Energoprojekt - u skladu sa poslovnom filozofijom definisanom na nivou ove grupe, a koju je Društvo prihvatilo kao logičan i efikasan način da sprovede svoje zakonske ili dobrom praksom korporativnog upravljanja preuzete obaveze.

#### **4l) Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje**

Tokom izveštajnog perioda Društvo je uložilo značajne resurse u unapredjenje informacionog sistema, kako u hardver i unapredjenje glavne poslovne aplikacije, tako i u unapredjenje informacione mreže i uskladjivanje sa minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije. Unapredjenja su prepoznatljiva, rešenja su značajno uskladjena sa zakonskim zahtevom uz uvažavanje principa proporcionalnosti, dok je rizik u vezi sa svim ključnim IT aspektima ublažen i ocenjen kao prihvatljiv za Društvo, gde je prihvatljivost rizika primerena apetitu za rizik definisanom u planu poslovanja Društva i izvedenom iz Strateškog plana Društva. Zbog veličine Društva i relativno malog obima poslovnih transakcija, posebni izazov u vezi sa sprovedenim aktivnostima na uskladjivanju upravljanja i unapredjenju IS bilo je obezbedjenje ukupne efikasnosti (isplativosti preduzetih mera i učinjenih troškova), što je ostvareno i za izveštajni period, dok će se efekti uloženi resursa realizovati u narednim periodima.

#### **4m) Ocena funkcionisanja sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom**

Funkcionisanje sistema interne kontrole i upravljanje ključnim rizicima pod čijim uticajem se odvija poslovanje Društva, praćeno je i ocenjivano srazmerno kompleksnosti i zahtevima delatnosti, uz uvažavanje faktora kao što su veličina Društva, njegova organizaciona struktura, linije poslovanja, kao i uključivanjem i razmatranjem svih evidencija o incidentima i dostupnim informacijama o promenama faktora rizika tokom izveštajnog perioda. Kao najznačajnije promene faktora rizika u izveštajnom

periodu evidentirani su: rizici ograničenog i usposrenog rasta tržišta osiguranja i u vezi sa tim rizik mogućeg pada tržišnog učešća, rizik tržišnog pada premije kao cene osiguranja, tržišni rizici vezani za investiranje i rizici uskladenosti imovine i obaveza, kao i IT rizici u okviru grupe operativnih rizika.

Tokom izveštajnog perioda nastavljen je trend rasta faktora rizika naplate potraživanja, kao i rizika pada prinosa od investiranja sredstava rezervi Društva. Ocenjujemo da je Društvo blagovremeno i najčešće preventivno preduzimalo potrebne akcije odgovarajući na povećanje ovih rizika i ublažavajući ih. U uskladenosti sa pozitivnim propisima i aktima poslovne politike u poslovanju tokom izveštajnog perioda nisu evidentirana odstupanja i incidenti koji bi Društvo izložili povećanom riziku.

U cilju obezbeđivanja blagovremenih, tačnih i potpunih informacija za efikasno upravljanje i poslovno odlučivanje, kao i u cilju obezbeđenja uveravanja da će poslovni ciljevi i planovi, efikasnost i zakonitost poslovanja, bezbednost njegovih podataka i informaciono komunikacionog sistema, kao i kontinuitet poslovanja Društva i njegov brzi oporavak nakon incidenata ili mogućih katastrofalnih događaja biti na mestu, umanjujući pri tom izloženost brojnim rizicima, Društvo je tokom izveštajnog perioda vršilo odgovarajuća unapredjenja internih kontrola na operativnom nivou, a takodje je obezbeđivalo odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole. Interni nadzor, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima kojima je regulisan sistem upravljanja u društvima za osiguranje, Društvo je struktuiralo u tri linije, u skladu sa najboljom praksom.

### ***Ocena izloženosti rizicima i efektivnosti strategije i primenjenih politika za upravljanje ovim rizicima u izveštajnom periodu***

Rizici osiguranja su najvažniji tip rizika u portfelju Društva i dominantno opredeljuju njegov rizični profil sadržan u mogućnosti nastanka gubitka ili nepovoljne promene vrednosti obaveza iz osiguranja usled nesposobnosti Društva da apsorbuje preuzete rizike svojstvene delatnosti osiguranja, a čiji uzrok najčešće može biti neadekvatna procena rizika primljenog u osiguranje i/ili neadekvatno određena premija.

#### ***Neadekvatno procenjen rizik prilikom prijema u osiguranje***

Inherentni rizik je izuzetno visok. Kod prijema velikih rizika koristi se ekspertiza pojedinaca ili tima angažovanog na proceni u cilju umanjenja mogućnosti da neadekvatnom procenom rizika u samopridržaju ostanu rizici koje Društvo ne bi moglo da nosi. U cilju ublažavanja izloženosti, Društvo reosigurava viškove rizika zaključujući ugovore različitih tipova pokrića i za različite vrste rizika, u obimu i na način kojim obezbeđuje zakonitost rada, pre svega poštovanje maksimalnih iznosa samopridržaja, ali i maksimalnu ukupnu profitabilnost, neprekidnu likvidnost i izmirivanje svih obaveza iz osiguranja, kao i finansijsku stabilnost.

#### ***Rizik neadekvatno određene premije***

Inherentni rizik nedovoljnosti obračunate/zaradjene premije kojom neće moći da se pokriju troškovi sprovođenja osiguranja i troškovi naknade i rešavanja šteta ima visoki rejting, dok uspostavljene kontrole i njihova konzistentna primena ublažavaju ovaj rizik svodeći ga u granice prihvatljivosti (kriterijum: kombinovani racio manji od 1). U cilju identifikovanja i smanjenja štetnih posledica rizika Društvo analizira svoje poslovanje po vrstama osiguranja, kontinuirano prati ostvarene i pravi projekcije očekivanih rezultata, vrši proveru adekvatnosti premija. Informatičkim podešavanjima obezbeđuje se efikasni pristup i primena, odnosno kontrola primene odgovarajućih internih akata i njihovo ažuriranje. Sprovode se obuke zaposlenih u cilju ispravne primene propisanih tarifa. Efikasnost upravljanja ovim rizikom potvrđena je ostvarenim kombinovanim raciom od 0,65 na nivou ukupnog portfelja kao i pojedinačno po vrstama osiguranja u kojima je Društvo poslovalo, tako što je ostvareni kombinovani racio na svakoj vrsti bio manji od 1, odnosno što je Društvo u svakoj vrsti osiguranja poslovalo profitabilno.

#### ***Rizik neadekvatnog obrazovanja tehničkih rezervi***

Prepoznat kao neizvesnost u vezi sa razvojem šteta (naknadni razvoj šteta, promene u zakonu, veliki rast inflacije, povećani trošak u svrhu saniranja šteta), ovaj rizik u inherentnom stanju Društvo ocenjuje kao visok, dok su kontrole (opredeljenje za primenu svih oblika rezervisanja, ne samo izričito propisanih, već i posebno onih koji su, kao što je rezervisanje za izravnjanje rizika, ostavljeni Društvu na ocenu i odluku o opravdanosti formiranja) osmišljene da ublažavaju ovaj rizik svodeći ga na prihvatljivi nivo. Kako je poslovanje u svim vrstama osiguranja u izveštajnom periodu bilo profitabilno, to je uticalo da pojedini oblici tehničke rezerve na kraju perioda budu ukinuti ili smanjeni, dok su neki (kao rezerve za izravnjanje rizika gotovo udvostručeni).

*Rizik koji proističe iz promjenljivosti učestalosti, momenta nastanka i visine šteta*

Neizvesnost kod razvoja šteta, utiče na visinu šteta u tekućem periodu kao i na visinu rezervacija. Obzirom na portfelj Društva i osobnosti razvoja šteta, njihove prirode i moguće visine u ključnim vrstama osiguranja u kojima posluje, Društvo ovaj rizik u inherentnom obliku ocenjuje kao visok. Kontrolama kao što su: praćenje rezultata, prilagodjavanje i adekvatna primena tarife, sprovođenje opredeljene politike saosiguranja / reosiguranja, ovaj rizik je predviđeno da se ublažava do nivoa koji će biti prihvatljiv za Društvo i uskladjen sa njegovim profilom rizika. Kao kriterijumi za ocenu preostalog rizika i uspešnost upravljanja navedenim rizikom uspostavljeni su : racio šteta po vrstama osiguranja < 1 kao i odgovarajući Run off rezultat za štete. Poslujući u izveštajnom periodu Društvo je ostvarilo povoljan racio šteta u svim vrstama osiguranja.

*Rizik neadekvatne procene rizika koji se prima u osiguranje*

Prepoznat kod neadekvatno određene premije, neadekvatne procene MMŠ, pogrešne odluke da se rizik ne prenese u saosiguranje/reosiguranje donete na bazi loše procene rizika, propuštanja da se ugovorom o osiguranju definišu potrebna ograničenja i isključenja, ovaj rizik u inherentnom obliku ocenjen je kao visok. Primena kontrola predviđenih za ublažavanje rizika (obavezna primena pisane underwriting procedure, uključujući ažurirane upitnike kao i način čuvanja i obezbeđenje trajne dostupnosti dokumentacije na bazi koje je data ponuda i zaključen ugovor o osiguranju; izrada elaborata za velike rizike; kontrola kod izdavanja polisa) u izveštajnom periodu obezbedile su uspešno upravljanje ovim rizikom i ispunjenje uspostavljenih standarda - kriterijuma uspešnosti upravljanja rizikom: nije bilo šteta na rizicima čija je suma iznad samoprdržaja Društva, a koji pri tom nisu prijavljeni u saosiguranje / reosiguranje. Društvo u poslovanju nije evidentiralo ni jedan incident i ostvarenje ovog rizika.

*Rizik neadekvatno određenog nivoa samoprdržaja*

Mogući visoki gubici koje Društvo može da pretrpi propuštajući da previsoke rizike primljene osiguranje plasira u saosiguranje/ reosiguranje, a koji mogu rezultirati smanjenom profitabilnošću ili gubitkom i neefikasnim korišćenjem svojih kapaciteta u inherentnom stanju prepoznati su kao visok rizik koji u svakom slučaju vodi umanjenoj kapitala. Doslednom primenom kontrole - određivanje maksimalnog samoprdržaja uz primenu svih zakonom i pravilima struke predviđenih kriterijuma, bazirano na konkretnim izračunavanjima ključnih kategorija i na mišljenju ovlašćenog aktuara – Društvo je u izveštajnom periodu uspešno upravljalo ovim rizikom, što potvrđuje i ostvareni kombinovani racio (sa i bez efekata saosiguranja/reosiguranja) ostvaren poslovanjem u višegodišnjem periodu.

*Rizik koncentracije rizika osiguranja*

Društvo je prepoznalo rizik koncentracije u kumuliranju rizika jednog klijenta, korišćenja jednog transportnog sredstva (kada je u pitanju osiguranje robe u transportu), malog (nedovoljnog) rastojanja između više osiguranih objekata na jednoj lokaciji ili jednog geografskog područja (kada su u pitanju prirodni rizici). Rizik koncentracije tokom izveštajnog perioda adekvatno je ublažavan diverzifikacijom osigurane imovine i osiguranika, a koncentracija je, kao faktor rizika, razmatrana prilikom pripremanja ponude za osiguranje u kontekstu ocene kapaciteta Društva. Inherentni rizik je u portfelju Društva rangiran kao značajan. Kontrolama, a u najznačajnijoj meri Društvo ovaj rizik kontroliše kroz politiku saosiguranja / reosiguranja, i to na način da prethodno kod prijema rizika u osiguranje, svi rizici koji mogu biti povezani i predstavljati koncentraciju dobiju tretman jedinstvenog rizika. Na ovako definisani i prepoznati rizik primenjuje se samoprdržaj kao kriterijum i limit za ovakav rizik, dok se viškovi rizika plasiraju u reosiguranje. Posebno, kada su u pitanju katastrofalni rizici, primena politike saosiguranja / reosiguranja imala je puni efekat, a katastrofalni rizici su u značajnoj meri prenošeni u reosiguranje, ublažavajući i svodeći ovaj rizik na prihvatljivi nivo. Rizik visokih šteta nastalih delovanjem prirodnih rizika koje je Društvo obradivalo, rešilo ili rezervisalo na kraju izveštajnog perioda, značajno je ublažen dobrom procenom rizika i adekvatnim plasiranjem prepoznatih viškova u reosiguranje.

Ostvareni rezultat poslovanja u osiguranju i ostvareni kombinovani racio kao kriterijumi pružaju uveravanje da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima osiguranja, držeći ih na opredeljenom nivou prihvatljivosti, ni jednog časa ne ugrožavajući finansijsku stabilnost Društva događajima koji bi za posledicu imali gubitak kapitala.

*Devizni rizik*

Društvo je izloženo riziku promene deviznih kurseva, a naročito: pozicije aktive u koje je investirana tehnička i garantna rezerva, potraživanja za premiju sa ugovorenim valutnom klauzulom, pozicije pasive po osnovu obaveza za nakanadu šteta sa ugovorenim valutnom klauzulom, kao i po osnovu obaveza za premiju po ugovorima o reosiguranju i saosiguranju, sve u skladu sa zaključenim ugovorima o osiguranju, odn. ugovorima o reosiguranju. Društvo je tokom izveštajnog perioda uspešno upravljalo deviznim rizikom balansirajući valutnu strukturu imovine i obaveza.



### *Kamatni rizik*

Ovaj rizik je ublažen i sveden na minimalni, odnosno prihvatljivi obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope, dok obaveze Društva nisu izložene kamatnom riziku, obzirom na strukturu obaveza Društva koje nisu kamatonosne, tako da Društvo u celini nije izloženo riziku neuskладjenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

### *Cenovni rizik*

Društvo je izloženo cenovnom riziku kod:

- Plasiranja u dužničke HOV Republike Srbije koje Društvo vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Tokom izveštajnog perioda, kao ni na datum bilansa, Društvo nije imalo potreba da u cilju obezbedjenja dodatne likvidnosti razmatra prodaju bilo kog dela ovih HOV. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti čine 29,03% ukupne aktive Društva, dok je u iste plasirano preko 81% iznosa ukupne tehničke rezerve Društva na dan 31.12.2016.
- Plasiranja u investicione nekretnine u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. U investicione nekretnine plasiran je isključivo deo garantne rezerve, dok nije bilo plasiranja tehničke rezerve u ovaj, manje likvidni, oblik aktive. U slučaju potrebe za hitnom prodajom neke od nekretnina u portfelju, cenovni rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko vrednovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem većih obaveza, može bez većih gubitaka nastalih po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se, bez obzira što to nije izričiti zahtev standarda finansijskog izveštavanja koji se primenjuje na procenu investicionih nekretnina, procena vrednosti investicionih nekretnina na datum obračuna vrši od strane ovlašćenog stručnog lica na datum obračuna svake poslovne godine bez izuzetka, upravo da bi procena tržišne vrednosti što realnija, cenovni rizik u slučaju prodaje što manji.

### *Kreditni Rizik*

Kreditnom riziku Društvo je izloženo po osnovu potraživanja za premiju osiguranja, potraživanja po osnovu udela saosiguravača i reosiguravača u naknadama šteta, po osnovu deponovanja u HOV, kao i deponovanja gotovine i kratkoročnih depozita kod domaćih poslovnih banaka;

- U izveštajnom periodu Društvo evidentira zadovoljavajuću naplatu potraživanja po osnovu premije osiguranja, sa veoma malim učešćem dospelih nenaplaćenih potraživanja i dobrim upravljanjem naplatom odobrenom za plaćanje na rate. Koeficijent obrta potraživanja od 2,29 i prosečno 157 dana za naplatu, pri čemu Društvo nema sudskih sporova za nenaplaćena potraživanja za premiju, uveravaju u uspešno upravljanje ovim rizikom;
- Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u obveznice iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Ukupna izloženost kreditnom riziku prema Republici Srbiji po osnovu HOV na dan 31.12.2016. iznosi din. 332.873 hiljada;
- Upravljanje kreditnim rizikom kratkoročnih plasmana kod domaćih banaka - politika investiranja nalaže prethodne analize i kontinuirano praćenje promena faktora rizika po pojedinačnim bankama (analiza finansijskih i drugih dostupnih pokazateija poslovanja banaka), kao i striktno pridržavanje investicione politike, posebno diversifikacije rizika. Takođe, Društvo, u skladu sa Zakonom i sopstvenom investicionom politikom, odn. procedurom za njenu primenu, prilikom plasiranja sredstava pribavlja odgovarajuću izjavu banke – depozitara da na teret deponovanih sredstva neće vršiti bilo kakve kompenzacije, niti će ista zadržavati po bilo kom drugom osnovu;
- Obzirom na visoki koeficijent reosiguranja, koji u izveštajnom periodu iznosi preko 35%, kao i na visoke iznose rizika koje Društvo prenosi u saosiguranje/reosiguranje, a po kom osnovu u slučaju visokih šteta na tim rizicima može potraživati visoke iznose učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta, Društvo prepoznaje značajnu izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja od reosiguravača. U izveštajnom periodu Društvo je uspešno upravljalo ovim rizikom ublažavajući ga disperzijom odn. plasiranjem viškova rizika kroz saosiguranje kod četiri domaća društva za osiguranje, kao i plasiranjem viškova rizika kod dva domaća i dva inostrana društva za reosiguranje, s tim što je reosiguranje sa svakim reosiguravačem osmišljeno i sprovedeno planski, po vrstama ugovora i vrstama rizika, na način koji će efikasno ublažiti rizike Društva. Iako je koncept ugovora za reosiguravajuće pokriće uspostavljen pre svega za ublažavanje rizika osiguranja, ništa manje važna je i komponenta kreditnog rizika koji je disperzijom na četiri domaća društva za osiguranje i četiri reosiguravača, efikasno ublažen. Ugovaranje cash-call klauzule za veće štete, dodatno ublažava rizik likvidnosti u slučaju velikih šteta koje bi nastale na rizicima plasiranim u saosiguranje/reosiguranje, a što je u izveštajnom periodu Društvo imalo prilike i da praktično primeni aktivirajući „cash call“ kluzulu.

### *Rizik likvidnosti*

Rizik likvidnosti i novčani deficit, kao mogućnost da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetano obavljanje poslovanja, a posebno za blagovremeno izmirivanje obaveza iz osiguranja, Društvo prepoznaje kao posledicu: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanja operativnih troškova, kratkog ugovorenog roka za plaćanje obaveza u odnosu na ugovoreni/planirani rok naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti izvora finansiranja investicije u odnosu na obrtanje fiksne imovine. Rizik likvidnosti prepoznat je i ocenjen u odnosu na nemogućnost likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru u slučaju potrebe.

Kao deo strategije upravljanja rizikom likvidnosti, Društvo je uspostavilo portfelj veoma likvidne imovine, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja, zaštitilo interese osiguranika i svih trećih lica koja imaju interes u poslovanju Društva i osiguralo zakonitost poslovanja. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. Uvažavajući sve prethodno navedene principe, Društvo je tokom obračunskog perioda obezbeđivalo neprekidno visoku likvidnost, profitabilno plasirajući tehničke i garantnu rezervu, kao i druga sredstva u likvidne, utržive, kvalitetne i sigurne oblike bilansne aktive, a pri tom obezbeđujući dovoljno gotovinskih sredstava za izvršavanje tekućih obaveza. Sredstva su po strukturi i ročnosti bila primerena mogućim potrebama Društva, a pri tome su donosila umereni prinos, u skladu sa konzervativnim prihvatanjem rizika investiranja. Ocenjujemo da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima likvidnosti.

### *Uskladjenost imovine i obaveza*

Društvo prepoznaje i efikasno upravlja svojom imovinom na način da se stara o kvalitetu, diversifikaciji i uparivanju imovine i obaveza, o likvidnosti, sigurnosti i obezbeđenju odgovarajućeg prinosa od investiranja. U procesu investiranja, ključni ciljevi su bili sigurnost i optimizacija prihoda od ulaganja uz kontrolu gotovinskih tokova i ročnosti. Uskladjenost imovine i obaveza realizovana je u svemu u skladu sa zakonskim propisima, internim aktima, potrebama poslovanja Društva i bez narušavanja strategijom definisanog rizičnog profila Društva.

Ostvarujući ciljeve postavljene planom za 2016. godinu i upravljajući rizicima koji su nastajali iz ovih aktivnosti, Društvo je neprekidno i konzistentno reosiguravalo viškove rizika, proširujući svoj kapacitet za prijem rizika i sprečavajući neprihvatljivi gubitak kapitala po osnovu šteta, rešavalo štete u skladu sa Zakonom, dobrom praksom osiguranja i poslovnom etikom, održavalo kapital na nivou koji je potreban za realizaciju plana i primeren rizičnom profilu Društva koji je dat planom, formiralo tehničke rezerve u skladu sa Zakonom i internim aktima, investiralo sredstva tehničke i garantne rezerve i ostala sredstva osiguranja u skladu sa Zakonom i primereno njihovoj nameni i ročnosti, obezbeđivalo neprekidnu operativnu likvidnost izmirujući svoje obaveze i obezbedilo raspoloživost kapitala u meri koja uverava u finansijsku stabilnost i kontinuitet budućeg poslovanja. Detaljni opis i ocena rizika pod čijim je uticajem realizovano poslovanje Društva i ostvareni rezultati poslovanja u izveštajnom periodu, ocena adekvatnosti Strategije za upravljanje rizikom i efikasnosti njene primene u izveštajnom periodu, kao i ocena trenutne i buduće finansijske pozicije Društva data analizom kako redovnih „normalnih“ okolnosti, tako i pod pretpostavkom ekstremnih (stresnih) poslovnih scenarija, dat je u posebnom Izveštaju o sopstvenoj proceni rizika i solventnosti Društva baziranom na poslovanju u 2016. godini (ORSA). Ovaj izveštaj deo je godišnjeg izveštaja Društva za 2016., a u nastavku za potrebe ovog izveštaja dajemo ključne ocene upravljanja rizikom i solventnosti za 2016.:

U postupku sopstvene procene rizika i solventnosti bazirane na poslovanju u 2016. Društvo je utvrdilo visinu kapitala potrebnu za izvršenje poslovnog plana u skladu sa planom definisanim rizičnim profilom Društva i uvažavajući strategijom definisanu „prihvatljivost rizika“. U tom postupku pribavljeno je uveravanje u adekvatnost i efikasnost uspostavljenog sistema interne kontrole koji prepoznate rizike ublažava i zadržava na nivou koji je za poslovanje Društva prihvatljiv. U postupku procene analizirani su redovni poslovni događaji, ali i scenarija mogućih stresnih poslovnih događaja u slučaju ostvarenja velikih ključnih rizika, i na bazi stress tesova izvršena je ocena potrebnog kapitala koji bi Društvu omogućio neometani nastavak poslovanja, kao i raspoloživost kapitala u tim slučajevima. U ORSA postupku postignutoo je uveravanje u efikasnost procesa upravljanja rizikom.

Društvo u izveštajnom periodu nije evidentiralo incidentne situacije koje bi imale materijalni uticaj na visinu potrebnog kapitala. Kapital definisan poslovnim planom Društva bio je dovoljan za izvršenje tog plana, a u rizičnom profilu Društva nije bilo značajnih odstupanja.

Društvo je ostvarilo adekvatnost kapitala u odnosu na realizovani poslovni plan i strategijom definisani profil rizika. Takođe, Društvo je obezbedilo adekvatnu raspoloživost kapitala, koja pruža uveravanje u kontinuitet poslovanja, neometano izmirivanje budućih obaveza iz osiguranja i finansijsku stabilnost u periodu realizacije strateškog plana.

## 5. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja, u poslovanju Društva nisu evidentirani događaji koji bi bili od materijalnog značaja i kao takvi mogli uticati na drugačije ekonomske odluke u odnosu na one koje korisnici donose na osnovu finansijskih izveštaja Društva i ovog izveštaja o poslovanju.

## 6. ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2016. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

Poslovanjem u 2016., Društvo je uspešno završilo još jednu poslovnu godinu u dužem neprekidnom nizu perioda sa uspešnim rezultatima. Ocenjujemo da je poslovanje Društva tokom izveštajnog perioda bilo uspešno, kao rezultat adekvatnosti i dosledne primene opredeljene poslovne politike vezane kako za same poslove osiguranja, tako i za investiranje sredstava osiguranja, ali i kao rezultat efikasnosti sprovođenja svih poslovnih procesa, odnosno ekonomičnosti kada je u pitanju visina troškova sprovođenja osiguranja u odnosu na ostvareni obim poslovanja, posebno kada se ima u vidu činjenica da najveći deo u strukturi ovih troškova čine fiksni troškovi.

Poslovanjem u 2016. godini ostvarena je planirana profitabilnost, produktivnost, ekonomičnost, likvidnost, ažurnost u rešavanju šteta, dovoljnost rezervisanja, kao i stabilnost poslovanja i kapacitet da i u budućem periodu nesmetano nastavi poslovanje i odgovori ključnim preuzetim obavezama iz delatnosti. Društvo je obezbeđivalo neprekidnu kapitalnu adekvatnost kao i adekvatnost plasiranja tehničke i garantne rezerve u odgovarajuće oblike aktive.

Rezultati poslovanja ostvareni su doslednom primenom Zakona i internih akata. Sprovođenjem odgovarajuće politike saosiguranja/reosiguranja i primenom zaključenih ugovora o saosiguranju i reosiguranju obezbeđena je kvalitetna zaštita kako samog Društva, tako i osiguranika i svih drugih strana koje imaju interes u poslovanju Društva. Opredeljenjem za saradnju sa četiri reosiguravača po različitim vrstama osiguranja, tipovima ugovora o reosiguranju i prirodi samih rizika koji su plasirani u reosiguranje, Društvo je efektivno ublažavalo rizik (inače visoke) zavisnosti od jednog reosiguravača i obezbeđivalo povoljniju disperziju. Društvo je uspešno upravljalo imovinom i investicionim aktivnostima. U okolnostima povećane nelikvidnosti na tržištu, ocenjujemo da je Društvo dobro upravljalo potraživanjima i našlo balans između željenog nivoa prodaje i tržišnog učešća sa jedne i kontrole naplate i potraživanja sa druge strane.

Značajniji pokazatelji poslovanja Društva za 2016. godinu prikazani su u narednoj tabeli:

	2016.	2015.
<b>Pokazatelji adekvatnosti kapitala</b>		
Zahtevana margina solventnosti u 000 din.	26.291	22.562
Raspoloživa margina solventnosti u 000 din.	781.884	767.227
Razlika raspoložive i zahtevane margine solventnosti	755.593	744.665
Odnos zahtevane MS i garantnog kapitala	3,26%	2,86%
<b>Pokazatelji produktivnosti</b>		
Obračunata premija u 000 dinara : broj zaposlenih	18.808	16.999
Ukupna imovina u 000 dinara : broj zaposlenih	114.674	109.500
<b>Likvidnost</b>		
Gotovina : ukupne kratkoročne obaveze	3,18	5,15
<b>Pokazatelji profitabilnosti</b>		
Racio šteta (ukupni i u samoprdržaju)	0,3582 ; 0,1817	0,1415 ; 0,1308
Racio troškova (ukupni i u samoprdržaju)	0,2937 ; 0,4205	0,3277 ; 0,4859
Kombinovani racio (ukupni i u samoprdržaju)	0,6519 ; 0,6021	0,4692 ; 0,6167
<b>Ekonomičnost</b>		
Ukupni rashodi : ukupni prihodi	60,98	60,33
Poslovni rashodi : poslovni prihodi	64,81	67,53
<b>Struktura prihoda i rashoda</b>		
Poslovni prihodi : ukupni prihod	93,58	88,02
Merodavna premija : ukupni prihod	95,94	87,38
Poslovni rashodi : ukupni rashodi	99,44	98,52
<b>Indikatori bruto finansijskog rezultata</b>		
Dobitak pre oporezivanja : ukupni prihodi	39,01	39,48
Dobitak pre oporezivanja : ukupna angažovana sredstva	6,98	6,99



Ostvareni pokazatelji, a pre svega:

- visina obračunate premije i prihod premije ostvaren u izveštajnom periodu
- ostvareni racio šteta, racio troškova i kombinovani racio (ukupni i sa efektima saosiguranja /reosiguranja) koji ukazuje na izrazito visoku profitabilnost za delatnost osiguranja
- pozitivni rezultat poslovanja ostvarenim u svim vrstama osiguranja kojima se Društvo bavi, izuzev na vrsti 16, čiji je neto poslovni rezultat negativan u minimalnom iznosu, a što je za Društvo prihvatljivi rizik obzirom na početak primene konkretnih proizvoda osiguranja i njihov značaj za ostvarenje strateških ciljeva u domenu definisanja ponude i strukture portfelja Društva
- visina zahtevane margine solventnosti i njen odnos prema raspoloživoj margini i garantnom kapitalu pružaju uveravanje da je Društvo u 2016. poslovalo profitabilno, finansijski stabilno, likvidno i zakonito kada je u pitanju adekvatnost kapitala i da je adekvatno upravljalo ključnim rizicima, pre svega rizicima osiguranja, ne ugrožavajući ni jednog momenta svoju finansijsku stabilnost i kontinuiranu sposobnost izmirivanja obaveza iz osiguranja kao ni interese ključnih grupa čiji je interes u poslovanju Društva bio prepoznat i balansirano uvažen poslovanjem Društva u izveštajnom periodu.

## 7. PLANIRANI RAZVOJ I PRIORITETNI ZADACI ZA NAREDNI PERIOD

### 7a) Pribava osiguranja i rast obračunate premije

U 2017. godini u primeni će biti poslovna strategija doneta za period 2016.-2018. U odnosu na izveštaji period nema promene strateškog pristupa u smislu organizacije i strukture poslova osiguranja, planom je predviđen postepeni razvoj kao i u dužem nizu prethodnih perioda, i u tom smislu Društvo ima adekvatnu osnovu i okvir za realizaciju operativnog plana za 2017. godinu.

Povećanje obima ugovorenih poslova i obračunate premije, uz adekvatnu procenu rizika, striktno pridržavanje visine maksimalnog samopridržaja i odgovarajuću politiku saosiguranja / reosiguranja je ključni poslovni cilj Društva i u narednom periodu. U cilju balansiranja portfelja i veće izvesnosti pribave, Društvo će se u narednom periodu posebno angažovati na ugovaranju obnovljivih osiguranja. Saradnja sa posrednicima u osiguranju ostaje i dalje glavni kanal pribave. Povećanjem broja ugovora u osiguranju, odnosno pribavom novih poslova, posebno u osiguranju od odgovornosti koja čini jednu od dve ključne vrste osiguranja u portfelju Društva, neophodno je nadoknaditi pad ukupne obračunate premije kao posledice izuzetno jake, ponekad i nelojalne, konkurencije i kontinuirane kampanje snižavanja premije kao cene za osiguranje od rizika različitih vrsta odgovornosti. Društvo će nastaviti i proširiti saradnju sa Europe Re na osiguranju od katastrofalnih rizika - kako primenom do sada donetih uslova osiguranja, tako i uvođenjem novih programa koji su bazirani na osiguranju rizika zemljotresa i poplave koji će se komplementarno nuditi uz osiguranje drugih rizika kao što su požar i neke druge opasnosti sa dopunskim rizicima, provalne krađe, loma stakla, odgovornosti i dr. U toku srednjeročnog perioda za koji se realizuje aktuelni plan, Društvo namerava da uvede internet prodaju ovih proizvoda, i da na taj način otvori još jedan kanal prodaje.

### 7b) Unapredjenje metodologije za sopstvenu procenu rizika i solventnosti, analiza mogućih poslovnih scenaria (u redovnim i stresnim poslovnim okolnostima) i kreiranje stres testova

Unapredjenje procesa upravljanja rizikom, fokus na ključne rizike pod kojima se odvija poslovanje Društva i njihovo čvršće povezivanje i integrisanje u realizaciju strategije Društva treba da bude oblast posebnog angažovanja odgovarajućih resursa Društva u narednom periodu.

Uspostavljanje osnova za primenu Solvency II, a posebno kada se ima u vidu iskustvo da implementacija ovog metodološkog okvira na početku primene veoma značajno može da utiče na povećane troškove i ukupnu efikasnost malog društva za osiguranje, takodje će tražiti odgovarajuće napore na uskladjivanju, pri čemu će regulatorno preciziranje obaveze manjih društava u odnosu na primenu Solvency II pružiti odgovarajuće smernice.



Energoprojekt Garant a.d.o.

Mirjana Bogičević, Predsednik Izvršnog odbora

### III GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA



*Energoprojekt Garant a.d.o.*

**Izveštaj o poslovanju za 2016. godinu**

*Beograd, 28.02.2017.*

## S A D R Ž A J

### 1) OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

- a) Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti
- b) Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2016.

### 2) OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

- a) Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova
- b) Akcije Društva na tržištu kapitala
- c) Vlasnička struktura
- d) Upravljačka struktura

### 3) SPROVODJENJE POSLOVNE POLITIKE

- a) Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje
- b) Tržište i kanali prodaje
- c) Samopridržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja
- d) Uslovi za osiguranje i tarifa premije
- e) Formiranje i investiranje tehničke i garantne rezerve i ostalih sredstava osiguranja
- f) Evidentiranje, rezervisanje, rešavanje i isplata šteta

### 4) OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2016.

- a) Struktura portfelja, obračunata premija po vrstama osiguranja i kanalima prodaje
- b) Rešavanje i rashodi šteta
- c) Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio
- d) Tehnička rezerva – utvrđivanje visine i ulaganje
- e) Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit
- f) Kapitalna adekvatnost i solventnost
- g) Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2016.
- h) Poslovanje sa povezanim pravnim licima
- i) Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost
- j) Zarade i stimulatívno nagrađivanje
- k) Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje
- l) Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje
- m) Ocena funkcionisanja sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom

### 5) DOGADJAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

### 6) ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2016. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

### 7) PLANIRANI RAZVOJ I PRIORITETNI ZADACI ZA NAREDNI PERIOD

- a) Pribava osiguranja i rast obračunate premije
- b) Unapredjenje metodologije za sopstvenu procenu rizika i solventnosti, analiza mogućih scenarija i kreiranje stres testova

## 1. OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

### 1a) Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti

Prema poslednjim podacima koje je regulator delatnosti osiguranja, Narodna banka Srbije, zvanično objavio za III kv. 2016. godine, sektor osiguranja Srbije činilo je 23 društva za osiguranje. Poslovima osiguranja bavilo se 19 društava, a poslovima reosiguranja četiri. Isključivo životnim osiguranjem se bavilo pet društava, isključivo neživotnim osiguranjem osam, dok je šest društava poslovalo kao kompozitno. Posmatrano prema vlasničkoj strukturi kapitala, od 23 društva za osiguranje 17 društava je u većinskom stranom vlasništvu. Kada je reč o koncentraciji tržišta (po kriterijumu obračunate premije), pet najvećih društava mereno po visini ukupne obračunate premije (i životnog i neživotnog osiguranja) ostavruju tržišno učešće od 75,6%, dok prvih pet najvećih društava mereno prema visini obračunate premije neživotnog osiguranja ostvaruju tržišno učešće od 78,7%.

Bilansna suma društava za osiguranje i reosiguranje povećana je na kraju III kv. 2016. na 212,5 milijardi dinara (1.723 miliona evra ili 1.933 miliona američkih dolara), i to za 16,9% u odnosu na kraj III kv. 2015. Bilansna suma društva na kraju III kv. 2016. iznosi 1.155 miliona dinara, odnosno 0,54% ukupne bilansne sume tržišta osiguranja.

Ukupna premija obračunata na domaćem tržištu osiguranja na kraju III kvartala 2015. (životna i neživotna osiguranja) iznosila je 60.621 mlrd. dinara, dok je ukupna premija neživotnih osiguranja ostvarena u visini od din. 47.609 mlrd. Učešće Društva u ukupnoj premiji iznosi 0,22%, u premiji neživotnog osiguranja iznosi 0,28%, dok u ukupnoj premiji obračunatoj u vrstama u kojima Društvo posluje iznosi 0,60%. Prema podacima koje je za tržište osiguranja za III kvartal 2015. objavila Narodna banka Srbije, rast tržišta neživotnog osiguranja u Srbiji, meren rastom premije neživotnog osiguranja u odnosu na III kv. 2014. iznosi 17,1% i zasnovan je pretežno na ostvarenom porastu premije osiguranja autoodgovornosti od 38,3%, rastu osiguranja od nezgode od 2,8%, dok se istovremeno po prvi put od 2009. godine evidentira rast premije auto-kaska od 2,5%.

U strukturi aktive društava za osiguranje, na kraju III kvartala 2016. najznačajniji deo se odnosi na dužničke HOV raspoložive za prodaju (41,1%), dužničke HOV sa fiksnim prinomom (12,1%), nekretnine, postrojenja i opremu (8,8%), potraživanja (6,9%) i dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (5,7%).

U strukturi pasive na kraju III kv. 2016. tehničke rezerve učestvuju sa 70,4%, a kapital, koji iznosi 44,3 milijarde dinara, učestvuje sa 21,4%. Kapital beleži rast po stopi od 26,4% u odnosu na isti period prethodne godine, dok tehničke rezerve beleže rast od 14,0%, pri čemu matematička rezerva ima najznačajnije učešće u tehničkim rezervama, dok stopa njenog rasta iznosi 22,7%.

Solventnost društava za osiguranje zavisi od dovoljnosti tehničkih rezervi obrazovanih za preuzete obaveze, kao i od dovoljnosti raspoložive margine solventnosti kao zaštite u slučaju nepredvidjenih gubitaka u poslovanju, onih koji ne bi bili pokriveni tehničkim rezervama. Raspoloživa margina solventnosti na nivou celog sektora osiguranja na dan 30.09.2016. iznosila je 35,2 milijarde dinara, dok je zahtevana margina solventnosti iznosila 14,8 milijardi dinara. Na nivou svih društava za osiguranje koja se bave neživotnim osiguranjima, odnos raspoložive i zahtevane margine solventnosti iznosio je 217,7%, dok je taj odnos kod društava koja se bave životnim osiguranjima iznosio 254,4%.

Struktura ključnih pozicija aktive po njenom kvalitetu (mereno njenom brзом utrživošću) karakteriše se smanjenjem učešća teže utrživih pozicija (nematerijalna ulaganja, nekretnine, HOV kojima se ne trguje na tržištu i potraživanja) na način da na kraju III kv. na nivou svih društava koja se bave neživotnim osiguranjem ona učestvuju u aktivima sa 20,2%, dok u aktivima društava koja se bave životnim osiguranjem ovi oblici aktive učestvuju sa svega 2,2%.

Kada je o investiranju sredstava tehničke rezerve reč, u strukturi investiranja tehničkih rezervi neživotnih osiguranja dominiraju državne HOV sa sa 66,6%, depoziti kod banaka i gotovina sa 16,5%, nekretnine sa 7% i potraživanja za nedospеле premije sa 2,6%. U strukturi investiranja tehničke rezerve životnih osiguranja dominiraju državne HOV sa 93,1%, dok deponovanje kod banaka i u gotovinu iznosi ukupno 4,9%.

## 1b) Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2016.

Plan poslovanja za 2016. realizovan je u ambijentu domaćeg tržišta koga su karakterisale sledeće okolnosti:

- početak pune primene Zakona o osiguranju ( Sl. glasnik RS br. 139/2014) koja je podrazumevala obezbedjenje odgovarajućih pretpostavki za punu uskladenost poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata društava za osiguranje sa odredbama Zakona. Shodno ovome, bili su angažovani značajni resursi celog sektora i obavljene brojne aktivnosti neophodne za uskladjivanje;
- iako je pribava osiguranja otežana oštrim konkurentskim aktivnostima u ograničenoj tržišnoj tražnji, sa tržišta je prepoznat rast investicija tokom izveštajnog perioda, posebno realizacija nekoliko velikih projekata kao što je projekat Beograd na vodi, projekti u okviru aktivnosti kompanija Lidl i Ikea, kao i projekti modernizacije i unapređenja velikih elektroprivrednih objekata, što za poslovanje Društva ima posebni značaj obzirom da osiguranja objekata u izgradnji i montaži i osiguranja od odgovornosti preovladjuju u strukturi portfelja i da se na njihovom ugovaranju zasnivao i poslovni plan za 2016;
- zaoštavanje konkurencije, i dalje uglavnom snižavanjem premije kao cene osiguranja. Realnost u kojoj se premija kao cena za isti obim pokriva značajno razlikuje na istom tržištu, privremeni je instrument konkurentnosti za društva koja nalaze načina da je smanje;
- dalja koncentracija tržišta osiguranja, kao i rast kapitala sektora osiguranja u stranom vlasništvu;
- visoke štete nastale usled prirodnih rizika (pre svega od bujica i poplava), čime se nastavlja trend evidentiran u nizu prethodnih perioda i potreba da se sektor sve više fokusirano, organizovano i sistematično bavi ovim rizicima;
- kada je reč o konkurentnosti, kao i tokom prethodnih, tako se i u izveštajnom periodu u konkurenciji za dobijanje nekih poslova osiguranja vlasnička povezanost društava za osiguranje i društava za reosiguranje pokazala kao velika komparativna prednost društava za osiguranje koja imaju „svoja“ reosiguranja.

## 2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

### 2a) Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova

Društvo je osnovano 25.02.1992. godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Početkom 1994. godine preduzeća iz sistema Energoprojekt su otkupila 75% akcija od osnivača, Jubmes banke. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. godine, kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena.

Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U periodu 01.01.-14.07.2016. Društvo je poslovalo u skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.11716 od 30.12.2009. godine za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja kao i za obavljanje poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja, dok je, rešenjem Narodne banke Srbije G.br.4259 od 08.06.2016. godine potvrđena uskladenost njegovog poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata sa odredbama Zakona o osiguranju i ispunjenost uslova propisanih za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja predviđenih članom 9. tog zakona, a što je 14.07.2016. registrovano u APR.

Društvo se svrstava u velika pravna lica po osnovu delatnosti koju obavlja. Poslovanje Društva odvija se isključivo u njegovom sedištu, bez organizovanih i registrovanih ogranaka i prodajne mreže, a što je u skladu sa važećom strategijom koja je bila u primeni tokom izveštajnog perioda.

### 2b) Akcije Društva na tržištu kapitala

Trgovanje akcijama izdavaoca Energoprojekt Garant a.d.o. organizovano je na segmentu tržišta – MTP Belex počev od 03.09.2012. godine, rešenjem Beogradske Berze od 21.08.2012. godine, do kada je trgovanje akcijam bilo organizovano na Open Market segmentu.

### 2c) Vlasnička struktura

Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovalo (sve su obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESVUFR) i čiji je broj tokom izveštajnog perioda bio i ostao nepromenjen iznosi 157.257 komada. Većinski vlasnik sa 92,94% učešća, odnosno 146.155 akcija je Energoprojekt Holding a.d. Beograd. Sledeći po učešću u kapitalu je Jubmes banka a.d. sa 7,03% učešća, odnosno 11.056 akcija. Još dva pravna i jedno fizičko lice na dan 31.12.2016. poseduju ukupno

0,03% učešća, odnosno 46 akcija Društva. Tokom izveštajnog perioda, kao ni tokom prethodnih perioda, Društvo nije vršilo otkup sopstvenih akcija, niti drži iste po osnovu otkupa izvršenog u bilo kom prethodnom periodu.

## 2d) Upravljačka struktura

U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima, upravljanje Društvom je uspostavljeno kao dvodumno, tako da Društvo ima sledeće organe upravljanja: Nadzorni odbor, Komisiju za reviziju (kao obaveznu komisiju Nadzornog odbora javnog akcionarskog društva predviđenu Zakonom) i Izvršni odbor koga čine tri člana – izvršna direktora, od kojih je jedan predsednik odbora. Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre, a na njihovo imenovanje u organe uprave prethodno je dobijena saglasnost Narodne Banke Srbije.

## 3. SPROVODJENJE POSLOVNE POLITIKE

### 3a) Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje

Društvo je tokom izveštajnog perioda poslovalo u sedam vrsta neživotnog osiguranja:

- osiguranje lica od posledica nezgode
- osiguranje vozila - kasko
- osiguranje robe u domaćem i međunarodnom prevozu
- osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- ostala osiguranja imovine
- osiguranje od opšte odgovornosti i
- osiguranje finansijskih gubitaka.

### 3b) Tržište i kanali prodaje

Društvo posluje isključivo iz svog sedišta, odnosno sa jedne lokacije i bez sopstvene prodajne mreže. Ovakav koncept i organizacija opredeljeni su prethodnim razvojem, kao i aktuelnom strategijom koja je u primeni. Navedeni koncept i organizacija poslovanja opredelili su portfelj i, posebno, strukturu osiguranja po kanalima prodaje. Struktura i organizacija Društva i njegova tehnička i kadrovska opremljenost bili su osnov za izvršenje planiranog nivoa pribave, uz planiranu efikasnost i ciljanu profitabilnost Društva za izveštajni period. U 2016. godini Društvo je ostvarilo preko 57% prodaje direktno, preko 3% kroz saosiguranje i prijem rizika od drugih društava za osiguranje, dok je 40% bruto premije u 2016. obračunato preko posrednika/zastupnika u osiguranju. Premija osiguranja obračunata tokom izveštajnog perioda kroz poslove osiguranja zaključene sa ugovaračima iz sistema Energoprojekt iznosi din. 61.605 hiljada, što čini 32,75% bruto obračunate premije. Učešće premije ugovorene sa istim ugovaračem u samoprizržaju je znatno manje, budući da je reč o velikim rizicima, odnosno visokim osiguranim sumama i MMŠ po kojima je premija značajnim delom prenetu na reosiguranje/saosiguranje u skladu sa važećom politikom Društva koja je tokom izveštajnog perioda bila u primeni.

Poslujući tokom izveštajnog perioda u opisanim uslovima poslovanja na domaćem tržištu osiguranja i ostvarujući svoj poslovni plan, Društvo je na kraju III kvartala 2016. godine (poslednji datum za koji su objavljeni podaci za tržište) evidentiralo tržišno učešće od 0,3% u ukupnoj premiji neživotnog osiguranja, poslujući u ograničenom broju vrsta neživotnog osiguranja i manjem broju odn. samo pojedinim tarifnim grupama na ovim vrstama osiguranja. Značajnija tržišna učešća Društva ostvarena u 2016. u tarifnim grupama koje dominantno čine njegov portfelj biće poznata, a realizovani portfelj konačno ocenjen nakon objavljivanja odgovarajućih podataka ostvarenih na tržištu za 2016.

Obim obračunate premije i strukturu portfelja ostvarenu u 2016. ocenjujemo kao optimalan koji je Društvo moglo da ostvari poslujući u skladu sa Zakonom i internim aktima, upošljavajući sopstvene resurse u najvećoj meri, povećavajući svoje kapacitete za preuzimanje rizika kroz pažljivo i odgovorno sprovedenu politiku saosiguranja/reosiguranja, a pri napred opisanim izazovima sa tržišta.

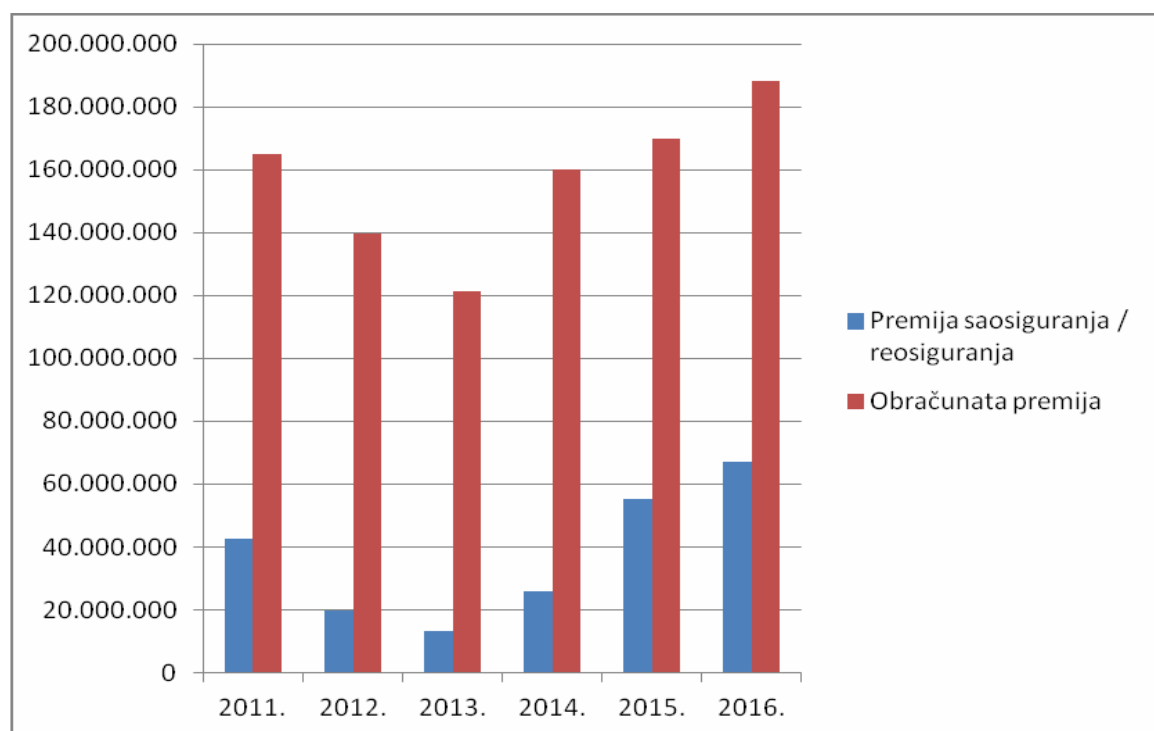
### 3c) Samoprizržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja

Tokom izveštajnog perioda do 26.02.2016. u primeni je bila Odluka broj 599 od 14.12.2012. godine o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprizržaja sa izmenama donetim tokom 2013. godine, dok je, počev od 26.02.2016.godine na snazi bila Odluka o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprizržaja broj 86 od 26.02.2016.godine kojom je utvrđen maksimalni iznos samoprizržaja po vrstama, odnosno tarifnim grupama u kojima Društvo posluje, a kao rezultat potreba poslovanja, procenjenog kapaciteta da u narednom periodu apsorbuje rizike i planiranog obima ugovaranja za taj period po vrstama/tarifama osiguranja.



Tokom izveštajnog perioda, politika saosiguranja i reosiguranja realizovana je balansiranim uvažavanjem njenih ključnih ciljeva, na način da ostvarivanje bilo kog ne ugrozi ostale ciljeve i ukupni efekat koji je Društvo imalo u vidu definisanjem i primenom ove politike. Upravljanje ključnim rizikom osiguranja podrazumevalo je pregled rizika i procenu maksimalno moguće štete u svakom slučaju kada je suma osiguranja bila iznad maksimalnog iznosa samopridržaja Društva. Bez prethodne ocene MMS i u skladu sa tim obezbeđenog plasmana viška rizika / štete, Društvo nije primalo u osiguranje rizike iznad svog samopridržaja. Tokom izveštajnog perioda Društvo je sve rizike iznad svog samopridržaja plasiralo – delom u saosiguranje kod domaćih osiguravača, a delom u reosiguranje kod domaćih reosiguravača. Izuzetno, a u skladu sa Zakonom, samo su CAT rizici plasirani ino-reosiguravaču direktno.

Plasmanom viškova u saosiguranje i reosiguranje Društvo je praktično povećavalo sopstvene kapacitete za preuzimanje rizika. U 2016. godini zaključen je ili je iz prethodnih perioda u primeni bio veći broj ugovora o reosiguranju koji su zaključeni sa dva domaća i dva inostrana društva za reosiguranje, a po kojima su rizici bili preneti u reosiguranje u tekućem ili prethodnom periodu. Društvo je ove ugovore zaključilo u skladu sa svojim poslovnim potrebama i vrstom i prirodom rizika čije viškove je bilo potrebno plasirati, a kako bi politika saosiguranja/reosiguranja imala što bolje efekte. Takođe, u 2016. na snazi je bilo više ugovora zaključenih sa domaćim društvima za osiguranje kojima su plasirani viškovi rizika u saosiguranje. Sprovodeći striktno politiku saosiguranja / reosiguranja i pridržavajući se maksimalnih iznosa samopridržaja, Društvo je u izveštajnom periodu evidentiralo rashode po osnovu premije saosiguranja / reosiguranja u iznosu od preko 35% ukupne obračunate premije za 2016.



Pokazatelji po periodima ukazuju na trend porasta učešća rashoda premije saosiguranja/reosiguranja u ukupnoj obračunatoj premiji. Ključni faktori koji su i tokom izveštajnog perioda uticali na rast rashoda premije saosiguranja/reosiguranja su: početak primene novih proizvoda osiguranja sa značajnim učešćem katastrofalnih rizika u vezi sa kojima je Društvo opredeljeno da najznačajniji deo viškova plasira u saosiguranje/reosiguranje, iskustva u vezi sa porastom rizika, naročito prirodnih rizika koji su se desili i imali značajne posledice i u prethodnom i u izveštajnom periodu. U tim okolnostima, opredeljenje Društva da sprovođenjem oprezne politike saosiguranja/reosiguranja spreči značajnije gubitke i obezbedi stabilnost poslovanja smatramo razumnim i jedinim odgovornim rešenjem.

Obzirom da su u izveštajnom periodu evidentirane značajnije štete na rizicima koji su plasirani u saosiguranje/reosiguranje, ostvareni kombinovani racio sa efektima saosiguranja/reosiguranja (60,22%) bolji je od istog pokazatelja u bruto iznosu (65,19%). Ostvareni rezultat je pokazatelj oprezne politike saosiguranja/reosiguranja koju je Društvo sprovodilo tokom izveštajnog perioda, potvrda ispravnosti balansirano uvažavanja svih ključnih aspekata u ostvarivanju ciljeva Društva.

### 3d) Uslovi za osiguranje i tarifa premije

Tokom 2016. godine poslovanje Društva je prošireno donošenjem:

- Uslova za osiguranje građevinske opreme i mašina;
- Uslova za osiguranje od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima, imovini trećih lica i životnoj sredini tokom transporta opasnog tereta, čime je proširana ponuda u osiguranju od odgovornosti, kao najznačajnije grane u portfelju Društva;
- Opštih uslova za osiguranje imovine u cilju dopune važećih uslova odredbama kojima se dodatno utvrđuju, odnosno preciziraju prava i obaveze ugovarača osiguranja kao i osiguravača, odnosno definišu pojmovi koji su u do tada važećim uslovima nedostajali za regulisanje procesa ugovaranja imovinskih osiguranja;
- Uslova za osiguranje od odgovornosti, čime je izvršeno usklađivanje osiguravajućeg pokrivača sa relevantnim propisima i praksom u osiguranju, osavremenjavanje i uvođenje novih definicija pojmova koji se koriste u uslovima osiguranja;
- Izmene i dopune Posebnih uslova za osiguranje stambenih objekata od zemljotresa na sumu osiguranja.

### 3e) Formiranje i investiranje tehničke i garantne rezerve i ostalih sredstava osiguranja

Društvo je na kraju izveštajnog perioda tehničku rezervu utvrdilo na način i u iznosima predviđenim doslednom primenom Zakona, internih akata i pravila struke, uključujući i dovoljnost rezervisanja za štete. Pri tom, tehnička rezerva je plasirana u propisane, primereno likvidne i adekvatno procenjene oblike bilansne aktive, bez izuzetka. Zahtevi za ograničenjem maksimalnih iznosa ukupnog deponovanja kao i pojedinačnog deponovanja u određene oblike bilansne aktive u potpunosti su poštovani. Sva bilansna aktiva je na kraju izveštajnog perioda procenjena u skladu sa važećim aktima poslovne politike. Utvrđena visina garantne rezerve i njeno deponovanje u odgovarajuće oblike bilansne aktive takodje je tokom i na kraju izveštajnog perioda bilo u skladu sa Zakonom i internim aktom Društva. Društvo je tokom izveštajnog perioda upravljalo rizikom deponovanja i ulaganja tehničke i garantne rezerve kroz balansirano plasiranje u one oblike aktive koje je ocenilo primereno likvidnim i dovoljno kvalitetnim i za koje je ocenilo da ima mogućnosti da ih na delotvorni način kontroliše, uključujući njihovu valutnu strukturu.

### 3f) Evidentiranje, rezervisanje, rešavanje i isplata šteta

#### *Ažurnost i prosečan broj dana rešavanja šteta*

Tokom izveštajnog perioda društvo je obradivalo ukupno 107 šteta, rešilo i isplatilo 56 šteta u ukupnom iznosu din. 50.279 hiljada, odnosno din. 15.522 hiljada u samopridržaju. Tokom izveštajnog perioda Društvo je ostvarilo ažurnost u rešavanju šteta od 76,64%, dok prosečni broj dana za rešavanja šteta na nivou celog portfelja od kompletiranja dokumentacije do isplate iznosi 0,39 dana. Za ocenu ažurnosti neophodno je imati u vidu strukturu portfelja i činjenicu da najveći deo portfelja čine upravo osiguranja od opšte odgovornosti, te da je najveći broj i iznos šteta obradivanih a do kraja izveštajnog perioda nerešenih šteta iz osnova odgovornosti. Činjenica da ove štete ni do kraja izveštajnog perioda nisu rešene, nije rezultat neažurnosti Društva u rešavanju istih, već je rezultat uobičajenog načina rešavanja šteta iz osiguranja od odgovornosti gde likvidaciji i isplati ovih šteta prethodi utvrđivanje postojanja osnova za naknadu, zbog čega Društvo čeka ishod sudskih sporova koje osiguranici vode sa trećim licima (potencijalnim korisnicima osiguranja). U cilju ostvarivanja boljeg uvida u ove sporove, davanja doprinosa njihovom rešavanju, boljeg sagledavanja budućih sopstvenih obaveza i procene rezervisanja po istim, Društvo kao "umešač" prati sudske sporove i ažurira informacije koje ima o važećoj sudskoj praksi iz oblasti koje su predmet spora. Na kraju izveštajnog perioda Društvo ima jednu štetu u sporu, gde je direktno tuženo za naknadu. Prvostepena odluka u ovom sporu, iako od strane suda planirana za rešavanje tokom 2016. godine, do kraja tog perioda nije doneta.

Tokom izveštajnog perioda Društvo je u procesu rešavanja šteta poštovalo princip osiguranja da je ažurnost u rešavanju šteta, osim što je zakonski zahtev, takodje i najbolja reklama i osnov za dobru reputaciju. Za procenu kompleksnih i/ili većih šteta, opredeljenje Društva je ostalo da angažuje eksperte iz odgovarajućih oblasti, čime je obezbedjen kvalitet likvidacije šteta, zakonitost i pravičnost u ovom ključnom poslovnom procesu. U ukupnom relativno malom broju šteta ovakvo rešenje za funkciju rešavanja šteta doprinosi ukupnoj efikasnosti poslovanja Društva, dok poslovna saradnja sa renomiranim i iskusnim specijalistima štiti reputaciju Društva.

#### *Rezervisanja za štete*

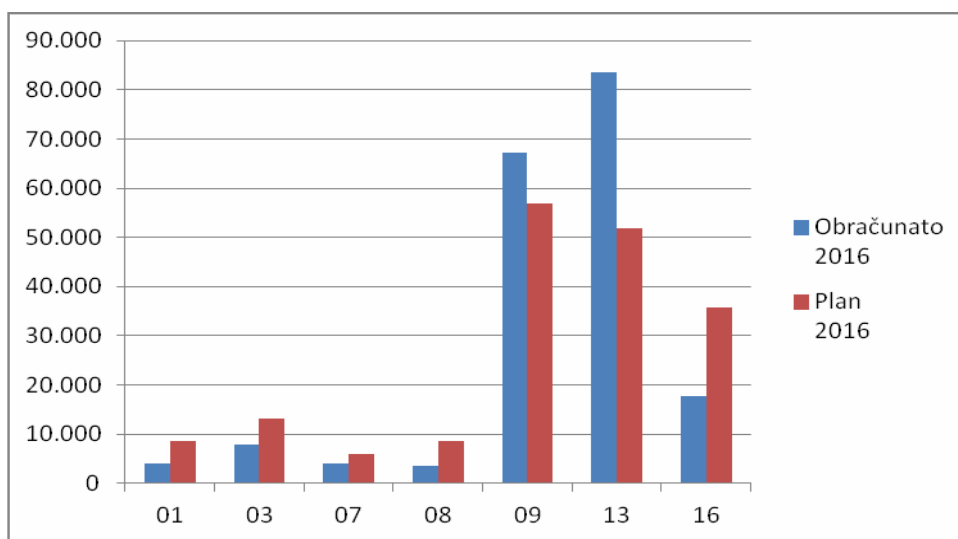
U postupku procene rezervisanja za nastale, prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene štete Društvo se pridržava principa opreznosti i dovoljnosti, na kraju svakog perioda ponovo razmatra i procenjuje adekvatnost rezervisanog iznosa uključivanjem svih novih dostupnih podataka relevantnih za

utvrđivanje visine rezervacije dok prethodno rezervisane iznose umanjuje oprezno i isključivo na osnovu detaljnog sagledavanja novih relevantnih informacija i okolnosti u vezi sa konkretnom štetom. Popis stanja nastalih prijavljenih a na poslednji dan izveštajnog perioda nerešenih šteta uradjen je uz uvažavanje svih raspoloživih podataka o štetama koji su mogli biti pribavljeni do okončanja popisa, a u cilju što realnijeg rezervisanja i obezbedjenja dovoljnosti. Rezervisanja za nastale neprijavljene (IBNR) štete izvršena su po vrstama osiguranja u skladu sa Zakonom i doslednom primenom metodologije koju je Društvo uspostavilo za obračun ovog rezervisanja.

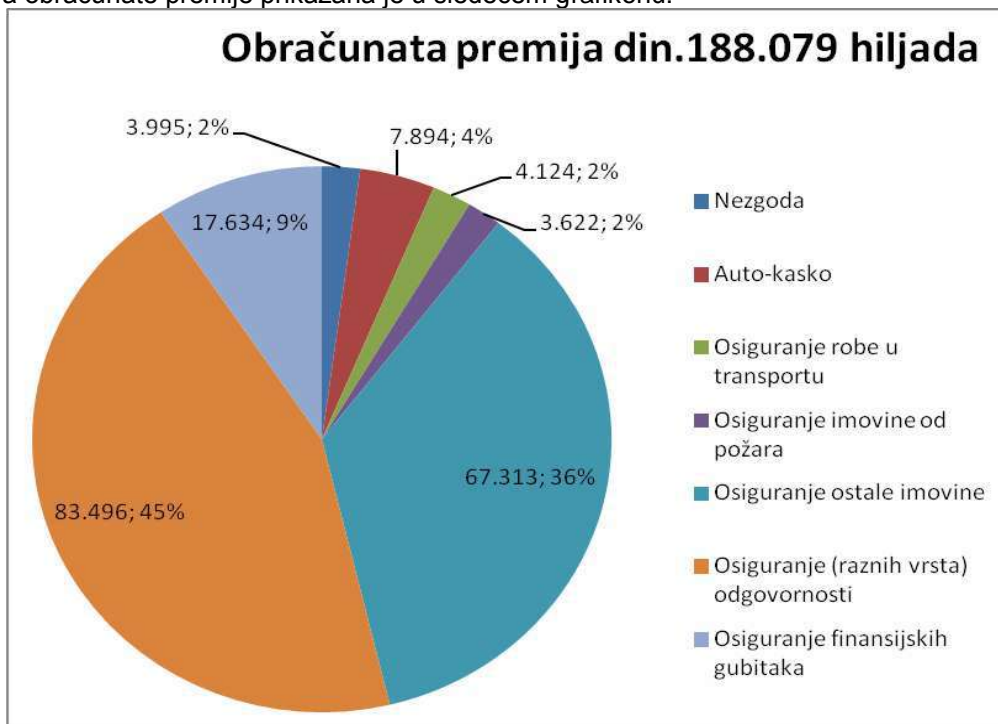
#### 4. OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2016.

##### 4a) Struktura portfelja, obračunata premija po vrstama osiguranja i kanalima prodaje

Društvo je tokom izveštajnog perioda poslovalo u istim vrstama osiguranja kao i u dužem nizu prethodnih perioda. Ukupno obračunata premija iznosi din. 188.079 hiljada, čime je plan obračunate premije ostvaren sa nešto više od 104%. Ostvarenje plana obračunate premije po vrstama osiguranja za 2016. godinu prikazana u narednom grafikonu:



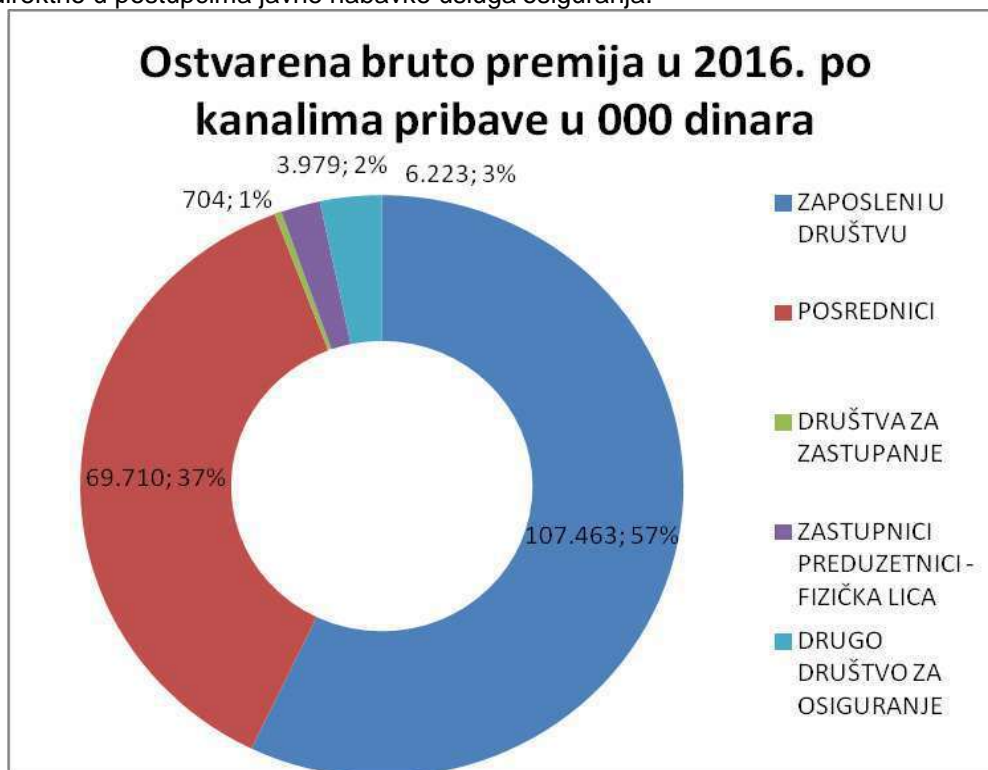
Analiza strukture po vrstama ukazuje na odstupanja u pojedinačnim vrstama, a koja su rezultat dešavanja na tržištu i ukupnih angažovanih kapaciteta i napora Društva uloženi u prodaju osiguranja. Struktura obračunate premije prikazana je u sledećem grafikonu:



Portfelj osiguranja od odgovornosti čini preko 44% ukupnog portfelja, dok osiguranja radova u izgradnji i montaži čine skoro 36% obračunate premije, tako da koncentracija portfelja na dve ključne vrste

osiguranja iznosi ukupno 80%. Iako je, sa promenljivim uspehom, Društvo nastojalo da u nekoliko prethodnih perioda svoj portfelj balansira i stabilizuje uvodjenjem treće po obimu ravnopravne vrste osiguranja, u izveštajnom periodu ovi napori za promenu strukture portfelja nisu realizovani. Iako je plan prodaje osiguranja ostvaren i premašen, povećanje prodaje je realizovano a plan prebačen samo u dve tradicionalne vrste osiguranja. Važan cilj poslovanja u i narednom periodu ostaje stabilizacija treće vrste osiguranja, za šta Društvo planira angažovanje dodatnih resursa kojima će prilagoditi ponudu tržištu čije se navike teško i sporo menjaju.

Kada je reč o kanalima prodaje, izveštajni period se odlikuje izuzetno visokim učešćem direktne prodaje osiguranja koja, sa 57% ukupnog portfelja, značajnije odstupa u odnosu na učešće direktne prodaje koje je u dužem nizu prethodnih perioda izuzetno prelazilo 40%. Ovo značajnije povećanje učešća direktne prodaje povezano je sa izvesnim promenama u strukturi samog portfelja, pre svega zbog uvodjenja osiguranja finansijskih gubitaka (prinosna useva) usled katastrofalnih rizika – kao dela portfelja koji je pribavljen direktno u postupcima javne nabavke usluga osiguranja.

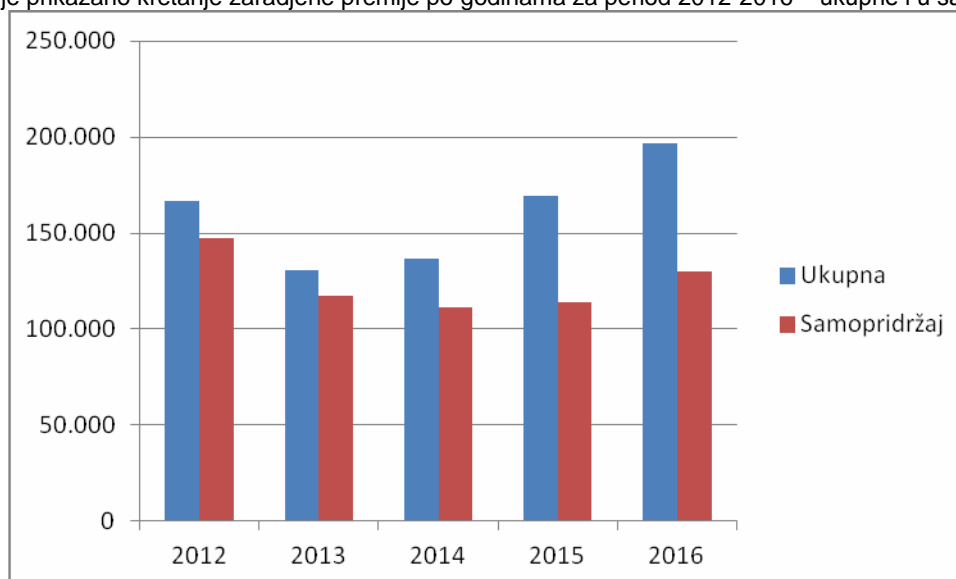


Društvo se u prodaji osiguranja značajno oslanja na saradnju i korišćenje posredničko-zastupničke mreže posebno u dve ključne vrste – ostala osiguranja imovine (09) i osiguranje od opšte odgovornosti (13). Opređeljeni koncept poslovanja bez sopstvene prodajne mreže značajno upućuje na korišćenje posredničko-zastupničke mreže, što, uz moguće nepovoljne uticaje koje Društvo razmatra u procesu upravljanja rizikom, ima veoma pozitivan uticaj na obezbeđenje ukupne efikasnosti poslovanja.

U nastavku je prikazana struktura ukupne i zaradjene premije u samoprizrđaju u 2016., iznosi su dati u 000 dinara:

Vrsta osiguranja	Ukupno obračunato 2016	Prenosna 31.12.15.	Prenosna 31.12.16.	Merodavna premija 2016 bruto	Merodavna premija 2016 samoprizrđaj
	1	2	3	4	5
Osiguranje lica od posledica nezgode	3.995	275	399	3.871	3.871
Auto-kasko	7.894	8.255	5.160	10.988	3.737
Osiguranje robe u transportu	4.124	68	161	4.031	2.254
Osiguranje imovine od požara	3.622	2.534	2.409	3.748	1.580
Osiguranje ostale imovine	67.314	35.122	36.126	66.309	44.124
Osiguranje odgovornosti	83.495	71.701	72.702	82.495	81.361
Osiguranje finansijskih gubitaka	17.635	8.209	496	25.348	542
<b>Svega obračunata premija</b>	<b>188.079</b>	<b>126.164</b>	<b>117.453</b>	<b>196.790</b>	<b>137.469</b>

U nastavku je prikazano kretanje zaradjene premije po godinama za period 2012-2016 – ukupne i u samopridržaju



Prikazani podaci jasno ukazuju da rast zaradjene premije u samopridržaju nije srazmeran i ne prati u celosti ukupnu zaradjenu premiju. Razlika i uzrok zaostajanja leži u porastu rashoda premije saosiguranja i reosiguranja kao rezultat opredeljene politike upravljanja rizikom, oprezne i odgovorne za poštovanje strateški opredeljenog nivoa prihvatljivosti rizika, za uvažavanje realnosti u smislu evidentnog rasta izloženosti katastrofalnim rizicima i uvažavanje iskustava sa tržišta posebno 2014. godine i nakon toga. Struktura rizika primljenih u osiguranje, vrsta i veličina pojedinih rizika, mogućnosti plasiranja viškova u odgovarajuće reosiguravajuće pokriće, ocena izloženosti Društva po osnovu njihove koncentracije i odgovornost za kontinuitet, solventnost i stabilnost poslovanja imali su ključni uticaj na formiranje odnosa zaradjene premije u samopridržaju prema ukupnoj zaradjenoj premiji u posmatranom periodu, pa i u 2016.

#### 4b) Rešavanje i rashodi šteta

Tokom izveštajnog perioda društvo je obradilo 107 šteta, od čega 16 iz rezervacije sa kraja prethodne godine i 91 prijavljenu tokom izveštajnog perioda. U istom periodu Društvo je odbilo 26 šteta kao neosnovano, dok je sa iznosom likvidiralo 56 šteta sopstvenog portfelja po vrstama osiguranja sa ostvarenom ažurnošću u rešavanju kako sledi:

Broj obradivanih šteta i ostavrena ažurnost u rešavanju za 2016.

Štete - Vrsta osiguranja	Rezervisane 31.12.15.	Prijavljene u 2016.	Odbijene u 2016	Rešene u 2016.	Rezervisane 31.12.16.	Ažurnost u rešavanju šteta za 2016.
	1	2	3	4	5	6
Osiguranje lica od posledica nezgode	1	36	11	25	1	97,30%
Auto-kasko	0	24	0	22	2	91,67%
Osiguranje robe u transportu	1	2	1	0	2	33,33%
Osiguranje imovine od požara	0	0	0	0	0	-
Osiguranje ostale imovine	4	16	6	6	8	60,00%
Osiguranje odgovornosti	10	13	8	3	12	47,83%
Osiguranje finansijskih gubitaka	0	0	0	0	0	-
<b>Svega</b>	<b>16</b>	<b>91</b>	<b>26</b>	<b>56</b>	<b>25</b>	<b>76,63%</b>

Ostvarena ažurnost od 76,63% na nivou ukupnog portfelja, mereno kriterijumima tržišta gde dominiraju masovna osiguranja kao auto-odgovornost i osiguranja od nezgode, kao i masovna osiguranja imovine, a bez ulaženja u strukturu portfelja Društva, a još više u sami broj obradivanih šteta i onih koje su na kraju perioda ostale u rezervaciji, može se učiniti kao nezadovoljavajuće niska. Posebno ukoliko se, kao kriterijum, uzme zahtev naručioca različitih usluga u javnim nabavkama, a kojim se traži da ponudjač ima osiguranje od odgovornosti za obavljanje profesionalnih usluga koje su predmet javne nabavke i da to osiguranje ima ugovoreno sa društvom za osiguranje koje je u poslednjoj poslovnoj godini ostavilo ažurnost u rešavanju šteta ne manju od 95%. Koliko god da može da bude adekvatan kao pokazatelj za jedan važan poslovanja društva za osiguranje, tražena ažurnost u rešavanju šteta bez uključivanja podataka o strukturi i veličini portfelja često vidimo kao kriterijum koji neopravdano i godtovo trajno može da diskvalifikuje neke učesnike u tržišnoj utakmici sve do toga da ih trajno odvrati i od pomisli da



učestvuju. Suština je da Društvo ima relativno mali broj šteta u kome po nekad i jedna nerešena šteta na kraju perioda može da ima veliki uticaj na ažurnost, posebno ukoliko je ukupan broj obradivanih šteta tokom godine bio tri. Ovo je slučaj koji je Društvo imalo u izveštajnom periodu na vrsti 07, u osiguranju robe u međunarodnom transportu gde Društvo, uz sve učinjene napore da do kraja izveštajnog perioda reši dve prijavljene štetenije, za to nije imalo sve uslove. Rezervisanje dve od ukupno tri obradivane štete u periodu rezultirala je koeficijentom ažurnosti od svega 33,33%. Priroda poslova osiguranja od odgovornosti kojima se Društvo bavi sami po sebi su veliki izvor potencijalne formalne neažurnosti, obzirom da se ne retko na rešavanje šteta čeka završetak sudskog postupka u kome oštećenici treba da dokažu odgovornost osiguranika Društva da bi tek nakon toga Društvo imalo osnov da reši i plati štetu. S druge strane, sva saznanja o zahtevima za naknadu, prijavama štete koje su primili osiguranici ili o sudskim procesima evidentiraju se i po njima Društvo vrši rezervisanja odgovarajućih iznosa koristeći sve raspoložive podatke o šteti.

Kada je reč o prigovorima osiguranika, kao jednom od mogućih kriterijumima u balansiranom ocenjivanju uspešnosti Društva u upravljanju procesom rešavanja šteta, Društvo je tokom izveštajnog perioda i po svim osnovama obradivalo ukupno 14 prigovora osiguranika/ korisnika osiguranja (jedan prigovor prenet sa kraja prethodne godine i 13 prigovora primljenih u 2016.) koji su se uglavnom odnosili na iznos naknade kojom je rešena šteta i u gotovo svim slučajevima reč je bila o osiguranju od nezgode. Tri prigovora su rešena pozitivno, deset prigovora negativno, dok je jedan prigovor ostao nerešen na kraju 2016.

*Štete - rešene u 2016. i rezervisane 31.12.2016. u 000 din.*

Štete - Vrsta osiguranja	Rešene i isplaćene u 2016. sa troškovima rešavanja	Rezervisane RBNS sa troškovima rešavanja 31.12.2016.	Rezervisane IBNR sa troškovima rešavanja 31.12.2016.	Rezervisa ne ukupne na kraju 2015.	Merodavne štete ukupne na kraju 2016.	Merodavne štete samopridržaj na kraju 2016.
	1	2	3	4	5	6
Osiguranje lica od posledica nezgode	3.236	81	786	1.736	2.366	2.366
Auto-kasko	5.069	1.535	660	219	7.045	4.834
Osiguranje robe u transportu	151	3.087	309	22.732	-19.185	-20.729
Osiguranje imovine od požara	133	226	36	35	361	86
Osiguranje ostale imovine	46.301	13.214	5.951	25.621	39.845	-1.632
Osiguranje odgovornosti	1.368	82.655	11.740	56.348	39.414	39.414
Osiguranje finansijskih gubitaka	638	0	0	0	638	638
<b>Svega</b>	<b>56.896</b>	<b>100.798</b>	<b>19.482</b>	<b>106.691</b>	<b>70.484</b>	<b>24.978</b>

Obzirom da je Društvo tokom izveštajnog perioda evidentiralo relativno visoke štete na rizicima koji su bili plasirani u reosiguranje, efekat saosiguranja/reosiguranja bio je značajan, što je vidljivo kako iz odnosa merodavne štete u samopridržaju i ukupne merodavne štete, iz razlike ostvarenog racia šteta bez efekata i sa efektima reosiguranja, i najzad, iz razlike kombinovanog racia ukupnog i u samopridržaju, a što je direktno uticalo na profitabilnost ostvarenu u poslovima osiguranja.

Ukupne rezervisane štete sa troškovima rešavanja šteta na kraju 2016. iznose 120.280 hiljada dinara – od čega se na nastale, prijavljene a do kraja perioda nerešene štete odnosi din. 100.798 hiljada, dok se na IBNR štete odnosi din. 19.482 hiljade. Iznos rezervisanih, nastalih, prijavljenih a do kraja izveštajnog perioda nerešenih šteta, koje čine značajni deo tehničke rezerve, ocenjujemo dovoljnim, realnim i razumno opreznim. Kod izračunavanja IBNR Društvo se striktno pridržavalo propisanih metoda obračuna i obaveze rezervisanja najvećeg na taj način dobijenog iznosa. Na kraju izveštajnog perioda Društvo nema likvidiranih a neplaćenih šteta. Društvo nema rentnih šteta. Tokom izveštajnog perioda Društvo nije ostvarilo i evidentiralo naplatu regresa po osnovu rešenih i isplaćenih šteta.

#### 4c) Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

*Ostvareno bez efekata saosiguranja i reosiguranja*

	Merodavna šteta	Merodavana premija	Racio šteta	TSO	Racio troškova	Kombinovani racio
01	2.366.477	3.871.271	0,611292	1.492.830	0,385618	0,996909
03	7.044.868	10.988.352	0,641121	1.178.224	0,107225	0,748346
07	-19.185.683	4.030.969	-4,759571	801.590	0,198858	-4,560713
08	360.791	3.747.653	0,096271	1.628.653	0,434579	0,530851
09	39.845.502	66.309.164	0,600905	14.773.202	0,222793	0,823698
13	39.413.727	82.494.679	0,477773	37.364.442	0,452932	0,930705
16	638.320	25.347.845	0,025182	560.668	0,022119	0,047301
	70.484.002	196.789.933	0,358169	57.799.609	0,293712	0,651881

## Ostvareno sa efektima saosiguranja/reosiguranja

	Merodavna šteta	Merodavna premija	Racio šteta	TSO 2016	Racio troškova	Kombinovani racio
01	2.366.477	3.871.271	0,611292	1.492.830	0,385618	0,996909
03	4.834.161	3.736.888	1,293633	1.178.224	0,315296	1,608928
07	-20.729.087	2.254.172	-9,195876	801.590	0,355603	-8,840273
08	86.073	1.580.373	0,054464	1.628.653	1,030550	1,085013
09	-1.631.671	44.123.631	-0,036980	14.773.202	0,334814	0,297834
13	39.413.727	81.360.870	0,484431	37.364.442	0,459243	0,943674
16	638.320	542.102	1,177491	560.668	1,034248	2,211739
	24.978.000	137.469.307	0,181699	57.799.609	0,420455	0,602153

Merodavna (bruto) premija ostvarena u izveštajnom periodu na nivou ukupnog portfelja iznosi 196.790 hiljada dinara, dok ista u samoprizržaju iznosi din. 137.469 hiljada. Troškovi rešavanja šteta po vrstama osiguranja, kao i troškovi sprovođenja osiguranja evidentirani su u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva i primenjeni u obračunu ukupnih rešenih šteta u periodu, ukupnih rezervisanih RBNS i IBNR šteta, i konačno u obračunu merodavne štete odnosno merodavnih troškova.

Na nivou ukupnog portfelja, iskazano kroz kombinovani racio, kako bez efekata saosiguranja / reosiguranja, tako i u samoprizržaju, Društvo je ostvarilo dobar rezultat, pri čemu je rezultat ostvaren sa efektima saosiguranja/reosiguranja povoljniji (0,602153) od ukupnog rezultata bez efekata saosiguranja/reosiguranja (0,651881), što je rezultat relativno visokih šteta na rizicima koji su plasirani u reosiguranje. U svakoj pojedinačnoj vrsti osiguranja u kojoj je poslovalo tokom izveštajnog perioda Društvo je ostvarilo kombinovani racio manji od 1, odnosno profitabilno poslovanje od poslova osiguranja. Ostvareni poslovni rezultat je još povoljniji meren operativnim raciom, odnosno uključivanjem prihoda od investiranja.

**4d) Tehnička rezerva - adekvatnost formiranja i investiranje**

Stanje tehničke rezerve na dan 31.12.2016. (u 000 dinara) utvrđeno je doslednom primenom Zakona i odgovarajućih internih akata donetih u postupku uskladjivanja, i iznosi:

	Opis	Iznos u 000 dinara 2016	Iznos u 000 dinara 2015
1	2	3	4
1.	Prenosna premija	117.453	126.164
2.	Rezervisane štete - ukupne	120.280	106.691
3.	Rezerva za izravnjanje rizika	28.996	13.985
4.	Rezervisanje za neistekle rizike	0	26
5.	Rezervisanje za bonuse i popuste (storno premije)	4.316	3.781
	<b>Svega tehnička rezerva 31.12.</b>	<b>271.045</b>	<b>250.647</b>

Nivo ukupnih tehničkih rezervi porastao je za više od 8% u odnosu na isti period prethodne godine. Na to je uticao rast rezervisanja za štete (pre svega IBNR štete), kao i rast rezervi za izravnjanje rizika za više od 15 miliona dinara, a što je efekat dobrog neto poslovnog rezultata koji je omogućio rast ovih rezervi na svim vrstama osiguranja izuzev na vrsti 16. Rezervisanja za storno premije po vrstama osiguranja ostala su na približno istom nivou kao i prethodne godine, bazirano na učešću iznosa stornira premije u ukupnoj obračunatoj premiji tokom perioda, dok su prethodno uspostavljene rezerve za neistekle rizike ukinute obzirom da kombinovani racio ni na jednoj vrsti osiguranja nije bio veći od jedan.

Plasiranje tehničke rezerve Društva tokom izveštajnog perioda realizovano je u potpunosti u skladu sa Zakonom: u oblike bilansne aktive koji su u skladu sa prirodom i namenom ove rezerve i odgovarajući po likvidnosti, ročnosti i kvalitetu. Na kraju 2016. godine preko 81% tehničke rezerve bilo je plasirano je u devizne kuponske obveznice RS. Njihova devizna priroda, očekivani prinos i mogućnost promptne utrživosti mogu se uspešno i bez značajnijeg odstupanja vrednosti povezati sa budućim obavezama Društva po osnovu tehničke rezerve i na taj način su tokom i na kraju izveštajnog perioda predstavljale adekvatni instrument garancije buduće spremnosti Društva da odgovori svojim obavezama po osnovu tehničke rezerve. Devizne kuponske obveznice RS jedini su finansijski instrumenti (pored gotovo nematerijalnog učešća 45 akcija izdavaoca Beogradske berze) u ukupnoj imovini Društva, a napred opisanim svojstvima doprinele su stabilnosti finansijskog položaja Društva i uspešnosti njegovog poslovanja u izveštajnom periodu. Takođe, više od 6% tehničke rezerve plasirano je u kratkoročne depozite kod domaćih poslovnih banaka, dok je nešto više od 2% tehničke rezerve plasirano u gotovinu. Učešće saosiguravača i reosiguravača u rezervisanim štetama i rezervisanju za prenosne premije ukupno iznosi din. 26.935 hiljada, što je borderoima (rezervisanih šteta i prenosne premije) usaglašeno sa društvima za osiguranje/reosiguranje i čini skoro 10% ukupne tehničke rezerve utvrđene na dan 31.12.2016.

**4e) Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit**

Ostvareno u periodu 01.01.-31.12.2016.		u 000 din.	
Pozicija bilansa uspeha	Ostvareno	Plan	% (2/3)
1	2	3	4
Funkcionalni (poslovni) prihodi	129.970	132.471	98,11
Funkcionalni (poslovni) rashodi	40.542	43.542	93,11
<b>Poslovna dobit - bruto</b>	<b>89.428</b>	<b>88.929</b>	<b>100,56</b>
Prihodi od investiranja	61.972	32.226	192,30
Rashodi od investiranja	26.053	-	-
<b>Neto dobitak/gubitak od investiranja</b>	<b>35.919</b>	<b>32.226</b>	<b>111,46</b>
<b>Troškovi sprovođenja osiguranja</b>	<b>57.799</b>	<b>65.190</b>	<b>88,66</b>
<b>Neto poslovni rezultat (poslovni dobitak)</b>	<b>67.548</b>	<b>55.965</b>	<b>120,70</b>
Neto finansijski dobitak	923	1.476	62,53
Neto dobitak po osnovu uskladjivanja potraživanja	9.589	-	-
Neto dobitak od ostalih prihoda/rashoda	152	-	-
Neto dobitak od ispravki grešaka iz preth. perioda	1.815	-	-
<b>Dobitak pre oporezivanja</b>	<b>80.027</b>	<b>61.500</b>	<b>130,12</b>

*Prihod od premije*

Društvo je u 2016. godini ostvarilo rast obračunate premije od 10,6% u odnosu na prethodnu godinu, kao i prebačaj plana premije od 4,2% za izveštajni period. Prihod od premije je ostvaren je u ukupnom iznosu koji je nešto niži od planiranog (98,11%), a rezultat je prihoda od promene (smanjenja) prenosne premije od din. 8.711 hiljada, ali i značajno većeg iznosa rashoda premije reosiguranja koji je Društvo ostvarilo u 2016. godini, u skladu sa strukturom portfelja i primljenih rizika, primenom propisanih iznosa samopridržaja i zakonitim postupanjem sa viškovima rizika, a u sve u skladu sa strateški opredeljenom sklonošću ka riziku i maksimalnom spremnošću Društva da prihvata rizik. Struktura portfelja u ključnim granama poslovanja Društva bila je opredeljena visokim pojedinačnim rizicima po kojima su značajni deo viškovi rizika plasirani u saosiguranje / reosiguranje, čime je rashod premije saosiguranja / reosiguranja ostvaren u ukupnom iznosu od din. 67.082 hiljade direktno uticao na umanjenje prihoda od premije.

*Ključni poslovni rashodi*

Iako je period obeležen visokim štetama (pre svega štetama na građevinskim radovima nastalim usled prirodnih nepogoda), na visinu rashoda šteta kao ključnog poslovnog rashoda, ovaj uticaj je bio značajno umanjen efektima učešća saosiguranja/reosiguranja. Ukidanje rezervi za neistekle rizike, bazirano na dobrom kombinovanom rasi ostvarenom u svim vrstama osiguranja i prihod po tom osnovu uticao je umanjenje ključnih poslovnih rashoda. Najznačajnija pozicija koja je uticala na konačnu visinu ostvarenog poslovnog rashoda jeste povećanje rezervi za izravnjanje rizika koje su na nivou ukupnog portfelja povećane za 125%, a kao rezultat pozitivnog neto poslovnog rezultata ostvarenog na gotovo svim vrstama osiguranja.

*Neto dobitak od investiranja*

Neto dobitak od investiranja (tehničke i garantne rezerve i ostalih sredstava osiguranja) iznosi din. 35.919 hiljada, što je u odnosu na prethodni period rast od 11,5%, i očekivani je rezultat strukture investicionog portfolia Društva i principa i politika investiranja koje su tokom izveštajnog perioda bile u primeni. Prosečni prinos od investiranja tehničke i garantne rezerve iznosi 3,41% što je povoljno, očekivano i primereno strukturi portfolia, ugovorima o plasiranju koji su bili na snazi, primenjenim principom sigurnosti i disperzije plasmana, kao i sa pokazateljima sa tržišta (kamatne stope na HOV i kratkoročne depozite kod domaćih poslovnih banaka, devizni kurs, cene zakupa nekretnina i cene nekretnina na tržištu) i što ocenjujemo kao adekvatni rezultat dosledne primene politika investiranja. Ostvareni efekti deponovanja tehničke i garantne rezerve na kraju izveštajnog perioda predstavljaju najbolji balans potrebe obezbeđenja profitabilnosti i disperzije ulaganja, uz imperativ zaštite interesa korisnika osiguranja.

*Troškovi sprovođenja osiguranja*

Troškovi sprovođenja osiguranja beleže rast od oko 4% u odnosu na iste ostvarene u 2015. godini. Evidentira se povećanje bruto iznosa ovih troškova shodno kompleksnijim aktivnostima Društva tokom izveštajnog perioda (razvoj novih proizvoda i angažovanje odgovarajućih dodatnih resursa sa tim u vezi: marketing, IT, edukacija zaposlenih i zastupničke mreže, angažovanje novih zaposlenih). Faktori koji su pozitivno uticali na umanjenje TSO u 2016. bili su: značajni iznosi premije obračunati kroz direktnu pribavu osiguranja (preko 60%) po kojima rashod posredničke provizije nije teretio TSO, a takodje, značajni rast broja cesija kojima je veći broj rizika u visokim procentima prenošen u reosiguranje i učinjeni rashod premije po tom osnovu, bili su osnov ostvarenog prihoda perioda od provizije od reosiguranja koji je konačno uticao da neto TSO u 2016. budu značajno niži.

Neto efekat finansijskih prihoda i rashoda je pozitivan, rezultat je ugovorenih primena deviznog kursa, odnosno valutne klauzule kao zaštite potraživanja. Po ovom osnovu, kao i po osnovu usklađivanja vrednosti potraživanja i efekata ispravke grešaka iz ranijeg perioda, Društvo je evidentiralo ukupnu neto dobit koja iznosi din. 12.479 hiljada.

#### 4f) Kapitalna adekvatnost i solventnost

Društvo je tokom izveštajnog perioda neprekidno obezbedjivalo visoku likvidnost, upravljalo balansiranim odnosom sredstava i obaveza po ročnosti, kao i njihovom utrživošću i kvalitetom, primeravajući ih mogućim obavezama za naknadu šteta i drugim mogućim obavezama iz poslovanja. Odnos kratkoročnih sredstava prema kratkoročnim obavezama bio je konstantno visok i potpuno u skladu sa zahtevanom kontinuiranom sposobnošću Društva da odgovori svojim potencijalnim obavezama. Garantna rezerva Društva, utvrđena kao raspoloživa margina solventnosti na kraju 2016. godine iznosi din. 781.884 hiljada, isto kao i garantni kapital (obzirom da nema umanjenja po osnovu zakonom definisanih nelikvidnih sredstava). Kako iznos propisan članom 27 Zakona (u skladu sa važećom dozvolom za rad Društva) na dan 31.12.2016. iznosi din. 395.111 hiljada, razlika garantnog kapitala i iznosa propisanog članom 27 Zakona iznosi din. 386.773 hiljada, obezbedjujući adekvatnu raspoloživost i visoku verovatnoću ispunjenja plana, zaštite solventnosti i kontinuiteta poslovanja Društva. Ovo će detaljnije biti izloženo u Izveštaju o sopstvenoj oceni rizika i solventnosti za 2016 godinu.

#### 4g) Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2016.

Stanje ukupnih potraživanja na dan 31.12.2016. iznosi din. 65.446 hiljada dinara, od čega din. 47.483 hiljada nije dospelo. Od ukupne vrednosti potraživanja, potraživanje za premiju osiguranja i saosiguranja iznosi din. 61.389 hiljade dinara, od čega din. 43.426 hiljada nije dospelo. U narednoj tabeli prikazana je struktura potraživanja u bruto iznosu kao i odgovarajućih ispravki po istim pozicijama koje su izvršene primenom profesionalne regulative (MRS) kao i sa njom u skladu predviđene procedure Društva:

<i>Potraživanja na dan 31.12.2016. u 000 dinara</i>	<i>Bruto</i>	<i>Ispravka</i>
Potraživanje za premije od kupaca u zemlji	47.679	4.627
Potraživanje za premije od povezanih lica	26.153	1.539
Ostala pravna lica u zemlji	21.526	3.088
Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	3.561	388
Potraživanje za premije saosiguranja	10.149	0
Potraživanja po osnovu učešća SAO/REO u naknadi šteta	1.037	0
Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	2.784	0
Ostala potraživanja	236	0
UKUPNO	65.446	5.015

Koeficijent naplate potraživanja premije iznosi 2,29 odn. prosečni broj dana vezivanja potraživanja iznosi 157, što je u skladu sa obimom premije osiguranja za koju je ugovoreno plaćanje u ratama. Iako trenutno ocenjujemo da naplata potraživanja ne predstavlja povećani rizik (kako povećanih troškova tako i umanjenja ukupne efikasnosti i likvidnosti) u poslovanju Društva, praćenje raspoloživih informacija o klijentima u cilju što bolje procene njihovog finansijskog položaja i praćenja poslovnih aktivnosti klijenata, likvidnosti, boniteta i reputacije bila je kontinuirano sprovedjena aktivnost i osnov dobrog upravljanja ovim rizikom u 2016.

#### 4h) Poslovanje sa povezanim pravnim licima

Kada je o prihodima Društva reč, ugovori o osiguranju bili su jedini osnov poslovanja Društva sa povezanim pravnim licima tokom izveštajnog perioda. Poslujući sa povezanim licima, preduzećima iz sistema Energoprojekt, Društvo je tokom 2016. godine ostvarilo 32,75% ukupne obračunate premije. Društvo posebnu pažnju posvećuje naplati potraživanja od povezanih pravnih lica. Obračun premije gde su ugovarači osiguranja povezana pravna lica vršen je u potpunosti po tržišnim uslovima, kako u primeni uslova tako i u primeni tarife za obračun premije, uključujući i rokove za plaćanje premije.

Kada je reč o rashodima Društva po osnovu usluga pribavljenih od povezanih lica - preduzeća iz grupe Energoprojekt - najveći deo rashoda se odnosi na zakup poslovnog prostora (zakupodavac: EP Holding a.d.) u kome Društvo posluje i na kome je registrovano njegovo sedište. Tokom 2016. godine evidentirano je din. 4.459 hiljada rashoda po ovom osnovu, dok je po osnovu pružanja drugih usluga (za

koje se Društvo opredelilo da pribavlja kroz „outsourcing“ ili ima celishodni i opravdani interes da njihovo obavljanje poveri EP Holdingu uz naknadu) tokom 2016. godine Društvo evidentiralo rashode u ukupnoj visini din. 2.800 hiljada.

#### **4i) Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost**

Organizacionu strukturu u izveštajnom periodu ocenjujemo kao primerenu zahtevima poslovanja koji su bili uspostavljeni poslovnim planom za isti period. Ambivalentna potreba za izuzetno efikasnom, umereno skupom i istovremeno dovoljno kompleksnom organizacionom strukturom koja će biti primerena samoj delatnosti, nalaže da Društvo redovno razmatra i procenjuje rizike njene eventualne nefunkcionalnosti. Opredeljujući se za korišćenje usluga trećih lica za obavljanje poslova koji nisu direktni poslovi osiguranja, Društvo je obezbedilo visoki nivo efikasnosti. Istovremeno, redovno su razmatrani i procenjivani kvalitet pribavljenih usluga i standardi rada spoljnih pružaoca usluga sa kojima Društvo ostvaruje saradnju, obzirom da isti vrše direktni uticaj na ukupni kvalitet poslovanja Društva, njegovu finansijsku uspešnost i reputaciju. Ukupna zaposlenost u Društvu tokom izveštajnog perioda je bila zadovoljavajuća kao i ukupna efikasnost ostvarena na toj osnovi. Ukupan broj zaposlenih bio je 10, dok je Društvo u isto vreme angažovalo veći broj spoljnih pružaoca usluga: advokata, IT specijalista, usluga održavanja, zaštite i bezbednosti na radu, obračuna plata, kao i usluga vezanih za poslove osiguranja (aktuarska funkcija, usluge lekara – cenzora i specijalista - procenitelja za druge vrste šteta iz osiguranja). Tokom izveštajnog perioda rukovodstvo Društva obezbedjivalo je radno okruženje, stimulatívno i produktívno, sigurnost i zdravlje na radu, odgovarajuću edukaciju i informisanost, zaštitu različitih garantovanih prava dok su zaposleni na željeni način obezbedjivali stručnost, posvećenost i vreme.

#### **4j) Zarade i stimulatívno nagrađivanje**

Zarade obračunate u izveštajnom periodu u okviru su planiranih iznosa realizovanih bez značajnijih odstupanja. Društvo uredno isplaćuje zarade, koje se, u skladu sa preporučenom dobrom praksom korporativnog upravljanja, sastoje od baznog dela i stimulatívno delo – nagrađivanja po osnovu ocene doprinosa svakog zaposlenog u periodu za koji se vrši obračun i isplata. Angažovanje trećih lica i opredeljenje za korišćenje njihovih usluga umanjuje visinu pozicije zarada zaposlenih, dok istovremeno tereti druge troškove poslovanja. Korišćenjem usluga trećih lica Društvo obezbedjuje ukupnu veću efikasnost, pri čemu je opredeljenje za ovakva rešenja uvek podržano analizom ukupnih efekata i poredjenjem oba pristupa, ocenom uticaja na rizik i prihvatljivost rizika opredeljenju strategijom Društva.

#### **4k) Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje**

Aktivnosti na zaštiti životne sredine i primeni koncepta društveno odgovornog poslovanja Društvo sprovodi integrisanjem u odgovarajuće aktivnosti koje se realizuju u sistemu Energoprojekt - u skladu sa poslovnom filozofijom definisanom na nivou ove grupe, a koju je Društvo prihvatilo kao logičan i efikasan način da sprovede svoje zakonske ili dobrom praksom korporativnog upravljanja preuzete obaveze.

#### **4l) Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje**

Tokom izveštajnog perioda Društvo je uložilo značajne resurse u unapredjenje informacionog sistema, kako u hardver i unapredjenje glavne poslovne aplikacije, tako i u unapredjenje informacione mreže i uskladjivanje sa minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije. Unapredjenja su prepoznatljiva, rešenja su značno uskladjena sa zakonskim zahtevom uz uvažavanje principa proporcionalnosti, dok je rizik u vezi sa svim ključnim IT aspektima ublažen i ocenjen kao prihvatljiv za Društvo, gde je prihvatljivost rizika primerena apetitu za rizik definisanom u planu poslovanja Društva i izvedenom iz Strateškog plana Društva. Zbog veličine Društva i relativno malog obima poslovnih transakcija, posebni izazov u vezi sa sprovedenim aktivnostima na uskladjivanju upravljanja i unapredjenju IS bilo je obezbedjenje ukupne efikasnosti (isplativosti preduzetih mera i učinjenih troškova), što je ostvareno i za izveštajni period, dok će se efekti uloženi resursa realizovati i u narednim periodima.

#### **4m) Ocena funkcionisanja sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom**

Funkcionisanje sistema interne kontrole i upravljanje ključnim rizicima pod čijim uticajem se odvija poslovanje Društva, praćeno je i ocenjivano srazmerno kompleksnosti i zahtevima delatnosti, uz uvažavanje faktora kao što su veličina Društva, njegova organizaciona struktura, linije poslovanja, kao i uključivanjem i razmatranjem svih evidencija o incidentima i dostupnim informacijama o promenama faktora rizika tokom izveštajnog perioda. Kao najznačajnije promene faktora rizika u izveštajnom



periodu evidentirani su: rizici ograničenog i usposrenog rasta tržišta osiguranja i u vezi sa tim rizik mogućeg pada tržišnog učešća, rizik tržišnog pada premije kao cene osiguranja, tržišni rizici vezani za investiranje i rizici uskladenosti imovine i obaveza, kao i IT rizici u okviru grupe operativnih rizika.

Tokom izveštajnog perioda nastavljen je trend rasta faktora rizika naplate potraživanja, kao i rizika pada prinosa od investiranja sredstava rezervi Društva. Ocenjujemo da je Društvo blagovremeno i najčešće preventivno preduzimalo potrebne akcije odgovarajući na povećanje ovih rizika i ublažavajući ih. U uskladenosti sa pozitivnim propisima i aktima poslovne politike u poslovanju tokom izveštajnog perioda nisu evidentirana odstupanja i incidenti koji bi Društvo izložili povećanom riziku.

U cilju obezbeđivanja blagovremenih, tačnih i potpunih informacija za efikasno upravljanje i poslovno odlučivanje, kao i u cilju obezbeđenja uveravanja da će poslovni ciljevi i planovi, efikasnost i zakonitost poslovanja, bezbednost njegovih podataka i informaciono komunikacionog sistema, kao i kontinuitet poslovanja Društva i njegov brzi oporavak nakon incidenata ili mogućih katastrofalnih događaja biti na mestu, umanjujući pri tom izloženost brojnim rizicima, Društvo je tokom izveštajnog perioda vršilo odgovarajuća unapredjenja internih kontrola na operativnom nivou, a takodje je obezbeđivalo odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole. Interni nadzor, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima kojima je regulisan sistem upravljanja u društvima za osiguranje, Društvo je struktuiralo u tri linije, u skladu sa najboljom praksom.

### ***Ocena izloženosti rizicima i efektivnosti strategije i primenjenih politika za upravljanje ovim rizicima u izveštajnom periodu***

Rizici osiguranja su najvažniji tip rizika u portfelju Društva i dominantno opredeljuju njegov rizični profil sadržan u mogućnosti nastanka gubitka ili nepovoljne promene vrednosti obaveza iz osiguranja usled nesposobnosti Društva da apsorbuje preuzete rizike svojstvene delatnosti osiguranja, a čiji uzrok najčešće može biti neadekvatna procena rizika primljenog u osiguranje i/ili neadekvatno određena premija.

#### ***Neadekvatno procenjen rizik prilikom prijema u osiguranje***

Inherentni rizik je izuzetno visok. Kod prijema velikih rizika koristi se ekspertiza pojedinaca ili tima angažovanog na proceni u cilju umanjnjenja mogućnosti da neadekvatnom procenom rizika u samopridržaju ostanu rizici koje Društvo ne bi moglo da nosi. U cilju ublažavanja izloženosti, Društvo reosigurava viškove rizika zaključujući ugovore različitih tipova pokrića i za različite vrste rizika, u obimu i na način kojim obezbeđuje zakonitost rada, pre svega poštovanje maksimalnih iznosa samopridržaja, ali i maksimalnu ukupnu profitabilnost, neprekidnu likvidnost i izmirivanje svih obaveza iz osiguranja, kao i finansijsku stabilnost.

#### ***Rizik neadekvatno određene premije***

Inherentni rizik nedovoljnosti obračunate/zaradjene premije kojom neće moći da se pokriju troškovi sprovođenja osiguranja i troškovi naknade i rešavanja šteta ima visoki rejting, dok uspostavljene kontrole i njihova konzistentna primena ublažavaju ovaj rizik svodeći ga u granice prihvatljivosti (kriterijum: kombinovani racio manji od 1). U cilju identifikovanja i smanjenja štetnih posledica rizika Društvo analizira svoje poslovanje po vrstama osiguranja, kontinuirano prati ostvarene i pravi projekcije očekivanih rezultata, vrši proveru adekvatnosti premija. Informatičkim podešavanjima obezbeđuje se efikasni pristup i primena, odnosno kontrola primene odgovarajućih internih akata i njihovo ažuriranje. Sprovode se obuke zaposlenih u cilju ispravne primene propisanih tarifa. Efikasnost upravljanja ovim rizikom potvrđena je ostvarenim kombinovanim raciom od 0,65 na nivou ukupnog portfelja kao i pojedinačno po vrstama osiguranja u kojima je Društvo poslovalo, tako što je ostvareni kombinovani racio na svakoj vrsti bio manji od 1, odnosno što je Društvo u svakoj vrsti osiguranja poslovalo profitabilno.

#### ***Rizik neadekvatnog obrazovanja tehničkih rezervi***

Prepoznat kao neizvesnost u vezi sa razvojem šteta (naknadni razvoj šteta, promene u zakonu, veliki rast inflacije, povećani trošak u svrhu saniranja šteta), ovaj rizik u inherentnom stanju Društvo ocenjuje kao visok, dok su kontrole (opredeljenje za primenu svih oblika rezervisanja, ne samo izričito propisanih, već i posebno onih koji su, kao što je rezervisanje za izravnjanje rizika, ostavljeni Društvu na ocenu i odluku o opravdanosti formiranja) osmišljene da ublažavaju ovaj rizik svodeći ga na prihvatljivi nivo. Kako je poslovanje u svim vrstama osiguranja u izveštajnom periodu bilo profitabilno, to je uticalo da pojedini oblici tehničke rezerve na kraju perioda budu ukinuti ili smanjeni, dok su neki (kao rezerve za izravnjanje rizika gotovo udvostručeni).

*Rizik koji proističe iz promjenljivosti učestalosti, momenta nastanka i visine šteta*

Neizvesnost kod razvoja šteta, utiče na visinu šteta u tekućem periodu kao i na visinu rezervacija. Obzirom na portfelj Društva i osobenosti razvoja šteta, njihove prirode i moguće visine u ključnim vrstama osiguranja u kojima posluje, Društvo ovaj rizik u inherentnom obliku ocenjuje kao visok. Kontrolama kao što su: praćenje rezultata, prilagodjavanje i adekvatna primena tarife, sprovođenje opredeljene politike saosiguranja / reosiguranja, ovaj rizik je predviđeno da se ublažava do nivoa koji će biti prihvatljiv za Društvo i uskladjen sa njegovim profilom rizika. Kao kriterijumi za ocenu preostalog rizika i uspešnost upravljanja navedenim rizikom uspostavljeni su : racio šteta po vrstama osiguranja < 1 kao i odgovarajući Run off rezultat za štete. Poslujući u izveštajnom periodu Društvo je ostvarilo povoljan racio šteta u svim vrstama osiguranja.

*Rizik neadekvatne procene rizika koji se prima u osiguranje*

Prepoznat kod neadekvatno određene premije, neadekvatne procene MMŠ, pogrešne odluke da se rizik ne prenese u saosiguranje/reosiguranje donete na bazi loše procene rizika, propuštanja da se ugovorom o osiguranju definišu potrebna ograničenja i isključenja, ovaj rizik u inherentnom obliku ocenjen je kao visok. Primena kontrola predviđenih za ublažavanje rizika (obavezna primena pisane underwriting procedure, uključujući ažurirane upitnike kao i način čuvanja i obezbeđenje trajne dostupnosti dokumentacije na bazi koje je data ponuda i zaključen ugovor o osiguranju; izrada elaborata za velike rizike ; kontrola kod izdavanja polisa) u izveštajnom periodu obezbedile su uspešno upravljanje ovim rizikom i ispunjenje uspostavljenih standarda - kriterijuma uspešnosti upravljanja rizikom: nije bilo šteta na rizicima čija je suma iznad samoprdržaja Društva, a koji pri tom nisu prijavljeni u saosiguranje / reosiguranje. Društvo u poslovanju nije evidentiralo ni jedan incident i ostvarenje ovog rizika.

*Rizik neadekvatno određenog nivoa samoprdržaja*

Mogući visoki gubici koje Društvo može da pretrpi propuštajući da previsoke rizike primljene osiguranje plasira u saosiguranje/ reosiguranje, a koji mogu rezultirati smanjenom profitabilnošću ili gubitkom i neefikasnim korišćenjem svojih kapaciteta u inherentnom stanju prepoznati su kao visok rizik koji u svakom slučaju vodi umanjenoj kapitalu. Doslednom primenom kontrole - određivanje maksimalnog samoprdržaja uz primenu svih zakonom i pravilima struke predviđenih kriterijuma, bazirano na konkretnim izračunavanjima ključnih kategorija i na mišljenju ovlašćenog aktuara – Društvo je u izveštajnom periodu uspešno upravljalo ovim rizikom, što potvrđuje i ostvareni kombinovani racio (sa i bez efekata saosiguranja/reosiguranja) ostvaren poslovanjem u višegodišnjem periodu.

*Rizik koncentracije rizika osiguranja*

Društvo je prepoznalo rizik koncentracije u kumuliranju rizika jednog klijenta, korišćenja jednog transportnog sredstva (kada je u pitanju osiguranje robe u transportu), malog (nedovoljnog) rastojanja između više osiguranih objekata na jednoj lokaciji ili jednog geografskog područja (kada su u pitanju prirodni rizici). Rizik koncentracije tokom izveštajnog perioda adekvatno je ublažavan diverzifikacijom osigurane imovine i osiguranika, a koncentracija je, kao faktor rizika, razmatrana prilikom pripremanja ponude za osiguranje u kontekstu ocene kapaciteta Društva. Inherentni rizik je u portfelju Društva rangiran kao značajan. Kontrolama, a u najznačajnijoj meri Društvo ovaj rizik kontroliše kroz politiku saosiguranja / reosiguranja, i to na način da prethodno kod prijema rizika u osiguranje, svi rizici koji mogu biti povezani i predstavljati koncentraciju dobiju tretman jedinstvenog rizika. Na ovako definisani i prepoznati rizik primenjuje se samoprdržaj kao kriterijum i limit za ovakav rizik, dok se viškovi rizika plasiraju u reosiguranje. Posebno, kada su u pitanju katastrofalni rizici, primena politike saosiguranja / reosiguranja imala je puni efekat, a katastrofalni rizici su u značajnoj meri prenošeni u reosiguranje, ublažavajući i svodeći ovaj rizik na prihvatljivi nivo. Rizik visokih šteta nastalih delovanjem prirodnih rizika koje je Društvo obradivalo, rešilo ili rezervisalo na kraju izveštajnog perioda, značajno je ublažen dobrom procenom rizika i adekvatnim plasiranjem prepoznatih viškova u reosiguranje.

Ostvareni rezultat poslovanja u osiguranju i ostvareni kombinovani racio kao kriterijumi pružaju uveravanje da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima osiguranja, držeći ih na opredeljenom nivou prihvatljivosti, ni jednog časa ne ugrožavajući finansijsku stabilnost Društva događajima koji bi za posledicu imali gubitak kapitala.

*Devizni rizik*

Društvo je izloženo riziku promene deviznih kurseva, a naročito: pozicije aktive u koje je investirana tehnička i garantna rezerva, potraživanja za premiju sa ugovorenim valutnom klauzulom, pozicije pasive po osnovu obaveza za nakanadu šteta sa ugovorenim valutnom klauzulom, kao i po osnovu obaveza za premiju po ugovorima o reosiguranju i saosiguranju, sve u skladu sa zaključenim ugovorima o osiguranju, odn. ugovorima o reosiguranju. Društvo je tokom izveštajnog perioda uspešno upravljalo deviznim rizikom balansirajući valutnu strukturu imovine i obaveza.

### *Kamatni rizik*

Ovaj rizik je ublažen i sveden na minimalni, odnosno prihvatljivi obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope, dok obaveze Društva nisu izložene kamatnom riziku, obzirom na strukturu obaveza Društva koje nisu kamatonosne, tako da Društvo u celini nije izloženo riziku neuskладjenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

### *Cenovni rizik*

Društvo je izloženo cenovnom riziku kod:

- Plasiranja u dužničke HOV Republike Srbije koje Društvo vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Tokom izveštajnog perioda, kao ni na datum bilansa, Društvo nije imalo potreba da u cilju obezbedjenja dodatne likvidnosti razmatra prodaju bilo kog dela ovih HOV. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti čine 29,03% ukupne aktive Društva, dok je u iste plasirano preko 81% iznosa ukupne tehničke rezerve Društva na dan 31.12.2016.

- Plasiranja u investicione nekretnine u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. U investicione nekretnine plasiran je isključivo deo garantne rezerve, dok nije bilo plasiranja tehničke rezerve u ovaj, manje likvidni, oblik aktive. U slučaju potrebe za hitnom prodajom neke od nekretnina u portfelju, cenovni rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko vrednovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem većih obaveza, može bez većih gubitaka nastalih po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se, bez obzira što to nije izričiti zahtev standarda finansijskog izveštavanja koji se primenjuje na procenu investicionih nekretnina, procena vrednosti investicionih nekretnina na datum obračuna vrši od strane ovlašćenog stručnog lica na datum obračuna svake poslovne godine bez izuzetka, upravo da bi procena tržišne vrednosti što realnija, cenovni rizik u slučaju prodaje što manji.

### *Kreditni Rizik*

Kreditnom riziku Društvo je izloženo po osnovu potraživanja za premiju osiguranja, potraživanja po osnovu udela saosiguravača i reosiguravača u naknadama šteta, po osnovu deponovanja u HOV, kao i deponovanja gotovine i kratkoročnih depozita kod domaćih poslovnih banaka;

- U izveštajnom periodu Društvo evidentira zadovoljavajuću naplatu potraživanja po osnovu premije osiguranja, sa veoma malim učešćem dospelih nenaplaćenih potraživanja i dobrim upravljanjem napolom odobrenom za plaćanje na rate. Koeficijent obrta potraživanja od 2,29 i prosečno 157 dana za naplatu, pri čemu Društvo nema sudskih sporova za nenaplaćena potraživanja za premiju, uveravaju u uspešno upravljanje ovim rizikom;

- Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u obveznice iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Ukupna izloženost kreditnom riziku prema Republici Srbiji po osnovu HOV na dan 31.12.2016. iznosi din. 332.873 hiljada;

- Upravljanje kreditnim rizikom kratkoročnih plasmana kod domaćih banaka - politika investiranja nalaže prethodne analize i kontinuirano praćenje promena faktora rizika po pojedinačnim bankama (analiza finansijskih i drugih dostupnih pokazateija poslovanja banaka), kao i striktno pridržavanje investicione politike, posebno diversifikacije rizika. Takodje, Društvo, u skladu sa Zakonom i sopstvenom investicionom politikom, odn. procedurom za njenu primenu, prilikom plasiranja sredstava pribavlja odgovarajuću izjavu banke – depozitara da na teret deponovanih sredstva neće vršiti bilo kakve kompenzacije, niti će ista zadržavati po bilo kom drugom osnovu;

- Obzirom na visoki koeficijent reosiguranja, koji u izveštajnom periodu iznosi preko 35%, kao i na visoke iznose rizika koje Društvo prenosi u saosiguranje/reosiguranje, a po kom osnovu u slučaju visokih šteta na tim rizicima može potraživati visoke iznose učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta, Društvo prepoznaje značajnu izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja od reosiguravača. U izveštajnom periodu Društvo je uspešno upravljalo ovim rizikom ublažavajući ga disperzijom odn. plasiranjem viškova rizika kroz saosiguranje kod četiri domaća društva za osiguranje, kao i plasiranjem viškova rizika kod dva domaća i dva inostrana društva za reosiguranje, s tim što je reosiguranje sa svakim reosiguravačem osmišljeno i sprovedeno planski, po vrstama ugovora i vrstama rizika, na način koji će efikasno ublažiti rizike Društva. Iako je koncept ugovora za reosiguravajuće pokriće uspostavljen pre svega za ublažavanje rizika osiguranja, ništa manje važna je i komponenta kreditnog rizika koji je disperzijom na četiri domaća društva za osiguranje i četiri reosiguravača, efikasno ublažen. Ugovaranje cash-call klauzule za veće štete, dodatno ublažava rizik likvidnosti u slučaju velikih šteta koje bi nastale na rizicima plasiranim u saosiguranje/reosiguranje, a što je u izveštajnom periodu Društvo imalo prilike i da praktično primeni aktivirajući „cash call“ kluzulu.

### *Rizik likvidnosti*

Rizik likvidnosti i novčani deficit, kao mogućnost da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetano obavljanje poslovanja, a posebno za blagovremeno izmirivanje obaveza iz osiguranja, Društvo prepoznaje kao posledicu: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanja operativnih troškova, kratkog ugovorenog roka za plaćanje obaveza u odnosu na ugovoreni/planirani rok naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti izvora finansiranja investicije u odnosu na obrtanje fiksne imovine. Rizik likvidnosti prepoznat je i ocenjen u odnosu na nemogućnost likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru u slučaju potrebe.

Kao deo strategije upravljanja rizikom likvidnosti, Društvo je uspostavilo portfelj veoma likvidne imovine, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja, zaštitilo interese osiguranika i svih trećih lica koja imaju interes u poslovanju Društva i osiguralo zakonitost poslovanja. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. Uvažavajući sve prethodno navedene principe, Društvo je tokom obračunskog perioda obezbeđivalo neprekidno visoku likvidnost, profitabilno plasirajući tehničke i garantnu rezervu, kao i druga sredstva u likvidne, utržive, kvalitetne i sigurne oblike bilansne aktive, a pri tom obezbeđujući dovoljno gotovinskih sredstava za izvršavanje tekućih obaveza. Sredstva su po strukturi i ročnosti bila primerena mogućim potrebama Društva, a pri tome su donosila umereni prinos, u skladu sa konzervativnim prihvatanjem rizika investiranja. Ocenjujemo da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima likvidnosti.

### *Uskladjenost imovine i obaveza*

Društvo prepoznaje i efikasno upravlja svojom imovinom na način da se stara o kvalitetu, diversifikaciji i uparivanju imovine i obaveza, o likvidnosti, sigurnosti i obezbeđenju odgovarajućeg prinosa od investiranja. U procesu investiranja, ključni ciljevi su bili sigurnost i optimizacija prihoda od ulaganja uz kontrolu gotovinskih tokova i ročnosti. Uskladjenost imovine i obaveza realizovana je u svemu u skladu sa zakonskim propisima, internim aktima, potrebama poslovanja Društva i bez narušavanja strategijom definisanog rizičnog profila Društva.

Ostvarujući ciljeve postavljene planom za 2016. godinu i upravljajući rizicima koji su nastajali iz ovih aktivnosti, Društvo je neprekidno i konzistentno reosiguravalo viškove rizika, proširujući svoj kapacitet za prijem rizika i sprečavajući neprihvatljivi gubitak kapitala po osnovu šteta, rešavalo štete u skladu sa Zakonom, dobrom praksom osiguranja i poslovnom etikom, održavalo kapital na nivou koji je potreban za realizaciju plana i primeren rizičnom profilu Društva koji je dat planom, formiralo tehničke rezerve u skladu sa Zakonom i internim aktima, investiralo sredstva tehničke i garantne rezerve i ostala sredstva osiguranja u skladu sa Zakonom i primereno njihovoj nameni i ročnosti, obezbeđivalo neprekidnu operativnu likvidnost izmirujući svoje obaveze i obezbedilo raspoloživost kapitala u meri koja uverava u finansijsku stabilnost i kontinuitet budućeg poslovanja. Detaljni opis i ocena rizika pod čijim je uticajem realizovano poslovanje Društva i ostvareni rezultati poslovanja u izveštajnom periodu, ocena adekvatnosti Strategije za upravljanje rizikom i efikasnosti njene primene u izveštajnom periodu, kao i ocena trenutne i buduće finansijske pozicije Društva data analizom kako redovnih „normalnih“ okolnosti, tako i pod pretpostavkom ekstremnih (stresnih) poslovnih scenaria, dat je u posebnom Izveštaju o sopstvenoj proceni rizika i solventnosti Društva baziranom na poslovanju u 2016. godini (ORSA). Ovaj izveštaj deo je godišnjeg izveštaja Društva za 2016., a u nastavku za potrebe ovog izveštaja dajemo ključne ocene upravljanja rizikom i solventnosti za 2016.:

U postupku sopstvene procene rizika i solventnosti bazirane na poslovanju u 2016. Društvo je utvrdilo visinu kapitala potrebnu za izvršenje poslovnog plana u skladu sa planom definisanim rizičnim profilom Društva i uvažavajući strategijom definisanu „prihvatljivost rizika“. U tom postupku pribavljeno je uveravanje u adekvatnost i efikasnost uspostavljenog sistema interne kontrole koji prepoznate rizike ublažava i zadržava na nivou koji je za poslovanje Društva prihvatljiv. U postupku procene analizirani su redovni poslovni događaji, ali i scenaria mogućih stresnih poslovnih događaja u slučaju ostvarenja velikih ključnih rizika, i na bazi stress tesova izvršena je ocena potrebnog kapitala koji bi Društvu omogućio neometani nastavak poslovanja, kao i raspoloživost kapitala u tim slučajevima. U ORSA postupku postignutoo je uveravanje u efikasnost procesa upravljanja rizikom.

Društvo u izveštajnom periodu nije evidentiralo incidentne situacije koje bi imale materijalni uticaj na visinu potrebnog kapitala. Kapital definisan poslovnim planom Društva bio je dovoljan za izvršenje tog plana, a u rizičnom profilu Društva nije bilo značajnih odstupanja.

Društvo je ostvarilo adekvatnost kapitala u odnosu na realizovani poslovni plan i strategijom definisani profil rizika. Takođe, Društvo je obezbedilo adekvatnu raspoloživost kapitala, koja pruža uveravanje u kontinuitet poslovanja, neometano izmirivanje budućih obaveza iz osiguranja i finansijsku stabilnost u periodu realizacije strateškog plana.

## 5. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja, u poslovanju Društva nisu evidentirani događaji koji bi bili od materijalnog značaja i kao takvi mogli uticati na drugačije ekonomske odluke u odnosu na one koje korisnici donose na osnovu finansijskih izveštaja Društva i ovog izveštaja o poslovanju.

## 6. ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2016. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

Poslovanjem u 2016., Društvo je uspešno završilo još jednu poslovnu godinu u dužem neprekidnom nizu perioda sa uspešnim rezultatima. Ocenjujemo da je poslovanje Društva tokom izveštajnog perioda bilo uspešno, kao rezultat adekvatnosti i dosledne primene opredeljene poslovne politike vezane kako za same poslove osiguranja, tako i za investiranje sredstava osiguranja, ali i kao rezultat efikasnosti sprovođenja svih poslovnih procesa, odnosno ekonomičnosti kada je u pitanju visina troškova sprovođenja osiguranja u odnosu na ostvareni obim poslovanja, posebno kada se ima u vidu činjenica da najveći deo u strukturi ovih troškova čine fiksni troškovi.

Poslovanjem u 2016. godini ostvarena je planirana profitabilnost, produktivnost, ekonomičnost, likvidnost, ažurnost u rešavanju šteta, dovoljnost rezervisanja, kao i stabilnost poslovanja i kapacitet da i u budućem periodu nesmetano nastavi poslovanje i odgovori ključnim preuzetim obavezama iz delatnosti. Društvo je obezbeđivalo neprekidnu kapitalnu adekvatnost kao i adekvatnost plasiranja tehničke i garantne rezerve u odgovarajuće oblike aktive.

Rezultati poslovanja ostvareni su doslednom primenom Zakona i internih akata. Sprovođenjem odgovarajuće politike saosiguranja/reosiguranja i primenom zaključenih ugovora o saosiguranju i reosiguranju obezbeđena je kvalitetna zaštita kako samog Društva, tako i osiguranika i svih drugih strana koje imaju interes u poslovanju Društva. Opredeljenjem za saradnju sa četiri reosiguravača po različitim vrstama osiguranja, tipovima ugovora o reosiguranju i prirodi samih rizika koji su plasirani u reosiguranje, Društvo je efektivno ublažavalo rizik (inače visoke) zavisnosti od jednog reosiguravača i obezbeđivalo povoljniju disperziju. Društvo je uspešno upravljalo imovinom i investicionim aktivnostima. U okolnostima povećane nelikvidnosti na tržištu, ocenjujemo da je Društvo dobro upravljalo potraživanjima i našlo balans između željenog nivoa prodaje i tržišnog učešća sa jedne i kontrole naplate i potraživanja sa druge strane.

Značajniji pokazatelji poslovanja Društva za 2016. godinu prikazani su u narednoj tabeli:

	2016.	2015.
<b>Pokazatelji adekvatnosti kapitala</b>		
Zahtevana margina solventnosti u 000 din.	26.291	22.562
Raspoloživa margina solventnosti u 000 din.	781.884	767.227
Razlika raspoložive i zahtevane margine solventnosti	755.593	744.665
Odnos zahtevane MS i garantnog kapitala	3,26%	2,86%
<b>Pokazatelji produktivnosti</b>		
Obračunata premija u 000 dinara : broj zaposlenih	18.808	16.999
Ukupna imovina u 000 dinara : broj zaposlenih	114.674	109.500
<b>Likvidnost</b>		
Gotovina : ukupne kratkoročne obaveze	3,18	5,15
<b>Pokazatelji profitabilnosti</b>		
Racio šteta (ukupni i u samoprdržaju)	0,3582 ; 0,1817	0,1415 ; 0,1308
Racio troškova (ukupni i u samoprdržaju)	0,2937 ; 0,4205	0,3277 ; 0,4859
Kombinovani racio (ukupni i u samoprdržaju)	0,6519 ; 0,6021	0,4692 ; 0,6167
<b>Ekonomičnost</b>		
Ukupni rashodi : ukupni prihodi	60,98	60,33
Poslovni rashodi : poslovni prihodi	64,81	67,53
<b>Struktura prihoda i rashoda</b>		
Poslovni prihodi : ukupni prihod	93,58	88,02
Merodavna premija : ukupni prihod	95,94	87,38
Poslovni rashodi : ukupni rashodi	99,44	98,52
<b>Indikatori bruto finansijskog rezultata</b>		
Dobitak pre oporezivanja : ukupni prihodi	39,01	39,48
Dobitak pre oporezivanja : ukupna angažovana sredstva	6,98	6,99



Ostvareni pokazatelji, a pre svega:

- visina obračunate premije i prihod premije ostvaren u izveštajnom periodu
- ostvareni racio šteta, racio troškova i kombinovani racio (ukupni i sa efektima saosiguranja /reosiguranja) koji ukazuje na izrazito visoku profitabilnost za delatnost osiguranja
- pozitivni rezultat poslovanja ostvarenim u svim vrstama osiguranja kojima se Društvo bavi, izuzev na vrsti 16, čiji je neto poslovni rezultat negativan u minimalnom iznosu, a što je za Društvo prihvatljivi rizik obzirom na početak primene konkretnih proizvoda osiguranja i njihov značaj za ostvarenje strateških ciljeva u domenu definisanja ponude i strukture portfelja Društva
- visina zahtevane margine solventnosti i njen odnos prema raspoloživoj margini i garantnom kapitalu pružaju uveravanje da je Društvo u 2016. poslovalo profitabilno, finansijski stabilno, likvidno i zakonito kada je u pitanju adekvatnost kapitala i da je adekvatno upravljalo ključnim rizicima, pre svega rizicima osiguranja, ne ugrožavajući ni jednog momenta svoju finansijsku stabilnost i kontinuiranu sposobnost izmirivanja obaveza iz osiguranja kao ni interese ključnih grupa čiji je interes u poslovanju Društva bio prepoznat i balansirano uvažen poslovanjem Društva u izveštajnom periodu.

## 7. PLANIRANI RAZVOJ I PRIORITETNI ZADACI ZA NAREDNI PERIOD

### 7a) Pribava osiguranja i rast obračunate premije

U 2017. godini u primeni će biti poslovna strategija doneta za period 2016.-2018. U odnosu na izveštajni period nema promene strateškog pristupa u smislu organizacije i strukture poslova osiguranja, planom je predviđen postepeni razvoj kao i u dužem nizu prethodnih perioda, i u tom smislu Društvo ima adekvatnu osnovu i okvir za realizaciju operativnog plana za 2017. godinu.

Povećanje obima ugovorenih poslova i obračunate premije, uz adekvatnu procenu rizika, striktno pridržavanje visine maksimalnog samopridržaja i odgovarajuću politiku saosiguranja / reosiguranja je ključni poslovni cilj Društva i u narednom periodu. U cilju balansiranja portfelja i veće izvesnosti pribave, Društvo će se u narednom periodu posebno angažovati na ugovaranju obnovljivih osiguranja. Saradnja sa posrednicima u osiguranju ostaje i dalje glavni kanal pribave. Povećanjem broja ugovora o osiguranju, odnosno pribavom novih poslova, posebno u osiguranju od odgovornosti koja čini jednu od dve ključne vrste osiguranja u portfelju Društva, neophodno je nadoknaditi pad ukupne obračunate premije kao posledice izuzetno jake, ponekad i nelojalne, konkurencije i kontinuirane kampanje snižavanja premije kao cene za osiguranje od rizika različitih vrsta odgovornosti. Društvo će nastaviti i proširiti saradnju sa Europe Re na osiguranju od katastrofalnih rizika - kako primenom do sada donetih uslova osiguranja, tako i uvođenjem novih programa koji su bazirani na osiguranju rizika zemljotresa i poplave koji će se komplementarno nuditi uz osiguranje drugih rizika kao što su požar i neke druge opasnosti sa dopunskim rizicima, provalne krađe, loma stakla, odgovornosti i dr. U toku srednjeročnog perioda za koji se realizuje aktuelni plan, Društvo namerava da uvede internet prodaju ovih proizvoda, i da na taj način otvori još jedan kanal prodaje.

### 7b) Unapredjenje metodologije za sopstvenu procenu rizika i solventnosti, analiza mogućih poslovnih scenaria (u redovnim i stresnim poslovnim okolnostima) i kreiranje stres testova

Unapredjenje procesa upravljanja rizikom, fokus na ključne rizike pod kojima se odvija poslovanje Društva i njihovo čvršće povezivanje i integrisanje u realizaciju strategije Društva treba da bude oblast posebnog angažovanja odgovarajućih resursa Društva u narednom periodu.

Uspostavljanje osnova za primenu Solvency II, a posebno kada se ima u vidu iskustvo da implementacija ovog metodološkog okvira na početku primene veoma značajno može da utiče na povećane troškove i ukupnu efikasnost malog društva za osiguranje, takodje će tražiti odgovarajuće napore na uskladjivanju, pri čemu će regulatorno preciziranje obaveza manjih društava u odnosu na primenu Solvency II pružiti odgovarajuće smernice.



Energoprojekt Garant a.d.o.

Mirjana Bogičević, Predsednik Izvršnog odbora

## IV IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, finansijski izveštaj Energoprojekt Garnat a.d.o. za 2016. godinu sastavljen je uz primenu odgovarajućih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu društva.

U Beogradu, 28.04.2017. godine

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Garant a.d.o.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo  
i investiranje



Jelica Mandić, dipl. ecc.



Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Garant a.d.o.

Predsednik Izvršnog odbora



Mirjana Bogićević, dipl. ecc.

V ODLUKA O USVAJANJU  
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA



Na predlog Nadzornog odbora Energoprojekt Garant a.d.o. sa njegove 10. sednice održane 27.03.2017. godine i imajući u vidu pozitivno mišljenje Komisije za reviziju Društva sa njene 8. sednice održane 27.03.2017. godine, a u skladu sa članom 52. stav 1. tačka 8) Zakona o osiguranju („Službeni glasnik RS“, br. 139/2014) i članom 32. stav 1. tačka 8) Statuta Energoprojekt Garant a.d.o., Skupština akcionara Energoprojekt Garant a.d.o. je na svojoj 52. redovnoj sednici održanoj dana 27.04.2017. godine donela sledeću

## ODLUKU

1. Usvaja se Finansijski izveštaj i Izveštaj o poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. za period 01.01.2016. do 31.12.2016. godine sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i mišljenjem revizora.
2. Finansijski izveštaj i Izveštaj o poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. za period 01.01.2016. do 31.12.2016. godine, kao i mišljenje ovlašćenog aktuara i mišljenje revizora su u prilogu ove odluke i čine njen sastavni deo.

„ZA“ donošenje ove odluke su glasali predstavnici akcionara sa 157.211 akcija, odnosno sa 99,97% akcija

„PROTIV“ donošenja ove odluke nije glasao niko od prisutnih predstavnika akcionara

„UZDRŽAN“ kod donošenja ove odluke nije bio niko od prisutnih predstavnika akcionara

### PREDSEDNIK SKUPŠTINE AKCIONARA AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE ENERGOPROJEKT GARANT

  
.....  
Momčilo Jevtić, dipl. pravnik



## VI ODLUKA O RASPODELI DOBITI



Na predlog Nadzornog odbora Energoprojekt Garant a.d.o. sa njegove 10. sednice održane 27.03.2017. godine, a u skladu sa članom 52. stav 1. tačka 7) Zakona o osiguranju („Službeni glasnik RS“, br. 139/2014) i članom 32. stav 1. tačka 7) Statuta Energoprojekt Garant a.d.o., Skupština akcionara Energoprojekt Garant a.d.o. je na svojoj 52. redovnoj sednici održanoj dana 27.04.2017. godine donela sledeću

### ODLUKU

1. Konstatuje se da ukupno ostvarena neto dobit (nakon oporezivanja) po godišnjem finansijskom izveštaju Energoprojekt Garant a.d.o. za 2016. godinu, iznosi 69.267.217,44 dinara.
2. Deo dobiti u iznosu od 49.378.698,00 (u bruto iznosu od 314,00 dinara po akciji) isplatiće se na ime dividende akcionarima Energoprojekt Garant a.d.o., dok se preostali deo dobiti u iznosu od 19.888.519,44 dinara pripisuje neraspoređenoj dobiti.
3. Za potrebe raspodele dobiti, akcionarom se smatra svako lice - vlasnik akcije na dan 17.04.2017. godine.
4. Dividenda u iznosu od 49.378.698,00 dinara (314,00 dinara po akciji) isplatiće se akcionarima na dan 28.06.2017. godine.

„ZA“ donošenje ove odluke su glasali predstavnici akcionara sa 157.211 akcija, odnosno sa 99,97% akcija

„PROTIV“ donošenja ove odluke nije glasao niko od prisutnih predstavnika akcionara

„UZDRŽAN“ kod donošenja ove odluke nije bio niko od prisutnih predstavnika akcionara

**PRESEDNIK SKUPŠTINE AKCIONARA  
AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE  
ENERGOPROJEKT GARANT**

*Momčilo Jevtić*  
.....  
Momčilo Jevtić, dipl. pravnik



VII IZVEŠTAJ NADZORNOG ODBORA  
O SPROVEDENOM NADZORU I  
IZJAVA O PRIMENI  
KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Na osnovu člana 442., a u skladu sa članom 399. Zakona o privrednim društvima i članom 72. stav 2. Statuta Energoprojekt Garant a.d.o., Nadzorni odbor Energoprojekt Garant a.d.o. na svojoj 10. sednici održanoj dana 27.03.2017. godine, utvrdio je i podnosi Skupštini Društva na razmatranje i ocenu sledeći:

**IZVEŠTAJ NADZORNOG ODBORA ZA 2016. GODINU ZA  
GODIŠNJU SKUPŠTINU AKCIONARA ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O.**

Na osnovu člana 442., a u skladu sa članom 399. Zakona o privrednim društvima i članom 72. stav 2. Statuta Energoprojekt Garant a.d.o. u cilju izveštavanja akcionara na godišnjoj Skupštini, Nadzorni odbor podnosi Izveštaj o sledećim analiziranim segmentima poslovanja u 2016. godini, a u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima i nadležnostima:

- **Računovodstvena praksa i praksa finansijskog izveštavanja Energoprojekt Garant a.d.o.**

Nadzorni odbor je upoznat sa računovodstvenom praksom zasnovanom na primeni Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i računovodstvenim politikama Društva na osnovu kojih je sastavljen finansijski izveštaj Društva za 2016. godinu i koje su detaljno obelodanjene u napomenama uz finansijske izveštaje za 2016. godinu, na koje je revizor izrazio pozitivno mišljenje.

Nadzorni odbor je razmotrio Mišljenje ovlašćenog aktuara na finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. i Izveštaj preduzeća za reviziju „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd o finansijskim izveštajima za 2016. godinu i utvrdio finansijske izveštaje za 2016. godinu koji se dalje podnose Skupštini akcionara na usvajanje.

- **Usklađenosti poslovanja Energoprojekt Garant a.d.o. sa zakonom i drugim propisima**

Nadzorni odbor je redovno i sveobuhvatno razmatrao sva pitanja iz svoje nadležnosti i pratio poslovanje Društva kroz analizu dokumenata koja su mu bila dostavljana na razmatranje i usvajanje. Na bazi analize navedenih dokumenata, Nadzorni odbor nije naišao na slučajeve poslovanja koji bi bili suprotni zakonskim propisima.

U toku 2016. godine Društvo je uspešno okončalo postupak usklađivanja sa Zakonom o osiguranju koji je pokrenut krajem 2015. godine. Narodna banka Srbije donela je rešenje G. br. 4259 od 08.06.2016. godine kojim se utvrđuje da je Društvo uskladilo svoje poslovanje, imovinu, kapital, obaveze, organe, organizaciju i akte sa odredbama Zakona o osiguranju i ispunilo zakonom propisane uslove za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja.

Društvo redovno prati sve izmene u zakonskoj i podzakonskoj regulativi (Odluke Narodne banke Srbije) i vrši blagovremeno usklađivanje svojih internih akata i poslovanja sa tim izmenama, kao i sa drugim propisima koji se odnose na poslovanje Društva.

Takođe, imajući u vidu činjenicu da je Energoprojekt Garant a.d.o. javno društvo, u toku izveštajnog perioda poštovane su sve obaveze u pogledu izveštavanja i objavljivanja podataka u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala i podzakonskim aktima Beogradske Berze i Komisije za hartije od vrednosti.



- **Praćenje rada nezavisnog revizora u pogledu kvalifikovanosti i nezavisnosti revizora Energoprojekt Garant a.d.o.**

Nadzorni odbor je upoznat sa okvirom rada preduzeća za reviziju „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd. Revizor je profesionalno obavio reviziju finansijskih izveštaja za 2016. godinu, u svemu u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i relevantnom domaćom regulativom. Na osnovu podataka dobijenih kroz praćenje rada revizora, Nadzorni odbor je ocenio da je revizor efikasno obavio angažovanje na osnovu koga je izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izveštajima Energoprojekt Garant a.d.o. za 2016. godinu.

Nadzorni odbor smatra da je obezbeđena nezavisnost i objektivnost revizora prilikom rada na reviziji finansijskih izveštaja za 2016. godinu, obzirom na činjenicu da preduzeće za reviziju „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd tokom izveštajnog perioda, izuzev revizije finansijskih izveštaja, Društvu nije pružalo nikakve druge usluge koje bi bile nespojive sa poslovima zakonskog revizora.

Takođe, činjenica da naknada koja je za usluge revizora ugovorena sa preduzećem za reviziju „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd nije od većeg značaja u ukupnim prihodima navedenog revizora za isti period, obezbeđuje dodatno uveravanje u njegovu nezavisnost i objektivnost.

- **Praćenje ugovora zaključenih između Energoprojekt Garant a.d.o. i članova uprave, kao i sa licima koja su sa njima povezana u smislu Zakona o privrednim društvima**

U toku izveštajnog perioda nije bilo drugih ugovora zaključenih između Energoprojekt Garant a.d.o. i članova uprave, kao i sa licima koja su sa njima povezana u smislu Zakona o privrednim društvima, osim ugovora koji regulišu međusobna prava i obaveze Društva i članova uprave.

- **Nadzor nad funkcionisanjem sistema internih kontrola i procesom upravljanja rizikom**

Nadzorni odbor je u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima i nadležnostima u toku izveštajnog perioda doneo akta kojima su upravljanje rizikom i sistem interne kontrole uspostavljeni kao deo sistema upravljanja u skladu sa Zakonom, dok su organizacioni položaj, nadležnosti i odgovornosti za ove procese osmišljeni i implementirani u skladu sa najboljom praksom, a pri tom primereno veličini, složenosti poslovanja i organizacionoj strukturi Društva. Uveravanje o adekvatnosti i efikasnosti procesa upravljanja rizikom i funkcionisanja sistema interne kontrole Nadzorni odbor je tokom izveštajnog perioda pribavljao kroz kvartalna izveštavanja izvršnog rukovodstva o funkcionisanju sistema internih kontrola i procesu upravljanja rizikom, dok je u istoj dinamici primao i razmatrao izveštaje interne revizije, kao nezavisne funkcije koja čini sistem upravljanja i čiji je organizacioni položaj definisan na način da obezbeđuje objektivnost i relevantnost pruženog uveravanja. Nadzorni odbor je primio i razmotrio Godišnji izveštaj o internoj reviziji i konstatuje da nije bilo značajnih uočenih nepravilnosti koje bi tražile preduzimanje mera za njihovo otklanjanje. U izveštajnom periodu Nadzorni odbor je razmatrao Izveštaj o rezultatima sopstvene procene rizika i solventnosti izvršene na dan 31.12.2015. godine na osnovu kojeg je dobio uveravanja da je Društvo ostvarilo adekvatnost kapitala u odnosu na realizovan poslovni plan i strategijom definisani profil rizika i da ima adekvatnu raspoloživost kapitala i finansijsku stabilnost za kontinuirano poslovanje i nesmetano izmirivanje budućih obaveza iz osiguranja u periodu realizacije strateškog plana.

**PREDSEDNIK NADZORNOG ODBORA  
ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O.**

*Dr Jovan Nikčević*  
Dr Jovan Nikčević, dipl.pravnik





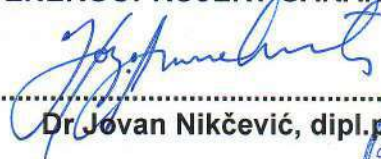
## IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

### IZJAVA

o primeni Kodeksa korporativnog upravljanja u Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd

1. U svom poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd je u toku izveštajnog perioda od 01.01.2016. do 31.12.2016. godine primenjivao pravila Kodeksa korporativnog upravljanja Energoprojekt Garant a.d.o. (broj 600 od 14.12.2012. godine).
2. Tekst Kodeksa korporativnog upravljanja Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd br. 600 od 14.12.2012. godine javno je dostupan na internet stranici Društva: [www.garant.rs](http://www.garant.rs).
3. U svom poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd primenjuje dobru praksu korporativnog upravljanja koja se prevashodno odnosi na:
  - poštovanje prava akcionara u pogledu garancija ostvarivanja statusnih i imovinskih prava, prava na informisanje, učestvovanje na sedncama Skupštine akcionara u svemu ostvarujući princip jednakog i ravnopravnog tretmana akcionara;
  - poštovanje i sprovođenje pravila koja se odnose na formiranje, sastav, nadležnosti i funkcionisanje rada Nadzornog odbora, Komisije za reviziju i Izvršnog odbora, identifikovanje i rešavanje sukoba interesa članova navedenih organa, kao i uređenje i podsticanje saradnje ovih organa u vršenju svojih poslova;
  - organizovanje, primenjivanje i razvoj sistema internih kontrola; obezbeđivanje pravila i procedura za identifikovanje, merenje i procenu rizika kao i usporstavljanje funkcije Interne revizije na principima koji obezbeđuju njen nezavisan položaj, objektivnost i profesionalnost u obavljanju poslova;
  - poštovanje pravila o transparentnom poslovanju u pogledu objavljivanja informacija i izveštavanje;
  - identifikovanje i poštovanje pravila koja se odnose na pravne poslove sa povezanim licima;
  - identifikovanje i razvijanje odnosa sa nosiocima interesa za poslovanje društva;
  - razvijanje aspekta društveno odgovornog poslovanja.

PREDSEDNIK NADZORNOG ODBORA  
ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O.



Dr. Jovan Nikčević, dipl. pravnik





Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji za hartije od vrednosti, a regulisanom tržištu, odnosno MTP, dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu, 28.04.2017. godine

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Garant a.d.o.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo  
i investiranje



Jelica Mandić, dipl. ecc.



Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Garant a.d.o.

Predsednik Izvršnog odbora



Mirjana Bogićević, dipl. ecc.